

सत्यमेव जयते
महाराष्ट्र शासन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२४-२०२५

गृह विभाग

(भाग - ३)

(परिवहन)

येरवडा कारागृह मुद्रणालय, पुणे-४११ ००६

२०२४

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०२४-२०२५

गृह विभाग

भाग - ३

(परिवहन)

गृह विभागाने तयार केलेल्या अंदाजपत्रकाची यादी

कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचा क्रमांक		कार्यक्रम अंदाजपत्रकाचे नाव
१	..	गृह विभाग (सर्वसाधारण)
२	..	गृह विभाग (राज्य उत्पादन शुल्क)
३	..	गृह विभाग (परिवहन)
४	..	गृह विभाग (पोलीस)
५	..	गृह विभाग (तुरुंग)

अनुक्रमणिका

पृष्ठ

प्रस्तावना

मोटार वाहन विभाग	..	१
एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'अ')	..	२
एकूण अर्थसंकल्पाचे प्रधान शीर्ष-नि-कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'ब')	..	६
महाराष्ट्र राज्यात चालणाऱ्या मोटार वाहनांची वर्गवारीनुसार संख्या (विवरणपत्र 'क')	..	८
महाराष्ट्र राज्य मोटार वाहन रचनेचा तक्ता (विवरणपत्र 'ड')	..	९

कार्यक्रम

मार्ग परिवहन

१. संचालन व प्रशासन--		
(अ) परिवहन आयुक्तालयाचे कार्यालय	..	११
(ब) विभागीय कार्यालये	..	११
(क) क्षतिपूर्ती योजना (Solatium Scheme)	..	११
२. वसुलीचा खर्च	..	४०
३. मोटार वाहनांचे निरीक्षण	..	४२
४. राखीव निधीकडून/निधीकडे हस्तांतरण	..	६०
५. वसुलीचा खर्च	..	६४
उत्तरांवरिल कर--		
(अ) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय	..	६४
(ब) प्रादेशिक कार्यालये	..	६४
(क) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग	..	६४
६. राखीव निधीकडे/निधीतून हस्तांतरण (राज्य आरोग्य व पोषण निधी)	..	६९
७. इतर खर्च (मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण)	..	७२
८. रेल्वे प्रकल्पांमध्ये राज्य शासनाचा सहभाग	..	१०४
९. महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ	..	११२

महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्ड गृह विभाग (बंदरे व परिवहन)

(अ) प्रस्तावना	..	११६
(ब) समग्र कार्यक्रम	..	११८
विभागीय संरचना	..	१२७
(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'अ')	..	१२८
(ड) एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधान शीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'ब')	..	१३४

कार्यक्रम

१. बांधकाम व दुरुस्ती	..	१३८
२. बंदर व्यवस्थापन	..	१४३
महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र	..	१६५
३. गाळउपसणी व सर्वेक्षण	..	१६८
४. सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य	..	१७२
५. इतर खर्च--विनियमन व निरीक्षण	..	१७६
६. संचालन व प्रशासन	..	१७८
७. इतर लहान बंदरे	..	१८०
८. इतर खर्च (देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास)	..	१९२

(तीन)

मोटार वाहन विभाग (आर.टी.ओ.)

प्रस्तावना

निरसित मोटार वाहन अधिनियम, १९३९ चे कलम १३३-अ (१) व सध्याचा मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ चे कलम २१३ (१) मधील तरतुदीनुसार मोटार वाहन कायद्यातील तरतुदींची अंमलबजावणी करण्याकरिता महाराष्ट्र शासनाच्या मोटार वाहन विभागाची स्थापना करण्यात आली आहे. परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य हे या विभागाचे प्रमुख असून मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ व मोटार वाहनविषयक व इतर नियमांची महाराष्ट्र राज्यात अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी त्यांच्यावर आहे. त्यांचे कार्यालय हे या विभागाचे मध्यवर्ती कार्यालय असून महाराष्ट्र शासनाची धोरणे व तत्त्वे अनुपालनासाठी त्यांच्या अधिपत्याखालील विभागीय कार्यालयांना मार्गदर्शन करणे हे त्यांचे कार्य आहे.

वरील विभागाकरिता होणारा खर्च हा '२०४१ वाहनांवरील कर' या मुख्य शीर्षाखाली केला जातो आणि या खर्चाच्या प्रयोजनासाठी खालील अधिनियम या विभागामार्फत प्रस्थापित केले आहेत :-

- (१) मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ व महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९
- (२) महाराष्ट्र मोटार वाहने कर अधिनियम, १९५८ व मुंबई मोटार वाहन कर नियम, १९५९.
- (३) रस्त्याद्वारे वाहन अधिनियम, २००७ व रस्त्याद्वारे वाहन नियम २०११.

एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरणपत्र 'अ')

अ. क्र Sr. No. 1	कार्यक्रम 2	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actual 2022-2023 3	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 4
गृह विभाग मागणी क्र. बी-३			
२०४१ वाहनांवरील कर			
००१	संचालन व प्रशासन-- भारित ...	900000	500000
	(०१) परिवहन आयुक्त दत्तमत ...	-	-
	अनिवार्य ...	33010725	14770375
	कार्यक्रम ...	391699	2789500
	भारित ...	900000	500000
	दत्तमत ...	33402424	17059875
	एकूण ...	34302424	17559875
	(०२) प्रादेशिक कार्यालये ...		
	अनिवार्य ...	1725557	2138912
	कार्यक्रम ...	-	3414
	एकूण ...	1725557	2142326
101	वसुलीचा खर्च--		
	अनिवार्य ...	-	-
	कार्यक्रम ...	-	-
	एकूण ...	-	-
102	मोटर वाहनांचे निरीक्षण		
	अनिवार्य ...	1080810	1384249
	कार्यक्रम ...	-	-
	एकूण ...	1080810	1384249
797	राखीव निधीकडून/निधीकडे बदली रकमा.		
	अनिवार्य ...	-	-
	कार्यक्रम ...	-	-
	एकूण ...	-	-
800	इतर खर्च (मोटर अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन न्यायाधिकरण).		
	अनिवार्य ...	-	-
	कार्यक्रम ...	-	-
	एकूण ...	-	-
मागणी क्र. बी-४			
२०४५ विक्रेय वस्तू व सेवा यावरील इतर कर व शुल्क			
104	वसुलीचा खर्च (माल व उत्तारु यांवरील कर).		
	अनिवार्य दत्तमत ...	171362	243870
	कार्यक्रम ...	-	-
	दत्तमत ...	-	-
	एकूण ...	171362	243870

Programmewise details of Total Budget Estimates (Statement "A")

(रुपये हजारोंत/ Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025	Programme
5	6	2
		Demand No. B-3
		2041-Tax on Vehicle
1500000	1500000	001. Direction and Administration-Charged
-	-	Voted
39626574	17787313	Committed
3585551	4710002	Scheme
1500000	1500000	Charged
41712125	20997315	Voted
43212125	22497315	... Total
2119842	2275830	Committed
3073	3414	Scheme
2122915	2279244	... Total
-	-	101. Collection Charges-
-	-	Committed
-	-	Scheme
-	-	... Total
1314773	1459516	102. Inspection of Motor Vehicles
-	-	Committed
1314773	1459516	Scheme
		... Total
		797. Transfer to/from Reserve Fund-
-	-	Committed
-	-	Scheme
-	-	... Total
		800. Other expenditure (Motor Accidents
		Claims Tribunal and State Transport
		Appellate Tribunal)-
-	-	Committed
-	-	Scheme
-	-	... Total
		Demand No. B-4
		2045-Other Taxes and Duties on
		Commodities and Services
209808	195760	104. Collection Charges (Taxes on Goods
-	-	and Passengers)
		Committed
		Scheme
209808	195760	... Total

अ.क्र. Sr. No.	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actual 2022-2023	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024
1	2	3	4
797	राखीव निधीकडे/निधीतून हस्तांतरण--		
	योजनेतर ...	—	—
	योजनांतर्गत ...	—	—
	एकूण ...	—	—
मागणी क्र. बी-७			
३००१-भारतीय रेल्वे--धोरण निश्चिती,			
संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना.			
८००-इतर खर्च			
(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पांमध्ये राज्य शासनाचा सहभाग (कार्यक्रम)			
(३००१००५४).			
३२-अंशदाने			
	योजनेतर ...	9655600	9450000
	योजनांतर्गत ...	—	—
	एकूण ...	9655600	9450000
मागणी क्र. बी-१०			
५०५५--परिवहन			
१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणूका			
(१) ३२ अंशदाने--महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाला भागभांडवली - अंशदान (५०५५००११)			
	अनिवार्य ...	7986531	5310000
	कार्यक्रम ...	—	—
	एकूण ...	7986531	5310000

Statement "A"—contd.

(रुपये हजारात/ *Rs. in thousands*)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025	Programme
5	6	2
		7. Transfer to/from Reserve Fund—
—	—	Non-Plan
—	—	Plan
—	—	Total
		Demand No. B-7
		3001-Indian Railways —Policy, Formulation, Direction, Research and other Miscellaneous Organisation.
		800-Other Expenditure
		(00) (02)-Participation of State Government in Railway Project (Scheme) (30010054).
		32-Contributions
		8. Policy, Formulation, Direction—
945000	9000000	Non-Plan
—	—	Plan
945000	9000000	Total
		Demand No. B-10
		5055-Transport
		190 Investment in Public Sector and other Undertakings.
		(1) 32-Contribution—Capital Contribution—Maharashtra State Road Transport Corporation (50550011)
7820685	5310000	Committed
—	—	Scheme
7820685	5310000	Total

एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील (विवरण पत्र "ब")

अ.क्र. Sr No.	कार्यक्रम		प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actual 2022-2023	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024
1	2		3	4
२०४१, वाहनांवरील कर		मागणी क्र. बी-३		
<i>2041-Taxes on Vehicles</i>				
001	संचालन व प्रशासन	भारित ...	900000	500000
		दत्तमत ...	1725557	2142326
101	वसुलीचा खर्च	भारित ...	-	-
		दत्तमत ...	-	-
102	मोटारवाहनांचे निरीक्षक	भारित ...	-	-
		दत्तमत ...	1080810	1384249
797	राखीव निधी	भारित ...	-	-
		दत्तमत ...	-	-
800	इतर	भारित ...	-	-
		दत्तमत ...	-	-
		भारित ...	900000	500000
		दत्तमत ...	2806367	3526575
		एकूण ...	3706367	4026575
		मागणी क्र. बी-४		
		२०४५, विक्रेयवस्तू व सेवा		
<i>2045-Other Taxes and Duties</i>				
104	वसुलीचा खर्च (माल व उत्तारू यावरील खर्च) १०४	दत्तमत	171362	243870
797	राखीव निधीकडे-- निधीतून हस्तांतरण 797.	भारित	-	-
		एकूण ...	171362	171362
		मागणी क्र. बी-७		
		३००१, भारतीय रेल्वे		
<i>3001-Indian Railway</i>				
	धोरण, मांडणी व संचालन	दत्तमत ...	-	-
		एकूण ...	-	-
		मागणी क्र. बी-९		
		५०५५, मार्ग परिवहन		
<i>5055-Capital Outlay on Road</i>				
	इतर खर्च (महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाला भांडवली अंशदान).		-	-
		एकूण ...	7986531	5310000
		एकूण ...	7986531	5310000

Major Head-cum-Programmewise details of Total Budget Estimates (Statement "B")

(रुपये हजारत/ Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025	Sr. No.	Programme
5	6	1	2
कर			
<i>Vehicles</i>			
1500000	1500000	Charged	001 Direction and Administration
2122915	2279244	Voted	
—	—	Charged	101 Collection Charges
—	—	Voted	
—	—	Charged	102 Inspection of Motor Vehicle
1314773	1459516	Voted	
—	—	Charged	797 Reserved Fund
—	—	Voted	
—	—	Charged	800 *Other Expenditure.
—	—	Voted	
1500000	1500000	Charged	Gross Total
3437688	3738760	Voted	
4937688	5238760	Total	
यावरील इतर कर व शुल्क			
<i>Commodities and Service</i>			
209808	195760	104.	(Taxes on Goods and Passengers) Collection Charges
—	—	797.	Transfer to/from Reserve Fund
209808	195760	...	Total
रेल्वे			
<i>Railways</i>			
—	—	VIII.	Policy, Formulation, Direction
—	—	Total	
यावरील भांडवली खर्च			
<i>Transport</i>			
—	—	IX.	Other Expenditure (Capital contribution to the Maharashtra State Road Transport Corporation).
7820685	5310000	...	Total
7820685	5310000	...	Total

Table No. 13

विवरणपत्र "क"

महाराष्ट्र राज्यात चालणाऱ्या मोटार वाहनांची वर्गवारीनुसार संख्या दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र. Sr. No.	वाहनांचे प्रकार	३१-३-२०२१ ची सद्यःस्थिती (प्रत्यक्ष)	३१-३-२०२२ ची सद्यःस्थिती (प्रत्यक्ष)	३१-३-२०२३ ची सद्यःस्थिती (अंदाजित)	Class of Vehicles	
1	2	3	4	5	6	
१.	मोटारसायकल	...	22652385	23802710	25220323	1. Motor Cycles
२.	मोटारगाडी	...	4607344	4736606	4955836	2. Scooters
३.	मोपेड	...	1792509	1813105	1830101	3. Moped
४.	कार्स	...	4967312	5293313	5697202	4. Cars
५.	जीप्स	...	606062	623492	645821	5. Jeeps
६.	स्टेशन वॅगन्स	...	18378	18551	19866	6. Station Wagons
७ (अ).	टॅक्सी कॅब	...	64102	65431	67853	7(A). Taxi Meter Fitted
७ (ब).	लक्झरी / टुरिस्ट कॅब्स	...	295364	299099	317238	7(B). Luxury / Tourist Cabs
८.	ऑटो रिक्शा	...	1060891	1075209	1116775	8. Auto Rickshaws
९.	स्टेज कॅरीज	...	41410	42106	43646	9. Stage Carriages
१०.	कॉन्ट्रॅक्ट कॅरिजेस मिनी बस	...	68734	69240	73208	10. Contract Carriages/ Mini Bus
११.	स्कूल बसेस	...	32933	33112	34523	11. School Buses
१२.	खाजगी सेवा वाहने	...	13156	13280	13587	12. Private Service Vehicles
१३.	अॅम्बुलन्स	...	17714	20612	21495	13. Ambulances
१४.	आर्टिक्युलेटेड/मल्टि	...	64613	67128	72479	14. Articulated/Multi.
१५.	ट्रक आणि लॉरिज	...	553299	574388	614660	15. Trucks and Lorries
१६.	टँकर	...	48874	49331	53122	16. Tanker
१७.	डीलिव्हरी व्हॅन (चार चाकी)	...	787560	849432	922988	17. Delivery Van (4 Wheelers)
१८.	डीलिव्हरी व्हॅन (तीन चाकी)	...	480758	191954	504238	18. Delivery Van (3 Wheelers)
१९.	ट्रॅक्टर्स	...	912439	1008966	1111241	19. Tractors
२०.	ट्रेलर्स	...	441485	458547	473826	20. Trailors
२१.	इतर	...	88498	97180	110026	21. Others
	एकूण	...	39615820	41502792	43920054	... Total

कार्यक्रम १
मार्ग परिवहन
संचालन व प्रशासन

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

(अ) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय.--परिवहन आयुक्त हे मोटार वाहन विभागाचे मुख्य अधिकारी असून ते महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरणाचे सभासद आहेत. महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरण हे परिवहन नियंत्रणाविषयी काही विशिष्ट धोरणे ठरविणारे न्याय सदस्य प्राधिकरण आहे व त्याचे अध्यक्ष महाराष्ट्र राज्याचे अपर मुख्य सचिव (परिवहन) हे आहेत. राज्य परिवहन प्राधिकरणावर शासकीय व अशासकीय सदस्य आहेत. परिवहन सहआयुक्तांची महाराष्ट्र राज्य परिवहन प्राधिकरणाचे सचिव म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

परिवहन आयुक्त भारतातील इतर राज्यांशी परिवहनाचा करारनामा करतात. आतापर्यंत आपल्या राज्याने १४ राज्यांशी व दिल्लीच्या केंद्रशासित प्रदेशाशी परिवहन करारनामा केला आहे. या करारनामानुसार लोकसेवा वाहने, खाजगी सेवा वाहने, कंत्राटी वाहने, भाडेटप्पा वाहने इत्यादी वाहनांची मान्य संख्या प्रत्येक करार केलेल्या राज्यातून एकसूची कर आकारणीवर चालविण्यास परवानगी देतात. त्या करारनाम्यास अनुसरून परिवहन आयुक्त महाराष्ट्रातील लोकसेवा वाहने, खाजगी सेवा वाहने, भाडेटप्पा वाहने आणि कंत्राटी वाहने यांना इतर अर्जित राज्यांची प्रतिस्वाक्षरी मंजूरी मिळण्यासाठी शिफारस करतात. तसेच इतर मान्यवर प्राधिकरणाकडून आलेल्या शिफारस अर्जास स्वप्रदेशाची प्रतिस्वाक्षरी मंजूर करतात. या करारनाम्याशिवाय केंद्र शासनाच्या दिनांक १५ ऑक्टोबर १९७७ पासून सुरु झालेल्या राष्ट्रीय परवाना योजना करारान्वये भारतात कोठेही माल वाहतूक करण्यासाठी राष्ट्रीय वाहतूक परवाने मंजूर करण्यात येतात, हे परवाने राज्यनिहाय मर्यादित कोटा पद्धतीने दिले जाते. परंतु दिनांक १० सप्टेंबर १९८६ पासून कोटा पद्धत बंद करून परवाने मोकळे करण्यात आले. पूर्वी राज्य परिवहन प्राधिकरण राष्ट्रीय परवाने मंजूर करीत असे. सध्या महाराष्ट्रात दिनांक ३० नोव्हेंबर १९८८ पासून प्रादेशिक परिवहन अधिकारी यांच्या कार्यालयात राष्ट्रीय परवाने देण्याचे काम केले जाते. हा परवाना महाराष्ट्र राज्यासह संपूर्ण देशासाठी मंजूर करण्यात येतो. या परवान्याचे एकत्रित शुल्क रुपये १६,५०० असून ते केंद्र सरकारकडे जमा होतात. सद्यःस्थितीमध्ये राज्याला रुपये १६३८ प्रती वाहन इतका महसूल प्राप्त होतो.

महाराष्ट्र राज्यात इतर राज्यातून येणाऱ्या वाहनांचा कर वसूल करणे व राज्यात असणाऱ्या मोठ्या मालकांकडून (ज्यांच्याकडे जास्त गाड्यांचा ताफा आहे) करवसुली करणे याकरिता परिवहन आयुक्त हे कर आकारणी अधिकारी म्हणून काम करतात. करबुडव्या गाड्यांना पकडण्याकरिता व मोटार वाहन विभागाने प्रस्थापित केलेल्या कायद्याचे व अधिनियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या वाहनांना पकडण्याकरिता व त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवण्याकरिता अचानक वाहन तपासणी करण्याची व्यवस्था करावी लागली आणि त्यासाठी ९२ अंमलबजावणी पथके परिवहन उपआयुक्त (अंमलबजावणी) यांच्या एकूण नेतृत्वाखाली प्रस्थापित केली. ही पथके त्यांच्या प्रापका/उपप्रापका कार्यालयात असतात. करवसुली करण्यासाठी परिवहन आयुक्तांना परिवहन सहआयुक्त व सहायक परिवहन आयुक्त मदत करीत असतात.

(ब) विभागीय कार्यालये.--या राज्यामध्ये २४ विभागीय कार्यालये आहेत. त्या प्रत्येकास प्रादेशिक परिवहन कार्यालय या नावाने संबोधिले जाते. त्यापैकी बृहन्मुंबईसाठी एक कार्यालय होते. ते आता १ एप्रिल १९७७ पासून तीन विभागांमध्ये विभागले असून प्रत्येक विभागाचे स्वतंत्रपणे काम पाहिले जाते. बृहन्मुंबई सोडून इतर विभागांमध्ये किमान दोन जिल्हे मोडतात.

जिल्हा स्तरावर एक प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरण असून संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी हे त्याचे अध्यक्ष आहेत. पोलीस खात्यातील एक अधिकारी प्राधिकरणाचे सदस्य आहेत. संबंधित प्रादेशिक परिवहन अधिकारी हे त्या प्राधिकरणाचे सदस्य/सचिव म्हणून काम पाहतात आणि प्रादेशिक परिवहन प्राधिकरणाने दिलेल्या आदेशांचे व ठरावाचे मोटार वाहन कायदा, १९८८ च्या चौथ्या प्रकरणातील तरतुदीची अंमलबजावणी करतात.

विभागाने ऑगस्ट २००६ पासून स्मार्ट कार्डच्या स्वरूपात अनुज्ञप्ती देणे सुरु केले असून त्यासाठी अनुज्ञप्ती शुल्क रुपये ३०० इतके आहे. तसेच डिसेंबर २००६ पासून स्मार्ट कार्डच्या स्वरूपात वाहनाचे नोंदणी प्रमाणपत्र देणे सुरु केले आहे, त्याकरिता रुपये २०० शुल्क निश्चित केलेले आहे.

(क) क्षतिपूर्ती योजना (Solatium Scheme).--ठोकर देऊन पसार झालेल्या मोटार अपघातामध्ये जखमी झालेल्या/त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीला सहाय्य करण्यासाठी भारत शासनाने अधिसूचना दिनांक २५ फेब्रुवारी २०२२ अन्वये क्षतिपूर्ती योजना तयार केली असून सदरच्या अधिसूचनेनुसार अपघातामध्ये गंभीररीत्या जखमी झालेल्यांसाठी रुपये ५०,००० तसेच मृत्यू पावलेल्या व्यक्तींच्या वारसांना रुपये २,००,००० नुकसारभरपाई रक्कम देय असल्याचे नमूद केले आहे.

(२) वित्तीय आवश्यकता/ (II) Financial Requirements

तक्ता TABLE

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
००१ संचालन व प्रशासन--		
(०१) परिवहन आयुक्त		
{ भारित...	900000	500000
{ दत्तमत...	33402424	17059875
(२) संगणक सेवा ...	—	—
(३) प्रादेशिक कार्यालये		
{ भारित...	900000	500000
{ दत्तमत...	1725557	2142326
(४) सोलॅटियम फंडासाठी अंशदान	—	—
एकूण (अ)		
{ भारित...	900000	500000
{ दत्तमत...	35127981	19202202
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--(2040018)		
०१ परिवहन आयुक्त--		
०१ वेतन ...	132040	149033
०३ अतिकाल भत्ता ...	18	50
०६ वीज/दूरध्वनी/पाणी ...	880	1300
१० कंत्राटी सेवा ...	11702	21300
११ प्रवासखर्च ...	174	263
१३ कार्यालयीन खर्च ...	2436	6227
१४ भाडेपट्टी व कर ...	82294	89498
१६ प्रकाशने ...	207	1042
१७ संगणकावरील खर्च ...	210	350
२० इतर प्रशासकीय खर्च ...	—	10
२४ पेट्रोल तेल व इंधन ...	562	1000
२६ जाहिरात व प्रसिद्ध खर्च ...	39	100
२७ लहान बांधकामे ...	—	—
यंत्रसामग्री व साधनसामग्री...	—	—
२८ व्यावसायिक व विशेष सेवा याकरिता प्रदाने ...	163	200
३३ अर्थसहाय्य ...	32780000	14500000
५१ मोटार वाहने ...	—	—
मजुरी ...	—	—
एकूण (१) ...	33010725	14770375

१/1

(रुपये हजारत / Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classifications</i> —
		001—Direction and Administration—
1500000	1500000	Charged
41712125	20997315	(i) Transport Commissioner Voted
—	—	(ii) Computer Service
1500000	1500000	Charged } (iii) Regional Offices
2122915	2279244	Voted }
—	—	(iv) Contribution of the Solatium Fund
1500000	1500000	Charged } Total A
43835040	23276559	Voted }
		B. <i>Objectwise Classification</i> —
141581	156500	01 Salaries
40	50	03 Overtime Allowances
1170	1300	06 Tel./Elec./Water Charge
19170	21300	10 Contractual Service
1263	276	11 Travel Expenses
5227	6350	13 Office Expenses
89498	98713	14 Rent, Rates and Taxes
1042	1042	16 Publication
263	350	17 Computer Expenses
7	10	20 Other Charges
1000	1120	24 P. O.L.
70	100	26 Advertising and Publicity
1022	1	27 Minor Works
—	—	Machinery and Equipment
4820	200	28 Payment for Professional and Special Services.
39350000	17500000	33 Subsidies
10401	1	51 Motor Vehicles
—	—	Labour
39626574	17787313	Total (1)

1	2	3
(०१) (०२) मोटार वाहन विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांना प्रशिक्षण योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३४१) १३ कार्यालयीन खर्च ...	52834	250000
(०१) (०३) मार्ग सुरक्षिततेसाठी प्रचार व जागृती योजनेअंतर्गत (२०४१ ०२८८) १३ कार्यालयीन खर्च ...	8399	1700000
(०१) (०४) कार्यालयीन दफ्तरांचे संगणकीकरण (मोटार वाहन आणि एम.ए.सी.टी.) योजनेअंतर्गत (२०४१ ०२९७) १३ कार्यालयीन खर्च ...	53200	79954
(०१) (०५) सीमा तपासणी नाक्याचे आधुनिकीकरण व संगणकीकरण योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३१२) ०६ दूरध्वनी वीज व पाणी शुल्क १३ कार्यालयीना खर्च ...	27266	9543
(०१) (०६) वाहना चालविण्याचा चाचणीचा दर्जा सुधारण्यासाठी पायाभूत सोयी श्रेणीवाद, कृत्रिम चाचणी पथ बांधणे. योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३२१) १३ कार्यालयीन खर्च ... २७ लहान बांधकामे ...	—	1
(०१) (०७) साधन सामग्री खरेदी योजनेअंतर्गत (२०४१ ०३३२) ५२ यंत्रसामग्री व पुरवठा ...	—	1
(०१) (०८) पर्यावरण कराचा विनियोग योजनेतर (२०४१ ०५२८) १३ कार्यालयीन खर्च ... २९ वस्तूच्या विक्रीसाठी खरेदी... ५० इतर खर्च ...	1	1
(०१) (०९) रस्ता सुरक्षा निधी (अनिवार्य) (२०४१ ०५६४) ३२, अंशदाने ...	900000	500000
(०१) (१०) महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण, २०२१ अंतर्गत प्रोत्साहन (कार्यक्रम) ३३ अर्थ सहाय्य (२०४१ ०५७३)...	250000	250000
एकूण (१) ...	1291700	2717541
परिवहन आयुक्त (एक) एकूण ००१ ...	33402424	17059875
००१ (१) (२) संगणक कार्यालयीन खर्च ...	—	—
एकूण ००१ (१) (२) संगणक सेवा ...	—	—
राज्य योजना ...	—	—
केंद्र पुरस्कृत ...	—	—
एकूण ...	—	—
(२) प्रादेशिक कार्यालये-- २०४१ ००३६		
०१ वेतन ...	1566099	1991474
मजुरी ...	—	—
०३ अतिकालिक खर्च ...	—	70

१--चाळू
1--contd.

4	5	1
		(01)(02) Training of Officer and Staff of Motor Vehicle Department (Plan)(2041 0341)
225000	100000	13 Office Expenses
		(01)(03) Publication and Education of Road Safety (Plan)(2041 0288)
1530000	1500000	13 Office Expenses
		(01)(04) Computerisation of Office Records (Motor Vehicles and M.A.C.T.) (Plan) (2041 0297)
71959	100000	13 Office Expenses
		(01)(05) Modernisation and Computerisation of Border Check Post (Plan)(2041 0312)
—	—	06 Tel./Elec. and Water Charges
8589	10000	9543 13 Office Expenses
		(01)(06) Upgradation of Infrastructure Facilities for Improving Quality of Driving Test Construction of Artificial T. T. (Plan)(20410321)
1	1	13 Office Expenses
—	—	27 Minor Works
		(01)(07) Purchase of Equipment (Plan)(2041 0332)
1	500000	52 Machinery and Equipment
		(01)(08) Utilisation of Environment Tax (Non-Plan)(2041 0528)
1	1	13 Office Expenses
—	—	29 Purchase of goods for Sale
—	—	50 Other Charges
1500000	1500000	(01)(09) Expenditure Incurred from Raod security fund (committed) charged (204 10564)
		32 Contribution
250000	1000000	(01)(10) Incentive under Maharashtra Electric Vehicles Policy, 2021 (Scheme)(204 10573)
3338051	4710001	Total (01)
41712125	20997315	Total 001 (1) Transport Commissioner
—	—	001 (1)(2) Computer Service Office Expenses
—	—	Total 001 (1) (2) Computer Service
—	—	State Plan
—	—	Centrally
—	—	Total
1891900	2100000	(ii) Regional Offices 20410036
—	—	01 Salaries
—	—	Wages
56	74	03 Overtime Allownces

1	2	3
०६ वीज/पाणी ...	25263	36000
१० कंत्राटी सेवा ...	9716	10000
११ प्रवास खर्च ...	558	3299
१३ कार्यालयीन खर्च ...	51921	70010
१४ भाडेपट्टी व कर ...	49996	16280
१६ प्रकाशने ...	12	50
१७ संगणक खर्च ...	1872	4843
२० इतर प्रशासकीय खर्च ...	—	10
सामग्री व पुरवठा ...	—	—
२४ पेट्रोल, तेल व इंधन ...	19368	5000
२६ जाहिराती व प्रसिद्धी ...	19	150
यावरील खर्च.		
२७ लहान बांधकामे ...	370	1604
पडे, तंबू व भांडार ...	—	—
२८ व्यावसायिक व इतर सेवा ...	7	70
याकरिता प्रदाने.		
५० इतर खर्च ...	356	50
५१ मोटार वाहने ...	—	1
५२ यंत्रसामग्री व साधनसामग्री ...	—	1
मोटार वाहने ...	—	—
प्रमुख बांधकामे ...	—	—
भारित ...	900000	500000
दत्तमत ...	1725557	2138912
एकूण (२) ...	1725557	2138912
(०२) (०३) पर्यावरण कराचा ...		
विनियोग--(२०४१ ०५३७)		
१३ कार्यालयीन खर्च ...	—	3413
५० इतर खर्च ...	—	1
एकूण ...	1725557	2142326
(३) सोलॅटियम फंडासाठी अंशदान ...	—	—
एकूण (३) ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	35127981	19202201
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	35127981	19202201
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्र. प्रधान शीर्ष		
बी-०३ २०४१ ...	35127981	19202201
एकूण (क) स्थूल ...	35127981	19202201
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (क) निव्वळ ...	35127981	19202201

१--चालू

1--contd.

4	5	1
32400	36000	06 Electricity/Water
23493	10000	10 Contratual Service
2309	3464	11 Travel Expenses
54009	73511	13 Office Expenses
71280	16280	14 Rent, Rates and Taxes
35	50	16 Publications.
3632	5085	17 Computer Expenses
7	10	20 Other Administrative Expenses
—	—	Material and Supplies
39400	29400	24 P. O. L.
105	150	26 Advertising and Publicity
1123	1684	27 Minor Works
—	—	Clothing, Tentage and Store
56	70	28 Payment for Professional and Other Services Expenses
35	50	50 Other Charge
1	1	51 Motor Vehicles
1	1	52 Machinery and Equipment
—	—	Motor Vehicles
—	—	Major Work
1500000	1500000	Charged
2119842	2275830	Voted
2119842	2275830	Total (ii) Gross
		(02) (03) Utilisation of Environment Tax (2041 0537)
3072	3413	13 Office Expenses
1	1	50 Other Charges
2122915	2279244	Total
—	—	(iii) Contribution of the Solatium Fund
—	—	(iii) Total
43835040	23276559	Total 'B' Gross
—	—	Deduct—Recoveries
—	—	Total 'B' Net
43835040	23276559	<i>C. Source of Finances—</i> Demand No. Major Head B-03 2041
43835040	23276559	Total 'C' Gross
—	—	Deduct—Recoveries
43835040	23276559	Total 'C' Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश-

शिकाऊ अनुज्ञप्ती देणे

१८ वर्षावरील कोणत्याही शारीरिकदृष्ट्या योग्य व्यक्तीस वाहन चालविण्याकरिता शिकाऊ अनुज्ञप्ती मिळू शकते. तिचा कालावधी ६ महिने आहे. २९ डिसेंबर २०१६ पासून केलेल्या सुधारित दराप्रमाणे शिकाऊ अनुज्ञप्ती २०० रुपये भरून दिली जाते.

तक्ता २ TABLE II

(रुपये हजारांत/Rs. in thousands)

अनु. क्रमांक	कार्यालयाचे नाव	वर्ष	आलेल्या अर्जांची संख्या	नवीन दिलेल्या अनुज्ञप्तींची संख्या	नूतनीकरण केलेल्या अनुज्ञप्तींची संख्या	नवीन दिलेल्या/ नूतनीकरण केलेल्या अनुज्ञप्तींची एकूण संख्या	जमा शुल्क
Sr. No.	Name of the Office	Year	No. of Applications Received	No. of New Licences Issued	No. of Licences Renewed	Total No. of Licences Issued/ Renewed	Fees Collected
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2022-2023	127346	183549	-	183549	27716
		2023-2024	140080	201903	-	201903	30487
		2024-2025	154088	222093	-	222093	33536
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2022-2023	118717	54327	63490	117817	13293
		2023-2024	123642	57037	66605	123708	13958
		2024-2025	129893	59895	69998	129894	14650
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2022-2023	100436	100436	-	100436	20087.2
		2023-2024	110479	110479	-	110479	22095.8
		2024-2025	121526	121526	-	121526	24305.2
4	ठाणे Thane	2022-2023	112092	112092	-	112092	20530
		2023-2024	117696	117696	-	117696	23656
		2024-2025	123582	123582	-	123582	24839
5	वसई Vasai	2022-2023	39553	39544	9	39553	9360
		2023-2024	33933	33930	3	33933	16535
		2024-2025	34650	34650	-	34650	18259
6	पेण Pen	2022-2023	25170	10120	15001	25121	6423
		2023-2024	20257	9570	10488	20058	3017
		2024-2025	20358	9700	10568	20348	6104
7	कल्याण Kalyan	2022-2023	88771	110040	-	110040	21054
		2023-2024	97648	121044	-	121044	23160
		2024-2025	107413	133148	-	133148	25476
8	रत्नागिरी Ratnagiri	2022-2023	35674	34400	198	34598	6841
		2023-2024	37457	36120	207	36327	7183
		2024-2025	41203	39732	228	39960	7902
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2022-2023	29749	29749	-	29745	1487
		2023-2024	32719	32719	-	32719	1636
		2024-2025	35990	35990	-	35990	1799
10	पुणे Pune	2022-2023	203430	100676	102754	203430	9766
		2023-2024	223773	110744	113029	223773	10742
		2024-2025	246150	121818	124332	246150	11817
11	सोलापूर Solapur	2022-2023	54086	30854	21841	54086	33812
		2023-2024	59495	33939	24025	57965	37193
		2024-2025	65444	37333	26428	63761	40912
12	नाशिक Nashik	2022-2023	88594	128499	-	128499	21225
		2023-2024	97453	141349	-	141349	23348
		2024-2025	107199	155484	-	155484	25682
13	धुळे Dhule	2022-2023	34556	45301	-	45301	7220
		2023-2024	38011	49831	-	49831	7943
		2024-2025	41812	54814	-	54814	8737
14	पनवेल Panvel	2022-2023	68312	66656	-	66656	3333
		2023-2024	47113	44276	-	44276	2213
		2024-2025	51824	48703	-	48703	2434
15	जळगाव Jalgaon	2022-2023	54602	78674	-	78674	12541
		2023-2024	60062	86541	-	86541	13796
		2024-2025	66068	95195	-	95195	15175

तक्ता २--चाळू TABLE II--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
16	अहमदनगर Ahmednagar	...	2022-2023	60000	56822	—	56822	11364
			2023-2024	65890	57400	—	57400	11564
			2024-2025	72500	61000	—	61000	12300
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2022-2023	58727	53389	—	53389	8061
			2023-2024	60076	60076	—	60076	9071
			2024-2025	66083	66083	—	66083	9978
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023	88211	60667	—	60667	91
			2023-2024	97032	66733	—	66733	100
			2024-2025	106735	73406	—	73406	110
19	कराड Karad	...	2022-2023	23465	15582	7883	23465	12551
			2023-2024	25811	17140	8671	25811	13806
			2024-2025	28392	18854	9538	28392	15187
20	सांगली Sangli	...	2022-2023	58004	58004	—	58004	121.8
			2023-2024	63804	63804	—	63804	1340
			2024-2025	70187	70184	—	70184	1474
21	सातारा Satara	...	2022-2023	60317	60137	—	60137	12123
			2023-2024	66348	66348	—	66348	13335
			2024-2025	72982	72982	—	72982	14669
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2022-2023	24630	23631	—	23631	4950
			2023-2024	27866	26866	—	26866	5601
			2024-2025	29564	28564	—	28564	5942
23	नागपूर (शहर) (पूर्व) Nagpur (City) (East)	...	2022-2023	37638	36438	—	36438	7565
			2023-2024	39278	38276	—	38276	7894
			2024-2025	43124	42125	—	42125	8667
24	वर्धा Wardha	...	2022-2023	29179	27979	—	27979	5864
			2023-2024	31726	30526	—	30526	6376
			2024-2025	36682	35482	—	35482	7373
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023	43516	43516	—	43516	8747
			2023-2024	47868	47868	—	47868	9622
			2024-2025	52655	52655	—	52655	10584
26	गोंदिया Gondia	...	2022-2023	21227	21227	—	21227	4267
			2023-2024	23350	23350	—	23350	4694
			2024-2025	25685	25685	—	25685	5183
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023	9404	9404	—	9404	1891
			2023-2024	10344	10344	—	10344	2079
			2024-2025	11378	11378	—	11378	2287
28	अमरावती Amravati	...	2022-2023	64649	34369	—	34369	26327
			2023-2024	69174	36775	—	36775	29542
			2024-2025	74708	70184	—	39717	32590
29	अकोला Akola	...	2022-2023	22639	42756	—	42756	6413
			2023-2024	24930	47031	—	47031	7055
			2024-2025	27393	51734	—	51734	7766
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023	36873	36860	—	36860	27939
			2023-2024	39454	39440	—	39440	28727
			2024-2025	42610	42595	—	42595	29540
31	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023	50342	50083	—	50083	7562
			2023-2024	55376	55091	—	55091	8318
			2024-2025	60914	60600	—	60600	9150
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023	61239	61163	—	61163	45872
			2023-2024	44111	37475	—	37475	28106
			2024-2025	—	—	—	—	—

तक्ता २--चाळू TABLE II--contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

1	2	3	4	5	6	7	8	
33	लातूर Latur	...	2022-2023	65910	64711	—	64711	13247
			2023-2024	66150	65490	—	65490	13296
			2024-2025	66670	65920	—	65920	13400
34	नांदेड Nanded	...	2022-2023	56417	76880	17276	28874	36622
			2023-2024	62059	86768	19004	31761	40285
			2024-2025	68265	95445	20904	34938	44313
35	परभणी Parbhani	...	2022-2023	37140	37140	2110	39250	13073
			2023-2024	40854	40854	2321	43175	14380
			2024-2025	44939	44939	2553	47492	15818
36	बीड Beed	...	2022-2023	22654	19722	—	19722	6168
			2023-2024	24417	22040	—	22040	6801
			2024-2025	18033	16073	—	16073	4948
37	जालना Jalna	...	2022-2023	25196	39355	—	39355	6308
			2023-2024	26000	45000	—	45000	6500
			2024-2025	28000	50000	—	50000	7010
38	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023	37951	37198	—	37198	7476
			2023-2024	41718	40918	—	40918	8224
			2024-2025	45860	45010	—	45010	9047
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2022-2023	189793	189793	—	189415	28658
			2023-2024	208772	208772	—	208772	31524
			2024-2025	229650	229650	—	229650	34677
40	वाशिम Washim	...	2022-2023	12853	8136	—	8136	5817
			2023-2024	13476	8962	—	8962	6050
			2024-2025	14176	9412	—	9412	6350
41	बारामती Baramati	...	2022-2023	26917	26300	617	26917	5410
			2023-2024	29609	28930	679	29609	5951
			2024-2025	32540	31823	747	32570	6546
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2022-2023	133647	33388	—	33388	11752
			2023-2024	147011	36727	—	36727	12927
			2024-2025	161712	40398	—	40398	14220
43	अकलूज Akluj	...	2022-2023	38653	38653	—	38653	6879
			2023-2024	42518	42518	—	42518	7567
			2024-2025	46770	46770	—	46770	8324
44	मालेगाव Malegaon	...	2022-2023	12885	11930	—	11930	3552
			2023-2024	13529	12527	—	12527	3729
			2024-2025	14206	13153	—	13153	3916
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2022-2023	23863	8852	—	13003	18217
			2023-2024	29828	11065	—	16253	22771
			2024-2025	37285	13831	—	20317	28464
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2022-2023	49487	37170	—	—	6097
			2023-2024	48540	34183	—	—	5674
			2024-2025	50430	37610	—	—	6243
47	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	17422	28816	—	28816	5608
			2023-2024	19192	31700	—	31700	6169
			2024-2025	21141	34900	—	34900	6992
48	भंडारा Bhandara	...	2022-2023	21852	21852	—	21852	4392
			2023-2024	24037	24037	—	24037	4832
			2024-2025	26441	26441	—	26441	5316
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2022-2023	56935	56935	—	56935	11444
			2023-2024	62629	62629	—	62629	12589
			2024-2025	68892	68892	—	68892	13847
50	बोरिवली Borivali	...	2022-2023	144605	86212	58393	86212	23142
			2023-2024	151835	90522	61313	10522	34704
			2024-2025	159427	95048	64379	95048	36439

सन २०२३-२०२४ व २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the Years 2023-2024 and 2024-2025 are estimated.

वाहन चालविण्याची अनुज्ञप्ती देणे व नूतनीकरण करणे

हलके मोटार वाहन चालवि याची अनुज्ञप्ती १८ वर्षावरील कोणत्याही शारीरिकदृष्ट्या योग्य व्यक्तीस दिली जाते. मध्यम व अवजड मोटार वाहनांकरिता वय वर्षे २० असावे लागते. तिची मुदत ५ वर्षे आहे व शुल्क ५०० रुपये आहे. व्यावसायिक अनुज्ञप्तीची मुदत ५० वर्षांपर्यंत किंवा निर्णमित करण्याच्या तारखेपासून २० वर्षे यापैकी जे अगोदर असेल, त्या तारखेपर्यंत ठेवण्यात आली आहे. व्यावसायिक अनुज्ञप्तीची दुसरी प्रत मिळविण्यासाठी २०० रुपये शुल्क आकारण्यात येते.

तक्ता ३ TABLE III (रुपये हजारंत/Rs. in thousands)

अ.क्र. Sr.No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	कार्यवाही- करिता संख्या No. of Appli- cations	निकालात काढलेली प्रकरणे Disposals						कार्यवाही- साठी शिल्लक अर्जांची संख्या (६-१०) जमा शुल्क Applications Fees Outstanding Collected (6-10) Outstanding			दिलेल्या अनुज्ञप्तीच्या दुसऱ्या प्रतीची संख्या Duplicate Issued Collected		
				एकूण (४+५) Total (4+5)	नवीन अनुज्ञप्ती Issued	नूतनीकरण केलेली Renewed	नाकारलेली Rejected	एकूण (७+८+९) Total (7+8+9)	६-१०	११	१२	१३	१४	रुपये (हजारत) Rs. (Thousand)	रुपये (हजारत) Rs. (Thousand)
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	6019 1215 -	144844 159328 160921	74339 81772 89949	76947 84641 93105	2 -	151288 166413 183054	1215 -	62935 69228 76150	20769 22845 25129	4154 4569 5026			
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	6073 6518 6844	117817 123708 129893	51876 54478 57194	61354 64422 67643	4142 4350 4567	117372 123242 129404	6518 6844 7333	24050 25252 26515	925 971 1020	246 258 271			
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	4846 6397 7037	226946 136455 150100	43831 28959 31855	62228 21209 23330	181 185 203	106240 50353 55388	6547 11756 12931	61831 31664 34831	20069 13105 14415	5177 3381 3719			
4	ठाणे Thane	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	105919 111215 116777	57265 60130 63137	48654 51085 53640	- -	105919 111215 116777	- -	69634 68975 72424	10974 11520 12100	2831 2972 3121			
5	वसई Vasai	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	62207 48537 51286	39544 33930 34650	22648 14587 16636	15 20 -	62207 48537 51286	- -	39142 44879 35931	3079 2542 2686	1580 2042 2462			
6	पेण Pen	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	25170 20058 20348	10120 9371 9771	15001 10488 10567	49 199 10	25170 20058 20348	- -	6423 4017 6104	1637 2389 2175	327 479 435			

तक्ता ३-चालू TABLE III-contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
7	कल्याण Kalyan	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	1418 1560 1716	87414 96155 105770	88832 97715 107486	51548 56703 62373	36463 40109 44120	- 10 20	88011 96822 106513	821 893 973	53030 58333 64167	10186 11205 12325	2200 2420 2662
8	पनवेल Panvel	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	43348 35554 39109	43348 35554 39109	27105 23138 25451	15969 12328 13562	274 88 96	43348 35554 39109	- - -	27633 23245 25569	3193 3314 3645	204 212 233
9	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	29478 32425 35667	29478 32425 35667	15955 17455 19195	13523 14970 16472	- - -	29478 32425 35667	- - -	13500 14750 16334	1132 1245 1379	292 321 353
10	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	405 445 489	35718 39289 43217	36123 39734 43706	25470 25554 28597	10614 10136 14149	39 44 49	36123 35734 42795	- - -	5301 5623 5127	1027 1164 1280	227 303 333
11	पुणे Pune	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	132854 146139 160753	126074 138681 152550	9962 10958 12054	114845 126330 138962	1267 1394 1533	126074 138681 152550	- - -	14977 16474 18122	6780 7458 8204	1356 1491 1640
12	सोलापूर Solapur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	52695 57965 63761	52695 57965 63761	30854 33939 37333	21841 24025 26428	- - -	52695 57965 63761	- - -	33812 37193 40912	4904 5394 5934	1304 1434 1578
13	नाशिक Nashik	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	86542 95196 104716	86542 95116 104716	45993 50592 55652	34759 38235 42058	- - -	80752 88827 97710	- - -	16450 18094 19904	2824 3106 3417	564 620 682
14	धुळे Dhule	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	284 314 346	27988 30787 33866	28272 31101 34212	15413 16954 18650	10404 11445 12590	- - -	25817 28399 31240	284 313 345	5293 5823 6405	1424 1567 1724	22.6 24.8 27.3
15	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	1680 1848 2032	53754 59129 65041	55434 60977 67073	30890 33579 37376	24566 27022 29724	- - -	55456 61002 67100	1680 1848 2032	10975 12072 13279	3221 3543 3897	237823 261605 2877
16	अहमदनगर Ahmednagar	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	24000 30000 40000	24000 30000 40000	21670 26000 29000	13499 14000 20000	- - -	35169 40000 49000	- - -	29433 30000 32000	1974 2100 2400	426 453 518
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	29429 31829 35011	29429 31829 35011	18586 19786 20986	10843 12043 14025	- - -	29429 31829 35011	- - -	19054 20954 23049	1898 2087 2296	489 537 591

18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023	3302	84197	86803	43810	40387	3302	87499	3302	417	7305	33.45
		...	2023-2024	3632	92616	95483	48191	44425	3632	96248	3632	459	8035	36.8
		...	2024-2025	3995	101877	105031	53010	48867	3995	105872	3995	505	8838	40
19	कराड Karad	...	2022-2023	-	23465	23465	15582	7883	-	23865	-	12551	885	177
		...	2023-2024	-	25811	25811	17140	8671	-	25811	-	13306	973	194
		...	2024-2025	-	28392	28392	18854	9538	-	28392	-	15187	1071	214
20	सांगली Sangli	...	2022-2023	-	-	52173	28453	23720	-	52173	-	12591	1135	2270
		...	2023-2024	-	-	63129	34427	28701	-	63129	-	15235	1372	2746
		...	2024-2025	-	-	69441	37869	31571	-	69441	-	16759	1509	3020
21	सातारा Satara	...	2022-2023	-	24186	24186	36013	24186	-	60199	-	34883	3998	799
		...	2023-2024	-	26604	26604	39614	26604	-	66218	-	38371	4397	879
		...	2024-2025	-	29264	29264	43575	29264	-	72839	-	42208	4836	967
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2022-2023	-	94253	94253	53978	40221	-	94199	54	60090	2327	618
		...	2023-2024	-	97181	97181	54598	42531	-	97129	52	61641	2458	653
		...	2024-2025	-	101522	101522	56672	44801	-	101473	49	64288	2648	704
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2022-2023	-	69440	69440	48293	21097	-	69390	50	46832	3770	1002
		...	2023-2024	-	72163	72163	50294	21822	-	72116	47	48694	5082	1351
		...	2024-2025	-	76002	76002	51982	23978	-	75960	42	49987	6411	1705
24	वर्धा Wardha	...	2022-2023	-	29366	29366	21534	7791	-	29325	41	20125	1187	315
		...	2023-2024	-	30238	30238	22098	8102	-	30200	38	20702	1254	333
		...	2024-2025	-	33225	33225	23587	9602	-	33181	36	22592	1548	411
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023	-	53909	53909	33048	14936	1710	49694	-	31307	4215	1117
		...	2023-2024	-	59301	59301	36353	16430	1881	54664	-	34438	4637	1229
		...	2024-2025	-	65231	65231	39988	18073	2069	60130	-	37882	5101	1352
26	गोंदिया Gondia	...	2022-2023	-	13566	13566	7100	5409	-	12509	-	7881	1057	280
		...	2023-2024	-	14922	14922	7810	5950	-	13760	-	8669	1162	308
		...	2024-2025	-	16414	16414	8591	6545	-	15136	-	9536	1278	339
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023	-	10156	10156	7150	2623	-	9773	-	6157	383	102
		...	2023-2024	-	11171	11171	7865	2885	-	10750	-	6773	421	112
		...	2024-2025	-	12289	12289	8652	3174	-	11826	-	7450	463	123
28	अमरावती Amravati	...	2022-2023	417	48248	48665	33507	18294	40	51841	1894	34191	2490	662
		...	2023-2024	300	52108	52558	36188	19758	43	55988	2047	36926	2689	715
		...	2024-2025	200	56277	56763	39083	21339	46	60467	2211	39880	2904	772
29	अकोला Akola	...	2022-2023	372	22201	22573	32601	11730	372	44703	372	16361	2117	423
		...	2023-2024	300	24421	24721	35861	12903	402	49166	402	17670	2328	457
		...	2024-2025	200	26863	27063	39497	14193	434	54074	434	19084	2560	494

तक्ता ३-चालू TABLE III-*contid.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	48888 52799 57023	48888 39809 42994	36860 12990 14029	93 100 108	48981 52899 57131	- - -	27939 30174 32588	1805 1949 2105	465 502 542
31	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	26106 28717 31590	17929 17922 21695	8177 8995 9895	- - -	26106 26917 31590	- - -	17335 18722 20220	1636 1799 1978	422 456 492
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	642 1913 -	65688 36262 -	32885 20189 -	21430 9830 -	- -	54315 30019 -	1461 1913 -	35176 15464 -	3146 1865 -	836 496 -
33	लातूर Latur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	34855 35592 38436	20650 21260 23150	14160 14310 15260	15 22 26	34855 35592 38436	- 15350 38936	22303 22839 24721	2872 2910 3015	740 750 771
34	नांदेड Nanded	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	118793 130672 143740	28874 31761 34938	17276 19004 20904	533 586 645	46683 51351 56486	- -	25383 27921 30713	5634 6197 6817	2535 2789 3067
35	परभणी Parbhani	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	27120 29887 32875	12890 14179 15596	6190 6809 7489	- -	19080 20988 23085	8040 8899 9790	208824 230129 253137	935 1028 1130	187 205 225
36	बीड Beed	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	745 145 233	28913 25975 13755	14978 16997 11457	14535 8735 2270	- 10 13	29513 25742 13740	145 233 15	6454 5983 3323	54 66 66	10 13 13
37	जालना Jalna	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	20002 21000 22000	14234 14000 16000	5768 7000 6000	- -	20002 21000 22000	- -	4966 5200 5500	407 412 800	81 83 160
38	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- 410 820	21501 22455 23641	12697 13510 14861	8374 8520 8780	288 300 320	21359 22330 23961	142 535 500	15986 16710 17919	1274 1390 1529	580 633 697
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	125286 137815 151596	71918 79110 87021	53368 58705 64575	- -	125286 137815 151596	- -	58383 64221 70643	12905 14196 15615	3432 3776 4153
40	वाशिम Washim	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	12853 13476 14176	8512 8962 9412	4341 9514 4764	- -	12853 13476 14134	- -	5817 6282 6785	631 662 695	167 180 194

41	बारामती Baramati	...	2022-2023	-	23901	23901	14401	9500	-	23901	-	15266	1793	15729
			2023-2024	-	26291	26291	15841	10450	-	26291	-	16793	1972	17302
			2024-2025	-	28920	28920	57840	86761	-	86761	-	86760	86761	19032
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2022-2023	-	43026	43026	21229	21572	225	43026	-	24173	4666	1007
			2023-2024	-	47329	47329	23352	23729	248	47329	-	26591	5133	1108
			2024-2025	-	52062	52062	25687	26102	273	52062	-	29250	56546	1215
43	अकलूज Akluj	...	2022-2023	-	23173	23173	14536	6650	1987	23173	-	11128	1769	240
			2023-2024	-	25490	25490	15990	7315	2186	25490	-	12241	1946	264
			2024-2025	-	28039	28039	17589	8047	2401	28039	-	13465	2140	290
44	मालेगाव Malegaon	...	2022-2023	-	17828	17828	11930	5741	-	17671	-	15145	446	119
			2023-2024	-	18719	18719	12527	6028	-	18555	-	14123	468	125
			2024-2025	-	19565	19565	13153	6329	-	19482	-	14923	492	131
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2022-2023	45	13003	13048	8852	4151	-	13003	45	18217	568	92
			2023-2024	56	16253	16309	11065	5188	-	16253	56	22771	710	115
			2024-2025	70	20317	20387	13831	6485	-	20316	70	28464	887	172
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2022-2023	-	49487	49487	12630	5298	-	17928	12	19720	1095	219
			2023-2024	-	50440	50440	10420	1530	-	11950	-	11950	890	178
			2024-2025	-	51450	51450	10820	1450	-	12270	-	13497	1015	205
47	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	-	17846	17846	14809	3037	-	17846	-	11426	493	66
			2023-2024	-	20523	20523	17030	3493	-	20523	-	13140	567	76
			2024-2025	-	23601	23601	19585	4016	-	23601	-	15111	652	88
48	भंडारा Bhandara	...	2022-2023	-	15152	15152	9148	5349	-	14497	-	9133	655	174
			2023-2024	-	16668	16668	10063	5884	-	15947	-	10047	721	191
			2024-2025	-	18335	18335	11069	6473	-	17542	-	11052	793	210
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2022-2023	-	39134	39134	23201	13624	-	36825	-	23200	2309	612
			2023-2024	-	43050	43050	25521	14989	-	40510	-	25521	2540	673
			2024-2025	-	47355	47355	28073	16488	-	44561	-	28074	2794	741
50	बोरिवली Borivali	...	2022-2023	151	114928	115079	56230	51089	3259	110578	4501	22396	1000	200
			2023-2024	4501	120674	125175	59042	53643	3422	116104	4726	23515	1050	210
			2024-2025	4726	126708	131434	61594	56324	3593	121191	4962	24691	1103	220

सन २०२३-२०२४ व २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2023-2024 and 2024-2025 are estimated.

मोटार वाहनांची स्थायी व अस्थायी नोंदणी

तांत्रिकदृष्ट्या योग्य असलेल्या प्रत्येक मोटार वाहनांची नोंदणी करणे आवश्यक आहे. त्याचे शुल्क पुढीलप्रमाणे आहे. मोटारसायकल रुपये २५०, हलके मोटार वाहन रुपये ५०० आहे, अवजड मोटार वाहन रुपये १५००, प्रत्येक वाहनाचे अस्थायी नोंदणी शुल्क रुपये २०० आहे.

दिनांक २५ डिसेंबर २०१६ पासून मोटारसायकल रुपये २५०.

तक्ता ७ TABLE VII

(रुपये हजारात/*Rs. in thousands*)

अनु- क्रमांक Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	आलेल्या	नोंदणी प्रमाणपत्र	जमा शुल्क Fees collected Rs.	नोंदणी प्रमाणपत्राच्या	जमा शुल्क Fees collected Rs.
			अर्जांची संख्या No. of Applications received	दिलेल्या वाहनांची संख्या No. of Motor Vehicles registration certificates issued		दुसऱ्या प्रतीची संख्या No. of duplicate issued	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2022-2023	68937	64876	16219	4061	2246.87
		2023-2024	75831	71364	18411	4467	2471.5
		2024-2025	83414	78500	20253	4914	2718.7
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2022-2023	52329	52329	25027	3539	1020
		2023-2024	56070	56070	29189	3528	1122
		2024-2025	58873	58873	30648	3704	1178
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2022-2023	75589	75558	79733	3139	2051
		2023-2024	79368	79368	83720	3295	2154
		2024-2025	83336	83336	87906	3459	2262
4	ठाणे Thane	2022-2023	107377	107377	46462	6581	2705
		2023-2024	78541	78541	35903	3847	1871
		2024-2025	86395	86395	39494	4231	2058
5	वसई Vasai	2022-2023	75991	75946	22783	2378	695
		2023-2024	79790	79741	23922	2474	715
		2024-2025	83779	83779	25133	2597	795
6	पेण Pen	2022-2023	24263	24263	9645	1068	373
		2023-2024	25497	25497	101272	1121	391
		2024-2025	26722	26722	106336	1183	413
7	कल्याण Kalyan	2022-2023	77538	77538	29049	3877	1170
		2023-2024	82965	82965	31954	4264	1287
		2024-2025	88772	88772	34191	4562	1378
8	रत्नागिरी Ratnagiri	2022-2023	30512	30512	9066	1285	350
		2023-2024	32038	32038	9519	1350	337
		2024-2025	35242	35242	105	1485	404
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2022-2023	14199	14199	11359	1003	272
		2023-2024	15336	15336	12268	892	241
		2024-2025	16869	16869	13495	981	266
10	पुणे Pune	2022-2023	281077	277567	109137	14066	10415
		2023-2024	309185	305324	120050	15473	11457
		2024-2025	340103	335856	132056	17020	12603
11	सोलापूर Solapur	2022-2023	77990	77990	15598	58157	5931
		2023-2024	85789	85789	17157	63973	6525
		2024-2025	94368	94368	18873	70370	7177
12	नाशिक Nashik	2022-2023	86975	86975	3188743	4891	1460
		2023-2024	95673	95673	3507617	5380	1606
		2024-2025	105240	105240	3858379	5918	1767
13	धुळे Dhule	2022-2023	39364	39364	31491	1483	370
		2023-2024	41332	41332	33065	1557	389
		2024-2025	43398	43398	34718	1634	408
14	पनवेल Panvel	2022-2023	55704	55704	44563	2794	2235
		2023-2024	52580	52580	42064	2650	2120
		2024-2025	57838	57838	46270	2915	2332

तक्ता ७--चालू / TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
15	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023	57226	56750	21036	3159	821
			2023-2024	60550	59650	21300	2615	647
			2024-2025	65550	64850	23450	3315	930
16	अहमदनगर Ahmednagar	...	2022-2023	51998	51998	25999	992	550
			2023-2024	55000	55000	30000	1100	650
			2024-2025	60000	60000	31000	1300	700
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2022-2023	42347	42347	31760	1710	598
			2023-2024	44347	44347	33260	1850	647
			2024-2025	46347	46347	34760	1950	682
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023	5450	5450	63.5	5468	27.3
			2023-2024	6048	6048	70.5	6014	30.
			2024-2025	7144	7144	83.2	6615	33
19	कराड Karad	...	2022-2023	14143	14143	5810	891	761
			2023-2024	15557	15557	6391	981	837
			2024-2025	17110	17110	7029	1079	921
20	सांगली Sangli	...	2022-2023	56831	58645	10212	3678	827
			2023-2024	57966	44106	10722	3722	837
			2024-2025	59130	—	11423	3831	861
21	सातारा Satara	...	2022-2023	44669	44570	18444	2646	790
			2023-2024	49027	49027	20289	2910	869
			2024-2025	53929	53929	22318	3203	956
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2022-2023	25306	25306	10480	2251	478
			2023-2024	26632	26632	11063	2372	498
			2024-2025	28032	28032	11665	2500	528
23	नागपूर (शहर) (पूर्व) Nagpur (City) (East)	...	2022-2023	82159	82159	35471	4157	1043
			2023-2024	84105	84105	36250	4325	1140
			2024-2025	85941	85941	40561	4587	1354
24	वर्धा Wardha	...	2022-2023	17746	17746	13305	884	530
			2023-2024	19521	19521	13442	974	583
			2024-2025	21473	21473	13577	1074	641
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023	35700	34235	15731	1382	97
			2023-2024	39371	37758	17304	1522	107
			2024-2025	43469	41534	19035	1835	128
26	गोंदिया Gondia	...	2022-2023	18919	18049	7166	362	25
			2023-2024	20811	19854	7883	398	28
			2024-2025	22991	21840	8672	438	31
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023	13538	13140	5637	130	9
			2023-2024	14892	14454	6201	143	10
			2024-2025	16382	15900	6822	157	11
28	अमरावती Amravati	...	2022-2023	52440	43428	7866	2352	353
			2023-2024	56111	46468	8417	2587	388
			2024-2025	60600	50185	9090	2794	419
29	अकोला Akola	...	2022-2023	28832	28828	11469	1472	389
			2023-2024	30850	30846	12272	1619	428
			2024-2025	33318	33314	13254	1780	462
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023	38212	38212	8218	1695	372
			2023-2024	40887	40887	8793	1865	409
			2024-2025	44158	44158	9496	2014	442
31	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023	36401	36401	10192	1238	198
			2023-2024	38949	38949	10905	1534	218
			2024-2025	42065	42065	11777	1870	235

तक्ता ७--चाळू / TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023	82677	82677	29585	4997	1430
			2023-2024	90945	90945	32544	5496	1573
			2024-2025	100039	100039	35798	6046	1731
33	लातूर Latur	...	2022-2023	42251	42251	686867	2415	703
			2023-2024	44583	44583	698267	2510	760
			2024-2025	46853	46853	718301	2615	801
34	नांदेड Nanded	...	2022-2023	48006	48006	21094	2167	975
			2023-2024	52807	52807	23203	2384	1073
			2024-2025	58087	58087	25524	2622	1100
35	परभणी Parbhani	...	2022-2023	26110	26110	15666	927	278
			2023-2024	28721	28721	17232	1019	305
			2024-2025	31593	31593	18955	1120	335
36	बीड Beed	...	2022-2023	18679	18679	1867	487	341
			2023-2024	24028	24028	24028	657	497
			2024-2025	17577	17577	1757	675	557
37	जालना Jalna	...	2022-2023	32745	32745	12543	1383	510
			2023-2024	35300	35300	16800	1560	601
			2024-2025	37400	37400	19900	1900	650
38	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023	26583	26583	10665	993	338
			2023-2024	27630	27630	10990	1082	367
			2024-2025	28940	28940	11120	1196	399
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2022-2023	155440	155440	195543	4202	3185
			2023-2024	170984	170984	215097	4622	3503
			2024-2025	188082	188082	236607	5084	3853
40	वाशिम Washim	...	2022-2023	18470	18470	3682	569	226
			2023-2024	19763	19763	3940	629	249
			2024-2025	21344	21344	4255	692	269
41	बारामती Baramati	...	2022-2023	33360	33360	8340	1426	356
			2023-2024	36696	36696	9174	1569	392
			2024-2025	40366	40366	10091	1725	431
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2022-2023	37089	37089	19416	3287	1181
			2023-2024	40797	40797	21358	3615	1300
			2024-2025	44876	44876	23493	3976	1430
43	अकलूज Akluj	...	2022-2023	31436	28003	12093	991	394
			2023-2024	34580	30803	13303	1090	434
			2024-2025	38038	33884	14633	1199	477
44	मालेगाव Malegaon	...	2022-2023	48627	48627	14588	541	162
			2023-2024	51058	51058	15318	568	170
			2024-2025	53611	53611	16083	596	179
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2022-2023	14827	14827	5516	372	93
			2023-2024	18533	18533	6895	465	116
			2024-2025	23167	23167	8619	581	145
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2022-2023	18815	18815	12681	620	310
			2023-2024	20697	20697	13949	682	340
			2024-2025	22766	22766	1534	750	371
47	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	16117	16117	5166	695	168
			2023-2024	18402	18402	5867	744	185
			2024-2025	21029	21029	6672	825	304
48	भंडारा Bhandara	...	2022-2023	17161	15901	6712	748	52
			2023-2024	18878	17492	7384	823	57
			2024-2025	20766	19242	8123	905	63
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2022-2023	56016	47242	24688	2539	178
			2023-2024	61618	51967	27157	2792	196
			2024-2025	67780	57614	29873	3071	215
50	बोरिवली Borivali	...	2022-2023	62502	62502	31251	3987	1958
			2023-2024	65500	65500	32750	4500	2250
			2024-2025	70000	70000	40600	5000	2900

इतर राज्यात नोंद झालेल्या व राज्यात आणून वापरात ठेवलेल्या वाहनांच्या नोंदणी चिन्हाचे अभिहस्तांकन

कोणतेही वाहन या राज्यामध्ये आणून १२ महिन्यांपेक्षा जास्त काळ उपयोगात असलेल्या वाहनांच्या नवीन नोंदणी क्रमांकाचे अभिहस्तांकन, नोंदणी प्रमाणपत्राची दुय्यम प्रत नोंदणी शुल्काची अर्धी रक्कम भरून मिळू शकते.

तक्ता ८ / TABLE VIII

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

अ. क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	पुनर्नोंदणी केलेल्या		जमा शुल्क Fees collected
			आलेल्या अर्जांची संख्या No. of Applications received	वाहनांची संख्या No. of duplicate Registration marks assigned	
1	2	3	4	5	6
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2022-2023	340	340	289.0
		2023-2024	374	374	317.9
		2024-2025	411	411	349.3
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2022-2023	264	264	230
		2023-2024	288	288	242
		2024-2025	302	302	254
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2022-2023	303	303	251.4
		2023-2024	316	316	251.6
		2024-2025	325	325	257.4
4	ठाणे Thane	2022-2023	450	450	194
		2023-2024	334	334	152
		2024-2025	367	367	167
5	वसई Vasai	2022-2023	359	315	2678
		2023-2024	238	212	2025
		2024-2025	195	169	1895
6	पेण Pen	2022-2023	81	81	80
		2023-2024	86	86	85
		2024-2025	93	93	92
7	कल्याण Kalyan	2022-2023	160	160	71
		2023-2024	113	113	61
		2024-2025	180	180	69
8	रत्नागिरी Ratnagiri	2022-2023	50	28	587
		2023-2024	58	37	655
		2024-2025	70	49	742
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2022-2023	-	-	-
		2023-2024	-	-	-
		2024-2025	-	-	-
10	पुणे Pune	2022-2023	2108	1965	1216
		2023-2024	2319	2162	1338
		2024-2025	2551	2378	1471
11	सोलापूर Solapur	2022-2023	252	252	5931
		2023-2024	277	277	6525
		2024-2025	305	305	7177
12	नाशिक Nashik	2022-2023	276	276	392
		2023-2024	304	304	431
		2024-2025	334	334	474
13	धुळे Dhule	2022-2023	71	71	42
		2023-2024	74	74	44
		2024-2025	77	77	46
14	पनवेल Panvel	2022-2023	171	159	88
		2023-2024	198	167	91
		2024-2025	217	183	100

तक्ता ८--चाळू / TABLE VIII--contd.

1	2	3	4	5	6		
15	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	231 265 310	231 265 310	490 585 665
16	अहमदनगर Ahmednagar	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	45 62 65	45 62 65	49 60 63
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	398 418 428	398 418 428	557 581 594
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	1133 1423 1723	1133 1423 1723	679 853 1033
19	कराड Karad	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	102 114 130	102 114 130	61 68 78
20	सांगली Sangli	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	518 530 540	518 530 540	310 318 324
21	सातारा Satara	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	164 180 198	164 180 198	164 180 198
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	51 52 60	51 52 60	37 39 42
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	38 43 52	38 43 52	24 27 32
24	वर्धा Wardha	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	13 21 27	13 21 27	11 18 24
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	346 381 42	346 381 420	473 521 574
26	गोंदिया Gondia	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	74 82 91	74 82 91	88 97 107
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	149 164 181	149 164 181	221 244 269
28	अमरावती Amravati	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	188 201 215	188 201 215	282 302 323
29	अकोला Akola	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	61 65 70	55 59 63	27 29 31
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	12 13 14	12 13 14	10 11 12
31	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	2 5 10	2 5 10	5 10 20
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	...	76 85 98	76 85 98	114 127 147

तक्ता ८--चालू / TABLE VIII--contd.

1	2	3	4	5	6		
33	लातूर Latur	...	2022-2023	...	213	213	428
			2023-2024	...	215	215	430
			2024-2025	...	240	240	450
34	नांदेड Nanded	...	2022-2023	...	201	196	208
			2023-2024	...	221	216	229
			2024-2025	...	265	259	275
35	परभणी Parbhani	...	2022-2023	...	5	—	3
			2023-2024	...	7	—	7
			2024-2025	...	8	—	8
36	बीड Beed	...	2022-2023	...	105	72	72.5
			2023-2024	...	45	26	28.4
			2024-2025	...	50	31	35.4
37	जालना Jalna	...	2022-2023	...	15	15	24
			2023-2024	...	20	20	30
			2024-2025	...	25	25	35
38	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023	...	39	35	26.4
			2023-2024	...	50	44	40
			2024-2025	...	70	65	56
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2022-2023	...	1150	1096	641
			2023-2024	...	1265	1206	705
			2024-2025	...	1392	1326	776
40	वाशिम Washim	...	2022-2023	...	10	10	12.3
			2023-2024	...	11	11	11.9
			2024-2025	...	12	12	14
41	बारामती Baramati	...	2022-2023	...	23	23	347
			2023-2024	...	25	25	381
			2024-2025	...	28	28	419
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2022-2023	...	454	454	571
			2023-2024	...	327	327	411
			2024-2025	...	300	300	377
43	अकलूज Akluj	...	2022-2023	...	105	80	72
			2023-2024	...	115	88	79
			2024-2025	...	127	96	87
44	मालेगाव Malegaon	...	2022-2023	...	30	26	39
			2023-2024	...	32	27	41
			2024-2025	...	33	29	43
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2022-2023	...	21	21	31
			2023-2024	...	24	24	34
			2024-2025	...	30	30	41
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2022-2023	...	105	105	78
			2023-2024	...	115	115	86
			2024-2025	...	126	126	94
47	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	...	16	16	33.6
			2023-2024	...	20	20	42
			2024-2025	...	25	25	52.5
48	भंडारा Bhandara	...	2022-2023	...	28	28	26
			2023-2024	...	31	31	29
			2024-2025	...	35	35	32
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2022-2023	...	537	537	818
			2023-2024	...	591	591	900
			2024-2025	...	651	651	990
50	बोरिवली Borivali	...	2022-2023	...	26	26	33
			2023-2024	...	14	14	17
			2024-2025	...	20	20	22

परिवहन व खाजगी सेवा वाहनांना योग्यतेचे प्रमाणपत्र देणे

एखाद्या परिवहन वाहनाला योग्यतेचे प्रमाणपत्र असल्यास रस्तावर वाहन चालविण्यास परवानगी दिली जाते. तांत्रिकदृष्ट्या योग्य असणाऱ्या वाहनालाच योग्यतेचे प्रमाणपत्र दिले जाते. प्रमाणपत्राचा कालावधी २ वर्षे आहे. त्याचे शुल्क चाकीकरिता रुपये ४०० व हलके वाहनाकरिता रुपये ६००, मध्यम वाहन तसेच जड वाहनाकरिता ८०० रुपये आहे व नूतनीकरण शुल्क वरीलप्रमाणे निश्चित केले आहे.

तक्ता ९ / TABLE IX (रुपये हजारत / Rs. in thousands)

अ. क्र. Sr.No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	नूतनीकरण केलेल्या सुस्थिती प्रमाणपत्रांची				नाकारलेल्या प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness rejected	एकूण प्रकरणे (५+६+७) Total (5+6+7)	प्रमाणपत्र नवीन देण्यासाठी/ नूतनीकरण करण्यासाठी		दुसऱ्या प्रती देण्यासाठी जमा शुल्क Fees collected for duplicate certificates
			आलेल्या अर्जांची संख्या No. of applications received	दिलेल्या सुस्थिती प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness granted	सुस्थिती प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness renewed	नाकारलेल्या प्रमाणपत्रांची संख्या No. of certificates of fitness rejected			जमा शुल्क Fees collected for granting of renewing certificates	दुसऱ्या प्रती देण्यासाठी जमा शुल्क Fees collected for duplicate certificates	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	28751 35176 38693	- - -	28745 35161 38668	06 15 25	28745 35161 38668	54 09 12	19685.7 21096.6 23200.8	10.8 18.00 24.00
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	34503 43729 46790	4478 5393 5770	29051 37834 40482	974 502 537	33529 43227 46252	2 2 2	20701 26244 28074	0.4 0.4 0.6
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	29818 33140 36832	27582 31290 34624	27582 31290 34634	24 37 46	55164 62580 69258	18 1 2	18108 20145 22615	3.6 0.2 0.4
4	ठाणे Thane	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	55645 62018 68219	13820 15202 16722	41089 45197 49716	736 809 889	54909 60399 66438	318 349 383	69504 76455 84100	95.6 105 115
5	वसई Vasai	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	27240 30254 31958	6544 6951 7173	20620 22840 23642	28 29 30	27164 29791 30815	109 112 115	21020 22740 23642	26 27 28
6	पेण/रायगड Pen/Raigad	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	10624 11368 11936	8418 9007 9457	2147 2469 2840	59 63 67	10624 11539 12364	27 32 37	35084 37482 39417	5.4 6.4 7.4
7	कल्याण Kalyan	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	46770 51447 56593	23385 25724 28295	23362 25698 28270	23 25 28	46747 51422 56565	5 6 7	30853 33938 37332	3.2 3.8 4.2

8	पनवेल Panvel	...	2022-2023	29093	19852	8507	734	29093	22687	288	57
			2023-2024	28313	20433	7111	769	28313	22035	197	39
			2024-2025	31144	22476	7822	845	31143	24238	216	42
9	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2022-2023	10120	9978	9978	72	20028	61204	42	4280
			2023-2024	10626	10479	10479	75	21033	64264	48	5800
			2024-2025	11688	11524	11524	83	23131	70691	53	10600
10	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2022-2023	5345	1315	3913	17	5245	4090	293	14.6
			2023-2024	5347	1345	4317	25	5687	4434	323	16.1
			2024-2025	6454	1479	4748	27	6254	4877	355	17.7
11	पुणे Pune	...	2022-2023	89642	24256	65027	359	89283	93452	14066	10415
			2023-2024	98666	26682	71530	395	98211	102798	15473	11457
			2024-2025	108467	29330	78683	434	108032	113078	17020	12603
12	सोलापूर Solapur	...	2022-2023	20760	3596	17159	5	20755	29057	46	9.2
			2023-2024	22836	3956	18875	6	22831	31962	51	10
			2024-2025	25120	4351	20762	6	25114	35158	56	11
13	नाशिक Nashik	...	2022-2023	28570	4366	21957	2247	26323	56281	45	9
			2023-2024	31427	4803	24153	2472	28955	61909	50	10
			2024-2025	34570	5283	26568	2719	31851	68100	54	11
14	धुळे Dhule	...	2022-2023	8578	8230	8230	348	16460	16460	26	52
			2023-2024	9006	8641	8641	365	17282	17282	27	54
			2024-2025	9456	9073	9073	383	18146	18146	28	57
15	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023	9341	61881	7455	5	9336	24744	29	12
			2023-2024	12200	2000	10181	19	12181	28382	10	20
			2024-2025	13450	2250	11170	30	13420	33630	40	80
16	अहमदनगर Ahmednagar	...	2022-2023	11198	477	10537	184	11014	6608	1528	458
			2023-2024	11800	600	11000	200	11600	6960	1600	480
			2024-2025	13000	700	12000	300	12700	7620	1650	495
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2022-2023	10412	-	9282	-	9282	24940	53	10
			2023-2024	10600	-	9540	-	9540	25387	60	12
			2024-2025	10800	-	9720	-	9720	25866	70	14
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023	21478	8843	12635	18	21478	17182	28	5
			2023-2024	23625	9727	13899	21	23626	18900	32	6
			2024-2025	25987	10699	15288	25	25987	20789	35	7
19	कराड Karad	...	2022-2023	4562	4577	4577	100	4577	3729	03	.6
			2023-2024	5088	4874	4874	81	4874	3899	02	.4
			2024-2025	5500	-	-	-	-	4400	-	-
20	सांगली Sangli	...	2022-2023	26791	26710	26710	693	26710	-	-	-
			2023-2024	13893	13427	13427	355	13427	-	-	-
			2024-2025	14000	13300	13300	525	13300	-	-	-

तबला १--चालू T ABLE IX--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
21	सातारा Satara	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	12300 13530 14883	12103 13313 14644	197 216 237	12103 13313 14644	7661 8427 9270	Rs. 37 40 44	74 8 8.8
22	नागपूर (शहर) Nagpur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	7295 8622 10105	6805 8142 9245	72 89 95	8050 10632 12229	9551 12705 15480	24 27 31	4 5 6
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	14482 15981 18055	8073 8966 10834	152 161 165	14330 15820 17890	8689 9588 10833	17 19 21	3 4 4
24	वर्धा Wardha	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	4673 5141 5655	3227 3550 3905	36 41 47	3929 4322 4754	3143 3458 3803	42 47 55	8 9 11
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	12167 13354 14689	8485 9334 10267	602 632 695	12150 13335 14668	7995 8775 9652	17 19 21	3.4 3.8 4.2
26	गोंदिया Gondia	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	3386 3724 4095	2712 2983 3281	— — —	3355 3690 4058	2208 2428 2670	31 34 37	6.2 6.8 7.4
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	1162 1279 1408	364 401 441	— — —	1142 1257 1383	752 827 910	20 22 25	4 4.4 5
28	अमरावती Amravati	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	11341 12248 13473	9799 10583 11641	212 229 252	11127 12246 13470	7472 8070 8877	12 13 14	2 2 2
29	अकोला Akola	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	6609 7138 7852	1146 1238 1362	171 185 204	6438 7138 7853	3948 4264 4690	12 13 14	2 2 2
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	8077 8723 9595	5402 5834 6417	349 377 415	7728 8723 9595	13323 14389 15828	15 16 18	3 3 3
31	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	5282 5705 6276	4390 4741 5215	78 84 92	4906 5382 5920	9812 10597 11657	15 16 18	3 3 3

32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	3148 - -	- - -	3948 - -	22677	3948 - -	- - -	- - -
33	लातूर Latur	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	11881 12090 12663	1871 1910 2013	10002 10150 10600	17748 18910 20100	11873 12060 12613	35 40 45	7 7.9 8.5
34	नांदेड Nanded	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	12465 13712 15083	1421 1563 1719	10943 12037 13241	18546 20401 22441	12465 13712 15083	118 130 143	49 54 59
35	परभणी Parbhani	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	4653 5118 5629	400 440 484	4220 4642 5106	3701 4071 4477	4627 5089 5597	12 14 16	2.4 2.8 3.2
36	बीड Beed	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	5015 5415 4125	4112 5177 4008	- - -	2895.3 19942 12597	4127 5195 4033	2 17 12	4 3.4 2.4
37	जालना Jalna	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	5816 6730 6900	1326 1700 2000	4476 5000 4800	10409 12000 12300	5816 6730 6900	16 30 50	3 6 10
38	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	6872 7158 7490	718 790 869	6154 6368 6690	11499 11978 12646	7187 7498 7917	33 38 47	6.6 7.6 9.4
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	52979 58277 64105	17481 19229 21152	35097 38607 42467	39433 43376 47714	52578 57836 63619	89 98 108	18 20 22
40	वाशिम Washim	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	1740 1879 2667	503 543 597	1425 1539 1693	1270 1372 1509	1928 2258 2484	19 21 23	3 3 3
41	बारामती Baramati	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	7153 7860 8655	4245 4670 5136	2929 3222 3544	13580 14938 16431	7074 7781 8560	49 54 59	9.8 10 11
42	भंडारा Bhandara	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	2613 2875 3163	490 539 593	2121 2333 2566	1718 1890 2079	2611 2872 3159	2 3 4	4 .6 .8
43	नागपूर (शासकीय) Nagpur (Rural)	...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	22398 24638 27102	6909 7600 8360	15440 16984 18682	14722 16194 17813	22373 24611 27072	25 27 30	5 5.4 6

तक्ता ९-चालू TABLE IX-contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							रुपये Rs.		रुपये Rs.	
44	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	24978	24978	24964	14	49942	33574	308	61.6
		2022-2023	28725	28725	28708	17	57433	38910	354	70.8
		2023-2024	33034	33024	33014	20	66048	44401	407	81
		2024-2025								
45	अकलूज Aktuj	...	4955	1720	2797	438	4517	5857	9	.9
		2022-2023	5451	1892	3077	482	4969	6443	10	.99
		2023-2024	5996	2081	3384	530	5466	7087	11	1
		2024-2025								
46	मालेगाव Malegaon	...	11024	4472	6264	288	10736	8589	19	4
		2022-2023	11575	4696	6577	302	11273	9018	20	4
		2023-2024	12154	4930	6906	318	11836	9469	21	4
		2024-2025								
47	नंदुरबार Nandurbar	...	1888	1751	1751	137	3502	1510	28	22
		2022-2023	2360	2188	2188	171	4376	1888	35	28
		2023-2024	2950	2735	2735	214	5470	2360	43	35
		2024-2025								
48	अंबेजोगाई Ambejogai	...	3547	636	2908	03	3544	2126	79	15
		2022-2023	3902	699	3195	06	3898	2339	87	17
		2023-2024	4792	768	3226	09	3936	2572	93	19
		2024-2025								
49	हिंगोली Hingoli	...	3763	588	3175	-	3763	2445	-	-
		2022-2023	4327	676	3651	-	4327	2813	10	8
		2023-2024	4977	778	4199	-	4977	3235	20	16
		2024-2025								
50	बोरिवली Borivali	...	32045	5487	26558	10	32045	19227	-	-
		2022-2023	33647	5761	27886	11	33647	20188	-	-
		2023-2024	35329	6041	29280	12	35329	21197	-	-
		2024-2025								

सन २०२३-२०२४ व २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2023-2024 and 2024-2025 are estimated.

मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ खाली २०१४-२०१५ ते २०२२-२०२३ या वर्षाच्या मार्च अखेरपर्यंतची
कराची वसुली दर्शविणारा तक्ता

Recovery of Tax Revenue according to Mumbai Motor Vehicles Act, 1958 from the year 2014-2015 upto 2022-2023

तक्ता १७ / TABLE – XVII

मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ खाली वर्ष २०१४-२०१५ ते २०२२-२०२३ या वर्षाच्या अखेरपर्यंतची
महसुली वसुली दर्शविणारा तक्ता (रुपये लाखांत)

Table showing revenue receipts under the Mumbai Motor Vehicles Act, 1958 for the
year 2014-2015 upto 2022-2023 (Rs. in Lakhs)

तक्ता १७-अ / TABLE XVII-A

(रुपये लाखात)
(Rupees in lakhs)

वर्ष Year 1	प्रत्यक्ष वसुली* Actual collection 2
2014-2015	538241
2015-2016	597362
2016-2017	681892
2017-2018	859799
2018-2019	867271
2019-2020	831066
2020-2021	652275
2021-2022	900437
2022-2023	1173570

(४) कर्मचारीविषयक गोषवारा
(4) Personnel Summary

तक्ता १८/ TABLE XVIII

अ.क्र. Sr. No.	पदनाम 2	वेतनमान Pay Scale 3	पदसंख्या No. of Posts 2020-21 4		Designation 1
२०४१--वाहनांवरील कर व २०४५ विक्रेय वस्तू व सेवा यावरील इतर कर व शुल्क			2041-Taxes on Vehicles and 2045 Other Taxes and Duties on Commodities and Services		
१ राजपत्रित--वर्ग - अ			1. Gazetted-		
	परिवहन आयुक्त	.. G-15 : 78800-205200	..	1 1	Transport Commissioner
	अप्पर परिवहन आयुक्त	.. S-27 : 118500-214100	..	1 1	Additional Commissioner
	सहपरिवहन आयुक्त	.. S-25 : 78800-205200	..	6 6	Joint Transport Commissioner
	उपआयुक्त (लेखा)	.. S-23 : 67700-208700	..	1 1	Dy. Commissioner (Accounts)
	परिवहन उप-आयुक्त/प्रादेशिक परिवहन अधिकारी.	.. S-23 : 67700-211900	..	28 28	Dy. Transport Commissioner
	सहायक पोलीस आयुक्त	.. S-20 : 56100-177500	..	1 1	Asstt. Commissioner of Police
	उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी	.. S-17 : 47600-151100	..	60 60	Deputy Regional Transport Officer (Class I).
	वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी	.. S-17 : 47600-151100	..	1 1	Sr. Administrative Officer
	मोटर वाहन अभियोक्ता	.. S-16 : 44900-142400	..	12 12	Motor Vehicle Prosecutor
	सहायक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी/सहा. परिवहन आयुक्त	.. S-16 : 44900-142400	..	174 174	Asstt. Regional Transport Officer (Class II). / Asstt. Transport Commissioner
वर्ग - ब					
	प्रशासकीय अधिकारी	.. S-15 : 44900-124244	..	66 66	Administrative Officer
	संशोधन अधिकारी	.. S-15 : 41800-132300	..	1 1	Research Officer
	लेखा अधिकारी (महाराष्ट्र लेखा प्रशासन सेवा)	.. S-16 : 44900-142400	..	28 28	Accounts Officer (M.F.A.S.) (Class II).
	मोटर वाहन अभियोक्ता	.. S-16 : 44900-142400	..	12 12	Motor Vehicle Prosecutor
	मोटर वाहन निरीक्षक	.. S-16 : 44900-142400	..	867 867	Inspector of Motor Vehicle
			एकूण १	<u>1247 1247</u>	Total 1
२ अराजपत्रित, वर्ग ३--			2. Non-Gazetted (Class III)-		
	लघुलेखक (उच्च श्रेणी)	.. S-15 : 41800-132300	..	2 2	Stenographer (Higher Grade)
	कार्यालय अधीक्षक/मुख्य लिपिक/वरिष्ठ लेखापरीक्षक	.. S-14 : 38600-122800	..	179 179	Office Superintendent/Head Clerk/Senior Auditor

तक्ता १८--चालू TABLE XVIII--contd.

1	2	3	4	1	
वर्ग - क					
सहायक मोटार वाहन निरीक्षक	S-14 : 38600-122800	..	1098	1098	Asstt. Inspector of Motor Vehicles.
२ अराजपत्रित वर्ग ३--चालू					2. Non-Gazetted (Class III)--contd.
लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	S-14 : 38600-122800	..	30	30	Stenographer (L.G)
सहा. मोटार वाहन अभियोक्ता	.. S-15 : 41800-132300	..	14	14	Asstt. Motor Vehicles Transporter
वरिष्ठ लिपिक	.. S-8 : 25500-81100	..	440	440	Senior Clerk
सांख्यिकी सहायक	.. S-10 : 29200-92300	..	08	08	Statistical Assistant
लिपिक-टंकलेखक	.. S-6 : 19900-63200	..	903	903	Junior Grade Clerk
वाहन चालक	.. S-6 : 19900-63200	..	225	225	Driver
		एकूण २	2899	2899	Total 2
		एकूण बेरीज (१+२)	4146	4146	Grand Total (1+2)

कार्यक्रम २
वसुलीचा खर्च

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ च्या कलम ११ च्या तरतुदीनुसार वसूल केलेला कर प्रथम राज्याच्या एकत्रित निधीत जमा केला जातो. त्यानंतर प्रत्येक त्रैमासिकातील कराचे ६५ प्रतिशत उत्पन्न करवसुलीचा खर्च वगळता, जो अशा उत्पन्नाच्या शेकडा पंधरा टक्क्यांपेक्षा जास्त नसावा व ज्यात स्थानिक अधिकाऱ्यांना पोट-कलम (२) खाली त्याच त्रैमासिकात देय असलेल्या अंशदानाच्या रकमेचा समावेश आहे असा हा खर्च वगळता राहिलेले उत्पन्न, याबाबतीत केलेल्या अधिनियमाखालील विनियोगाद्वारे राज्य मार्ग निधी या नावाच्या वेगळ्या लेखाखाली हस्तांतरित केला जातो.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१०१ वसुली खर्च ...	-	-
एकूण अ ...	-	-
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
आंतरलेखा हस्तांतरण--		
मुंबई शहर ...	-	-
मुफसल ...	-	-
एकूण 'ब' स्थूल ...	-	-
वजा - वसुली ...	-	-
एकूण 'ब' निव्वळ ...	-	-
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्र. प्रधान शीर्ष		
ब-३ २०४१ ...	-	-
एकूण 'क' स्थूल ...	1080810	1384249
वजा - वसुली ...	-	-
एकूण 'क' निव्वळ ...	1080810	1384249

पोट-कलम (१) खाली राज्य मार्ग निधीला हस्तांतरित झालेली अशी रक्कम व पोट-कलम (२) खाली देण्यात येणारे अंशदान हे राज्याच्या एकत्रित निधीवर भारित स्वरूपाचे म्हणून समजले जाते.

या कार्यक्रमाखाली दाखविलेला खर्च हा प्रत्यक्ष खर्च नाही. परंतु शासनाने घालून दिलेल्या शेकडेवारी धर्तीवर याची आकडेवारी तयार केली जाते. याकरता खास असा कर्मचारी वर्ग नेमला गेलेला नाही.

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. Activity classification –
–	–	101. Collection Charges
–	–	Total A
		B. Objectwise Classification–
		Inter Accounts Transfer
–	–	Mumbai City
–	–	Mofussil
–	–	Total–B, Gross
–	–	Deduct–Recoveries
–	–	Total –B, Net
		C. Source of Finance–
		Demand No. Major Head
–	–	B-3 2041
1314773	1459516	Total C, Gross
–	–	Deduct–Recoveries
1314773	1459516	Total C, Net

कार्यक्रम ३
मोटार वाहनांचे निरीक्षण

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार वाहने अधिनियम, १९८८ व मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ च्या अंमलबजावणीकरिता तंत्रज्ञ कर्मचाऱ्यांची नेमणूक केली आहे. त्यात मोटार वाहने निरीक्षक आणि सहाय्यक मोटार वाहने निरीक्षक आहेत. त्यांची कामे खाली दर्शविल्याप्रमाणे आहेत :-

(१) नोंदणीकरिता मोटार वाहनांचे निरीक्षण करणे.

(२) परिवहन वाहनांना म्हणजे मालाची वाहने आणि सार्वजनिक वाहनांना तांत्रिक सुस्थितीबाबतचे प्रमाणपत्र देणे व त्यांचे नूतनीकरण करणे.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता**तक्ता १**

तपासणी 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१०२ मोटार वाहनांचे निरीक्षण ...	1080810	1384249
एकूण अ ...	1080810	1384249
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--(20410081)		
कार्यकारी--	-	-
०१ वेतन ...	1079773	1381425
०३ अतिकालिक भत्ता ...	-	100
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क ...	453	600
११ प्रवासखर्च ...	19	440
१३ कार्यालयीन खर्च ...	528	1166
१४ भाडे, पट्टी व कर ...	-	360
१६ प्रकाशने ...	-	-
व्यावसायिक इत्यादींसाठी प्रदान ...	-	-
मोटार वाहने ...	-	-
परिरक्षण ...	-	-
१७ संगणक खर्च ...	37	131
२० इतर प्रशासकीय खर्च ...	-	1
२६ जाहिरात व प्रसिद्धी ...	-	1
२७ लहान बांधकामे ...	-	17
५२ यंत्रसामग्री व साधनसामग्री ...	-	-
एकूण 'ब' स्थूल ...	1080810	1384249
वजा - वसुली ...	-	-
एकूण 'ब' निव्वळ ...	1080810	1384249
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
ब-३ २०४१ ...	-	-
एकूण 'क' स्थूल ...	1080810	1384249
वजा - वसुली ...	-	-
एकूण 'क' निव्वळ ...	1080810	1384249

- (३) अर्जदारांची शिकाऊ व कायमच्या परवान्यासाठी दोन्ही व्यावसायिक आणि बीन व्यावसायिक चाचणी घेणे.
(४) सार्वजनिक सेवा वाहनांच्या मंजूरीकरिता खास चाचणी घेणे.
(५) वाहकाच्या परवान्यासाठी उमेदवारांची चाचणी घेणे.
(६) मोटार वाहन अधिनियम आणि त्याखालील नियमांच्या अंमलबजावणीकरिता रस्त्यात तपासणी करणे.
(७) मोटार वाहनांच्या अपघात ठिकाणी हजर राहणे.
(८) मुंबई मोटार वाहन कर अधिनियम, १९५८ व त्या अन्वये केलेल्या नियमाखाली वापरात नाही म्हणून कळविलेल्या वाहनांच्या स्थितीचा तपास करणे.

(II) Financial requirements

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
1314773	1459516	A. Activity classification – 102–Inspection of Motor Vehicles
1314773	1459516	Total A
–	–	B. Objectwise Classification– Executive–20410081
1312354	1456597	01 Salaries
80	105	03 Overtime Allowance
540	600	06 Tel. Ele. & Water Ch.
308	462	11 Travel Expenses
1049	1224	13 Office Expenses
324	366	14 Rent, Rates and Taxes
–	1	16 Publications
–	–	Payment for Professional etc.
–	–	Motor Vehicles
–	–	Maintenance
98	139	17 Computer
1	1	20 Other Administrativ Expenses
1	1	26 advt. and Publicity
18	26	27 Minor Works
–	1	52 Machinery and Equipments
1314773	1459516	Total– ‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
1314773	1459516	Total – ‘B’ Net
–	–	C. Source of Finance– Demand No. Major Head B-3 2041
1314773	1459516	Total ‘C’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
1314773	1459516	Total ‘C’ Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश

मोटर वाहन कायदा, १९३९ आणि मुंबई मोटर वाहन कराधान कायदा, १९५८ च्या तरतुदींची अंमलबजावणी करण्यासाठी करण्यात येते. या कर्मचाऱ्यांची प्रमुख कामे खालीलप्रमाणे आहेत :-

- (१) वाहन चालविण्याकरिता शिकाऊ अनुज्ञप्ती देणे.
- (२) सार्वजनिक वाहन चालविण्यासाठी प्राधिकृत करावयाच्या उमेदवारांची खास चाचणी घेणे.
- (३) नोंदणीसाठी आलेल्या वाहनांची तपासणी करणे.
- (४) अपघाताची वर्दी मिळाल्यावर अपघातात सापडलेल्या वाहनाच्या यांत्रिक सुस्थितीची तपासणी करणे.

तक्ता २

अ. क्र. Sr. No.	कार्यालयाचे नाव Name of the Office	वर्ष Year	शिकाऊ अनुज्ञप्ती दिलेल्या उमेदवारांची संख्या No. of Candidates to whom learners' licences are granted		चालकाची अनुज्ञप्ती मिळविण्याकरिता चाचणी Test for grant of Driving licences		सार्वजनिक वाहनाकरिता खास चाचणी Special test for grant of P. S. V. A.	
			चाचणी	उत्तीर्ण	चाचणी	उत्तीर्ण		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	2022-2023	105229	177273	177062	1	1	
		2023-2024	115751	195000	114768	1	1	
		2024-2025	127026	214500	214244	1	1	
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	2022-2023	162493	147762	145985	6062	6003	
		2023-2024	170617	155150	153599	6335	6290	
		2024-2025	171147	162908	161279	6683	6593	
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	2022-2023	87141	118668	107108	6043	6060	
		2023-2024	95855	241500	240485	6345	6181	
		2024-2025	105440	265650	264533	6980	5871	
4	ठाणे Thane	2022-2023	112092	125497	124226	3102	3102	
		2023-2024	117696	131770	130440	3258	3258	
		2024-2025	123580	138360	136959	3420	3420	
5	वसई Vasai	2022-2023	93760	70639	70294	2044	2049	
		2023-2024	85874	82242	80440	2102	2110	
		2024-2025	97400	96045	94129	2456	2350	
6	पेण Pen	2022-2023	31371	28272	313	52	49	
		2023-2024	25541	23329	165	102	97	
		2024-2025	28095	24662	181	127	123	
7	कल्याण Kalyan	2022-2023	110040	102707	101185	3376	3376	
		2023-2024	121044	112980	111300	3715	3715	
		2024-2025	133150	124278	122430	4090	4090	
8	रत्नागिरी Ratnagiri	2022-2023	51395	48995	48357	2458	2362	
		2023-2024	53965	41445	40775	2581	2480	
		2024-2025	593962	56590	55853	2839	2726	
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	2022-2023	29745	32907	31364	2342	2034	
		2023-2024	32719	32907	34500	2576	2113	
		2024-2025	35990	36197	37950	2833	2611	
10	पुणे Pune	2022-2023	203430	151755	139845	10244	9733	
		2023-2024	223773	166931	153830	11268	10706	
		2024-2025	246150	183624	169212	12395	11777	
11	सोलापूर Solapur	2022-2023	71290	32245	30854	922	909	
		2023-2024	78419	35470	33939	1014	1000	
		2024-2025	86261	39016	37333	1116	1100	
12	नाशिक Nashik	2022-2023	128499	65232	61318	1357	1316	
		2023-2024	141349	71755	67450	1493	1448	
		2024-2025	155484	78931	74195	1642	1593	
13	धुळे Dhule	2022-2023	45301	34995	33202	483	438	
		2023-2024	49831	38494	36522	531	481	
		2024-2025	54814	42343	40174	1284	529	

तांत्रिक विषयाचे ज्ञान असलेल्या कर्मचाऱ्यांची मोटार वाहन निरीक्षक आणि सहायक मोटार वाहन निरीक्षक म्हणून नियुक्ती करण्यात येते.

- (२) वाहन चालविण्याची पक्की अनुज्ञप्ती देण्याकरिता उमेदवारांची चाचणी घेणे,
 (४) वाहकाची अनुज्ञप्ती देण्याकरिता उमेदवारांची चाचणी देणे,
 (६) मालवाहू वाहने आणि प्रवासी वाहतूक करणारी वाहने अशा सार्वजनिक वाहनांना सुस्थितीचे प्रमाणपत्र देताना त्यांची तपासणी करणे.
 (८) वापरात नाहीत म्हणून घोषित केलेल्या वाहनांची तपासणी करणे.

TABLE II

वाहकाचे अनुज्ञप्तीसाठी चाचणी Test for grant of conductors licences		नोंदणीकरिता वाहनांचे निरीक्षण Inspection of vehicles for Registration		योग्यतेच्या प्रमाणपत्रांकरिता तपासणी Inspection for issue for F. C.		अपघातीय बोलाविण्यास उपस्थितीची संख्या No. of accident calls attended	वापरात नसलेल्या वाहनांची पडताळणी No. of non-use cases verified
चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes	चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes	चाचणी Tested	उत्तीर्ण Passes		
9	10	11	12	13	14	15	16
181	171	—	—	—	—	—	—
199	188	—	—	—	—	—	—
218	206	—	—	—	—	—	—
125	123	5589	5539	34503	33529	505	11
131	128	5888	5843	43729	43227	426	5
138	134	6128	6078	46790	46252	447	6
352	338	63299	63299	29818	27582	617	77
370	300	66464	66464	33140	31290	679	62
407	318	69787	69787	36832	34634	746	72
155	155	107377	107377	41089	41089	601	157
163	163	78541	78541	45197	45197	575	110
171	171	86395	86395	49716	49716	545	115
122	126	75991	75991	20620	20620	235	10
144	146	79790	79790	22840	22840	228	12
156	156	83779	86779	23642	23642	225	18
45	42	2536	2533	10624	8418	2312	26
34	29	2318	2316	11368	9007	2419	25
42	35	2278	2275	11936	9457	2320	20
104	104	77538	77538	46770	46747	—	55
115	115	82965	82965	51447	51422	—	61
126	126	88772	88772	56593	56565	—	—
2440	2325	38261	38206	20993	20642	462	105
2562	2442	40129	40116	22045	21685	485	110
2816	2686	44142	44127	5317	23854	534	122
13	13	14199	14199	5812	5245	369	160
12	12	15336	15336	6319	6557	414	149
13	13	16863	16863	4877	4877	451	183
859	780	26848	16848	24252	24252	1947	119
945	858	29533	18533	26677	26677	2142	131
1039	944	32486	20386	29345	29345	2356	144
197	195	3596	3596	3596	3596	833	25
217	215	3956	3956	3956	3950	916	28
238	236	4351	4351	4351	4351	1008	30
398	390	86975	86975	28570	26323	542	48
438	429	95673	95673	31427	28955	325	36
482	472	105240	105240	34570	31851	195	27
135	120	30976	30976	6093	136	151	—
148	132	32524	32524	6397	142	158	—
163	145	34150	34150	6716	149	16	—

1	2	3	4	5	6	7	8	
14	पनवेल Panvel	...	2022-2023	66656	29815	27105	2413	2102
			2023-2024	44276	25138	23138	2111	2094
			2024-2025	48703	27651	25451	2322	2303
15	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023	54602	32445	30890	843	843
			2023-2024	60062	35689	33979	927	927
			2024-2025	66068	39257	37376	1019	1019
16	अहमदनगर Ahmednagar	...	2022-2023	56822	22000	21670	346	346
			2023-2024	57400	22500	22000	500	500
			2024-2025	61000	23000	22500	550	550
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2022-2023	53389	20444	18586	321	321
			2023-2024	60076	21764	19786	350	350
			2024-2025	66083	23084	20986	450	450
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023	60667	105920	104248	975	753
			2023-2024	66428	116512	114672	1073	828
			2024-2025	69879	128163	126139	1180	910
19	कराड Karad	...	2022-2023	8709	17006	16671	393	393
			2023-2024	9579	18706	18145	432	432
			2024-2025	10536	20576	19974	475	475
20	सांगली Sangli	...	2022-2023	58004	—	—	315	315
			2023-2024	63804	—	—	346	346
			2024-2025	70184	—	—	380	380
21	सातारा Satara	...	2022-2023	60317	36374	36013	676	676
			2023-2024	66348	40011	39614	743	743
			2024-2025	72982	44012	43575	817	817
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2022-2023	23631	53978	53978	486	486
			2023-2024	26866	56478	56478	522	522
			2024-2025	28564	58978	58978	612	612
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2022-2023	36438	48293	48293	1714	1714
			2023-2024	38276	51472	51472	1802	1802
			2024-2025	42125	54472	54472	1891	1891
24	वर्धा Nagpur (East)	...	2022-2023	27979	21534	21534	220	210
			2023-2024	30526	24525	24525	242	231
			2024-2025	35482	27532	27532	267	254
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023	43516	49694	33048	2716	2710
			2023-2024	50043	54664	36353	2988	2981
			2024-2025	54395	60130	39988	3287	3279
26	गोंदिया Gondia	...	2022-2023	21227	12509	7100	77	77
			2023-2024	23350	13760	7810	84	84
			2024-2025	25685	15136	8591	92	92
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023	9404	9773	7150	84	84
			2023-2024	10344	10750	7865	92	92
			2024-2025	11378	11826	8652	101	101
28	अमरावती Amravati	...	2022-2023	74673	58974	58790	1102	1049
			2023-2024	46659	38602	38542	903	869
			2024-2025	56091	44636	44486	946	946
29	अकोला Akola	...	2022-2023	42756	33751	32533	439	433
			2023-2024	38728	30906	30116	390	390
			2024-2025	42783	36751	36175	490	490
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023	44782	36873	36860	3869	3662
			2023-2024	29080	25021	25013	4502	4491
			2024-2025	—	—	—	—	—
31	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023	50083	39669	39532	406	406
			2023-2024	55091	43636	43486	446	446
			2024-2025	60600	47999	47834	491	491
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—

1	2	3	4	5	6	7	8	
33	लातूर Latur	...	2022-2023	64711	20710	20650	145	140
			2023-2024	65490	21282	21260	160	155
			2024-2025	65920	23177	23150	170	165
34	नांदेड Nanded	...	2022-2023	78880	3023	28874	2023	1186
			2023-2024	67283	29708	25386	2016	1930
			2024-2025	74012	32679	27925	2218	2123
35	परभणी Parbhani	...	2022-2023	37140	29302	28120	1007	1007
			2023-2024	40854	32232	30932	1107	1107
			2024-2025	44939	35455	34025	1217	1217
36	बीड Beed	...	2022-2023	19722	12538	10448	240	195
			2023-2024	22040	9622	8568	309	286
			2024-2025	16073	14748	12574	360	307
37	जालना Jalna	...	2022-2023	39355	14750	14234	399	385
			2023-2024	26000	15000	14000	500	450
			2024-2025	28000	20000	18000	300	250
38	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023	37198	8718	8430	244	244
			2023-2024	40918	8790	8490	265	265
			2024-2025	45010	8840	8520	289	289
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2022-2023	189415	73356	71918	5475	5407
			2023-2024	208357	80692	79110	6023	5948
			2024-2025	229192	88761	87021	6625	6542
40	वाशिम Washim	...	2022-2023	21415	9180	8512	512	512
			2023-2024	22485	9830	8962	549	549
			2024-2025	23610	10105	9412	617	617
41	बारामती Baramati	...	2022-2023	32208	34353	33813	210	210
			2023-2024	35429	37788	37194	231	231
			2024-2025	38972	41567	40914	254	254
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2022-2023	55766	52519	52519	1460	1460
			2023-2024	61343	57771	57771	1606	1606
			2024-2025	67477	63548	63548	1767	1767
43	अकलूज Akluj	...	2022-2023	35461	14666	12978	209	181
			2023-2024	39007	16133	14276	230	199
			2024-2025	42908	17746	15703	253	219
44	मालेगाव Malegaon	...	2022-2023	11930	11930	11930	238	238
			2023-2024	12527	12527	12527	250	250
			2024-2025	13153	13153	13153	262	262
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2022-2023	23863	152	64	36	36
			2023-2024	29828	190	80	45	45
			2024-2025	37285	237	100	56	56
46	अंबेजोगाई Ambejogai	...	2022-2023	37170	14036	7514	348	348
			2023-2024	37950	14540	12936	364	364
			2024-2025	38140	14845	12365	370	370
47	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	16758	17750	13427	307	307
			2023-2024	19272	20413	15411	353	353
			2024-2025	22162	23474	17757	406	406
48	भंडारा Bhandara	...	2022-2023	21852	14497	9148	22	22
			2023-2024	24037	15947	10063	24	24
			2024-2025	26441	17542	11069	26	26
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2022-2023	56935	36825	23201	340	340
			2023-2024	62629	40510	25521	374	374
			2024-2025	68892	44561	28073	411	411
50	बोरिवली Borivali	...	2022-2023	86212	75292	74540	3133	3083
			2023-2024	90522	71057	78267	3230	3215
			2024-2025	95048	83009	82199	3456	3358

TABLE II—*contd.*

9	10	11	12	13	14	15	16
245	241	1871	1871	10010	10002	115	98
270	265	1910	1910	10180	10150	130	110
280	275	2013	2013	10650	10600	140	122
2369	2215	48006	48006	12465	12364	369	296
2128	2128	59950	59950	17633	17633	306	265
2341	2341	65945	65945	19396	19396	301	241
234	234	26110	26110	—	—	—	—
257	257	28721	28721	—	—	—	—
282	282	31593	31593	—	—	—	—
150	145	410	388	1	1	1	1
203	198	455	375	—	—	—	—
219	201	442	385	—	—	—	—
290	280	4935	4476	—	—	—	—
300	250	7000	6700	12	9	80	9
300	250	7500	6900	15	10	90	10
269	269	718	718	6469	6154	265	5
290	290	790	790	6708	6368	280	7
310	310	869	869	7048	6690	290	9
269	254	156067	155440	17529	17481	1166	97
296	279	171674	170984	19282	19229	1283	107
325	307	188841	188082	21210	21152	1411	117
187	187	18470	18470	1588	1445	—	18
197	197	19394	19394	1746	1567	—	21
207	207	20946	20946	1938	1723	—	24
34353	33813	33385	33360	7153	7074	544	1
37788	37194	36724	36696	7868	7781	598	1
41567	40914	40396	40366	8655	8560	658	1
122	122	36761	36761	24978	24964	247	78
134	134	40437	40437	28725	28708	271	21
147	147	44113	44113	33034	33014	295	40
196	155	1790	1720	1945	2797	202	5
216	171	1969	1892	2140	3077	222	6
237	188	2166	2081	2353	3384	244	6
203	203	48627	48627	11024	10736	186	6
213	213	51058	51058	11575	11273	195	6
224	224	53611	53611	12154	11836	205	7
30	30	14827	14745	1888	1751	142	—
37	37	18533	18431	2360	2188	177	—
46	46	23167	23039	2950	2735	221	—
174	174	636	636	2914	2911	310	1
170	170	699	699	3195	3190	341	2
180	180	768	768	3226	3220	375	3
392	392	16117	16117	3763	3763	200	42
568	568	18535	18535	4327	4327	131	65
824	824	21315	21315	4917	4977	109	85
178	178	15901	15901	2611	2611	445	20
180	180	17492	17492	2872	2872	489	22
198	198	19242	19242	3159	3159	539	25
135	135	47242	47242	22373	22349	1263	86
148	148	51967	51967	24611	24584	1389	95
163	163	57164	57164	27072	27042	1529	105
177	175	62487	61863	32061	32051	542	48
186	183	65611	64955	33664	33564	569	50
195	191	68811	68203	35347	35147	597	53

Figures for the years 2023-24 and 2024-25 are estimated figures.

वायुवेग पथक

करविषयक कायदाप्रमाणे करांची वसुली करणे, स्वप्रदेशातील व आंतरराज्यीय लोकसेवा व खाजगी वाहन मालकांकडून होणारी करचुकवेगिरीची योग्य तपासणी करून योग्य कार्यवाही करणे तसेच मोटार वाहन अधिनियमातील तरतुदीची अंमलबजावणी करणे ही मोटार वाहन विभागाच्या वायुवेग पथकाची जबाबदारी आहे. मोटार वाहन विभागाच्या प्रत्येक विभागीय कार्यालयाला एक अंमलबजावणी पथक (वायुवेग पथक) असून

तक्ता ३

अ. क्र. Sr. No.	विभाग Region	वर्ष Year	तपासलेल्या वाहनांची संख्या No. of vehicles checked	वर्षाच्या सुरुवातीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of the year		वर्षामध्ये सादर केलेली प्रकरणे No. of cases reported during the year		एकूण (५ ते ८) Total (Col. 5 to 8)	
				मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	मोटार वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	मुंबई (मध्य) Mumbai (Central)	...	2022-2023	18000	6023	785	5074	900	12782
			2023-2024	20000	7412	912	6000	1000	15324
			2024-2025	20000	7500	950	6000	1000	15450
2	मुंबई (पश्चिम) Mumbai (Western)	...	2022-2023	25840	2829	—	7310	—	10139
			2023-2024	28419	6451	—	7821	—	14272
			2024-2025	30408	5421	—	8369	—	17790
3	मुंबई (पूर्व) Mumbai (Eastern)	...	2022-2023	17927	3927	—	18238	—	22165
			2023-2024	12388	13780	—	12800	—	26580
			2024-2025	13626	15158	—	14080	—	29238
4	ठाणे Thane	...	2022-2023	243130	11020	—	12028	—	23048
			2023-2024	267443	15232	—	13230	—	28462
			2024-2025	294187	16755	—	14553	—	31308
5	वसई Vasai	...	2022-2023	9876	856	486	3786	2245	7373
			2023-2024	11029	1428	773	4956	2633	9790
			2024-2025	12324	2148	1197	5766	3224	12335
6	पेण Pen	...	2022-2023	29700	14580	—	6290	—	20870
			2023-2024	27842	29863	—	11632	—	41495
			2024-2025	30626	32849	—	12795	—	45644
7	कल्याण Kalyan	...	2022-2023	16000	10951	—	6625	—	17576
			2023-2024	16500	12500	—	8500	—	21000
			2024-2025	17000	13000	—	9500	—	22500
8	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2022-2023	17586	4312	—	5955	—	10267
			2023-2024	18758	4052	—	6253	—	10305
			2024-2025	19696	3612	—	6560	—	10172
9	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2022-2023	6340	7084	100	950	484	8618
			2023-2024	9348	7792	110	2613	521	11036
			2024-2025	10282	8571	121	2874	573	12139
10	पुणे Pune	...	2022-2023	26760	4880	—	17173	—	22053
			2023-2024	29436	5368	—	18890	—	24258
			2024-2025	32380	5905	—	20779	—	26684
11	सोलापूर Solapur	...	2022-2023	5775	1985	—	4637	—	6622
			2023-2024	6353	2184	—	5101	—	7284
			2024-2025	6988	2402	—	5611	—	8013
12	नाशिक Nashik	...	2022-2023	97297	8259	—	52257	2835	63351
			2023-2024	107027	5781	—	57483	3119	66383
			2024-2025	117729	3758	—	63231	3430	70411
13	पनवेल Panvel	...	2022-2023	22029	5303	3343	1763	16330	26739
			2023-2024	22134	9211	2915	3215	23802	39143
			2024-2025	24347	10132	3206	3536	26182	43056

(अंमलबजावणी कार्ये)

त्याकरिता १ जिल्हा परिवहन अधिकारी, २ मोटार वाहन निरीक्षक यांची नेमणूक करण्यात आली आहे व तसेच एक वाहन व वाहनचालकाचे पदही आहे. बृहन्मुंबईत प्रत्येकी एक, अशी तीन वायुवेग पथके आहेत. वायुवेग पथकाच्या अंमलबजावणी कार्याचे विवरणपत्र खाली दर्शविले आहे.

TABLE III

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

निर्णय घेतलेली प्रकरणे		वर्षाखेर शिल्लक असलेली प्रकरणे				वसुली Recoveries						
No. of cases decided		एकूण (१०+११) Total (col. 10+11)	No. of cases pending at the end of the year (१३+१४) (col. 13+14)		एकूण Total (col. 13+14)	कर Tax		दंड Penalty		न्यायाल- याने लाद- लेल्या दंडाची रक्कम Fine imposed by Court	एकूण Total (१६ ते २१) (16 to 21)	
मोटर वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act		मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act		मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	तडजोड शुल्क Compo- unding Charges	याने लाद- लेल्या दंडाची रक्कम Fine imposed by Court	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
3685	773	4458	7412	912	8324	-	-	-	-	477999	-	477999
4000	800	4800	9412	1152	10524	-	-	-	-	500000	-	500000
4500	900	5400	9000	1050	10050	-	-	-	-	500000	-	500000
3688	-	3688	6451	-	6451	149	-	-	-	504	-	653
4851	-	4851	9421	-	9421	159	-	-	-	539	-	699
5336	-	5336	12454	-	12454	171	-	-	-	577	-	748
4454	-	4454	13780	-	13780	40728	-	43221	-	43221	-	83949
4580	-	4580	9300	-	9300	26000	-	39300	-	39300	-	65300
5040	-	5040	10230	-	10230	28600	-	45000	-	45000	-	73600
7816	-	7816	15232	-	15232	45642	-	3851	-	155311	1213	206017
8597	-	8597	19865	-	19865	50206	-	4016	-	173042	1334	228599
9456	-	9456	21852	-	21852	55226	-	4418	-	190346	1467	251459
3214	1958	5172	1428	773	2201	4970	6520	31200	9990	7320	3910	63912
4289	2156	6445	2095	1250	3345	5310	7110	34675	10916	8110	4123	70246
6159	2845	9004	1755	1576	3331	5824	7814	37289	11621	8461	4606	75616
3403	-	3403	17414	-	17414	25039	-	-	-	68396	-	93435
4725	-	4725	39760	-	39760	24027	-	-	-	76140	-	100167
4197	-	4197	43736	-	43736	26429	-	-	-	83754	-	110183
4850	-	4850	12726	-	12726	13300	-	250	-	70520	130	84200
6000	-	6000	15000	-	15000	18000	-	300	-	82050	150	100500
7000	-	7000	15500	-	15500	18500	-	350	-	89450	200	108500
2009	-	2009	8258	-	8258	16734	-	9010	-	24400	-	50144
2200	-	2200	8105	-	8105	17570	-	9460	-	25620	-	52650
2400	-	2400	7772	-	7772	18440	-	9900	-	26900	-	55240
950	484	1434	7084	100	7184	200	27	-	-	1012	-	1239
2613	521	3134	7792	110	7902	174	14	-	-	128	-	316
2874	571	3445	8577	121	8698	81	15	-	-	140	-	236
8410	-	8410	13643	-	13643	9965	-	3289	-	150221	88	163563
9251	-	9251	15007	-	15007	10961	-	3617	-	165243	97	179920
10176	-	10176	16508	-	16508	12057	-	3979	-	181767	107	197912
3814	-	1814	2808	-	2808	25031	-	23910	-	44406	-	93351
4195	-	4195	3089	-	3089	27537	-	26302	-	48846	-	102686
4615	-	4615	3398	-	3398	30291	-	28932	-	53731	-	112954
52674	2552	55226	7842	283	8125	40243	2157	68503	3269	5283	143	119598
57941	2807	60741	5323	311	5634	44267	2373	75353	3596	5811	157	131558
63736	3088	66823	3253	342	3595	48694	2610	82889	3955	6392	173	144714
2135	1589	3724	9089	3517	12606	137	90	-	-	1013	-	1240
3442	1216	4658	14230	4914	19144	120	96	-	-	989	-	1205
3786	1337	5123	15663	5405	21058	132	105	-	-	1088	-	1325

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
14	धुळे Dhule	...	2022-2023	25675	1587	224	6261	815	8887
			2023-2024	28234	1745	245	6886	895	9771
			2024-2025	31050	1850	390	6900	900	10040
15	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023	49292	4816	362	11783	887	97848
			2023-2024	71448	7321	227	15968	665	24181
			2024-2025	75021	7688	241	17085	702	25716
16	अहमदनगर Ahmednagar	...	2022-2023	21762	16442	—	4620	—	21062
			2023-2024	18846	12040	—	5250	—	17290
			2024-2025	22500	17420	—	8250	—	25670
17	श्रीरामपूर Shrirampur	...	2022-2023	10420	8795	—	8795	—	17590
			2023-2024	11462	9674	—	9674	—	19348
			2024-2025	12608	10641	—	10641	—	21282
18	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023	14047	6989	—	9516	—	16585
			2023-2024	15452	7688	—	10555	—	18243
			2024-2025	16997	8457	—	11610	—	20067
19	कराड Karad	...	2022-2023	10124	2531	—	5932	—	8463
			2023-2024	11136	2784	—	6525	—	9309
			2024-2025	12248	3062	—	7179	—	10239
20	सांगली Sangli	...	2022-2023	27073	7452	—	8322	—	15774
			2023-2024	31529	7008	—	12483	—	15206
			2024-2025	47294	8508	—	18725	—	19871
21	सातारा Satara	...	2022-2023	46790	2558	—	23395	—	26553
			2023-2024	49129	3735	—	24564	—	27492
			2024-2025	51385	3921	—	25792	—	28866
22	नागपूर (शहर) Nagpur (City)	...	2022-2023	9879	954	—	3981	—	4935
			2023-2024	8564	990	—	2970	—	3960
			2024-2025	10231	1260	—	4291	—	5551
23	नागपूर (पूर्व) Nagpur (East)	...	2022-2023	3323	262	—	1827	—	2089
			2023-2024	3837	392	—	2017	—	2409
			2024-2025	4347	572	—	2207	—	2779
24	वर्धा Wardha	...	2022-2023	4490	8700	—	2614	—	11314
			2023-2024	4938	9570	—	2875	—	12445
			2024-2025	5432	10527	—	3162	—	13689
25	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023	13123	6752	2896	3565	2251	15464
			2023-2024	14447	7506	3208	3947	2576	17237
			2024-2025	15936	8257	3529	4342	2834	18962
26	गोंदिया Gondia	...	2022-2023	7642	—	—	3005	—	3005
			2023-2024	8406	—	—	3306	—	3306
			2024-2025	9247	—	—	3643	—	3043
27	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023	8073	—	—	1785	—	1785
			2023-2024	8880	—	—	1964	—	1964
			2024-2025	9768	—	—	2160	—	2160
28	अमरावती Amravati	...	2022-2023	11236	11959	112	927	37	13035
			2023-2024	12359	13154	123	1019	40	14336
			2024-2025	13594	14469	135	1120	44	15768
29	अकोला Akola	...	2022-2023	34056	14842	—	4010	—	18852
			2023-2024	47868	15956	—	6013	—	21969
			2024-2025	64164	18784	—	7260	—	26044
30	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023	5947	608	—	2813	—	3421
			2023-2024	6660	680	—	3150	—	3830
			2024-2025	7230	721	—	3268	—	3989
31	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023	5130	2712	—	2418	—	5130
			2023-2024	6236	1871	—	4365	—	6236
			2024-2025	7590	2155	—	5435	—	7590
32	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023	14400	8778	—	9615	—	16393
			2023-2024	14700	17410	—	9800	—	27210
			2024-2025	14500	25960	—	9200	—	35160

TABLE III—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
4675	590	5265	1586	225	1851	—	22232	—	49821	—	—	72053
5143	650	5793	1743	245	1988	—	22254	—	49871	—	—	72155
5200	700	5900	1733	200	1900	—	22355	—	48980	—	—	72335
4961	358	5327	7397	151	7548	12261	1550	—	—	73540	—	87351
4409	184	4593	11659	361	12020	11650	8440	—	—	74060	—	86554
191	4821	5012	12780	383	13163	12680	9840	—	—	76480	—	90144
4620	—	4620	—	—	—	570	—	4410	—	—	—	4980
5250	—	5250	—	—	—	259	—	2552	—	—	200	3011
2500	—	2500	—	—	—	750	—	4000	—	—	500	5250
3206	—	3206	5589	—	5589	—	—	3240	—	8240	12	11492
3526	—	3526	6147	—	6147	—	—	3272	—	8322	73	11667
3878	—	3878	6731	—	6731	—	—	3599	—	9155	15	12761
2548	—	2548	14037	—	14037	882	—	—	—	820	—	1702
2863	—	2863	15380	—	15380	970	—	—	—	902	—	1873
3235	—	3235	16832	—	16832	1086	—	—	—	1011	—	2097
4966	—	4966	3497	—	3497	41	—	—	—	173	—	2419
5462	—	5462	3846	—	3846	45	—	—	—	190	—	235
6008	—	6008	4230	—	4290	49	—	—	—	209	—	259
8322	—	8322	2713	—	2725	135	—	—	—	484	—	619
12483	—	12483	1146	—	1146	203	—	—	—	716	—	919
18725	—	18725	850	—	850	305	—	—	—	1074	—	1379
4485	—	4485	11618	—	11618	375	—	378	—	—	—	753
4574	—	4574	12198	—	12198	393	—	396	—	—	—	790
4802	—	4802	12807	—	12807	413	—	416	—	—	—	830
3027	—	3027	954	—	954	5776	—	—	—	32172	—	37948
1980	—	1980	990	—	990	6880	—	—	—	40720	—	47600
3031	—	3031	1260	—	1260	7568	—	—	—	44000	—	51568
879	—	879	629	—	629	4512	—	—	—	13869	—	18381
959	—	959	689	—	689	6012	—	—	—	15882	—	21894
1039	—	1039	759	—	759	7512	—	—	—	17895	—	25407
2280	—	2280	9034	—	9034	20600	—	—	—	26438	—	47038
2508	—	2508	9937	—	9937	22600	—	—	—	29038	—	51638
2533	—	2533	10930	—	10930	24800	—	—	—	24800	—	49600
2481	1045	3526	8753	3147	11900	11072	2844	—	—	35075	149	49140
2867	1249	4116	9627	3494	13121	9347	2437	—	—	33947	315	46045
3441	1499	4940	10179	3843	14022	10281	2681	—	—	37342	347	50651
1730	—	1730	1275	—	1275	2813	—	12857	—	—	—	15670
1903	—	1903	1405	—	1403	3094	—	14143	—	—	—	17237
2093	—	2093	1550	—	1550	3403	—	15558	—	—	—	18961
1243	—	1243	542	—	542	2803	—	10124	—	—	—	12927
1367	—	1367	597	—	597	3083	—	11137	—	—	—	14220
1504	—	1504	656	—	656	3391	—	12251	—	—	—	15642
245	23	268	11714	89	11803	8317	—	—	—	42690	—	51007
269	25	294	12885	97	12982	8733	—	—	—	44825	—	53557
295	27	322	14173	106	14279	9344	—	—	—	47962	—	57306
2896	—	2896	15956	—	15956	5100	—	—	—	21463	—	26563
3185	—	3185	18784	—	18784	5355	—	—	—	22536	—	27891
3509	—	3503	22541	—	22541	5730	—	—	—	24114	—	29844
2110	—	2110	703	—	703	10100	—	—	—	22700	—	32800
2363	—	2363	787	—	787	10605	—	—	—	23835	—	34440
2618	—	2618	612	—	612	11347	—	—	—	25503	—	36851
2427	2518	4945	1586	—	1586	9790	—	—	—	19322	—	29112
2356	1213	3569	2817	—	2817	10280	—	—	—	20288	—	30568
2862	1598	4460	2612	—	2612	10999	—	—	—	21708	—	32707
983	—	—	17410	—	—	189	—	800	—	—	—	989
1250	—	—	25960	—	—	195	—	802	—	—	—	997
1440	—	—	33720	—	—	192	—	803	—	—	—	995

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
33	लातूर Latur	...	2022-2023	19260	587	390	5754	—	6731
			2023-2024	20370	1510	1006	5890	—	8406
			2024-2025	22950	1690	1020	5910	—	8620
34	नांदेड Nanded	...	2022-2023	56911	3651	—	11105	—	14756
			2023-2024	62602	5963	—	12216	—	18179
			2024-2025	68293	6328	—	13326	—	19654
35	परभणी Parbhani	...	2022-2023	10700	10700	—	2337	—	13237
			2023-2024	11770	11770	—	2790	—	14560
			2024-2025	12947	12947	—	3069	—	16016
36	बीड Beed	...	2022-2023	8735	2155	—	4570	—	6925
			2023-2024	11000	3600	—	4109	—	7709
			2024-2025	12500	5087	—	4900	—	9987
37	जालना Jalna	...	2022-2023	9435	3185	—	5049	—	8234
			2023-2024	12000	4687	—	5200	—	9887
			2024-2025	14000	6387	—	5400	—	11787
38	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023	8246	1652	—	2875	—	4527
			2023-2024	17082	3264	—	3250	—	6514
			2024-2025	18090	5064	—	3450	—	8514
39	पिंपरी-चिंचवड Pimpri-Chinchwad	...	2022-2023	52821	19021	—	17607	—	36628
			2023-2024	58103	20923	—	19368	—	40291
			2024-2025	63913	23015	—	21304	—	44320
40	वाशिम Washim	...	2022-2023	7975	1942	—	2988	—	4930
			2023-2024	8740	2136	—	3286	—	5422
			2024-2025	9614	2349	—	3614	—	5963
41	बारामती Baramati	...	2022-2023	4500	750	—	1420	—	2170
			2023-2024	4950	825	—	1562	—	2387
			2024-2025	5445	908	—	1718	—	2626
42	नवी मुंबई Navi Mumbai	...	2022-2023	23092	14084	—	13084	—	27168
			2023-2024	33435	22290	—	14822	—	37112
			2024-2025	40576	35360	—	16335	—	51695
43	अकलूज Akluj	...	2022-2023	1213	62	—	347	—	409
			2023-2024	1334	68	—	382	—	450
			2024-2025	1468	75	—	420	—	495
44	मालेगाव Malegaon	...	2022-2023	7850	842	417	2674	234	4167
			2023-2024	8635	926	459	2941	257	4583
			2024-2025	9499	1019	505	3236	283	5043
45	नंदुरबार Nandurbar	...	2022-2023	17049	1229	173	2845	277	4524
			2023-2024	21311	1536	216	3556	346	5654
			2024-2025	26639	1920	270	4445	432	7067
46	अंबेजोगाई Ambajogai	...	2022-2023	4417	484	—	2402	—	26886
			2023-2024	5582	1791	—	1618	—	3607
			2024-2025	6213	2657	—	2100	—	4257
47	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	9477	2306	—	3264	—	5570
			2023-2024	11372	3993	—	3917	—	7910
			2024-2025	13078	4239	—	4504	—	8748
48	भंडारा Bhandara	...	2022-2023	12601	—	—	4973	—	4973
			2023-2024	13861	—	—	5471	—	5471
			2024-2025	15247	—	—	6018	—	6018
49	नागपूर (ग्रामीण) Nagpur (Rural)	...	2022-2023	12402	—	—	4213	—	4213
			2023-2024	13642	—	—	4635	—	4635
			2024-2025	15006	—	—	5099	—	5099
50	बोरिवली Borivali	...	2022-2023	12354	4528	—	3423	—	7951
			2023-2024	15425	6461	—	3931	—	10392
			2024-2025	16458	6913	—	4206	—	11119

TABLE III—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2529	1688	4215	1510	1006	2516	7002	—	—	—	39401	.24	46403
2690	1720	4410	1690	1020	2710	7950	—	—	—	40220	.40	48170
2720	1810	4530	1720	1040	2760	8260	—	—	—	42320	.60	50580
7917	—	7917	6839	—	3188	5291	—	—	—	64235	—	69526
8709	—	8079	7523	—	3507	5820	—	—	—	70659	—	76479
9500	—	9500	8207	—	3826	6349	—	—	—	77082	—	83431
862	—	862	1675	—	1675	—	—	—	—	161	—	162
948	—	948	1842	—	1842	—	—	—	—	177	—	178
1042	—	1042	2026	—	2026	—	—	—	—	194	—	195
2580	—	2589	3600	—	3610	12284	—	1800	—	29022	—	32046
2750	—	2750	5087	—	5087	15100	—	1850	—	29950	—	46900
4200	—	4200	5350	—	5350	17120	—	3250	—	28500	—	49250
3547	—	3547	4687	—	4687	15384	—	1565	—	28822	—	45771
3800	—	3800	6087	—	6087	16100	—	1750	—	29950	—	47800
5000	—	5000	6787	—	6787	18000	—	3300	—	35000	—	56300
1263	—	1263	3264	—	3264	8208	—	—	—	23093	—	31301
1450	—	1450	5064	—	5064	8310	—	—	—	24510	—	32820
1510	—	1510	7004	—	7004	8420	—	—	—	25210	—	33630
6473	—	6473	30155	—	30155	4516	—	—	—	8112	—	12628
7120	—	7120	33171	—	33171	4967	—	—	—	8923	—	13891
7832	—	7832	36488	—	36488	5464	—	—	—	9816	—	15280
1719	—	1719	223	—	223	13677	—	—	—	19889	—	33566
1890	—	1890	245	—	245	14361	—	—	—	20883	—	35244
2079	—	2079	269	—	269	15366	—	—	—	22345	—	37711
1285	—	1285	1285	—	1285	800	—	—	—	397	—	1197
1414	—	1414	1414	—	1414	880	—	—	—	436	—	1516
1555	—	1555	1555	—	1555	968	—	—	—	480	—	1448
4870	—	4870	22298	—	22298	19800	—	210	—	61002	130	81142
7625	—	7625	29487	—	29487	21000	—	235	—	63505	215	84955
9936	—	9936	41759	—	41759	23500	—	263	—	65570	275	89608
347	—	347	62	—	62	96	—	48	—	161	—	306
382	—	382	68	—	68	106	—	53	—	177	—	337
420	—	420	75	—	75	116	—	58	—	195	—	370
2280	136	2416	839	209	1048	4523	3229	1297	1930	30735	—	41714
2508	150	2658	923	230	1153	4979	3552	1427	2123	33809	—	45890
2759	165	2924	1015	253	1268	5476	3907	1569	2335	37189	—	50476
2845	277	3122	1205	126	1331	—	164	—	619	—	—	783
3556	346	3902	1506	157	1663	—	205	—	774	—	—	979
4445	432	4877	1882	196	2079	—	257	—	967	—	—	1224
1095	—	1015	1791	—	1791	6173	—	—	—	9511	—	—
1450	—	1450	2157	—	2157	4625	—	—	—	7521	—	—
1557	—	1557	2700	—	2700	4701	—	—	—	8227	—	—
1577	—	1577	3993	—	3993	3489	—	—	—	13214	—	16703
2366	—	2366	5544	—	5544	5234	—	—	—	15857	—	21091
3548	—	3548	5195	—	5195	7850	—	—	—	19028	—	26878
830	—	830	4143	—	4143	5223	—	22947	—	—	—	28170
913	—	913	4558	—	4558	5745	—	25242	—	—	—	30987
1004	—	1004	5014	—	5014	6320	—	27768	—	—	—	34098
2452	—	2452	1761	—	1761	3608	—	79497	—	—	—	83105
2697	—	2597	1938	—	1938	3969	—	87447	—	—	—	91415
2967	—	2967	2132	—	2132	4366	—	96192	—	—	—	100558
1490	—	1490	6461	—	6461	41	—	—	—	160	—	201
1915	—	1915	8477	—	8477	44	—	—	—	171	—	216
2049	—	2049	9070	—	9070	47	—	—	—	183	—	231

Figures for the years 2023-24 and 2024-25 are estimated.

सीमा तपासणी नाके

आंतरराज्य मार्गावरील चोरट्या वाहतुकीला आळा घालण्यासाठी दोडामार्ग, तलासरी, कागल, देवरी, पळसनेर आणि उमरगा या सहा ठिकाणी सीमा तपासणी नाकी १९७८ साली सुरु करण्यात आली. आणखी सहा तपासणी नाकी १९८२ साली नवापूर, चोरवड, पूर्णाड, वरुड, धरणी आणि पिट येथे सुरु करण्यात आली. सन १९८४ मध्ये पिंपळखुंडी, मानेगाव व मंड्रुप या तीन ठिकाणी तपासणी नाकी सुरु करण्यात आली आणि १९८५ मध्ये

तक्ता ४

अ.क्र. Sr. No.	चेक नाके Border check post	वर्ष Year	तपासलेल्या वाहनांची संख्या No. of vehicles checked	वर्षाच्या सुरुवातीस प्रलंबित प्रकरणे No. of cases pending at the beginning of the year		वर्षामध्ये सादर केलेली प्रकरणे No. of Cases reported during the year		एकूण (५ ते ८) Total (Col. 5 to 8)
				मोटर वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	मोटर वाहन कायदा M. V. Act	प्रवासी कर कायदा P. T. Act	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	इंसुली (रायगड) Insoli	2022-2023	22323	641	273	2317	467	3698
		2023-2024	25134	705	300	2490	573	4068
		2024-2025	27647	775	330	2739	630	4474
2	कागल (कोल्हापूर) Kagal	2022-2023	175904	280	10	55277	14330	56977
		2023-2024	193494	226	35	60805	1465	62531
		2024-2025	212843	248	42	66885	1612	68787
3	आच्छाड (ठाणे) Achhad	2022-2023	1802207	—	—	261182	—	261182
		2023-2024	1079362	—	—	114637	—	114637
		2024-2025	1892317	—	—	274241	—	274241
4	देवरी बॉर्डर (नागपूर ग्रा.) Deori Border	2022-2023	1791220	—	—	25390	—	25390
		2023-2024	1970347	—	—	27929	—	27929
		2024-2025	2167376	—	—	30722	—	30722
5	पूर्णाड (धुळे) (कर्की) Purnad	2022-2023	447585	267	—	9171	3058	12496
		2023-2024	46858	1396	—	8194	2688	12278
		2024-2025	48962	1545	—	9208	2813	13566
6	उमरगा (लातूर) Umerga	2022-2023	1562917	—	—	—	—	—
		2023-2024	962574	—	—	—	—	—
		2024-2025	1601142	—	—	—	—	—
7	नवापूर (नंदुरबार) Navapur	2022-2023	990149	136	59	35844	6927	42966
		2023-2024	123768	170	73	44805	8658	53706
		2024-2025	15471078	212	92	56006	10823	67133
8	चोरवड (धुळे) Chorwad	2022-2023	42984	47	—	2657	960	3664
		2023-2024	126543	163	—	3089	848	4100
		2024-2025	136458	1008	—	3233	952	5193
9	बोरगाव (नाशिक) Borgaon	2022-2023	389055	—	—	1182	941	2123
		2023-2024	427961	—	—	1300	1035	2335
		2024-2025	470757	—	—	1430	1139	2561
10	वरुड (अमरावती) Warud	2022-2023	93718	—	—	4627	—	4627
		2023-2024	96000	—	—	4400	—	4400
		2024-2025	99000	—	—	4700	—	4700
11	केलवाड (नागपूर ग्रा.)... Kelwad	2022-2023	185919	—	—	1756	—	1756
		2023-2024	204511	—	—	1932	—	1932
		2024-2025	224962	—	—	2125	—	2125

चंद्रपूर-हैद्राबाद मार्गावर राजुरा येथे एक सीमा तपासणी नाके सुरु करण्यात आले आहे. प्रत्येक तपासणी नाक्यावर एक मोटार वाहन निरीक्षक, दोन सहायक मोटार वाहन निरीक्षक, दोन सहायक रोखपाल, तीन शिपाई, दोन सफाई कामगार (अर्धवेळ) आणि एक हत्यारी पोलीस शिपाई यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. या कर्मचाऱ्यांचे मुख्य काम महाराष्ट्रात येणाऱ्या आणि महाराष्ट्राबाहेर जाणाऱ्या वाहनांची तपासणी करणे आणि कर चुकविणारी आणि चोरटी वाहतूक करणारी वाहने पकडणे हे आहे. या तपासणी नाक्यावर झालेली वसुली खाली दर्शविली आहे.

TABLE IV

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

निर्णय घेतलेली प्रकरणे		एकूण (१०+११) Total (col. 10+11)	वर्षाअखेर शिल्लक असलेली प्रकरणे		एकूण (१३+१४) Total (col. 13+14)	वसुली (रुपये हजारात) Recoveries (Rs. in thousands)					एकूण (१६ ते २०) Total (16 to 20)
No. of cases decided	No. of cases pending at the end of the year		कर	दंड		न्यायालयाने लादलेल्या रक्कम	कर	दंड	न्यायालयाने लादलेल्या रक्कम	एकूण	
मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act		मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act		मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	मोटर वाहन कायदा M.V. Act	प्रवासी कर कायदा P.T. Act	न्यायालयाने लादलेल्या रक्कम Fine imposed by Court	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
2317	467	2784	641	273	914	13132	908	17221	2248	-	33509
2219	211	2430	45	15	60	14112	3045	8957	1812	-	27926
2440	232	2672	49	16	65	15523	3349	9852	1993	-	30717
55277	1330	56607	226	35	261	120	372	52	349	-	1366
60805	1465	62270	248	42	290	132	410	576	384	-	1503
66885	1612	68497	272	51	323	145	451	628	422	-	1653
261182	-	261182	-	-	-	131268	-	-	-	-	131268
114637	-	114637	-	-	-	73887	-	-	-	-	73887
274241	-	274241	-	-	-	137831	-	-	-	-	137831
25390	-	25390	-	-	-	8900	-	70969	-	-	79869
27928	-	27929	-	-	-	9790	-	78066	-	-	87858
30722	-	30722	-	-	-	10769	-	85873	-	-	96642
7775	3058	10833	1396	-	1396	5491	-	29023	-	-	34514
6638	2688	9226	468	-	468	4396	-	21889	-	-	26286
7718	2813	10531	362	-	362	4544	-	282470	-	-	32792
-	-	-	-	-	-	10740	-	76757	-	-	87498
-	-	-	-	-	-	57168	-	46154	-	-	51671
-	-	-	-	-	-	12853	-	92109	-	-	10496
48635	35624	84259	257	49	306	26357	204	1986	1398	-	29945
60793	45530	105323	321	61	382	32946	255	2482	1747	-	37430
75992	55662	161654	401	76	477	41182	318	3103	2184	-	46787
2494	960	3454	163	-	163	2310	-	7290	-	-	9601
2598	848	3446	945	-	945	1870	-	7511	-	-	9382
2744	954	3698	954	-	954	2128	-	7812	-	-	9941
1182	941	2123	-	-	-	4834	7252	1303	1956	-	15345
1300	1035	2335	-	-	-	5317	7977	1433	2152	-	16880
1430	1139	2569	-	-	-	5849	8775	1577	2367	-	18567
4627	-	4627	-	-	-	2189	-	10348	-	-	12537
4400	-	4400	-	-	-	2200	-	10000	-	-	12200
4700	-	4700	-	-	-	2300	-	11000	-	-	13300
1756	-	1756	-	-	-	1119	-	3469	-	-	4588
1932	-	1932	-	-	-	1231	-	3816	-	-	5047
2125	-	2125	-	-	-	1354	-	4198	-	-	5552

1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	खरपी (अमरावती) ... Kharpi	2022-2023	115354	—	—	4181	—	4181
		2023-2024	120000	—	—	4000	—	4000
		2024-2025	125000	—	—	4200	—	4200
13	पिंपळखुटी (अमरावती)... Pimpal Khuti	2022-2023	1907710	—	—	97626	—	97626
		2023-2024	2100000	—	—	92000	—	92000
		2024-2025	2300000	—	—	96000	—	96000
14	मांडरूप/नांदणी (पुणे)... Mandrup	2022-2023	1448166	—	—	2704	3886	6590
		2023-2024	1592983	—	—	2974	4275	7249
		2024-2025	1752281	—	—	3272	4702	7974
15	चंदगड (कोल्हापूर) ... Chandgad	2022-2023	19106	45	10	2671	140	2866
		2023-2024	21016	30	10	2939	121	3060
		2024-2025	23177	40	15	3233	134	3412
16	मरवडे (पुणे) ... Marawade	2022-2023	24246	—	—	419	2728	3147
		2023-2024	26671	—	—	461	3001	3462
		2024-2025	29338	—	—	507	3301	3808
17	अक्कलकुवा (धुळे) ... Akkalkuwa	2022-2023	647765	136	21	17654	4698	22509
		2023-2024	808956	170	26	22067	5872	28135
		2024-2025	1011195	212	32	27584	7340	35168
18	देगलूर (नांदेड) ... Deglur	2022-2023	75106	—	—	6452	—	6452
		2023-2024	82617	—	—	7097	—	7097
		2024-2025	90878	—	—	7807	—	7807
19	बिलोली (नांदेड) ... Biloli	2022-2023	21873	—	—	1713	—	1713
		2023-2024	24060	—	—	1884	—	1884
		2024-2025	26466	—	—	2073	—	2073
20	मानेगाव (नागपूर ग्रा.)... Manegaon	2022-2023	1755056	—	—	63247	—	63247
		2023-2024	1930562	—	—	69572	—	69572
		2024-2025	2123618	—	—	76529	—	76529
21	हाडाखेड (धुळे) ... Hadakhed	2022-2023	699707	1206	272	99280	1560	102318
		2023-2024	706704	1325	298	100270	1716	103609
		2024-2025	713771	1456	328	101272	1886	104942
22	देवाडा (नागपूर) ... Dewada	2022-2023	420157	—	—	15130	—	15130
		2023-2024	462172	—	—	16643	—	16643
		2024-2025	483180	—	—	17399	—	17399
23	सावनेर (नागपूर) ... Savner	2022-2023	629893	—	—	7459	—	7459
		2023-2024	692882	—	—	8205	—	8205
		2024-2025	762170	—	—	9026	—	9026

सन २०२३-२४ व २०२४-२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

TABLE IV—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
4181	—	4181	—	—	—	3484	—	11221	—	—	14705
4000	—	4000	—	—	—	3500	—	10000	—	—	13500
4200	—	4200	—	—	—	3600	—	11000	—	—	14600
97626	—	97626	—	—	—	6965	5613	149325	—	—	156290
92000	—	92000	—	—	—	7000	6736	120000	—	—	127000
96000	—	96000	—	—	—	7200	7746	150000	—	—	157200
2704	3886	6590	—	—	—	1500	12132	75036	—	—	88669
2974	4275	7249	—	—	—	1650	13346	82541	—	—	97536
3272	4702	7974	—	—	—	1815	14680	90795	—	—	107290
2641	140	2811	30	10	40	1882	55	1473	32	—	3444
2899	139	3038	40	15	55	2071	60	9620	35	—	3788
3234	188	3422	49	20	69	2278	66	1782	39	—	4167
419	2788	3207	—	—	—	340	9641	1510	—	—	11492
461	3067	3528	—	—	—	374	10605	1661	—	—	12641
507	3373	3880	—	—	—	412	11665	1827	—	—	13905
17968	4563	22531	129	20	149	19.63	235.9	754	175	—	1185
22460	5703	28163	161	25	186	24.5	294.8	942	218	—	1480
28075	7129	35204	201	31	232	30.6	368.5	1178	273	—	1850
6446	—	6446	—	—	—	3696	—	—	—	10296	13992
7091	—	7091	—	—	—	4066	—	—	—	11326	15391
7800	—	7800	—	—	—	4472	—	—	—	12458	16930
1713	—	1713	—	—	—	2693	—	—	—	1805	4498
1884	—	1884	—	—	—	2962	—	—	—	1986	4948
2073	—	2073	—	—	—	3259	—	—	—	2184	5443
63247	—	63247	—	—	—	6325	—	107260	—	—	113585
69572	—	69572	—	—	—	6958	—	117986	—	—	124944
76529	—	76529	—	—	—	7654	—	129785	—	—	137439
98074	1288	99362	1206	272	1478	8960	4361	127044	62404	—	202770
99055	1417	100472	1215	299	1514	9050	4404	128314	68644	—	210414
100050	1557	102807	1222	329	1551	9140	4449	128443	69331	—	211364
15130	—	15130	—	—	—	4639	—	18168	—	—	22807
16643	—	16643	—	—	—	5103	—	19984	—	—	25087
17390	—	17390	—	—	—	5334	—	20893	—	—	26228
7459	—	7459	—	—	—	3204	—	17553	—	—	20757
8205	—	8205	—	—	—	3525	—	19308	—	—	22833
9026	—	9026	—	—	—	3878	—	21239	—	—	25117

Figures for the years 2023-24 and 2024-25 are estimated.

कार्यक्रम ४**राखीव निधीकडून/निधीकडे हस्तांतरण****प्रस्तावनात्मक टिप्पणी**

मुंबई मोटार वाहन कर व रोजगार हमी योजनेखालील कर वसुलीसाठी होणारा कार्यालयीन खर्च, एकूण कर वसुलीतून वजा करून उरलेली रक्कम आवश्यक अर्थसंकल्पीय तरतुदीनुसार राज्य रस्ता निधी व रोजगार हमी योजना निधीत हस्तांतरित केली जाते. सदर योजना सन २००७-०८ पासून शासनाने बंद केल्याने वित्तीय आवश्यकतेत समाविष्ट करण्यात येत नाही.

तक्ता १
TABLE I

---

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
७९७. राखीव निधीकडून/निधीकडे ... हस्तांतरित रकमा.	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(००) (०१) राज्यमार्ग/निधी		
६३ हस्तांतरित रक्कम.--	—	—
आंतरलेखा हस्तांतरित रकमा	—	—
रोजगार हमी निधीमधील अंशदान.	—	—
एकूण 'ब' स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'ब' निव्वळ ...	—	—
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्र. प्रधान शीर्ष		
बी ३ २०४१	—	—
एकूण 'क' स्थूल ...	1080810	1384249
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'क' निव्वळ ...	1080810	1384249

TABLE I

(रूपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification –</i>
–	–	797. Transfer to/from Reserve
–	–	Fund and Deposit Accounts.
–	–	Total -'A'
		B. <i>Objectwise Classification–</i>
		Transfer to/from Reserve State
		Road Fund.
–	–	Inter Accounts Transfer–
–	–	Employment Guarantee Fund
		Contribution.
–	–	Total-‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total –‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance–</i>
		Demand No. Major Head
–	–	B-3 2041
1314773	1459516	Total ‘C’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
1314773	1459516	Total- ‘C’ Net

कार्यक्रम ५
वसुलीचा खर्च
(उतारुंवरील कर)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

परिवहन आयुक्त हे महाराष्ट्र राज्य मोटार वाहन खात्याचे प्रमुख होत. तसेच ते खाली नमूद केलेल्या करविषयक कायद्याची अंमलबजावणी करतात :-

मुंबई मोटार वाहने (प्रवाशांवरील कर) अधिनियम, १९५८ आणि त्याखाली केलेले नियम.

परिवहन आयुक्त हे या अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी म्हणून काम करतात व त्या अधिकारात ते १०० किंवा अधिक परिवहन वाहनांचा ताफा असलेय मालकाकडून ते प्रवासी कराची वसुली करतात. मुख्यालयात त्यांना सहपरिवहन आयुक्त व १ सहायक परिवहन आयुक्त मदत करतात. विभागीय स्तरावर विभागीय अधिकारी, उपप्रादेशिक परिवहन अधिकारी व सहायक प्रादेशिक परिवहन अधिकारी वरील अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी म्हणून नेमले जातात व ते सर्व परिवहन आयुक्त यांच्या नियंत्रणाखाली व त्यांच्या सूचना व मार्गदर्शनानुसार काम करतात.

प्रवाशांवरील कर वसुलीसंबंधी मुख्य कार्ये खाली दर्शविल्याप्रमाणे आहेत --

(१) भाडे टप्पा वाहन चालक खाजगी प्रवासी वाहन (बस) चालक (फ्लीट ओनर किंवा वेगवेगळे) यांनी पाठविलेल्या विवरणपत्रांची छाननी करणे तसेच त्यांनी ठराविक मुदतीत व योग्य कर भरला किंवा नाही हे पाहणे.

(२) विवरणपत्र न पाठविल्यास किंवा चुकीचे विवरणपत्र पाठविल्यास योग्य ती कायदेशीर कारवाई करणे, बरोबर कर आकारणे व ती दंडासह वसूल करणे.

(३) भाडे टप्पा वाहनांनी वाहतूक केलेल्या प्रवाशांवरील अधिभार गोळा करून तो राज्याच्या आरोग्य व पोषण फंडात हस्तांतरित करणे.

(१) वसुलीचा खर्च

(अ) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय

प्रवाशांवरील कर.--ताफा मालकांच्याकडून प्रवासी कर भरण्याबाबतची विवरणपत्रे या कार्यालयात दिली जातात व आंतरराज्य मार्गावर चालवणारे भाडे टप्पा व कंत्राटी वाहनचालक सर्वसाधारणतः या कार्यालयात प्रवासी कर भरतात. या विवरणपत्रांची या कार्यालयात छाननी केली जाते व कर भरला किंवा नाही ते पाहिले जाते.

(ब) प्रादेशिक कार्यालये

प्रवाशांवरील कर.--ज्या कंत्राटी वाहन चालकांना व खाजगी प्रवासी बसेसना प्रादेशिक परिवहन अधिकाऱ्यांनी परवाने दिले आहेत यांचा प्रवाशांवरील कर प्रादेशिक परिवहन अधिकाऱ्यांकडून जे अधिनियमाखाली कर प्राधिकारी आहेत त्यांच्याकडून जमा केला जातो.

(क) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग

प्रवाशांवरील कर वसुलीसाठी जो कार्यकारी नोकरवर्ग मंजूर झाला आहे तो विभागीय पातळीवर कर प्राधिकाऱ्यास मदत करून अंमलबजावणीचे कार्य करतो व कराचे पैसे न भरलेल्या प्रकरणांचा मुंबई मोटार वाहने (प्रवाशांवरील कर) अधिनियम, १९५८ यानुसार तपास करतो.

तक्ता २
TABLE II

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता २

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१०४--माल व उतारुंवरील कर--		
(१) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय	37866	41547
(२) प्रादेशिक कार्यालये ...	61679	105568
(३) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग ...	71817	96755
एकूण 'अ' ...	171362	243870
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(१) परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय--		
०१ वेतन ...	19731	22788
०३ अतिकालीन खर्च ...	-	5
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क -	-	1
११ प्रवास खर्च ...	-	5
१३ कार्यालयीन खर्च ...	-	1
२८ व्यावसायिक व विशेष सेवा- करिता प्रदाने इतर खर्च ...	18135	18747
एकूण (१) ...	37866	41547
(२) प्रादेशिक कार्यालये--		
०१ वेतन ...	61546	105148
०३ अतिकालीन खर्च ...	-	-
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	47	100
११ प्रवास खर्च ...	4	93
१३ कार्यालयीन खर्च ...	72	198
१७ संगणक ...	10	29
२४ पेट्रोल, तेल व वंगण ...	-	-
एकूण (२) ...	61679	105568
(३) कार्यकारी कर्मचारी वर्ग--		
०१ वेतन ...	71759	96606
०३ अतिकालीन खर्च ...	-	1
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	-	10
११ प्रवास खर्च ...	-	26
१३ कार्यालयीन खर्च ...	58	110
१४ भाडेपट्टी व कर ...	-	-
१७ संगणक ...	-	1
२७ लहान बांधकामे ...	-	1
एकूण (३) ...	71817	96755
एकूण 'ब' स्थूल ...	171362	243870
मालावरील व प्रवाशांवरील एकूण कर ...	-	-
वजा--वसुली ...	-	-
मालावरील व प्रवाशांवरील एकूण खर्च ...	171362	243870
क. वित्तव्यवस्थेची साधने --		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-४ २०४५ ...	-	-
एकूण 'क' स्थूल ...	171362	243870
वजा--वसुली ...	-	-
एकूण 'क' निव्वळ ...	171362	243870

TABLE II

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification –</i> 104–Collection Charges– Taxes on Goods and Passangers
36657	44053	(1) Transport Commissionerate
81246	59141	(2) Regional Offices
91905	92566	(3) Executive Staff
209808	195760	Total –A
		B. <i>Objectwise Classification–</i>
		(i) Transport Commissionerate
21649	25295	01 Salaries
4	5	03 Overtime Allowance
1	1	06 Tel. Ele. & Water Ch.
4	5	11 Travel Expenses
1	–	13 Office Expenses
14998	18747	28 Payment for Professional and Special services.
–	–	Other Charges
36657	44053	Total–(i)
		(ii) Regional Offices–
80891	58703	01 Salaries
–	1	03 Overtime Allowance
90	100	06 Tel. Ele. & Water Ch.
65	98	11 Travel Expenses
178	208	13 Office Expenses
22	30	17 Computer
–	1	24 Petrol, Oil and Lubricant
81246	59141	Total–(ii)
		(iii) Executive Staff–
91776	92410	01 Salaries
1	1	03 Overtime Allowance
9	10	06 Tel. Ele. & Water Ch.
18	27	11 Travel Expenses
99	116	13 Office Expenses
–	–	14 Rent/Rate /Tax
1	1	17 Computer
1	1	27 Minor Work
91905	92566	Total–(iii)
209808	195760	Total–‘B’ Gross
–	–	Total–Taxes on Goods and Passengers
–	–	Deduct–Recoveries
209808	195760	Total–Taxes on Goods and Passengers
		C. <i>Source of Finance–</i>
–	–	Demand No. Major Head
–	–	B-4 2045
209808	195760	Total–‘C’ Gross
		Deduct–Recoveries
209808	195760	Total–‘C’ Gross

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

मुख्य शीर्ष ००४२--मालावरील व प्रवाशांवरील कर याद्वारे महसुली जमा दर्शविणारे विवरणपत्र

तक्ता ३ TABLE III

(रुपये हजारांत/Rs. in thousands)

	प्रत्यक्ष रकमा Actual Receipts 2021-22	अर्थसंकल्प Budgeted 2022-23	सुधारलेले अंदाज Revised Receipts 2022-23 Revised	अर्थसंकल्प Budgeted 2023-24
1	2	3	4	5
प्रवाशांवरील कराद्वारे जमा Receipts of Passenger tax	...	—	—	—

तक्ता ४-अ TABLE IV-A

(रुपये हजारांत/Rs. in thousand)

जमेचा प्रकार Type of Receipt 1	वर्ष Year 2	*प्रत्यक्ष वसुली Actual Receipt 3
प्रवासी कर Passenger Tax	...	4471500
	2015-2016	4471500
	2016-2017	15044300
	2017-2018	8390413
	2018-2019	8278348
	2019-2020	4825795
	2020-2021	158900
	2021-2022	3937738
	2022-2023	15806710

कार्यक्रम ६

राखीव निधीकडे / निधीतून हस्तांतरण

राज्य आरोग्य व पोषण निधी

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मुंबई मोटार वाहने प्रवाशांवरील कर अधिनियम, १९५८ खालील कलम ३ (अ) अन्वये नगरपालिका क्षेत्राच्या हद्दीत किंवा राज्य सरकारने शासकीय राजपत्रात अधिसूचित केलेल्या मार्गावर भाडेटप्पा वाहनांकडून वाहतूक केल्या गेलेल्या सर्व प्रवाशांवर अधिभार वसूल केला जातो. केलेल्या प्रवासाचे प्रवासभाडे ६० पैसे किंवा अधिक असेल तर त्यावर ५ पैसे इतके या अधिभाराचे सध्या प्रमाण आहे. या अधिभाराचे उत्पन्न प्रथम राज्याच्या एकत्रीकृत निधीत जमा केले जाते. त्यानंतर या कराद्वारे मिळालेल्या उत्पन्नाचा भाग सरकारने निर्धारित केल्यावर आरोग्य आणि पोषण निधीत हस्तांतरित केला जातो. आरोग्य आणि पोषण निधी सरकारच्या ग्रामविकास व जलसंधारण विभागामध्ये नियंत्रित आणि विकसित केला जातो. या निधीत जमा असलेली रक्कम सरकारने वेळोवेळी आयोजित केलेल्या बालके व गर्भवती स्त्रियांच्या पोषण कार्यक्रमावर खर्च केली जाते. सदर योजना शासनाने २००७-२००८ पासून बंद केली असल्याने वित्तीय आवश्यकतेत समाविष्ट करण्यात येत नाही.

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
७९७--राखीव निधीकडून--निधीकडे हस्तांतरित रकमा.	—	—
एकूण 'अ' ...	—	—
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
राखीव निधीकडून--निधीकडे ... हस्तांतरण रकमा--राज्य आरोग्य व पोषण निधी विरामे वाहनाने नेण्यात येणाऱ्या उतारुंवर आणखी कर.	—	—
एकूण 'ब' स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'ब' निव्वळ ...	—	—
ब. वित्तव्यवस्थेची साधणे--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-४ २०४५ ...	—	—
एकूण 'क' स्थूल ...	171362	243870
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण 'क' निव्वळ ...	171362	243870

TABLE I

(रुपये हजारत / Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
–	–	A. Activity Classification – 797–Transfer to-from Recovered Fund.
–	–	Total –‘A’
–	–	B. Objectwise Classification– Transfer to-from Reserved Fund–State Health and Nutrition Fund–Tax on passangers carried by State Carriage Contribution.
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
–	–	Total–‘B’ Net
–	–	C. Source of Finance– Demand No. Major Head B4 2045
209808	195760	Total ‘C’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
209808	195760	Total ‘C’ Net

कार्यक्रम ७

इतर खर्च

(मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणे

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाची स्थापना मोटार वाहन अधिनियम, १९३९, कलम ११० अन्वये मोटार अपघातात मृत पावलेल्यांच्या वारसांना व जखमी झालेल्यांना किंवा मध्यस्थ पणाच्या मालमतेच्या झालेल्या हानीची नुकसानभरपाई मिळण्याकरिता केलेल्या अर्जांचे निर्णय लावण्यासाठी दिनांक २ ऑगस्ट १९६२ पासून करण्यात आली आहे. सुरुवातीला सदरहू काम दिवाणी सत्र न्यायाधीश, मुंबई हे पाहत होते (अर्धवेळ).

महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या २५४ व २५५ या नियमाप्रमाणे नुकसानभरपाईचे अर्ज केले जातात. हे अर्ज निश्चित केलेल्या न्यायालयीन शुल्कासहित महाराष्ट्र मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियमाप्रमाणे प्रबंधकाकडे सादर केले जातात.

न्यायालयीन शुल्क हे खालीलप्रमाणे आहे :-

भरपाईसाठी मागणी केलेली रक्कम	शुल्क
(१) ५,००० रुपयांपेक्षा कमी	... १० रु.
(२) ५,००० रुपयांपेक्षा जास्त व ५०,००० रुपयांपेक्षा कमी	... रु. १० + रु. ५,००० वरील मागणी रकमेच्या १/४ टक्के.
(३) ५०,००० रुपयांपेक्षा जास्त व १ लाख रुपयांपेक्षा कमी	... रु. १२२.५० + ५०,००० वरील मागणी रकमेच्या १/२ टक्के.
(४) १ लाख रुपयांपेक्षा जास्त	... रु. ३७२.५० + मागणी रकमेच्या १ टक्का व रु. १५,००० च्या मर्यादित.

मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम १४० नुसार दिनांक १४ नोव्हेंबर १९९४ पासून तदनंतर अपघातात मरण पावलेल्या प्रत्येक व्यक्तीच्या कायदेशीर वारसास रुपये ५०,००० (रुपये पनास हजार फक्त) नुकसानभरपाई म्हणून मिळतील तर अपघातामुळे कायम स्वरूपाचे अपंगत्व आलेल्या व्यक्तीस नुकसानभरपाईपोटी रुपये २५,००० (रुपये पंचवीस हजार फक्त) मिळतील. या कलमाखाली केलेल्या अर्जाला रुपये ५० ची कोर्ट फीची तरतूद केलेली आहे.

मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम २५५ (३) नुसार मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम १४० अन्वये केलेले अर्ज मिळालेल्या दिवसापासून शक्यतो ४५ दिवसांत निकालात काढावयाचे असतात अन्यथा विलंबाची कारणे नोंदवावी लागतात.

अर्ज मिळाल्यानंतर साक्षीदारांना तपासले जाते व अर्जदाराला कायदानुसार नुकसानभरपाई दिली जाते.

निर्णयानंतर प्रतिवाद्यांकडून रक्कम जमा केली जाते व निवाड्यात नमूद केलेल्या संविभाजनानुसार दिलेल्या वेळेनुसार अर्जदारांना धनादेशाद्वारे रक्कम दिली जाते. अज्ञान अर्जदारांच्या बाबतीत काही हिस्सा तसेच काही वेळा विधवांचे बाबतीत काही हिस्सा राष्ट्रीय बचत खात्यात किंवा राष्ट्रीयीकृत बँकेत गुंतविला जातो व तो/ती सज्ञान झाल्यानंतर किंवा गुंतवणुकीची मुदत संपल्यानंतर त्याचा/तिचा हिस्सा त्यांना दिला जातो. महाराष्ट्र राज्य लोकन्यायालय नियम, १९८६ नुसार सदर मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण लोकन्यायालयाची योजना अमलात आणून त्याची कार्यवाही चालू केलेली आहे व आजपर्यंत जवळजवळ ३७३४३ प्रलंबित दाव्यांचा अंतिम निकाल लोकन्यायालयाच्यामार्फत केलेला आहे. यामुळे मोटार अपघातात बळी पडलेल्या व्यक्तींना व आपद्ग्रस्तांना मोठा दिलासा मिळतो. मोटार अपघात दावा लवकरात लवकर निकालात काढण्याच्या प्रयत्नात महाराष्ट्र शासन आहे. मा. सर्वोच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिलेल्या आदेशानुसार प्रत्येक महिन्यात समेट दावे/निवाडे, त्याचप्रमाणे प्रत्येक महिन्यात लोकन्यायालये आयोजित केली जात आहेत. सध्या मुंबईत आठ मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणे कार्यरत आहेत. समेटाद्वारे अंदाजे ७७०१ प्रलंबित दाव्यांचा अंतिम निकाल केलेला आहे. मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाची नागपूर येथे सध्या चार न्यायाधिकरणे कार्यरत आहेत. तसेच मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, मुंबई कार्यालयात सुसंवाद केंद्र सुरू करण्यात आलेले असून तेथे दोन्ही पक्षांसाठी मध्यस्थांद्वारे चर्चा करून समेट करण्याचा प्रयत्न केला जातो.

महाराष्ट्र शासन २०२४-२०२५ या वर्षासाठी सदर न्यायाधिकरणाकडे असलेले ७२८६ प्रलंबित अर्ज लवकरात लवकर निकाली काढण्यासाठी विशेष प्रयत्नशील राहणार आहे. सदरहू न्यायाधिकरण याद्वारे जास्तीत जास्त लोकन्यायालये व समेट दावे/निवाडे घेण्याच्या विचाराधीन असून, त्याद्वारे परिणामकारक प्रलंबित अर्ज जास्तीत जास्त निकाली काढण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करणार आहे.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांची दिनांक ३ मे १९७१ रोजी राज्य वाहतूक प्राधिकारी वाहतूक अधिकारी यांनी दिलेल्या आदेशाविरुद्ध अपील व रिटिजन अर्जावर, मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम ८९ व ९० नुसार निर्णय देण्यासाठी स्थापना करण्यात आली.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी हे (दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष) या स्वतःच्या कामाव्यतिरिक्त मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष या नात्याने (एकाच वेळी) अपील व रिटिजन अर्जावर निर्णय देण्याचे काम पाहतात. तसेच मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे प्रबंधक यांना राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे प्रबंधक म्हणूनही जाहीर करण्यात आले. ते मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणाचे अध्यक्ष व राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी या दोघांनाही कामात साहाय्य करतात.

मुंबई मोटार वाहन नियम, १९८९ च्या नियम ९७ (१) नुसार दिनांक २४ जून २०१३ पासून राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई पुढे दाखल करण्यात येणाऱ्या अपिलांचे शुल्क रुपये ३०० निश्चित केले आहे.

वादी, प्रतिवादी व त्यांच्या वकिलांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणाचे पीठासीन अधिकारी अपील व सुधारित अर्जावर (Revision Application) कायदानुसार निर्णय देतात.

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपासणी 1	प्रत्यक्ष २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 (सुधारित) 2	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 (अर्थसंकल्पीय) 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
८००. इतर खर्च		
००(१) मो. अ. दा. न्यायाधिकरण	156406	188724
००(२) राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण	3055	3277
एकूण (अ) ...	159461	192001
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
००(१)मो. अ. दा. न्यायाधिकरण. (२०४१०१२५)		
०१ वेतन ...	149057	180485
०३ अतिकालीन भत्ता ...	-	-
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	603	700
११ प्रवास खर्च ...	133	331
१३ कार्यालयीन खर्च ...	2054	2867
२४ पेट्रोल, तेल, वंगण ...	-	-
व्यावसायिक सेवांकरिता प्रदाने भाडेवट्टी व कर ...	-	-
१० कंत्राटी सेवा ...	4367	4000
२८ व्यावसायिक व विशेष सेवा	95	60
१६ प्रकाशने ...	-	-
गौण बांधकामे ...	-	-
१७ संगणकावरील खर्च ...	97	281
१८ सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई...	-	-
५० इतर प्रशासकीय सेवा ...	-	-
५१ मोटार वाहने ...	-	-
एकूण (१) स्थूल ...	156406	188724
००(०२) राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, म. रा., मुंबई. (२०४१०१३४)		
०१ वेतन ...	3033	3149
०३ अतिकालीन भत्ता ...	-	-
०६ दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	4	15
११ प्रवास खर्च ...	2	16
१३ कार्यालयीन खर्च ...	16	53
१८ सुट्टीच्या दिवसाची भरपाई...	-	-
१७ संगणकावरील खर्च ...	-	44
५० इतर खर्च ...	-	-
५१ मोटार वाहने ...	-	-
एकूण (२) ...	3055	3277
एकूण (ब) स्थूल ...	3055	3277

TABLE I

(रुपये हजारत / Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 (अर्थसंकल्प) 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification</i> –
		800. Other Expenditure–
283811	208751	00 (1) M. A. C. T.
3098	3629	00 (2) State Transport Appellate Tribunal.
286909	212380	Total A
		B. <i>Objectwise Classification</i> –
		00 (1) M. A. C. T.
203673	200338	01 Salaries
–	–	03 Overtime Allowance
17285	348	11 Domestic Travel Expenses
1482	700	06 Tel., Ele. & Water charges
57512	3010	13 Office Expenses
–	–	24 Petrol, Oil, Lubricants
3600	4000	10 Contractual Services
48	60	28 Professional Services
–	–	16 Publications
211	295	17 Computer Expenses
–	–	18 Off days Compensation
–	–	27 Minor Works
–	–	50 Other Charges
–	–	51 Motor Vehicle
283811	208751	Total (1)
		00 (2) State Transport Appellate Tribunal.
2992	3495	01 Salaries
–	–	03 Overtime Allowance
14	15	06 Tel., Ele. & Water charges
11	17	11 Domestic Travel Expenses
48	56	13 Office Expenses
–	–	18 Off days Compensation
33	46	17 Computer Expenses
–	–	50 Other Charges
–	–	51 Motor Vehicle
3098	3629	Total (2)
3098	3629	Total–‘B’ Gross

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

बृहन्मुंबईतील मोटारगाड्यांची संख्या वाढत असल्यामुळे तसेच लोकसंख्येतही वाढ होत असल्यामुळे मोटार वाहनांच्या अपघातांची संख्या वाढत आहे. अपघात झाल्यानंतर जखमी इंसम वा मृतांच्या वारस नुकसानभरपाईचे अर्ज या न्यायाधिकरणासमोर दाखल करतात म्हणून दाखल अर्जांची संख्या मुळीच कमी झाली नाही.

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरणपुढे (शाारीरिक जखमा वा मृत्यू घडून आलेल्या अपघाताबाबत नुकसानभरपाईसाठी) दाखल केलेल्या, निकाली काढलेल्या व अनिर्णित राहिलेल्या अर्जांची संख्या दर्शविणारा तक्ता.

As the number of Motor Vehicles and the population in the Greater Mumbai is increasing the number of Motor Vehicular Accidents are also increasing. After the accident the injured or the legal heirs of the deceased file applications for compensation before this tribunal and hence the number of filing of applications before the tribunal has not reduced.

Table showing the number of applications filed, disposed off and pending before the Motor Accident Claims Tribunal (for compensation for injury or death caused in Motor Vehicular Accident).

तक्ता २ TABLE II

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षाच्या सुरुवातीस असलेल्या अनिर्णित दाव्यांची संख्या Pending at the beginning of the year	वर्षभरात दाखल झालेल्या अर्जांची संख्या Application filed during the year	एकूण Total	वर्षभरातील निकाल Disposal during the year	वर्षअखेर अनिर्णित असलेल्या दाव्यांची संख्या Pending at the end of the year
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई Mumbai	2022-2023	11235	3112	13932	4318	9920
		2023-2024	10125	3563	13688	4212	9476
		2024-2025	9476	2905	12381	2605	9776
2	ठाणे Thane	2022-2023	4731	2102	6620	4125	2639
		2023-2024	4823	2212	7035	4345	2690
		2024-2025	4224	1300	1180	4344	—
3	पुणे Pune	2022-2023	3249	1050	4327	2370	2381
		2023-2024	3561	1139	4700	2453	2247
		2024-2025	4638	955	5593	1088	4505
4	नागपूर Nagpur	2022-2023	12593	3566	16125	2630	14120
		2023-2024	12613	3439	16052	2793	13259
		2024-2025	12748	3624	16372	2474	13898
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	2022-2023	2510	2132	4812	2213	2502
		2023-2024	2543	2320	4863	2345	2518
		2024-2025	—	—	—	—	—
6	नाशिक Nashik	2022-2023	5713	2531	8420	2510	5987
		2023-2024	5749	2643	8392	2640	5752
		2024-2025	—	—	—	—	—
7	अमरावती Amravati	2022-2023	3713	2124	5135	2420	2930
		2023-2024	3820	2220	6040	2521	3519
		2024-2025	2902	876	3778	761	3017
8	कोल्हापूर Kolhapur	2022-2023	3520	1570	4953	1453	3439
		2023-2024	3430	1677	5107	1481	3626
		2024-2025	3894	17	3911	32	3879
9	रायगड Raigad	2022-2023	2633	870	2635	983	2016
		2023-2024	2732	932	3664	989	2675
		2024-2025	—	—	—	—	—
10	धाराशिव Dharashiv	2022-2023	2634	1619	3721	1050	2941
		2023-2024	2731	1729	4460	1143	3317
		2024-2025	2484	580	3064	890	2174
11	रत्नागिरी Ratnagiri	2022-2023	610	482	1081	541	435
		2023-2024	735	493	1228	630	598
		2024-2025	752	132	884	279	605

तक्ता २--चालू/ TABLE II--contd

1	2	3	4	5	6	7	8	
12	अहमदनगर Ahmadnagar	...	2022-2023	6241	3382	8840	4320	--
			2023-2024	6331	3453	9784	4450	5334
			2024-2025	4710	1124	5834	973	4861
13	सोलापूर Solapur	...	2022-2023	2345	1325	2680	1058	3350
			2023-2024	2432	1425	3857	1291	2566
			2024-2025	835	283	1118	147	971
14	वर्धा Wardha	...	2022-2023	818	345	1259	230	1053
			2023-2024	962	459	1421	359	1062
			2024-2025	--	--	--	--	--
15	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023	2930	1730	5318	1182	3539
			2023-2024	3115	1935	5050	1762	3288
			2024-2025	887	235	1122	227	895
16	भंडारा Bhandara	...	2022-2023	1053	834	1520	635	1517
			2023-2024	1182	925	2107	649	1458
			2024-2025	--	--	--	--	--
17	नांदेड Nanded	...	2022-2023	5435	2183	7340	3105	4563
			2023-2024	5930	2712	8642	3205	5437
			2024-2025	--	--	--	--	--
18	परभणी Parbhani	...	2022-2023	3925	1725	4673	1525	4593
			2023-2024	4129	1830	5959	1639	4320
			2024-2025	--	--	--	--	--
19	बीड Beed	...	2022-2023	1782	1635	3745	1835	--
			2023-2024	1820	1740	3560	1930	1630
			2024-2025	2080	731	2811	514	2797
20	धुळे Dhule	...	2022-2023	3105	1820	5630	3925	2313
			2023-2024	3407	1935	5342	4315	1027
			2024-2025	2700	1200	3900	1100	2800
21	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023	--	--	--	--	--
			2023-2024	--	--	--	--	--
			2024-2025	2360	400	2760	550	2210
22	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023	1425	1633	3313	2105	1528
			2023-2024	1735	1741	3476	2403	1073
			2024-2025	1644	265	1909	237	1672
23	अकोला Akola	...	2022-2023	1430	351	1725	821	1420
			2023-2024	1735	450	2185	921	1264
			2024-2025	824	385	1209	254	955
24	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023	4410	893	6425	1982	5115
			2023-2024	4530	815	5345	1925	3420
			2024-2025	--	--	--	--	--
25	सातारा Satara	...	2022-2023	4125	2210	6215	2621	4429
			2023-2024	4230	2135	6365	2730	3635
			2024-2025	4355	2270	6625	2630	3995
26	सांगली Sangli	...	2022-2023	1426	1439	2820	1621	1543
			2023-2024	1730	1520	3250	1731	1519
			2024-2025	1844	1687	3531	1883	1648
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2022-2023	759	205	930	1105	693
			2023-2024	850	315	1165	834	331
			2024-2025	189	27	216	29	187

तक्ता २--चालू / TABLE II--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
28	जालना	...	2022-2023	630	305	905	810	630
	Jalna		2023-2024	735	425	1160	831	329
			2024-2025	1034	256	1290	187	1103
29	लातूर	...	2022-2023	1431	1350	2851	2515	1317
	Latur		2023-2024	1520	1393	2913	2614	299
			2024-2025	1824	1680	3496	3137	359
30	हिंगोली	...	2022-2023	—	—	—	—	—
	Hingoli		2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
31	वाशिम	...	2022-2023	—	—	—	—	—
	Washim		2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
32	गडचिरोली	...	2022-2023	615	205	1050	593	607
	Gadchiroli		2023-2024	720	355	1075	635	440
			2024-2025	—	—	—	—	—

सन २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहेत.

प्रतिवादीने किंवा विमा कंपनीने दावा चालविल्यानंतर व मोटार वाहन नियम, २७० प्रमाणे वादाचे मुद्दे (Issues) तयार केल्यानंतर वादी व प्रतिवादी आपआपल्या साक्षीदारांना आवश्यक कागदपत्रांसह बोलविण्याची विनंती न्यायाधिकरणाला करतात. सर्वसाधारणपणे अशा अर्जात, ज्यांनी चौकशी केली आहे असे चौकशी अधिकारी (Investigating Officer), तसेच जखमींवर औषधोपचार केला आहे अशा डॉक्टरांना तसेच मरणोत्तर शव-परीक्षा करणाऱ्या शवपरीक्षकाला साक्षी देण्यासाठी बोलावण्यात येते. तदनंतर स्वतंत्र प्रत्यक्षदर्शी (Eye witness) साक्षीदार, तसेच अपघात झालेल्या स्थळाचा पंचनामा करताना हजर असलेले पंच असतात. सर्वसाधारणपणे प्रत्येक अर्जात कमीत कमी ४-५ साक्षीदारांना तरी हजर राहण्यासाठी समन्स पाठवावी लागतात.

After the opposite party or Insurance Company contests the application under Rule, 270 of Motor Vehicle Rules issued are framed and opposite party requests the tribunal to summon their witnesses along with required documents. Normally the Investigating Officer who have made inquiry in the matter, the doctor who have treated the injured and who have performed post-mortem of the body of the deceased are summoned for giving evidence. Thereafter the eye witnesses and the panchas in whose present the panchanama of the spot of accident are there. Normally summonses are issued to 4-5 witnesses in every application.

तक्ता ३ TABLE III

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठ- विण्यासाठी पाठविलेले		अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठ- विण्यासाठी पाठविलेले	
			आलेले एकूण अर्ज No. of appli- cations recei- ved for issue of witness summonses	एकूण समन्स No. of witness summonses issued				आलेले एकूण अर्ज No. of appli- cations recei- ved for issue of witness summonses	एकूण समन्स No. of witness summonses issued
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	मुंबई Mumbai	2022-2023	819	739	11	रत्नागिरी Ratnagiri	2022-2023	415	305
		2023-2024	839	753			2023-2024	425	365
		2024-2025	977	905			2024-2025	747	395
2	ठाणे Thane	2022-2023	730	615	12	अहमदनगर Ahmadnagar	2022-2023	819	725
		2023-2024	753	695			2023-2024	835	798
		2024-2025	710	615			2024-2025	2179	2141
3	पुणे Pune	2022-2023	935	798	13	सोलापूर Solapur	2022-2023	810	708
		2023-2024	956	770			2023-2024	835	769
		2024-2025	771	674			2024-2025	215	208
4	नागपूर Nagpur	2022-2023	1315	1159	14	वर्धा Wardha	2022-2023	1051	421
		2023-2024	1205	1050			2023-2024	1215	890
		2024-2025	1105	949			2024-2025	-	-
5	छ. संभाजीनगर.. Chh. Sambhaji- nagar.	2022-2023	1059	930	15	चंद्रपूर Chandrapur	2022-2023	1625	1513
		2023-2024	1215	935			2023-2024	-	-
		2024-2025	-	-			2024-2025	110	190
6	नाशिक Nashik	2022-2023	2420	2139	16	भंडारा Bhandara	2022-2023	829	742
		2023-2024	2315	2040			2023-2024	853	769
		2024-2025	-	-			2024-2025	-	-
7	अमरावती Amravati	2022-2023	932	741	17	नांदेड Nanded	2022-2023	1531	1324
		2023-2024	903	715			2023-2024	1420	1295
		2024-2025	239	239			2024-2025	-	-
8	कोल्हापूर Kolhapur	2022-2023	1293	1054	18	परभणी Parbhani	2022-2023	1429	1205
		2023-2024	1306	1107			2023-2024	1481	1293
		2024-2025	307	254			2024-2025	-	-
9	रायगड Raigad	2022-2023	1519	1319	19	बीड Beed	2022-2023	1735	1593
		2023-2024	1620	1415			2023-2024	1625	1621
		2024-2025	-	-			2024-2025	1275	1394
10	धाराशिव Dharashiv	2022-2023	1434	1295	20	धुळे Dhule	2022-2023	949	739
		2023-2024	1520	1340			2023-2024	907	719
		2024-2025	1120	1096			2024-2025	1200	1150

तक्ता ३--चालू / TABLE III--contd.

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठ- विण्यासाठी		अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	समन्स पाठ- विण्यासाठी		
			आलेले एकूण अर्ज No. of appli- cations recei- ved for issue of witness summonses	पाठविलेले एकूण समन्स No. of witness summonses issued				आलेले एकूण अर्ज No. of appli- cations recei- ved for issue of witness summonses	पाठविलेले एकूण समन्स No. of witness summonses issued	
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
21	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023	1219	27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2022-2023	405	280
			2023-2024	1343				2023-2024	515	340
			2024-2025	—				2024-2025	—	—
22	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023	743	28	जालना Jalna	...	2022-2023	632	489
			2023-2024	821				2023-2024	683	541
			2024-2025	951				2024-2025	256	201
23	अकोला Akola	...	2022-2023	5635	29	लातूर Latur	...	2022-2023	917	841
			2023-2024	5815				2023-2024	820	733
			2024-2025	1000				2024-2025	984	880
24	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023	—	30	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	—	—
			2023-2024	1203				2023-2024	—	—
			2024-2025	—				2024-2025	—	—
25	सातारा Satara	...	2022-2023	821	31	वाशिम Washim (अंदाजित)	...	2022-2023	—	—
			2023-2024	933				2023-2024	—	—
			2024-2025	965				2024-2025	—	—
26	सांगली Sangli	...	2022-2023	424	32	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023	503	358
			2023-2024	530				2023-2024	581	421
			2024-2025	312				2024-2025	—	—

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहेत.

अर्ज दाखल झाल्यानंतर मोटर वाहन नियमांच्या नियम २५९ व २६० प्रमाणे सूचनापत्रे पाठविण्यात येतात व प्रतिवादींना लेखी निवेदने देण्यास सांगण्यात येते. सर्वसाधारणपणे प्रत्येक अर्जात कमीतकमी २ प्रतिवादी तरी असतात. एक चालक व एक मालक काही वेळा दोन वा अधिक गाड्यांची टक्कर होऊन अपघात होतो. अशा वेळी दाव्यामध्ये प्रतिवादींची संख्या वाढते. त्याचप्रमाणे प्रत्येक अर्जात विमाकार म्हणून विमा कंपनीलासुद्धा सहभागी केलेले असते. काही अर्जात प्रतिवादी विमा कंपनीला प्रतिसाद देत नाही म्हणून किंवा मोटार वाहन नियम १४७, १४८ व १४९ नुसार विमा कंपनी नुकसानभरपाई करण्यास जबाबदार नसते, म्हणून इन्शुरन्स कंपनी स्वतःच्या बळावर प्रकरण चालविण्यासाठी न्यायाधिकरणाची परवानगी मागते.

After the application is filed Notices are issued under Rule 259 and 260 of the Motor Vehicle Rules and the Respondents are directed to file written statement. Normally there are at least 2 Respondents. One driver and one owner. Some times two or more vehicles collide and cause accident. In such cases the number of Respondent increases. Similarly, the Insurance Company is also Involved as insurer. In some applications the Respondent does not give response to the Insurance Company and the Insurance Company if not responsible for compensation under Section 147, 148 and 149 of Motor Vehicle Rules, seeks permission of the tribunal to contests the application at its own cost.

तक्ता ४ TABLE IV

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि- करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written State- ment filed before the Tribunal	न्यायाधि- करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu- ments filed before the Tribunal	अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि- करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written state- ment filed before the Tribunal	न्यायाधि- करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu- ment filed before the Tribunal
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	मुंबई Mumbai	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	2950 3105 3150	2835 2451 2570	10	धाराशिव Dharashiv	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	1053 1149 512	893 905 591
2	ठाणे Thane	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	815 935 852	725 805 665	11	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	516 615 317	439 480 289
3	पुणे Pune	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	983 960 955	763 715 751	12	अहमदनगर Ahmadnagar	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	2731 2801 1264	2545 2630 979
4	नागपूर Nagpur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	821 903 -	645 735 -	13	सोलापूर Solapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	735 751 114	549 560 106
5	छ. संभाजीनगर.. Chh. Sambhaji- nagar.	2022-2023 2023-2024 2024-2025	1724 1630 -	1524 1419 -	14	वर्धा Wardha	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -
6	नाशिक Nashik	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	1789 1793 -	1637 1643 -	15	चंद्रपूर Chandrapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	689 703 120	542 620 85
7	अमरावती Amravati	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 204	- - 268	16	भंडारा Bhandara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	739 783 -	605 655 -
8	कोल्हापूर Kolhapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	2932 2959 102	2657 2730 -	17	नांदेड Nanded	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -
9	रायगड Raigad	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	719 820 -	589 631 -	18	परभणी Parbhani	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	1605 1701 -	1435 1506 -

तक्ता ४ TABLE IV

अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि- करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written State- ment filed before the Tribunal	न्यायाधि- करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu- ments filed before the Tribunal	अ. क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	न्यायाधि- करणापुढे आलेली एकूण लेखी निवेदने Written state- ment filed before the Tribunal	न्यायाधि- करणापुढे शपथेवर दिलेली कागदपत्रे Aff. Docu- ment filed before the Tribunal
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
19	बीड Beed	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	751 630 339	630 515 360	26	सांगली Sangli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	705 639 189	581 519 371
20	धुळे Dhule	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	802 913 1000	639 743 930	27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	709 833 -	632 745 -
21	जळगाव Jalgaon	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 480	- - 480	28	जालना Jalna	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 230	- - 194
22	बुलढाणा Buldhana	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	639 715 205	545 645 190	29	लातूर Latur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	611 735 882	489 650 780
23	अकोला Akola	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	720 815 206	615 731 184	30	हिंगोली Hingoli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	659 744 -	521 691 -	31	वाशिम Washim (अंदाजित)	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -
25	सातारा Satara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	693 561 585	681 482 490	32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	534 635 -	481 581 -

सन २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

रुग्णालयीन कागदपत्रे किंवा वैद्यकीय कागदपत्रे यावर जखमींना किती प्रमाणात जखमा झाल्या, किती दिवस औषधोपचार केला व कायम स्वरूपाचे अपंगत्व किती प्रमाणात येईल याची नोंद असते, म्हणून सदर कागदपत्रे नुकसानभरपाई देण्यासाठी अत्यंत उपयुक्त असतात. मृताच्या दाव्यात शवचिकित्सा केल्याबाबतची कागदपत्रे मृत्यू अपघातात झालेल्या जखमांमुळेच ओढवला का ? हे सिद्ध करण्याकरिता आवश्यक असतात. काही दाव्यांत जखमींना जर विविध प्रकारच्या जखमा झालेल्या असल्या तर त्याला ३-४ रुग्णालयांत औषधोपचार करून घ्यावे लागतात. योग्य निर्णयासाठी सर्व रुग्णालयांची कागदपत्रे चिकित्सा करण्यासाठी आवश्यक असतात. त्याचप्रमाणे पोलिसांकडील कागदपत्रेसुद्धा आवश्यक असतात. कारण त्यात प्रत्यक्षदर्शीची जबानी, अपघातस्थळाचा पंचनामा, मोटार वाहन निरीक्षकांचा अभिप्राय व गुन्हाचा अभिप्राय असतो.

The hospital papers contain details regarding the injuries to the injured, period of treatment and the percentage of permanent disability. Hence, these documents are very important for granting compensation. In case or the fetal case the documents regarding post-mortem are required to prove whether the death of the deceased was caused due to the injuries sustained in the accident ? In some cases if different type of injuries are caused the injured has to take treatment from 3-4 hospitals. For proper decision documents of all hospitals are required. Similarly, documents with the Police are also required as they contain the statement of the eye witness, Spot Panchnama, remark of the Motor Vehicle Inspector and report regarding the crime.

तक्ता ५ TABLE V

अ.क्र. Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	अनिर्णित Outstanding	वर्षभरात आलेली पोलीस/ रुग्णालय कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers received during the year	एकूण Total	निर्णयानंतर परत पाठविलेले रुग्णालय/ पोलीस कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers returned after disposal	निर्णयासाठी रुग्णालय/ पोलीस कागदपत्रे No. of Police/ Hospital Papers pending for want of disposal
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई Mumbai	2022-2023	200	930	1130	635	505
		2023-2024	235	345	580	432	148
		2024-2025	859	805	1664	750	914
2	ठाणे Thane	2022-2023	310	885	1195	450	745
		2023-2024	285	653	938	285	653
		2024-2025	315	510	875	375	500
3	पुणे Pune	2022-2023	150	205	355	105	250
		2023-2024	353	188	541	106	435
		2024-2025	662	187	849	-	849
4	नागपूर Nagpur	2022-2023	160	211	371	125	246
		2023-2024	250	175	425	175	250
		2024-2025	-	-	-	-	-
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajnagar	2022-2023	-	-	-	-	-
		2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	-	-	-	-	-
6	नाशिक Nashik	2022-2023	250	150	400	260	140
		2023-2024	451	333	784	79	705
		2024-2025	-	-	-	-	-
7	अमरावती Amravati	2022-2023	-	-	-	-	-
		2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	-	-	-	-	-
8	कोल्हापूर Kolhapur	2022-2023	-	-	-	-	-
		2023-2024	-	-	-	-	-
		2024-2025	-	457	-	-	457
9	रायगड Raigad	2022-2023	450	105	555	350	255
		2023-2024	541	389	930	83	847
		2024-2025	-	-	-	-	-

तक्ता ५--चाळू / TABLE V--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8
10	धाराशिव Dharashiv	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
11	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	935 1120 373	165 243 178	1100 1363 551	800 653 223	300 710 328
12	अहमदनगर Ahmadnagar	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 292	— — 237	— — 529	— — —	— — —
13	सोलापूर Solapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	425 542 61	130 170 05	580 712 66	435 455 —	149 257 66
14	वर्धा Wardha	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
15	चंद्रपूर Chandrapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
16	भंडारा Bhandara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 280	— — 70	— — 350	— — 10	— — 340
17	नांदेड Nanded	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
18	परभणी Parbhani	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
19	बीड Beed	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
20	धुळे Dhule	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 3000	— — 4500	— — 7500	— — —	— — 3500
21	जळगाव Jalgaon	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	520 630 —	125 179 450	645 809 450	230 340 —	415 469 —
22	बुलढाणा Buldhana	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	480 521 —	240 280 —	720 801 —	350 452 —	370 349 —
23	अकोला Akola	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	514 640 255	420 401 90	934 1041 345	270 378 10	664 663 335
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	640 751 —	395 425 —	1035 1176 —	344 433 —	691 743 —
25	सातारा Satara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	635 605 625	230 209 190	865 814 815	188 452 425	677 362 390

तक्ता ५--चालू/ TABLE V--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	
26	सांगली Sangli	...	2022-2023	1059	283	1234	1053	459
			2023-2024	1213	473	1686	850	836
			2024-2025	100	242	382	73	235
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
28	जालना Jalna	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
29	लातूर Latur	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
30	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
31	वाशिम Washim	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
32	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—

सन २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

अर्जाचा निर्णय लागल्यानंतर पक्षकार त्या निर्णयाच्या प्रमाणित प्रतीसाठी अर्ज करतात. प्रमाणित प्रत मागण्याची मुख्य कारणे खालीलप्रमाणे आहेत :-

- (१) उच्च न्यायालयात अपील करण्यासाठी
- (२) उत्पन्न कोटून आले ते आयकर अधिकाऱ्यांना दाखविण्याकरिता.
- (३) धनादेश काढण्यासाठी प्रतिवादी व विमा कंपन्यांना प्रमाणित प्रती त्यांच्या लेखापरीक्षा विभागाला द्याव्या लागतात.
- (४) अज्ञानांच्या बाबतीत ते सज्जान झाल्यानंतर पैसे मिळणार असतात म्हणून त्यांचे पालक त्यांचेजवळ ठेवण्यासाठी अशा प्रमाणित प्रती घेतात.

After the Application is decided, the parties apply for certified copies of the Order. The main reasons for asking for certified copy are as follows :—

- (1) For filing Appeal before the High Court.
- (2) For showing the source of such income to the Income Tax Officer.
- (3) The Respondent and the Insurance Company are required to give the certified copies to their Audit Section.
- (4) In case of the minors, the amount is to be received only after the minor attains the age of majority, hence, their parents take such copies for keeping with them.

तक्ता ६ TABLE VI

अनु- क्रमांक	जिल्हा	वर्ष	वर्षभरात प्रमाणित प्रतीसाठी आलेले अर्ज	वर्षभरातील निर्णय	दिलेले शुल्क	वर्षअखेरीस अनिर्णित
Sr. No.	District	Year	No. of applns. received during the year for certified copies	Disposal during the year	Fees paid	Pending at the end of the year
1	2	3	4	5	6	7
1	मुंबई Mumbai	2022-2023	5105	4870	196232	209
		2023-2024	5213	4450	18979	763
		2024-2025	2850	2267	273000	583
2	ठाणे Thane	2022-2023	1830	1715	112521	693
		2023-2024	2213	2150	134681	63
		2024-2025	700	730	80000	40
3	पुणे Pune	2022-2023	—	—	—	—
		2023-2024	—	—	—	—
		2024-2025	700	209	58364	491
4	नागपूर Nagpur	2022-2023	4831	2643	18243	939
		2023-2024	4651	3430	20192	1221
		2024-2025	2759	1938	233227	321
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	2022-2023	2734	2451	17893	263
		2023-2024	3210	2350	16510	860
		2024-2025	1650	1490	12250	160
6	नाशिक Nashik	2022-2023	4359	3992	12634	320
		2023-2024	5215	4115	13259	1100
		2024-2025	—	—	—	—
7	अमरावती Amravati	2022-2023	—	—	—	—
		2023-2024	—	—	—	—
		2024-2025	1597	1484	115561	113

तक्ता ६--चालू TABLE -VI contd.

1	2	3	4	5	6	7	
8	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023	4349	4239	5896	344
			2023-2024	4453	4151	4730	302
			2024-2025	24	12	609	12
9	रायगड Raigad	...	2022-2023	1920	1670	68735	780
			2023-2024	1835	1760	69836	75
			2024-2025	—	—	—	—
10	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023	4637	3012	2115	653
			2023-2024	4721	3319	2250	1402
			2024-2025	1854	1751	165217	103
11	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2022-2023	730	480	4051	289
			2023-2024	891	530	4125	361
			2024-2025	89	81	10124	08
12	अहमदनगर Ahmadnagar	...	2022-2023	4859	3720	5980	933
			2023-2024	5120	4120	6325	1000
			2024-2025	2614	1602	67900	27
13	सोलापूर Solapur	...	2022-2023	739	433	2780	352
			2023-2024	820	620	3193	200
			2024-2025	228	213	16895	01
14	वर्धा Wardha	...	2022-2023	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—
15	चंद्रपूर Chandrapur	...	2022-2023	890	760	10739	534
			2023-2024	903	839	11210	64
			2024-2025	930	845	11315	72
16	भंडारा Bhandara	...	2022-2023	730	644	5059	730
			2023-2024	820	693	5425	127
			2024-2025	—	—	—	—
17	नांदेड Nanded	...	2022-2023	6021	5331	8450	950
			2023-2024	7031	5640	9230	1391
			2024-2025	—	—	—	—
18	परभणी Parbhani	...	2022-2023	5241	4321	7680	845
			2023-2024	5332	4451	7981	881
			2024-2025	—	—	—	—
19	बीड Beed	...	2022-2023	5315	4891	11249	653
			2023-2024	5425	4392	11351	1033
			2024-2025	905	855	9772	50
20	धुळे Dhule	...	2022-2023	5063	4730	7361	369
			2023-2024	5123	4935	7967	188
			2024-2025	1400	1350	100000	25
21	जळगाव Jalgaon	...	2022-2023	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—
			2024-2025	700	685	65000	15
22	बुलढाणा Buldhana	...	2022-2023	5329	4581	7232	624
			2023-2024	5625	4984	7656	641
			2024-2025	350	250	28590	100

तक्ता ६--चालू TABLE -VI-contd.

1	2	3	4	5	6	7	
23	अकोला Akola	...	2022-2023	3563	2789	36314	789
			2023-2024	3640	2983	39820	657
			2024-2025	60	160	13040	50
24	यवतमाळ Yavatmal	...	2022-2023	3214	2639	5840	470
			2023-2024	3451	2735	5943	716
			2024-2025	4368	3282	7131	1086
25	सातारा Satara	...	2022-2023	2032	1945	57421	789
			2023-2024	2081	1957	59335	124
			2024-2025	2156	2006	62186	150
26	सांगली Sangli	...	2022-2023	2932	1939	38432	843
			2023-2024	3013	2020	39530	993
			2024-2025	834	717	72664	117
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2022-2023	934	570	6780	354
			2023-2024	1025	635	6890	390
			2024-2025	-	-	-	-
28	जालना Jalna	...	2022-2023	894	853	19765	843
			2023-2024	903	751	19203	152
			2024-2025	752	685	52732	67
29	लातूर Latur	...	2022-2023	2743	2213	28730	634
			2023-2024	3250	2739	29860	511
			2024-2025	3900	3287	33832	613
30	हिंगोली Hingoli	...	2022-2023	-	-	-	-
			2023-2024	-	-	-	-
			2024-2025	-	-	-	-
31	वाशिम Washim	...	2022-2023	-	-	-	-
			2023-2024	-	-	-	-
			2024-2025	218	221	18709	22
32	गडचिरोली Gadchiroli	...	2022-2023	934	740	8734	989
			2023-2024	1039	630	8893	409
			2024-2025	138	133	12478	5

सन २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

निर्णयानंतर प्रतिवादींना व विमा कंपनीला न्यायाधिकरणात पैसे आणून भरण्याकरता निश्चित अवधी दिला जातो व ते त्याप्रमाणे धनादेशाद्वारे न्यायाधिकरणाच्या कार्यालयात पैसे जमा करतात. धनादेश वटल्यानंतर (Encashed) अर्जदारांना त्यांचे पैसे दिले जातात. अज्ञानाच्या नावे देय असलेली रक्कम राष्ट्रीयीकृत बँकेत गुंतविली जाते.

The Respondents or Insurance Company are given fixed time to deposit amount in the tribunal and they deposit the amount in the tribunal accordingly. After the cheque is encashed, the applicant is paid the amount. The amount in the name of the minor is invested in the Nationalised Bank.

तक्ता ७ TABLE VII

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	शिल्लक रक्कम Outstanding Amount	जमा रक्कम Amount received	एकूण रक्कम Total Amount	दिलेली रक्कम Amount Paid	शिल्लक Balance amount
1	2	3	4	5	6	7	8
1	मुंबई Mumbai	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 555093101	- - -	- - 555093101	- - 248754878	- - 306338223
2	ठाणे Thane	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 137224452.54	- - 110500000	- - 1242224452.54	- - 985000000	- - 257224452.54
3	पुणे Pune	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 91642564	- - -	- - -	- - -	- - -
4	नागपूर Nagpur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 201065815	- - 308802531	- - 509868346	- - 349653348	- - 160214998
5	छ. संभाजीनगर ... Chh. Sambhaji- nagar.	2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 5200812	- - 15783622	- - 20984434	- - 16967393	- - 4017041
6	नाशिक Nashik	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
7	अमरावती Amravati	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 61960682	- - 324197954	- - 386158636	- - 320491162	- - 65667474
8	कोल्हापूर Kolhapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 71599555	- - -	- - -	- - -	- - -
9	रायगड Raigad	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
10	धाराशिव Dharashiv	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 177651619	- - 6355412440	- - 813064059	- - 701245632	- - 111818427
11	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 1973520	- - 4312780	- - 6286300	- - 5052230	- - 1234070
12	अहमदनगर Ahmednagar	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 189298803	- - 651407876	- - 840006679	- - 612233961	- - 228472718
13	सोलापूर Solapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 89157046	- - 131269582	- - 220426628	- - 161827799	- - 58598829

तक्ता ७--चालू TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8
14	वर्धा Wardha	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
15	चंद्रपूर Chandrapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 87372818	- - 107131563	- - 194504381	- - 106956247	- - 87548134
16	भंडारा Bhandara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
17	नांदेड Nanded	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
18	परभणी Parbhani	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
19	बीड Beed	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 18731602	- - 22833654	- - 41565256	- - 3499265	- - 38065991
20	धुळे Dhule	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 122939187	- - 500000000	- - 622939187	- - 480000000	- - 142939187
21	जळगाव Jalgaon	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 250.00000	- - 6.0000000	- - 8.50.0000	- - 60000000	- - 250.00000
22	बुलढाणा Buldhana	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 38619119	- - 110232550	- - 148851669	- - 103310000	- - 44541669
23	अकोला Akola	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 7753075.06	- - 51418914.06	- - 59171989.06	- - 37000000.00	- - 22171989.06
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
25	सातारा Satara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 150000000	- - -	- - 445000000	- - 460000000	- - 40000000
26	सांगली Sangli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 23957927	- - 3108737006	- - 334831627	- - 258573565	- - 73258062
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
28	जालना Jalna	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - 50434235	- - 192363861	- - 242798096	- - 2.13 E + 08	- - 29405493
29	लातूर Latur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
30	हिंगोली Hingoli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -

तक्ता ७--चालू TABLE VII--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8
31	वाशिम ... Washim (अंदाजित)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 581139	— — 45650612	— — 46589012	— — 41328089	— — 4381497
32	गडचिरोली ...	2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 4522298	— — 21111780	— — 25634078	— — 205933355	— — 5040723

२०२४-२०२५ चे आकडे अपेक्षित व २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 are anticipate and 2024-2025 are estimated.

मोटर वाहन नियम १७३-ब प्रमाणे उच्च न्यायालयात अपील करण्याची खालीलप्रमाणे तरतूद आहे. ज्या माणसाच्याविरुद्ध न्यायाधिकरणाने निर्णय दिला असेल त्यास उच्च न्यायालयात निर्णय दिल्यापासून ९० दिवसांच्या आत अपील दाखल करावे लागते. अपील दाखल करण्यास झालेला उशीर उच्च न्यायालय माफ करू शकते. वादग्रस्त रक्कम रुपये १०,००० पेक्षा जास्त नसेल तर उच्च न्यायालयात अपील करण्याचा हक्क मिळत नाही. अपील उच्च न्यायालयात दाखल झाल्यानंतर उच्च न्यायालय न्यायाधिकरणाकडून लेखी हुकूमान्वये खालील कागदपत्रे मागवून घेते :-

(१) दाव्यातील मूळ कागदपत्रे, किंवा

(२) रोजनामा व साक्षीपुराव्याच्या चार प्रतींसहीत मूळ कागदपत्रे.

तक्ता ८ TABLE -VIII

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	उच्च न्याया- लया- कडून मिळा- लेल्या हुकूम- नाम्यांची संख्या No. of High Court Writs received	योग्य त्या- अनुपालना नंतर उच्च न्यायालयाला पाठविलेल्या हुकूम- नाम्यांची संख्या Writs returned to the High Court after due compliance	अनिर्णित हुकूम- नाम्यांची संख्या Writes pending	अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	उच्च न्याया- लया- कडून मिळा- लेल्या हुकूम- नाम्यांची संख्या No. of High Court Writs received	योग्य त्या- अनुपालना- नंतर उच्च न्यायाल- याला परत पाठविलेल्या हुकूम- नाम्यांची संख्या Writs returned to the High Court after due compliance	अनिर्णित हुकूम- नाम्यांची संख्या Writes pending
1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1	मुंबई ... Mumbai (अंदाजे)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	615 520 550	410 493 350	205 27 200	6	नाशिक ... Nashik	2022-2023 2023-2024 2024-2025	630 730 —	253 520 —	377 210 —
2	ठाणे ... Thane	2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	7	अमरावती ... Amravati	2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 166	— — 166	— — —
3	पुणे ... Pune	2022-2023 2023-2024 2024-2025	630 693 —	480 550 —	150 143 —	8	कोल्हापूर ... Kolhapur (अंदाजे)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	94 105 —	29 80 —	65 25 —
4	नागपूर ... Nagpur	2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 153	— — 153	— — —	9	रायगड ... Raigad	2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhaji- nagar.	2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	10	धाराशिव ... Dharashiv	2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 20	— — 20	— — —

तक्ता ८--चालू TABLE VIII--contd.

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
11	रत्नागिरी ... Ratnagiri	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- --	-- -- --	-- -- --	22	बुलढाणा ... Buldhana	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- 2121	-- -- 21	-- -- --
12	अहमदनगर... Ahmadnagar	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- 301	-- -- 1	-- -- --	23	अकोला ... Akola	2022-2023 2023-2024 2024-2025	140 170 --	39 105 --	101 65 --
13	सोलापूर ... Solapur	2022-2023 2023-2024 2024-2025	92 103 --	43 70 --	49 33 --	24	यवतमाळ ... Yavatmal	2022-2023 2023-2024 2024-2025	189 225 257	43 135 174	146 90 83
14	वर्धा ... Wardha (अंदाजे)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- --	-- -- --	-- -- --	25	सातारा ... Satara	2022-2023 2023-2024 2024-2025	205 355 385	83 125 143	122 230 242
15	चंद्रपूर ... Chandrapur	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- --	-- -- --	-- -- --	26	सांगली ... Sangli	2022-2023 2023-2024 2024-2025	439 443 125	153 203 110	286 240 15
16	भंडारा ... Bhandara	2022-2023 2023-2024 2024-2025	73 120 --	34 80 --	39 40 --	27	सिंधुदुर्ग ... Sindhudurg	2022-2023 2023-2024 2024-2025	64 98 --	29 78 --	35 20 --
17	नांदेड ... Nanded	2022-2023 2023-2024 2024-2025	289 225 --	143 105 --	146 120 --	28	जालना ... Jalna (अंदाजे)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	79 106 64	63 86 64	16 20 --
18	परभणी ... Parbhani	2022-2023 2023-2024 2024-2025	64 85 --	21 25 --	43 60 --	29	लातूर ... Latur	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- 1541	-- -- 1491	-- -- 50
19	बीड ... Beed	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- --	-- -- --	-- -- --	30	हिंगोली ... Hingoli	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- --	-- -- --	-- -- --
20	धुळे ... Dhule	2022-2023 2023-2024 2024-2025	209 230 200	85 190 185	124 40 15	31	वाशिम ... Washim (अंदाजित)	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- 7	-- -- 7	-- -- --
21	जळगाव ... Jalgaon	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- --	-- -- --	-- -- --	32	गडचिरोली ... Gadchiroli	2022-2023 2023-2024 2024-2025	-- -- 16	-- -- 16	-- -- --

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम या जिल्ह्यांची माहिती अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

न्यायाधिकरणाने अर्जदाराला भरपाई देण्याचा निर्णय प्रतिवादी आणि विमा कंपनीविरुद्ध दिल्यानंतर जर प्रतिवादी आणि/किंवा विमा कंपनी यांनी न्यायाधिकरणाकडे रक्कम जमा केली नाही तर जमीन महसूल वसुलीप्रमाणे भरपाईच्या रकमेची वसुली करण्यासाठी कलम ११० अन्वये प्रबंधक, जिल्हाधिकाऱ्यांना वसुलीसाठी प्रमाणित करतात.

After the tribunal gives the decision for paying compensation against the Respondent and Insurance Company, if the Respondent and/or Insurance Company do not deposit the amount with the tribunal, the Registrar, under Section 110 certify it to the Collector for recovery.

तक्ता ९ TABLE –IX

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षाच्या सुरुवातीस	वर्षभरात	एकूण Total	जिल्हाधिकाऱ्यांना		
			अनिर्णित असलेले वसुलीचे अर्ज No. of Applications for Execution pending at the beginning of the year	आलेले वसुलीचे अर्ज No. of Applications for Execution Received during the year		पाठविलेल्या वसुलीच्या नोटिसांची संख्या No. of Execution Certificates issued to the Collectors	शिल्लक वसुलीनामे No. of Executions Pending	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	मुंबई Mumbai	...	2022-2023	533	305	838	356	482
			2023-2024	482	205	687	430	257
			2024-2025	963	463	1426	750	676
2	ठाणे Thane	...	2022-2023	613	390	1003	561	442
			2023-2024	442	289	731	542	189
			2024-2025	257	161	418	205	418
3	पुणे Pune	...	2022-2023	450	193	643	312	331
			2023-2024	331	290	621	312	309
			2024-2025	—	—	—	—	—
4	नागपूर Nagpur	...	2022-2023	2742	1051	3793	2936	857
			2023-2024	857	1359	2216	1519	697
			2024-2025	—	—	—	—	—
5	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	—	—	—	—	—
6	नाशिक Nashik	...	2022-2023	731	209	940	623	317
			2023-2024	317	159	476	359	117
			2024-2025	—	—	—	—	—
7	अमरावती Amravati	...	2022-2023	—	—	—	—	—
			2023-2024	—	—	—	—	—
			2024-2025	843	163	906	—	—
8	कोल्हापूर Kolhapur	...	2022-2023	893	415	1308	853	455
			2023-2024	455	381	836	289	547
			2024-2025	796	—	—	—	—
9	रायगड Raigad	...	2022-2023	714	351	1065	743	322
			2023-2024	322	481	803	481	322
			2024-2025	—	—	—	—	—
10	धाराशिव Dharashiv	...	2022-2023	824	356	1180	852	328
			2023-2024	328	283	611	356	255
			2024-2025	481	201	682	120	562
11	रत्नागिरी Ratnagiri	...	2022-2023	432	93	525	177	348
			2023-2024	348	123	471	256	215
			2024-2025	—	—	—	—	—
12	अहमदनगर Ahmednagar	...	2022-2023	933	492	1425	1105	320
			2023-2024	320	512	832	743	89
			2024-2025	911	143	1074	132	78
13	सोलापूर Solapur	...	2022-2023	632	209	841	726	115
			2023-2024	115	236	351	266	85
			2024-2025	91	4	95	1	94

तक्ता ९--चालू / TABLE IX--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8
14	वर्धा Wardha	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
15	चंद्रपूर Chandrapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
16	भंडारा Bhandara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	435 304 —	189 251 —	624 555 —	320 388 —	304 167 —
17	नांदेड Nanded	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	830 400 —	426 188 —	1256 588 —	856 359 —	400 229 —
18	परभणी Parbhani	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	209 180 —	73 201 —	282 381 —	102 177 —	180 204 —
19	बीड Beed	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 793	— — 89	— — 882	— — 73	— — 99
20	धुळे Dhule	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	743 409 421	189 254 150	932 663 571	523 463 —	409 200 571
21	जळगाव Jalgaon	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
22	बुलढाणा Buldhana	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	634 306 168	293 189 40	927 495 208	621 253 —	306 242 208
23	अकोला Akola	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
24	यवतमाळ Yavatmal	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
25	सातारा Satara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
26	सांगली Sangli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 69	— — 16	— — 85	— — —	— — 83
27	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	430 460 —	208 353 —	638 813 —	178 570 —	460 243 —
28	जालना Jalna	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 310	— — 44	— — 354	— — —	— — 308
29	लातूर Latur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 443	— — 98	— — 541	— — —	— — 361
30	हिंगोली Hingoli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —
31	वाशिम Washim	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025 (अंदाजित)	— — 70	— — 7	— — 77	— — —	— — 38
32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	513 344 01	260 309 04	773 653 5	429 453 —	344 200 03

सन २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 are estimated.

टीप.-- हिंगोली आणि वाशिम या जिल्ह्यांची माहिती अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

माननीय सदस्यांच्या निर्णयानुसार अज्ञानांच्या वाट्यास येणारी रक्कम राष्ट्रीय बचत खात्यात किंवा राष्ट्रीयकृत बँकेत गुंतविली जाते. राष्ट्रीय बचत खात्याचे प्रमाणपत्र प्रबंधक व अज्ञान या दोघांच्या नावे खरीदले जाते.

As per the Order of the Honourable Member, the amount in the name of Minor Applicant is invested in the Nationalised Bank or Postal Scheme, National Saving Certificate is purchased in the name of the Minor and the Registrar.

तक्ता १० TABLE X

जिल्हा District	वर्ष Year	राष्ट्रीयकृत बचत खात्यात गुंतवणूक केलेल्या अर्जांची संख्या No. of Application in which Investment is made in National Saving Certificate	अज्ञान अर्जदारांच्या नावे असलेल्या राष्ट्रीय बचत खात्याचे प्रमाणपत्र No. of National Saving Certificate of minor Application	राष्ट्रीय बचत खात्यातील गुंतवणूक Total Amount in National Saving Certificates
1	2	3	4	5
1 नांदेड Nanded	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
2 अहमदनगर Ahmadnagar	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 5	— — —	— — 950000
3 धुळे Dhule	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
4 वर्धा Wardha	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
5 चंद्रपूर Chandrapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
6 सातारा Satara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
7 बीड Beed	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 19	— — 18	— — 4416533
8 भंडारा Bhandara	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
9 जालना Jalna	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
10 परभणी Parbhani	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
11 बुलढाणा Buldhana	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
12 मुंबई Mumbai	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
13 जळगाव Jalgaon	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
14 लातूर Latur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —

तक्ता १०--चालू TABLE X--contd.

	१	२	३	४	५
15	धाराशिव Dharashiv	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
16	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
17	यवतमाळ Yavatmal	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
18	नागपूर Nagpur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
19	रायगड-अलिबाग Raigad-Alibag	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
20	ठाणे Thane	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
21	सांगली Sangli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
22	पुणे Pune	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
23	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
24	नाशिक Nashik	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
25	अमरावती Amravati	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
26	कोल्हापूर Kolhapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
27	सोलापूर Solapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 5	— — —	— — 2105970
28	अकोला Akola	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
29	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
30	हिंगोली Hingoli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
31	वाशिम Washim	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —	— — —
32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 22	— — 06	— — 8273092

टीप.- हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

तक्ता ११ TABLE XI

जिल्हा District	वर्ष Year	राष्ट्रीयकृत बँकेत गुंतविलेल्या प्रकरणाची संख्या No. of Application in which Investment in Bank	बँकेतील गुंतवणूक Amount Investment in Bank
1	2	3	4
1 नांदेड Nanded	2022-2023	75	4962125
	2023-2024	84	5231214
	2024-2025	—	—
2 अहमदनगर Ahmednagar	2022-2023	152	69213135
	2023-2024	172	71314562
	2024-2025	267	82342815
3 धुळे Dhule	2022-2023	630	342156130
	2023-2024	715	393463212
	2024-2025	5	9000000
4 वर्धा Wardha	2022-2023	—	—
	2023-2024	—	—
	2024-2025	—	—
5 चंद्रपूर Chandrapur	2022-2023	85	3921321
	2023-2024	93	4121459
	2024-2025	7	183096
6 सातारा Satara	2022-2023	70	9214212
	2023-2024	83	9345612
	2024-2025	—	—
7 बीड Beed	2022-2023	—	—
	2023-2024	—	—
	2024-2025	22	6096935
8 भंडारा Bhandara	2022-2023	65	66312152
	2023-2024	74	6814214
	2024-2025	—	—
9 जालना Jalna	2022-2023	450	19213512
	2023-2024	513	20124562
	2024-2025	53	9016406
10 परभणी Parbhani	2022-2023	—	—
	2023-2024	—	—
	2024-2025	—	—
11 बुलढाणा Buldhana	2022-2023	315	901513
	2023-2024	421	1021424
	2024-2025	—	—
12 मुंबई Mumbai	2022-2023	610	163621456
	2023-2024	730	274314560
	2024-2025	1450	195634231
13 जळगाव Jalgaon	2022-2023	—	—
	2023-2024	—	—
	2024-2025	—	—
14 लातूर Latur	2022-2023	670	69421518
	2023-2024	735	72134162
	2024-2025	147	43847000
15 धाराशिव Dharashiv	2022-2023	502	84567850
	2023-2024	635	86213456
	2024-2025 (अंदाजित)	515	205654862

तक्ता ११--चालू TABLE XI--contd.

१	२	३	४	
16	रत्नागिरी Ratnagiri	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	52 — —	841422 — —
17	यवतमाळ Yavatmal	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	454 — 40	8314321 — 12450000
18	नागपूर Nagpur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	159 — —	2512343 — —
19	रायगड-अलिबाग Raigad-Alibag	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	79 — —	912162 — —
20	ठाणे Thane	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	734 — 615	281234751 — 385000000
21	सांगली Sangli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 540	— — 1784969
22	पुणे Pune	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 120	— — 42667704
23	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 10	— — 2378458
24	नाशिक Nashik	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	480 — —	89121243 — —
25	अमरावती Amravati	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 126	— — 68454442
26	कोल्हापूर Kolhapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	198 — —	5964679 — —
27	सोलापूर Solapur	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	163 — 78	42146324 — 47646632
28	अकोला Akola	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —
29	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —
30	हिंगोली Hingoli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — —	— — —
31	वाशिम Washim	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	— — 29	— — 20327957
32	गडचिरोली Gadchiroli	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	69 — 12	5812149 — 669653

टीप.— हिंगोली आणि वाशिम हे जिल्हे नव्याने निर्माण झालेले आहेत. त्या जिल्ह्यातील मोटार अपघात दाव्यांबाबतची माहिती ही अनुक्रमे परभणी व अकोला या जिल्ह्यांच्या माहितीमध्ये एकत्रित करण्यात आली आहे.

तक्ता ११ (अ) TABLE XI (A)

(रुपये हजारत / Rs. in Thousands)

अनु- क्रमांक Sr. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	वर्षभरात दाखल झालेल्या अर्जांची संख्या No. of Applications Received in year	कोर्ट फीच्या रूपाने जमा रक्कम Receipt of Amount of Court Fee	
1	2	3	4	5	
				रुपये	
1	मुंबई Mumbai	...	2022-2023	7135	93429
			2023-2024	—	—
			2024-2025	2905	4359781
2	पुणे Pune	...	2022-2023	735	39219
			2023-2024	—	—
			2024-2025	—	—
3	छ. संभाजीनगर Chh. Sambhajinagar	...	2022-2023	—	—
			2023-2024	—	—
			2024-2025	1105	4431595
4	सातारा Satara	...	2022-2023	259	9846789
			2023-2024	—	—
			2024-2025	120	80000000
5	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	2022-2023	121	5931687
			2023-2024	—	—
			2024-2025	—	—
6	वर्धा Wardha	...	2022-2023	—	—
			2023-2024	—	—
			2024-2025	—	—

सन २०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 are estimated.

तक्ता क्रमांक १२. - हा तक्ता प्रादेशिक राज्य परिवहन प्राधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई व प्रादेशिक परिवहन प्राधिकारी यांनी केलेल्या आदेशाविरुद्ध म्हणजे परमिट रद्द करणे, निलंबित करणे, इत्यादीबाबतीत दिलेल्या आदेशाविरुद्ध मोटार वाहन अधिनियम, १९८८, कलम ८९ व ९० अन्वये राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरणपुढे दाखल केलेल्या अपील रिविजन अर्ज व किरकोळ अर्ज यांची संख्या दर्शवितो.

Chart No. 12. - This chart shows the number of Appeals, Revision applications and miscellaneous applications filed before the State Transport Appellate Tribunal under Section 389 and 90 of Motor Vehicle Act, 1988, against the Orders of Regional State Transport Authority, State of Maharashtra and Regional Transport Authority regarding cancellation of permit, suspension etc.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
State Transport Appellate Tribunal, Maharashtra State, Mumbai

तक्ता १२ TABLE XII

वर्ष Year	अनिर्णित दाव्यांची संख्या Pending Cases in beginning of the Year	वर्षारंभी मुंबई Mumbai	नाशिक Nashik	पुणे Pune	छ. संभाजीनगर अहमदनगर Chh. Sambhaji- nagar Ahmednagar	ठाणे सातारा Thane Satara	कोल्हापूर Kalyan Kolhapur	सांगली Sangli	अकोला जळगाव Akola Jalgaon	नागपूर Nagpur	अमरावती यवतमाळ Amravati Yavatmal	एकूण Total		एकूण निर्णित Total Decided	एकूण अनिर्णित Total Pending	
												13	14			
1																
2022-2023	-	73	48	12	11	07	19	-	-	-	18	-	188	93		
2023-2024	-	84	53	19	07	09	22	-	-	-	24	218	218	-		
2024-2025	5	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2022-2023	-	08	06	-	-	-	05	-	-	-	-	06	25	12		
2023-2024	-	13	12	-	-	-	11	-	-	-	-	36	17	19		
2024-2025	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2022-2023	-	25	19	-	09	07	06	-	-	06	-	27	99	42		
2023-2024	-	31	21	-	07	09	07	-	-	08	-	83	46	37		
2024-2025	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

सदर तक्ता राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी दिलेल्या निर्णयाच्या प्रमाणित प्रतीसाठी आलेले अर्ज दर्शवितो व मुंबई मोटार वाहन नियमाच्या १०५ नियमाप्रमाणे शुल्क घेऊन प्रमाणित प्रती दिल्या जातात.

This chart shows the number of applications received for certified copy by the State Transport Appellate Tribunal, State of Maharashtra, Mumbai for copies of the decisions given by the Tribunal and copies are issued after receiving fees as per Rule 105 of Motor Vehicle Rules.

राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
State Transport Appellate Tribunal, Maharashtra State, Mumbai

तक्ता १३ TABLE XIII

जिल्हा	वर्ष	प्रमाणित प्रतीसाठी आलेले अर्ज	निकालात काढलेले अर्ज	जमा शुल्क
District	Year	Applications received for certified copies	Disposal of Applications	Receipt Fee
1	2	3	4	5
				रुपये Rs.
मुंबई Mumbai	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	85 82 80	69 76 70	5967.45 8234.36 7000.00
ठाणे Thane	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	32 42 -	23 37 -	1459.50 3463.73 -
अहमदनगर Ahmednagar	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	37 42 755	25 35 85	2132.70 6342.59 10850.
धाराशिव Dharashiv	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	189 205 1854	157 183 1751	19056.55 21047.59 965217
बीड Beed	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	532 540 255	463 480 246	- 24519.33 18746
नांदेड Nanded	... 2022-2023 2023-2024 2024-2025	197 205 -	163 181 -	18945.50 15146.63 -

(४) कर्मचारी विषयक सारांश
(4) Personnel Summary

मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, बृहन्मुंबई
तक्ता १४ TABLE XIV

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम 2	वेतनमान Pay Scale 3	पदसंख्या No. of Posts 2016-2017 2017-2018		Designation 2
			4	5	
मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, मुंबई			MOTOR ACCIDENT CLAIMS TRIBUNALS		
१ राजपत्रित			<i>I. Gazetted-</i>		
	अध्यक्ष ..	Pay in Judiciary Service ..	1	1	Chairman
	सदस्य ..	S-27 : 1,18,500-2,14,100-GP-8,700 ..	7	7	Members
	प्रबंधक ..	S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600 ..	1	1	Registrar (1)
	अतिप्रबंधक ..	S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600 ..	1	1	Registrar (II)
	लेखा अधिकारी ..	S-16 : 44,900-1,42,400-GP-4,600 ..	1	1	Accounts Officer
	सहायक लेखा अधिकारी ..	S-15 : 41,800-1,32,300-GP-4,400 ..	1	1	Asst. Accounts Officer
	एकूण ..		12	12	Total
२ अराजपत्रित (वर्ग तीन)-			<i>II. Non-Gazetted Class III-</i>		
	सहायक प्रबंधक ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	2	2	Assistant Registrar
	शिरस्तेदार ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	8	8	Sheristedar
	मुख्य लिपिक ..	S-13 : 35,400-1,12,400-GP-4,200 ..	1	1	Head Clerk
	दुभाषिक ..	S-10 : 29,200-92,300-GP-2,800 ..	8	8	Interpreter
	लघुलेखक (निम्न श्रेणी) ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	3	3	Stenographer (LG)
	ग्रंथपाल ..	S-10 : 29,200-92,300-GP-2,800 ..	1	1	Librarian
	सहायक अधीक्षक ..	S-8 : 25,500-81,100-GP-2,400 ..	3	3	Assistant Superintendent
	अभिलेखापाल ..	S-8 : 25,500-81,100-GP-2,400 ..	1	1	Record Keeper
	वरिष्ठ लिपिक ..	S-8 : 25,500-81,100-GP-2,400 ..	1	1	Senior Clerk
	टंकलेखक/लिपिक ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	32	32	Typist-Clerk
	बेलिफ ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	8	8	Bailiff
	लघुलेखक (उच्चश्रेणी) ..	S-15 : 41,800-1,32,300-GP-4,400 ..	7	7	Stenographer (HG)
	अधीक्षक ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	1	1	Superintendent
	वाहन चालक ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	1	1	Driver
	एकूण ..		86	86	Total
३ अराजपत्रित (वर्ग चार)-			<i>III. Non-Gazetted Class IV-</i>		
	चोपदार ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	1	1	
	हवालदार ..	S-3 : 16,600-52,400-GP-1,600 ..	7	7	Havaldar
	नाईक ..	S-3 : 16,600-52,400-GP-1,600 ..	1	1	Naik
	दफ्तरी ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Daftary
	शिपाई ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	13	13	Peon
	हमाल ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Hamal
	पहारेकरी ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Watchman
	स्वच्छक ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Sweeper
	एकूण ..		30	30	Total
	एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित) ...		119	119	Total (Gazetted + Non-Gazetted)

तक्ता १४--चालू TABLE XIV--Contd.

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम 2	वेतनमान Pay Scale 3	पदसंख्या No. of Posts 2016-2017 2017-2018		Designation 2
			4	5	
मोटार अपघात दावा न्यायाधिकरण, नागपूर			MOTOR ACCIDENT CLAIMS TRIBUNAL, NAGPUR.		
१ राजपत्रित--			<i>I. Gazetted--</i>		
	सदस्य ..	..	–	–	Members
	प्रबंधक ..	..	–	–	Registrar
		एकूण ..	–	–	Total
२ अराजपत्रित--			<i>II. Non-Gazetted --</i>		
	वरिष्ठ लिपिक ..	..	–	–	Senior Clerk
	उच्च श्रेणी लघुलेखक ..	..	–	–	Stenographer (H.G.)
	कनिष्ठ लिपिक ..	..	–	–	Junior Clerk
	बेलिफ ..	..	–	–	Bailiff
	हवालदार ..	..	–	–	Havaldar
	शिपाई ..	..	–	–	Peon
		एकूण ..	–	–	Total
		एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित) ..	–	–	Total –(Gazetted–Non-Gazetted)
राज्य परिवहन अपील न्यायाधिकरण			MOTOR TRANSPORT APPELLATE TRIBUNAL, M. S., MUMBAI		
१ राजपत्रित--			<i>Gazetted --</i>		
	पीठासन अधिकारी ..	For Judicial Officer Grade only ..	1	1	Presiding Officer
		एकूण ..	1	1	Total
२ अराजपत्रित (वर्ग तीन)--			<i>Non-Gazetted Class III--</i>		
	अधीक्षक ..	S-14 : 38,600-1,22,800-GP-4,300 ..	1	1	Superintendent
	लघुलेखक (उच्च श्रेणी) ..	S-15 : 41,800-1,32,300-GP-4,400 ..	1	1	Stenographer (HG)
	लिपिक/टंकलेखक ..	S-6 : 19,900-63,200-GP-1,900 ..	1	1	Clerk-cum-Typist
		एकूण ..	3	3	Total
३ अराजपत्रित वर्ग चार--			<i>Non-Gazetted Class IV--</i>		
	शिपाई ..	S-1 : 15,000-47,600-GP-1,300 ..	2	2	Peon
		एकूण (राजपत्रित + अराजपत्रित) ..	5	5	Total –(Gazetted–Non-Gazetted)

कार्यक्रम ८

रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य शासनाचा सहभाग

सद्यःस्थितीत राज्यात राज्य शासनाने सहभाग घेतलेल्या सात नवीन रेल्वे प्रकल्पांचे काम चालू आहे.

(१) **अहमदनगर-बीड-परळी-वैजनाथ** :— अहमदनगर-बीड-परळी-वैजनाथ या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ५० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला आहे. त्यानुसार या रेल्वे प्रकल्पाच्या रुपये ४८०५.१७ कोटी खर्चाच्या सुधारित अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०८२१/प्र.क्र.११५/परिवहन-५, दिनांक २० जुलै २०२२ अन्वये दुसरी सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. प्रकल्पातील राज्य शासनाच्या ५० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये २४०२.५९ कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(२) **वर्धा-यवतमाळ-नांदेड** :— वर्धा-यवतमाळ-नांदेड या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ४० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-२०१५/प्र.क्र.१९/भाग-१/रेल्वे कक्ष, दिनांक १४ जुलै २०१५ अन्वये घेतला आहे. सदर प्रकल्पाची एकूण किंमत रुपये २५०१.०५ कोटी असून राज्य शासनाच्या ४० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये १०००.४२ कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(३) **पुणे-नाशिक** :— पुणे-नाशिक या २३५.१५ कि.मी. लांबीच्या नवीन दुहेरी मध्यम अतिजलद रेल्वे मार्गाचे बांधकाम करण्यासाठी राज्य शासनाने आर्थिक सहभाग देण्यास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०२१२/१८०/प्र.क्र. ३७/परिवहन-५, दिनांक १५ एप्रिल २०२१ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या प्रकल्पाची उभारणी महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास महामंडळामार्फत रुपये १६,०३९ कोटी एवढ्या एकूण प्रकल्प खर्च रकमेच्या मर्यादेत ६० टक्के कर्ज आणि ४० टक्के समभागमूल्य या प्रमाणात राबविण्यात येणार आहे. या प्रकल्पासाठी समभागमूल्यातील राज्य शासनाचा हिस्सा ५० टक्के याप्रमाणे रुपये ३२०८ कोटी एवढा आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(४) **नागपूर-नागभीड** :— नागपूर-नागभीड या ११६.१५ कि.मी. नैरोगेज रेल्वे मार्गाचे ब्रॉडगेज रेल्वे मार्गात रूपांतर करण्याच्या रेल्वे प्रकल्पाकरिता रुपये १४००.०० कोटी खर्चाच्या सुधारित अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-०६१२/प्र. क्र. ७८/१२/पुनर्बांधणी-२/परि.-५, दिनांक ३० जुलै २०२० अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या प्रकल्पाची उभारणी महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास कंपनीमार्फत रुपये १४०० कोटी खर्चाच्या मर्यादेत ६० टक्के कर्ज आणि ४० टक्के समभागमूल्य याप्रमाणात राबविण्यात येणार आहे. या प्रकल्पासाठी समभागमूल्यातील राज्य शासनाचा अर्धा हिस्सा रुपये २८० कोटी एवढा आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(५) **वडसा-देसाईगंज-गडचिरोली** :— वडसा-देसाईगंज-गडचिरोली या नवीन रेल्वे मार्ग उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ५० टक्के आर्थिक सहभाग देण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला आहे. त्यानुसार या रेल्वे प्रकल्पाच्या रुपये १०९६.३५ कोटी खर्चाच्या सुधारित अंदाजपत्रकास शासन निर्णय क्रमांक आरएलवाय-११०९/प्र.क्र.२४५/परि-५, दिनांक ७ ऑक्टोबर २०२२ अन्वये सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. प्रकल्पातील राज्य शासनाच्या ५० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये ५४८ कोटी इतकी आहे. प्रकल्पाचे काम चालू आहे.

(६) **कोकण रेल्वे महामंडळाच्या प्राधिकृत भागभांडवलात वाढ करणे व राज्य शासनाचे वाढीव भागभांडवल मंजूर करण्यास दिनांक १३ सप्टेंबर २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे. कोकण रेल्वे महामंडळाच्या प्राधिकृत भागभांडवलात राज्य शासनाचा २२ टक्के हिस्सा असून वाढीव भागभांडवलातील हिस्सा रुपये ८८०.०० कोटी इतका असून त्यापैकी रुपये ३९६.५४ कोटी रक्कम कोकण रेल्वेला वितरित केली आहे.**

(७) **मुंबई-अहमदाबाद जलदगती रेल्वे मार्ग प्रकल्पाच्या विशेष उपयोजिता वाहनामध्ये महाराष्ट्र शासनाचे २५ टक्के प्रमाणे रुपये ५०००.०० कोटीचे भागभांडवल घेण्यास दिनांक १२ सप्टेंबर २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य शासनाची मान्यता देण्यात आली आहे.**

(८) **सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद या नवीन रेल्वे उभारण्याच्या प्रकल्पामध्ये ५० टक्के आर्थिक सहभाग देण्यास राज्य शासनाने शासन निर्णय आरएलवाय-१२१८/प्र.क्र.२८२/परि-५, दिनांक १० फेब्रुवारी २०२३ अन्वये मान्यता दिलेली आहे. सदर प्रकल्पाची एकूण किंमत रुपये ९०४.९२ कोटी इतकी असून राज्य शासनाच्या ५० टक्के सहभागाची रक्कम रुपये ४५२.४६० कोटी इतकी आहे.**

तक्ता १
TABLE I

---

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 (सुधारीत) 2	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 (अर्थसंकल्पीय) 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
८००--इतर खर्च (३००१००५४)	9655600	9450000
एकूण 'अ' ...	9655600	9450000
ब. संकीर्ण खर्च--योजनांतर्गत		
(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पामध्ये राज्य शासनाचा सहभाग ...	-	-
३२ अंशदाने ...	9655600	9450000
एकूण ...	-	-
एकूण 'ब' स्थूल ...	9655600	9450000
वजा--वसुली ...	-	-
एकूण 'ब' निव्वळ ...	9655600	9450000
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३००१००५४ ...	-	-
एकूण 'क' स्थूल ...	9655600	9450000
वजा--वसुली ...	-	-
एकूण 'क' निव्वळ ...	9655600	9450000

धोरण निश्चिती संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 (अर्थसंकल्पीत) 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 (१० टक्के वाढ) 5	Particulars 1
9450000	9000000	A. Activity Classification – 800. Other Expenditure (30010054)
9450000	9000000	Total – ‘A’
–	–	B. Objectwise Classification– 00(02) Participation of State Govern- ment in Railway Projects
9450000	9000000	32, Contributions
–	–	Total
9450000	9000000	Total – ‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
9450000	9000000	Total – ‘B’ Net
–	–	C. Source of Finance– Demand No. Major Head B-7 30010054
9450000	9000000	Total ‘C’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
9450000	9000000	Total ‘C’ Net

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता २

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
१४ शासनाच्या व्यावसायिक उपक्रमा- करिता गुंतवणूक	445000	550000
१९० शासनाच्या व्यावसायिक उपक्रमाकरिता गुंतवणूक (व्यावसायिक क्षेत्र)	445000	550000
एकूण (अ)	445000	550000
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(०१) (०१) महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास कंपनी	-	-
३२ अंशदाने (५००२००१४)	445000	550000
एकूण 'ब' स्थूल	445000	550000
वजा--वसुली	-	-
एकूण 'ब' निव्वळ	445000	550000
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष	-	-
एकूण (क) स्थूल	-	-
वजा--वसुली	-	-
एकूण (क) निव्वळ	-	-

भारतीय रेल्वे--वाणिज्यिक मार्ग यांवरील भांडवली खर्च

TABLE II

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification –</i>
440000	500000	14 Investment in Government commercial undertakings.
440000	500000	190 Investment in Government commercial undertakings. other Public Sector.
440000	500000	Total – (A)
–	–	B.
440000	500000	(01) (01) Maharashtra Railway Infrastructure Development Company(50020014)
		32, Contributions
440000	500000	Total– ‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
440000	500000	Total– ‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance–</i>
–	–	Demand No. Major Head
–	–	Total (C) Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total (C) Net

३००१ भारतीय रेल्वे धोरण निश्चिती संचालन, संशोधन व इतर संकीर्ण संघटना

तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४	सुधारित अंदाज २०२३-२०२४	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५
1	2	3	4	5
	Actuals 2022-2023	Budget Estimates 2023-2024	Revised Estimates 2023-2024	Budget Estimates 2024-2025
Demand No. 7 Major Head				
3001 Indian Railways				
Policy formulation				
I Summary				
800-Other Expenditure	9655600	9450000	9450000	9000000
Charges				
Gross Total				
	..	-	-	-
	..	9450000	9450000	9000000
Total Recoveries	..	-	-	-
Net Total	..	-	-	-
	..	9655600	9450000	9000000
Details				
800-Other Expenditure	..	-	-	-
Plan-(30010054)				
(00) (02) Participation of	..	-	-	-
State Government in				
Railway Projects				
32, Contribution	..	9450000	9450000	9000000
Total	..	9655600	9450000	9000000

(१० टक्के वाढ)

प्रधानशीर्ष मागणी क्र. ७
३००१ भारतीय रेल्वे धोरण
निश्चिती एक सारांश

८००--इतर खर्च

भारित } निव्वळ बेरीज
दत्तमत }

१०

एकूण वसुली

भारित } निव्वळ बेरीज
दत्तमत }

दोन तपशील

८००--इतर खर्च

(००) (०२) रेल्वे प्रकल्पामध्ये
राज्य शासनाचा सहभाग

३२, अंशदाने योजनांतर्गत
(३००१००५४)

एकूण

५००२, भारतीय रेल्वे यावरील भांडवली खर्च (वाणिज्यिक मार्ग)

तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४	सुधारित अंदाज २०२३-२०२४	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५
1	2	3	4	5
	Actuals 2022-2023	Budget Estimates 2023-2024	Revised Estimates 2023-2024	Budget Estimates 2024-2025
Demand No. 7 Major Head				
3001 Indian Railways				
Policy formulation				
I Summary				
800 Other Expenditure	9655600	9450000	9450000	9000000
Charges				
Gross Total				
Charged	-	-	-	-
Voted	9655600	9450000	9450000	9000000
Total Recoveries	-	-	-	-
Net Total				
Charged	-	-	-	-
Voted	9655600	9450000	9450000	9000000
Details				
14, Investment in Govern-ment commercial undertakings.	-	-	-	-
190 Loans to public sectors and other undertakings.	-	-	-	११०
(01) (01) Maharashtra Railway Infrastructure Development Company - Plan (50020014).	-	-	-	-
32, Contributions	445000	550000	440000	500000
Total	445000	550000	440000	500000

प्रधानशीर्ष मागणी क्र. ७
३००१ भारतीय रेल्वे धोरण
निश्चिती एक सांरांश

भारित } निव्वळ बेरीज
दत्तमत }

एकूण वसुली

भारित } निव्वळ बेरीज
दत्तमत }

दोन तपशील

१४, शासनाच्या व्यावसायि
उपक्रमाकरिता गुंतवणुका.

१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व
इतर उपक्रमातील गुंतवणुका.

(०१) (०१) महाराष्ट्र लोहमार्ग
पायाभूत विकास कंपनी
योज- गांत ति (५००२००१४).

३२, अंशदाने योजनांतर्गत

एकूण

गृह विभाग (परिवहन)

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची स्थापना मार्ग परिवहन महामंडळ कायदा (RTC ACT), १९५० अन्वये झाली आहे. महामंडळाचा कार्यभार चालविण्यासाठी राज्य शासनाकडून संचालक मंडळाची नियुक्ती केली जाते, तसेच दैनंदिन कारभार चालविण्यासाठी उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक यांची नियुक्ती राज्य शासनामार्फत केली जाते.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची निर्मिती राज्यातील प्रवासी जनतेस कार्यक्षम व किफायतशीर वाहतूक सुविधा पुरविण्याच्या उद्देशाने झालेली आहे.

शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-०८१४/प्र.क्र. ४७८/परि-१, दिनांक ४ जुलै २०१५ व शुद्धिपत्रक दिनांक ८ सप्टेंबर २०१५ शासन निर्णयाद्वारे शासनाने ग्रामीण सेवेवरील प्रवासी कराचा दर १७.५ टक्के इतका ठेवून ७.५ टक्केप्रमाणे प्रवासी कराची रक्कम शासनास अदा करावी व उर्वरित १० टक्के कराची रक्कम शासनाचे भांडवली अंशदान म्हणून महामंडळाने समायोजित करावी, अशी मंजूरी महामंडळाला दिलेली आहे.

सन २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजामध्ये लेखाशीर्ष-५०५५००११ - ३२ अंतर्गत रुपये ५३१००.०० लाख एवढी तरतूद केली होती. सन २०२३-२४ मधील महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांचे माहे नोव्हेंबर-२०२३ चे वेतन अदा करण्यासाठी शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-१२२३/प्र.क्र.१५६(भाग-१)/शिकाना/परि-१, दिनांक ८ डिसेंबर २०२३ अन्वये रुपये ३००००.०० लाख तरतूद वितरित करण्यात आली, तसेच शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-०१२४/प्र.क्र.१७/परि-१, दिनांक २० फेब्रुवारी २०२४ अन्वये मार्च-२०२३ देय एप्रिल-२०२३ ते ऑगस्ट-२०२३ देय सप्टेंबर-२०२३ (अंशतः) या कालावधीतील रुपये २३१००.०० लाख प्रवासी कराचे भांडवली अंशदान म्हणून पुस्तकी समायोजन करण्यात आले.

त्यानंतर फेब्रुवारी-२०२४ मधील अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात रुपये २५१०६.८५ लाख पुरवणी मागणी व पुनर्विनियोजनाद्वारे उपलब्ध करून देण्यात आले, तसेच शासन निर्णय क्रमांक एसटीसी-०१२४/प्र.क्र.१७/परि-१, दिनांक २२ मार्च २०२४ अन्वये ऑगस्ट-२०२३ देय सप्टेंबर-२०२३ (अंशतः) ते फेब्रुवारी-२०२४ देय मार्च २०२४ (अंशतः) या कालावधीतील रुपये २५१०६.८५ लाख प्रवासी कराचे भांडवली अंशदान म्हणून पुस्तकी समायोजन करण्यात आले. सन २०२३-२४ मध्ये या लेखाशीर्षाअंतर्गत एकूण रुपये ७८२०६.८५ लाख इतकी तरतूद उपलब्ध झालेली आहे.

त्याचप्रमाणे चालनातील वाढ व भारमानातील वाढ यामुळे उत्पन्नात होणारी अंदाजित वाढ विचारात घेता सन २०२४-२५ मध्ये प्रवासी कराच्या रकमेत त्या प्रमाणात वाढ होणार असल्याने प्रवासी कराच्या १० टक्के प्रमाणे भांडवली अंशदानासाठी रुपये ५४०७९.६३ लाख एवढी तरतूद करण्याची विनंती करण्यात आलेली आहे. परंतु शासनाने रुपये ५३१००.०० लाख इतकी तरतूद मंजूर करण्यात आलेली आहे.

तक्ता १
TABLE I

गृह विभाग — मागणी क्रमांक बी-१०

४०५५, पोलीस यावरील भांडवली खर्च ४०७०, इतर प्रशासनिक सेवा यावरील भांडवली खर्च,
५००२, भारतीय रेल्वे यावरील खर्च, ५०५५, मार्ग परिवहनावरील भांडवली खर्च

		दत्तमत	भारिता	एकूण
स्थूल बेरीज	...	--	..	--
वजा-वसुली	...	..	..	..
निव्वळ बेरीज	...	--	..	--

1	प्रधानशीर्ष 2	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२३ Actuals 2022-23 3	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२३-२४ Budget Estimates 2023-24 4
दत्तमत-	४०५५, पोलीसांवरील भांडवली खर्च.	5572048	6915501
दत्तमत-	४०७०, इतर प्रशासनिक सेवावरील भांडवली खर्च.	10583063	12583106
दत्तमत-	५००२, भारतीय रेल्वे यावरील ... भांडवली खर्च (व्यावसायिक मार्ग).	445000	550000
दत्तमत-	५०५५, मार्ग परिवहनावरील ... भांडवली खर्च.	7986531	5310000
दत्तमत-	एकूण	24586642	25358607
	एकूण बेरीज	24586642	25358607

Home Department–Demand No. B-10

**4055, Capital Outlay On Police, 4070, Capital Outlay On Other Administrative Services
5002, Capital Outlay On Indian Railways, 5055, Capital Outlay On Road Transport**

Voted	<i>Charged</i>	Total	
–	..	–	... Gross Total
..	..	..	... Deduct Recoveries
–	..	–	... Net Total

(रुपये हजारांत / *Rs. in thousands*)

सुधारित अंदाज २०२३-२४ Revised Estimates 2023-24 5	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०२४-२५ Budget Estimates 2024-25 6	Majorheads 2
9325824	4584428	Voted - 4055, Capital Outlay on Police
20823508	17808104	Voted- 4070, Capital Outlay on other Administrative Services.
440000	500000	Voted- 5002, Capital Outlay on Indian Railways (Commercial Line).
11445886	5310001	Voted- 5055, Capital Outlay on Road Transport.
42035218	28202533	Total–Voted
42035218	28202533	Grand Total

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

गृह विभाग (बंदरे व परिवहन)

प्रस्तावना

महाराष्ट्राला ७२० कि. मी. लांबीची किनारपट्टी लाभलेली आहे. त्यापैकी अंदाजे बृहन्मुंबई ११४ कि. मी., पालघर जिल्ह्यामध्ये ११० कि.मी., ठाणे १७ कि. मी., रायगड जिल्ह्यामध्ये १२२ कि. मी., रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये २३७ कि. मी. आणि सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये १२० कि. मी. अशी ही किनारपट्टी पसरलेली आहे. या किनारपट्टीशी संलग्न ४८ लहान बंदर हद्दी आहेत. ह्या किनारपट्टीच्या जवळून वाहणाऱ्या नद्या व खाड्या या किनारपट्टीला येऊन मिळतात. हा प्रदेशही अत्यंत दुर्गम व अवघड आहे. वाहतुकीसाठी दुर्गम भूप्रदेश असलेल्या भागातील वाहतुकीची गरज ही किनारपट्टी पूर्ण करते. सन १९६० सालापर्यंत वेगळी अशी बंदर संघटना नव्हती. तोपर्यंत बंदराचा कारभार राज्य शासनाने भारत सरकारच्या अबकारी खात्याकडे एजन्सी पद्धतीने सोपविला होता. नंतर बंदर विकासासाठी जनतेच्या वाढत्या मागण्यांचा विचार करता राज्य सरकारने बंदर विभागाला वेगळा करण्याचा निर्णय घेतला आणि त्याप्रमाणे बंदर विभागासाठी दिनांक १ एप्रिल १९६३ मध्ये वेगळे कार्यालय स्थापन करून तत्कालीन इमारती व दळणवळण खात्याच्या अधिपत्याखाली, मुख्य बंदर अधिकारी यांच्या अधिपत्याखाली त्याचा कारभार दिला. बंदर संघटनेची स्थापना ही बंदर विकासाच्या दृष्टीने त्यात अधिक सुधारणा, बंदराचा विकास करून जहाजे वाहतुकीची गरज पूर्ण करण्यासाठी दळणवळणाबाबत परवाना देणे व संरक्षण करणे, आकारणी, वसुली इत्यादी तसेच नौकानयनविषयक कायदे व नियमांच्या वेगवेगळ्या तरतुदींची अंमलबजावणी इत्यादी करण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाने केली.

शासनाने दिनांक ३१ ऑगस्ट १९९० च्या आदेशानुसार दिनांक ३० जून १९९० पासून बंदर विभागामध्ये विभागप्रमुख म्हणून जल परिवहन आयुक्त असे भारतीय प्रशासकीय सेवेतील पद निर्माण केले होते, त्यांच्या अधिपत्याखाली बंदर संघटनेच्या कार्यात एक सुसूत्रता आणण्यासाठी (१) मुख्य बंदर अधिकारी, (२) जल आलेखक आणि (३) सागरी अभियंता या कार्यालय प्रमुखांचा समावेश करण्यात आला होता. ४८ लहान बंदर हद्दीची खालील ५ बंदर समूहांमध्ये विभागणी करण्यात आली आहे व त्याचे प्रादेशिक बंदर अधिकारी हे कार्यालय प्रमुख असून मुख्य बंदर अधिकारी यांचे अधिपत्याखाली काम करतात.

- (१) बांद्रे बंदर समूह
- (२) मोरा बंदर समूह
- (३) राजपुरी बंदर समूह
- (४) रत्नागिरी बंदर समूह
- (५) वेंगुर्ले बंदर समूह

राज्याच्या औद्योगिक व आर्थिक विकासाला चालना देण्यासाठी राज्य शासनाने लहान बंदरांच्या विकासासाठी शिखर संस्था म्हणून महाराष्ट्र सागरी मंडळाची स्थापना केली आहे. मंडळाकडे नियामक प्राधिकारांबरोबर खाजगी क्षेत्रास सहभागी करून बंदराचा विकास करण्यासाठी महाराष्ट्र सागरी मंडळ अध्यादेश, १९९६, दिनांक ४ ऑक्टोबर १९९६ रोजी घोषित करण्यात आला व शासन निर्णय क्रमांक ईपीटी-१०९६/प्र. क्र. १३३/परि--५, दिनांक २२ नोव्हेंबर १९९६ नुसार महाराष्ट्र सागरी मंडळ, दिनांक २२ नोव्हेंबर १९९६ पासून कार्यान्वित झाले आहे. सदर बोर्डाचे अध्यक्ष, मा. मंत्री (बंदरे) असून बोर्डाला व्यावसायिकता येण्यासाठी जलवाहतूक/बंदर काम, व्यवस्थापन, वित्तीय बाबी इत्यादी क्षेत्रातील तज्ज्ञांची अशासकीय सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या अधिपत्याखाली पूर्वीचे जलपरिवहन आयुक्त, मुख्य बंदर अधिकारी, सागरी अभियंता, जल आलेखक व स्थापत्य अभियांत्रिकी कार्यालयांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून खालील योजना राबविल्या जातील.

१. **बंदराचा विकास.**--नैसर्गिक सोयीचा अंदाज आणि त्यांचा हवामानविषयक दृष्टिकोनातून विचार, गाळ काढणे, बंदरांची आणि धक्क्यांची रचना व बांधकाम क्षमता (Berthing Forces), बंदराकडे जाणारे मार्ग, त्याचे बांधकाम नौकानयनांचे मार्ग आणि रचना, गाळ काढण्याच्या गरजा, नौकानयनविषयक मदत, जहाजे नांगरण्याची सोय, माल साठविण्यासाठी जागा, पाणी व विद्युत पुरवठा, जोड रस्ते, प्रवासी जेटीचे बांधकाम, बंदरालगतच्या प्रवासी सुखसोयी बांधकामे, वाहतुकीमध्ये सुधारणा इत्यादींचा यात अंतर्भाव आहे.

२. **सागरी अधिनियम (मेरीटाईम ॲक्ट) व त्याखालील नियमांची अंमलबजावणी.**--बंदराचे व्यवस्थापन, देखभाल भाड्याची आकारणी, जहाजांचे परवाने इत्यादींची तरतूद या अधिनियमात केली आहे. कर, भाडे आणि इतर वसुलीसारख्या स्वरूपाच्या शुल्कासाठीदेखील या अधिनियमात तरतूद केलेली आहे.

३. **अंतर्गत जलवाहतूक विकास.**--सदर योजना संचालक, अंतर्गत जलवाहतूक, मुंबई यांचे नियंत्रणाखाली होती. परंतु शासनाने सदरचे पद शासन गृह विभाग क्रमांक ईपीटी-१०८७/सीआर-९४३/परिवहन-५, दिनांक ७ डिसेंबर १९८७ अन्वये दिनांक १० सप्टेंबर १९८७ पासून कमी करण्यात येऊन हा विभाग मुख्य बंदर अधिकारी, यांच्या नियंत्रणाखाली आणण्यात आला आहे.

४. **लॉच सेवा.**--किनाऱ्यावरील खाड्या व नद्यांच्या अंतर्गत जलवाहतुकीच्या मार्गाचा विकास त्यावरील प्रवासी सेवा व लॉचवरील नियंत्रण ही अंतर्गत जलवाहतुकीची कार्ये आहेत.

५. जल आलेखन सर्वेक्षण खात्याची स्थापना प्रामुख्याने महाराष्ट्राच्या पश्चिम किनारपट्टीवर तसेच कोकण विभागातील नदी/खाडींमध्ये जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर सागरी संशोधन करण्यासाठी लागणारी माहिती जमा करण्यासाठी करण्यात आली आहे. जल आलेखन सर्वेक्षण खात्यामध्ये सर्वेक्षण पथके निर्माण करून प्रत्येक पथकासोबत वाहन, स्वतंत्र जल सर्वेक्षण नौका व आधुनिक सर्वेक्षण उपकरणे तसेच इतर साहित्यासहितही पथके जल सर्वेक्षणाची काम करीत आहेत.

जल आलेखन सर्वेक्षणाचा वार्षिक कार्यक्रम जल आलेखन कार्यालयाकडून तयार करण्यात येतो. त्यामध्ये प्रामुख्याने शासकीय/निमशासकीय विभागांची मागणी तसेच लहान बंदरांची सुधारणा, बंदर प्रकल्प सर्वेक्षण, मत्स्यव्यवसाय प्रकल्प, सार्वजनिक बांधकामासाठी, खारभूमी योजना, अंतर्गत जलवाहतूक इत्यादीसाठी जल सर्वेक्षण कामांचा समावेश करून जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रमास मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांची मान्यता घेण्यात येते.

पावसाळी हंगामामध्ये जल आलेखन सर्वेक्षण उपकरणांची, वाहन व सर्वेक्षण नौकांची देखभाल केली जाते. जल आलेखन सर्वेक्षण विभागाकडून महाराष्ट्र राज्याच्या पश्चिम किनारपट्टीत लहान बंदरांची भरती ओहोटी निर्देशिका वर्ष पूर्ण होण्यापूर्वी दरवर्षी तयार केली जाते. या भरती ओहोटी निर्देशिकेमध्ये प्रत्येक बंदराकरिता त्या वर्षातील दर दिवशीच्या भरती ओहोटीच्या पाण्याची पातळी आणि संध्या वेळ दर्शविली जाते.

जल आलेखन सर्वेक्षण विभागाकडून महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या कार्यक्षेत्रात येणाऱ्या नदी व खाडीवरून जाणारे रस्ते पूल, रेल्वे पूल, पाईपलाईन वाहून नेणारे पूल, ओव्हरहेड वीजवाहक तारा, तसेच समुद्राच्या तळाखालून जाणाऱ्या तेल व गॅस पाईपलाईन, ऑप्टिकल फायबर केबल इत्यादींकरिता बांधकामे करण्यासाठी विविध सरकारी, खाजगी संस्था/कंपन्या यांना परवानगी देण्यात येते. त्याकरिता नौकानयन जलमार्गाची सध्याची खोली व नौकानयन जलमार्गातील सध्याची व भविष्यातील होणारी जलवाहतूक व मालवाहतूक तसेच सध्या सुरु असलेले व प्रस्तावित असलेले बंदर प्रकल्प इत्यादी गोष्टींचा अभ्यास करून नौकानयन मार्गात पुलाचे बांधकाम करणेकरिता **Vertical** व **Horizontal Clearance** देऊन पुढील कामांना परवानगी देण्यात येते.

तसेच महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभागाचे शासनामार्फत वाळू / रेतीचे उत्खनन, साठवणूक व ऑनलाईन प्रणालीद्वारे विक्री याबाबतचे सर्वेक्षण धोरण, दिनांक १९ एप्रिल २०२३ नुसार महाराष्ट्र सागरी किनारपट्टी विनियमन क्षेत्रातून (CRZ) नौकानयन जलमार्ग, जलवाहतुकीस सुकर करण्यासाठी नदी/खाड्यांमध्ये यांत्रिक व हातपाटी पद्धतीने उत्खनन करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग व कोकण विभागातील संबंधित जिल्हाधिकारी यांना दरवर्षी वाळू/रेती उत्खनन करण्यासाठी ना-हरकत दाखला देण्यात येतो. तसेच वाळू/रेती निर्गती धोरणानुसार इतर तांत्रिक माहिती पुरविण्यात येते.

६. सागरी अभियंता चीफ सर्व्हेअर यांच्याकडे पुढीलप्रमाणे कार्य आहेत :-

- (१) नौसमूह.--महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे असलेल्या नौकांचे परिरक्षण आणि दुरुस्ती.
- (२) गाळ काढणे.--मंजूर झालेल्या कार्यक्रमाप्रमाणे गाळ काढण्यासाठी गाळ उपसणी गटाची योजना करणे, गाळ काढण्याचे काम करणे.
- (३) नौकानयनविषयक सहाय्य.--लाईट बोया, वादळसूचक संदेश उपकरणे इत्यादींसारख्या नौकानयनविषयक सहाय्यांचे संपादन करणे, या कामामध्ये संकल्पना रचना, निरीक्षण, कार्यादिष्ट जागेवर उभारणी करणे आणि या सहाय्यांचे परिरक्षण करणे यांचा समावेश आहे.
- (४) बोया.--सुरक्षित नौकानयनासाठी आवश्यक तेथे आवश्यक तेवढे बोया ठेवण्यात येतात.
- (५) तरते धक्के.--तरत्या धक्क्यांचे संकल्पचित्र तयार करणे. त्यांची बांधणी वाहतूक करणे, योग्य त्या ठिकाणी स्थापना करणे आणि त्यांची देखभाल करणे.

(६) इनलॅन्ड व्हेसल अॅक्ट, १९१७.--या अंतर्गत जहाजांची तपासणी, सर्वेक्षण आणि त्यांचे प्रमाणपत्र देणे, जहाजावरील तांत्रिक कर्मचाऱ्यांच्या (इंजिन चालक) परीक्षा घेणे इत्यादी कामे १ मे २००० पासून सुरु करण्यात आली आहेत.

७. स्थापत्य अभियांत्रिकी शाखेचे पुढीलप्रमाणे कामे आहे.

- (१) बंदरांचा विकास करणे.
- (२) बंदरालगतच्या सुविधा निर्माण करणे.
- (३) प्रवाशांसाठीच्या सुखसोयीविषयक कामे करणे.
- (४) नौकानयन संदर्भातील स्थापत्य अभियांत्रिकी कामे.
- (५) बंदरापर्यंत रस्ते मार्गाचे बांधकाम करणे.
- (६) ब्रेकवॉटरसंबंधी बांधकामे.
- (७) अंतर्गत जलवाहतुकीचा विकास करणे.
- (८) तरंगते धक्के (Flotting Jetty).

(ब) समग्र कार्यक्रम

महाराष्ट्र सागरी मंडळाची मुख्य कामे म्हणजे बंदर व अंतर्गत जलवाहतूक यांचे प्रशासन, लहान बंदराचा खाजगी क्षेत्रास सहभागी करून विकास व देखभाल, सागरी वाहतुकीसंबंधीच्या कायदेकानूनची अंमलबजावणी, सागरी जलवाहतूक व नौकानयन, जलसर्वेक्षण, प्रवाशांच्या सुखसोयी, नौकानयनाविषयी सुविधा, बंदरातील बांधकामे, बंदरांतर्गत मार्गदर्शन व नौकांचे सर्वेक्षण, गाळ काढणे, जहाज ताफ्यांची खरेदी व देखभाल, तांडेल व खलाशांचे प्रशिक्षण व संरक्षणात्मक बाबी इत्यादी आहेत. महाराष्ट्र सागरी मंडळात मुख्य कार्यकारी अधिकारी प्रमुख असून, मुख्य बंदर अधिकारी, मुख्य अभियंता, जल आलेखक व सागरी अभियंता हे अधिकारी असून ते आपापल्या विभागांचे विभाग प्रमुख आहेत.

सर्वसाधारण माहिती

२०२३-२०२४ साठी अंदाजपत्रकात महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या पुढील महत्त्वाच्या कामांसाठी तरतूद सुचविण्यात आली आहे :-

(अ) बंदरे व दीपगृहे**(१) जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय रुपये ०० कोटी) (३०५१०७०३)**

सदरच्या योजनेखाली सन २०१६-१७ पासून शासनाकडून कोणताही निधी प्राप्त झालेला नाही. सदरची योजना बंद करण्याबाबत शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

(२) बंदरालगतच्या सुविधा (जिल्हास्तरीय योजना)

यात मुंबई, मुंबई उपनगर, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील विविध बंदरांतील धक्क्यांची दुरुस्ती, जोडरस्ता बांधणे, विद्युतीकरण तत्संबंधी बांधकामे इत्यादींच्या खर्चाचा समावेश आहे. सदर कामाकरिता सन २०२२-२०२३ मध्ये रुपये २७.६७ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

(३) प्रवाशांसाठी सुखसोयी व इतर स्थापत्य अभियांत्रिकी कामे (जिल्हास्तरीय योजना)

या योजनेअंतर्गत मुंबई, मुंबई उपनगर, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील बंदरांच्या ठिकाणी प्रवाशांसाठी लागणाऱ्या विविध सुविधांचा समावेश होतो. उदाहरणार्थ--पाणीपुरवठा, शेड्स इत्यादी यासाठी सन २०२२-२०२३ मध्ये रुपये १४.३७ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

(४) गाळ उपसणे (राज्यस्तरीय योजना रुपये २८ कोटी)

या योजनेनुसार बंदरातील गाळ काढण्याची मोठी कामे हाती घेण्यात येतात. सन २०२४-२०२५ करिता काही बंदरांतील मोठ्या प्रमाणात गाळ काढणे या कामासाठी रुपये २८ कोटी नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे.

(५) नौवाहनाची, नौसमूह व साधनसामग्री यांची खरेदी (राज्यस्तरीय रुपये १.५० कोटी)

सन २०२४-२०२५ करिता रुपये १.५० कोटी इतका नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे.

(६) नौकानयन सुविधा (जिल्हास्तरीय योजना)

नौकानयन सुरक्षिततेच्या दृष्टीने मार्गदर्शक दिवे, बोये इत्यादी सोयी बंदरात पुरविण्यात येतात.

(७) बंदरापर्यंत रोड/रेल्वे मार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय रुपये ४८.०० कोटी)

बंदरांचा विकास BOT/BOOST तत्त्वावर खाजगी उद्योजकांच्या सहभागाने करून घ्यावाचा आहे. तरी या कामासाठी बंदरापासून रस्ते रेल्वेपर्यंत पोचमार्ग बांधण्याची अत्यंत आवश्यकता आहे. सन २०२३-२०२४ करिता रुपये ४८.०० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

(८) तरंगती जेटी व तत्सम सुविधा उभारणे (राज्यस्तरीय रुपये १७८.०० कोटी)

या योजनेनुसार बंदरामध्ये जेटी/तरंगती जेटी व त्यानुषंगाने इतर मूलभूत सुविधा निर्माण करणे या प्रकारची कामे केली जातात. सन २०२३-२४ करिता रुपये १७८.०० कोटी इतका नियतव्यय मंजूर आहे.

(९) सागरमाला योजना (राज्य हिस्सा ५० टक्के) ३०५१-१८९१

सागरमाला योजनेंतर्गत अस्तित्वातील बंदरांचे आधुनिकीकरण, नवीन जागतिक दर्जाच्या बंदरांची निर्मिती, रस्ते व रेल्वेद्वारे बंदर जोडणी, तसेच आंतरदेशीय जलमार्गाचा विकास, किनारपट्टीवरील सामाजिक घटकांचा विकास या प्रमुख बाबींचा समावेश आहे. सदर योजनेंतर्गत मान्यताप्राप्त प्रकल्पांना केंद्र शासनातर्फे ५० टक्के निधी व राज्य शासनातर्फे ५० टक्के निधी उपलब्ध केला जातो.

सन २०२३-२४ मध्ये राज्य शासनाने रुपये १४६.०० कोटी इतका नियतव्यय मंजूर आहे.

(ब) अंतर्गत जलवाहतूक (३०५६००५५)**(१) जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय योजना रुपये ३.०० कोटी)**

यात प्रामुख्याने बंदर विकास, अंतर्गत जलवाहतूक व धुपप्रतिबंधक कामाच्या दृष्टीने खाड्यांतील जलसर्वेक्षण याचा समावेश होतो.

(२) खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी (जिल्हास्तरीय योजना)

खाड्यांमधील प्रवाशांसाठी विविध सुखसोयी व जलवाहतुकीसाठी धक्के, प्रवासी निवारे, पाणीपुरवठा इत्यादी पुरविणे, ही कामे करण्यात येतात. सदर कामाकरिता सन २०२३-२०२४ मध्ये रुपये ४२.०४ कोटी एवढा निधी प्राप्त आहे.

वार्षिक योजना २०२३-२०२४

१.०१. महाराष्ट्राला ७२० कि. मी. लांबीची दंतूर किनारपट्टी लाभली आहे. त्यावर उत्तरेकडे डहाणूपासून ते दक्षिणेकडे किरणपाणीपर्यंत बंदरे व २ मोठी, ४८ छोटी बंदरे आहेत. सर्व बंदरे मुंबई, ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग या सहा जिल्ह्यांत विभागलेली आहेत. किनारपट्टीवर वाहतूकयोग्य ९ मुख्य खाड्या असून अंतर्गत जलवाहतुकीच्या विकासासाठी योग्य आहेत.

१.०२. बंदरालगतच्या खेड्यांमध्ये उतारू व मालवाहतुकीसाठी सेवा/सुविधा उपलब्ध करण्याचे काम या महाराष्ट्र सागरी मंडळाचे आहे.

१.०३. महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवरील ४८ लहान बंदर हद्दीपैकी काही बंदरांत निर्माण करण्यात आलेल्या बंदर/जेट्टी सुविधांच्या माध्यमांतून लोहखनिज, कोळसा, सिमेंट, क्लिंकर, कंटेनर्स, लाईमस्टोन, डोलोमाईट, रॉक फॉस्फेट, स्टील कॉईल, बॉक्साईट, मिल स्केल, प्रोजेक्ट कार्गो, मोलॅसिस, म्युरेट ऑफ पोटॅश, साखर, इथिलीन, इथिलीन डायक्लोराईड, व्ही. सी. एम. इत्यादी विविध प्रकारच्या मालाची हाताळणी करण्यात येते. सन २०२०-२०२१, २०२१-२०२२, २०२२-२०२३ व २०२३-२०२४ मध्ये (अपेक्षित) हाताळण्यात आलेली व २०२४-२०२५ मध्ये (अंदाजित) मालवाहतूक खालीलप्रमाणे आहे :-

वर्ष		लाख मेट्रीक टन
२०२०-२०२१	..	३९८.००
२०२१-२०२२	..	५२५.००
२०२२-२०२३	..	७१२.००
२०२३-२०२४	..	८००.०० (अपेक्षित)
२०२४-२०२५	..	८८०.०० (अंदाजित)

सन २०२०-२०२१ व २०२१-२०२२, २०२२-२०२३, २०२३-२०२४ मध्ये (अपेक्षित) व २०२४-२०२५ (अंदाजित) मध्ये खालीलप्रमाणे उतारू वाहतूक झाली आहे व अपेक्षित आहे :-

वर्ष		उतारू संख्या (लाखात)
२०२०-२०२१	..	८२.००
२०२१-२०२२	..	१३६.००
२०२२-२०२३	..	१८७.००
२०२३-२०२४	..	१७३.०० (अपेक्षित)
२०२४-२०२५	..	१८५.०० (अंदाजित)

१.०४. राज्याच्या किनारपट्टीवरील स्वनियंत्रित धक्के बहुउद्देशीय धक्के यांच्या व्यतिरिक्त धामणखोल जयगड (जिल्हा रत्नागिरी), लावगण-जयगड (आंग्रे) आणि दिघी ह्या बंदरातून बारमाही मालहाताळणी होते. खाजगी उद्योजकांना जेटी सुविधा निर्माण करून माल हाताळणीचे प्रमाण वाढविण्यासाठी प्रोत्साहन देण्यात येत असून त्यादृष्टीने आवश्यक सर्वतोपरी प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

सन २०२०-२०२१ व २०२१-२०२२, २०२२-२०२३, २०२३-२०२४ मध्ये (अपेक्षित) व २०२४-२०२५ (अंदाजित) मध्ये मिळालेला महसूल खालीलप्रमाणे आहे :-

वर्ष		(रुपये कोटीमध्ये)
२०२०-२०२१	..	१८३.११
२०२१-२०२२	..	२१५.३३
२०२२-२०२३	..	२४९.९१
२०२३-२०२४	..	२९०.५७ (अपेक्षित)
२०२४-२०२५	..	३१९.६२ (अंदाजित)

१.०५ महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून खालील योजना राबविल्या जातात :-

- (अ) बंदरे व दीपगृहे (छोट्या बंदराची सुधारणा व धूपप्रतिबंधक बांधारे)
  - (ब) अंतर्गत जलवाहतूक
  - (क) पूरनियंत्रण
  - (ड) पूरनियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज
- वरील योजनांमध्ये पुढील बाबींचा समावेश होतो :-

(अ) बंदरे व दीपगृहे

- (१) जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय),
- (२) बंदरांजवळच्या सोयी (जिल्हास्तरीय),
- (३) उतारू, सुखसोयी व स्थापत्यविषयक इतर बांधकामे (जिल्हास्तरीय),
- (४) बंदरातील भरीव गाळ उपसणी (Capital Dredging at Ports) (राज्यस्तरीय),
- (५) नौसमूहाची खरेदी (राज्यस्तरीय),
- (६) नौकानयन साधने (जिल्हास्तरीय),
- (७) बंदरापर्यंत रोड/रेल्वेमार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय),
- (८) तरंगती जेट्टी बांधणे.

(ब) अंतर्गत जलवाहतूक

- (१) जल आलेखन, सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय),
- (२) खाडी बंदरावरच्या प्रवासी सोयी (जिल्हास्तरीय),

(क) पूरनियंत्रण

- (१) आशियाई विकास बँक अर्थसाहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम.
- (२) सागरी धूप प्रतिबंधक बांधकामे

(ड) पूरनियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज

- (१) आशियाई विकास बँक अर्थसाहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम.

जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधन (राज्यस्तरीय) ३०५१-०७०३

सदरच्या योजनेखाली सन २०१६-१७ पासून शासनाकडून कोणताही शासन निधी प्राप्त झालेला नाही. सदरची योजना बंद करण्याबाबत शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

नौसमूहाची खरेदी (राज्यस्तरीय)

२.२ सन २०२४-२०२५ या वर्षाकरिता रुपये १.५० कोटी प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे.

गाळ उपसणे (राज्यस्तरीय)

२.३ या योजनेनुसार बंदरातील गाळ काढण्याची मोठी कामे हाती घेण्यात येतात. सन २०२४-२०२५ साली काही बंदरांतील मोठ्या प्रमाणावर गाळ काढणे या कामासाठी रुपये २८.०० कोटी नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

बंदरापर्यंत रोड/रेल्वेमार्ग बांधणे आणि ब्रेकवॉटर विकास (राज्यस्तरीय)

२.४ बंदरांचा विकास BOT/BOOST या तत्वावर खाजगी उद्योजकांच्या सहभागाने करून घ्यावयाचा आहे. सन २०२३-२०२४ या वर्षाकरिता रुपये ४८.०० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

बंदरालगतच्या (धक्क्याजवळच्या) सुखसोयी (जिल्हास्तरीय)

२.५ या योजनेखालील धक्क्यांची बांधकामे/सुधारणा, विद्युतीकरणाची सोय/आधुनिकीकरण, बंदराकडे जाणाऱ्या रस्त्यांचे बांधकाम इत्यादी कामे घेतली जातात. यासाठी सन २०२२-२३ मध्ये रुपये २७.६७ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

प्रवासी सुखसोई (जिल्हास्तरीय)

२.६ या योजनेखाली बंदरामध्ये उतारुंसाठी विश्रांतिस्थाने, प्रतीक्षागृहे, पाणीपुरवठा, स्वच्छतागृहे, धक्क्यांच्या सुधारणा, गाड्या उभ्या करण्यासाठी जागा, बंदराकडे जाणारे रस्ते इत्यादी कामे घेतली जातात. सन २०२२-२३ मध्ये रुपये १४.३७ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

नौकानयन सुविधा (जिल्हास्तरीय)

२.७ नौकानयनाच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने मार्गदर्शक दिवे, बोये इत्यादी सोयी बंदरात पुरविण्यात येतात.

२.८ तरंगती जेटी व तत्सम प्रवासी सुविधा उभारणे.

सदर योजनेसाठी सन २०२३-२०२४ करिता रुपये १७८.०० कोटी नियतव्यय मंजूर करण्यात आला आहे.

३. अंतर्गत जलवाहतूक

जल आलेखन सर्वेक्षण आणि इतर संशोधन (राज्यस्तरीय) (३०५६००५५)

३.१ राज्यामध्ये असलेल्या ६७ खाड्यांपैकी मुख्य अशा ९ खाड्या आहेत व त्यांचा वापर उतारू व मालवाहतुकीसाठी करण्यात येतो. बहुतांश सर्व खाड्यांचे सर्वेक्षण झालेले असून भारतीय आंतरदेशीय जलमार्ग प्राधिकरण, भारत सरकार यांच्या शिफारशीप्रमाणे जे जलमार्ग आहेत त्यांची वाहतुकी योग्य क्षमता किती आहे हे समजण्यासाठी जलसर्वेक्षण करून त्याचा डेटा अद्यावत करण्यात येतो. अशा जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर संशोधनासाठी २०२३-२४ या वर्षासाठी रुपये ३.०० कोटी एवढा नियतव्यय मंजूर करण्यात आलेला आहे.

बंदरालगतच्या (धक्क्याजवळच्या) सुखसोई व उतारू सुखसोई

३.०२ प्रवासी वाहतूक व पर्यटनाला चालना देण्यासाठी किनारपट्टीवरील खाडीकिनारी खालील ठिकाणी रो-रो प्रवासी जलवाहतुकीसाठी जेव्हा बांधण्यात आल्या आहेत व तेथून प्रवासी वाहतूक मोठ्या प्रमाणावर सुरू आहे.

- (१) बाणकोट खाडीत वेश्वी ते कोलमांडला
- (२) दाभोळ खाडीत दाभोळ ते धोपवे
- (३) जयगड खाडीत तवसाळ ते जयगड
- (४) राजपुरी खाडीत आगरदांडा ते दिघी

ह्या रो-रो प्रवासी जलवाहतूक सेवांमुळे प्रवाशांना त्यांच्या वाहनासहित प्रवास करणे शक्य झाल्यामुळे रस्त्यामार्गे कापावे लागणारे सुमारे ७०-८० कि.मी. अंतर कमी झाले आहे. त्यामुळे प्रवाशांचा वेळ व पैसा यांची बचत होण्याबरोबरच रस्त्यांवरील वाहतूक कोंडी काही प्रमाणात कमी होऊन इंधनखर्च बचत व पर्यावरण प्रदुषणास काही प्रमाणात प्रतिबंध होण्यास साहाय्य झाले आहे. उपरोक्त रो-रो सुविधांच्या धर्तीवर किनारपट्टीवर अन्य ठिकाणी अशा सुविधा निर्माण करण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

मुंबईतील वाहतूक कोंडीच्या समस्येवरील उपायांचा एक भाग म्हणून शासनाने मुंबईच्या पूर्व किनारपट्टीवर फेरी व्हार्फ ते मांडवा आणि फेरी व्हार्फ ते नेरुळ अशा जलवाहतुकीस मान्यता दिलेली आहे. फेरी व्हार्फ आणि मांडवा येथे अनुक्रमे मुंबई बंदर विश्वस्त आणि महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांनी रो-रो जलवाहतुकीसाठी पायाभूत सुविधांची उभारणी केली आहे. रो-रो प्रवासी वाहतूक सुरू करण्यासाठी महाराष्ट्र सागरी मंडळाने ऑपरेटर संस्थेशी दिनांक ३ डिसेंबर २०१९ रोजी करारनामा साक्षांकित केला आहे. ही सेवा मार्च-२०२० पासून कार्यान्वित झाली आहे. या रो-पॅक्स प्रवासी वाहतुकीसाठी आणण्यात आलेल्या जहाजाची एकाच वेळी १२० वाहने व ५०० प्रवासी वाहून नेण्याची क्षमता आहे. या सेवेमुळे प्रवाशांना आपल्या वाहनांसहीत भाऊचा धक्का ते मांडवा हा प्रवास ५० मिनिटात व मांडव्याहून पुढे अलिबागपर्यंत ३० मिनिटात असा मुंबई ते अलिबाग हा प्रवास फक्त दीड तासात करणे शक्य झाले आहे. या रो-पॅक्स सेवेमुळे रायगड जिल्हा व कोकणातील इतर भागांतील पर्यटनाला मोठी चालना मिळाली आहे.

बेलापूर / पनवेल खाडीमध्ये नेरूळ, नवी मुंबई येथे सिडको प्राधिकरणामार्फत जलवाहतूक टर्मिनल व अनुषंगिक सुविधांची निर्मिती करण्यात आली आहे. या जलमार्गातील नौवहन मार्गात समुद्रतळाशी कमी खोलीवर फार पूर्वी गॅस पाईपलाईन्स टाकण्यात आल्या असून, त्यामुळे प्रवासी जलयानांच्या सुलभ नौकानयनाला अडथळा निर्माण होत आहे. या कारणास्तव नेरूळ येथील टर्मिनलवरून अद्याप जलवाहतुकीस प्रत्यक्ष सुरुवात होऊ शकली नाही. पर्यायी नौवहन मार्ग तयार करण्यासाठी मोठ्याप्रमाणावर कॅपिटल ड्रेजिंग करण्याची आवश्यकता असून त्याचा प्रस्ताव तयार करण्यात आला आहे. याशिवाय, दरवर्षी करावयाच्या मेन्टेनन्स ड्रेजिंगचा अभ्यास केंद्रीय जल व विद्युत संशोधन संस्था, पुणे यांच्यामार्फत हाती घेण्यात आला आहे. ड्रेजिंगचे काम पूर्ण करून पर्यायी नौवहन मार्ग तयार झाल्यानंतर नेरूळ ते गेटवे ऑफ इंडिया / भाऊचा धक्का अशी जलवाहतूक सुरु होऊ शकेल.

फेरी व्हार्फ, मुंबई ते दिघी (जि. रायगड) अशी रो-रो जलप्रवासी वाहतूक चालविण्यासाठी खाजगी जलवाहतूक संस्थेला इरादापत्र देण्यात आले आहे. दिघी येथील जेट्टीमध्ये प्रवासी वाहतुकीच्या दृष्टिने आवश्यक सुधारणा करण्याचे काम प्रगतीत आहे.

देशाच्या सागरी क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी केंद्र शासनाने “सागरमाला” हा महत्वाकांक्षी कार्यक्रम जाहीर केला आहे. या कार्यक्रमांतर्गत सागरी पायाभूत सुविधांच्या निर्मितीसाठी किनारी राज्यांना निधी उपलब्ध करून दिला जातो.

“सागरमाला” या महत्वाकांक्षी कार्यक्रमांतर्गत मांडवा, भाईदर, बेलापूर व मालवण येथे जेट्टीचे काम पूर्ण झाले आहे. तसेच खारवाडेशी येथील जेट्टीवरील पोच रस्त्याचे काम पूर्ण झाले आहे.

सागरमाला योजनेखाली मुंबई व नजीकच्या परिसरात, गोराई, वसई, नारंगी, खारखाडेश्वरी, मनोरी, घोडबंदर, बोरीवली, बेलापूर तसेच रायगड जिल्ह्यात रेवस, करंजा, काशिद आणि रत्नागिरी जिल्ह्यात वेलदूर येथे प्रवासी वाहतुकीच्या विविध पायाभूत सुविधांची कामे हाती घेण्यात आली आहेत. या प्रकल्पांमुळे राज्याच्या किनारपट्टी भागात प्रवासी जलवाहतुकीस व पर्यटनास प्रोत्साहन मिळणार आहे.

वसई-ठाणे-कल्याण (राष्ट्रीय जलमार्ग-५३) या जलमार्गात प्रवासी जलवाहतूक सुरु करण्यासाठी मीरा-भाईदर, कोलशेत, काल्हेर आणि डोंबिवली येथे प्रवासी जेट्टी व टर्मिनल सुविधा निर्माण करण्याचे प्रस्तावित असून या टर्मिनलच्या प्रस्तावांना केंद्रशासनाने ‘सागरमाला’ योजनेअंतर्गत मंजुरी प्रदान केली आहे. तसेच सदर प्रकल्पांना पर्यावरण विषयक वन विभाग, मा. उच्च न्यायालय इ. कडून दाखला प्राप्त करून घेण्याची कार्यवाही प्रगतिपथावर आहे. आवश्यक परवानग्या प्राप्त झाल्यानंतर सदरची कामे हाती घेण्यात येतील.

दक्षिण मुंबई जलमार्गाने नवी मुंबईला जोडण्यासाठी फेरी व्हार्फ ते बेलापूर, वाशी, ठाणे अशी हॉवरक्राफ्ट सेवा सुरु करण्यासाठी महाराष्ट्र सागर मंडळाने जुलै-२०१८ मध्ये खाजगी ऑपरेटरला इरादापत्र (Letter of Intent) दिलेले आहे. सदरहू ऑपरेटरने हॉवरक्राफ्ट तयार करण्यासाठी रशिया येथे ऑर्डर दिलेली आहे. परंतु, प्रथम कोव्हिड-१९ च्या कारणास्तव व नंतर रशिया-युक्रेन युद्धामुळे हॉवरक्राफ्ट जलयानाच्या बांधकामास विलंब होत आहे. परिणामी अद्याप ही सेवा सुरु होण्यासाठी अजून काही अवधी लागणार आहे.

याशिवाय नवी मुंबईमध्ये पनवेल खाडीमध्ये बेलापूर येथे राज्यातील पहिला मरीना प्रकल्प उभारण्यासाठी खाजगी विकासक कंपनीला नोव्हेंबर-२०१७ मध्ये परवानगी देण्यात आली आहे. विकासकामार्फत मरीना प्रकल्पाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल (Detailed Project Report) तयार करण्यात आला आहे. मरीना प्रकल्पास जुलै-२०२० मध्ये पर्यावरणविषयक मान्यता प्राप्त झाली आहे. सद्यःस्थितीत मरीना विकासकाने आवश्यक त्या अभ्यासाअंती पाण्याकडील भागात (Seaward side) उभारावयाच्या बांधकामाचे ले-आऊट डिझाइन मान्यतेसाठी सादर केले असून, त्याची तपासणी पूर्ण झालेली आहे. या प्रकल्पासाठी सिडकोने २३४९२ चौ.मी. इतके क्षेत्र महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे हस्तांतरित केले आहे. त्यासंदर्भात करार करण्याची कार्यवाही प्रगतीत आहे. हा करार स्वाक्षांकित झाल्यानंतर सदरचे क्षेत्र मरीना प्रकल्पाच्या उभारणीसाठी खाजगी विकासक कंपनीला हस्तांतरित करण्यात येईल.

३.०३ क्रॉस फेरीसाठी असे धक्के बांधण्याव्यतिरिक्त या योजनेखाली धक्के व पकट्या बांधणे, बंदराकडे जाणारे रस्ते तयार करणे अशी कामे घेतली जातात. वांद्रे-वरळी सागरी सेतूनजिक असलेल्या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या जेट्टीवरून तरंगते उपहारगृह प्रकल्प कार्यान्वित झाले आहेत. त्यामुळे मुंबईत येणाऱ्या पर्यटकांना आणखी एक पर्याय उपलब्ध झाला आहे.

३.०४ खाडी बंदरालगतची बांधकामे या कामासाठी सन २०२३-२०२४ मध्ये रुपये ४२.०४ कोटी एवढा निधी प्राप्त झालेला आहे.

३.०५ किनारपट्टीनजीक स्थापन करण्यात येणाऱ्या उद्योगधंद्यांकरिता मालाची ने-आण करण्यासाठी शासनाच्या कॅपिटल जेट्टीविषयक धोरणास अनुसरून कॅपिटल जेट्टी प्रकल्प उभारण्यासाठी परवानगी मिळणेबाबत खाजगी उद्योजकांकडून महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे प्रस्ताव प्राप्त होत असतात. त्यानुसार सद्यःस्थितीत खाजगी उद्योजकांना महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या परवानगीने रेवदंडा, उल्वा-बेलापूर, धरमतर, रत्नागिरी-रनपार (पावस) व दामोळ या बंदरांत त्यांच्या विशिष्ट मालाची वाहतूक करण्यासाठी स्वखर्चाने जेट्टी बांधून मालवाहतुकीस सुरुवात केली आहे. आणखीही बऱ्याचशा उद्योजकांचे प्रस्ताव विचाराधीन आहेत. त्यामुळे भविष्यकाळात महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या महसुलात निश्चित वाढ होण्याची शक्यता आहे. खाजगी क्षेत्राच्या सहभागास उत्तेजन देण्याच्या दृष्टीने बिल्ड, ऑपरेट अँड ट्रान्सफर (B. O. T.) या पद्धतीवर उभारण्याचे प्रस्तावित करण्यात येत आहे. म्हणजे ही सुविधा औद्योगिक घटकांमार्फत उभारली जाईल, वापरली जाईल आणि कार्यान्वित केली जाईल व काही कालावधीनंतर शासनास हस्तांतरित केली जाईल. मात्र सुरक्षिततेच्या दृष्टीने आवश्यक ती सर्व व्यवस्था केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार केली जाईल.

खाजगी घटक महाराष्ट्र सागरी मंडळाशी करारनामा करतील. या करारनाम्यामध्ये स्वतःच्या जबाबदारीवर खाजगी घटक स्वखर्चाने जेटी व इतर नौवहन सुविधा निर्माण करतील.

सद्यःस्थितीत अस्तित्वात असलेले स्वनियंत्रित धक्के.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	पनवेल (उल्वा-बेलापूर)	अंबुजा सिमेंट लि.,	बल्क सिमेंट
२.	करंजा (धरमतर)	जेएसडब्ल्यू धरमतर पोर्ट प्रा. लि.,	आयर्न ओर विलकर कोक-कोल स्पॉर्ज आयर्न
३.	रेवदंडा	जेएसडब्ल्यू स्टील साळव वर्क्स लि.,	आयर्न ओर/पॅलेटस् फाईन हॉट ब्रेकेटेड आयर्न डायरेक्ट रिडयूस आयर्न.
४.	दाभोळ	कोकण एलएनजी लि.,	एलएनजी
५.	रत्नागिरी (पावस-रनपार)	फिनोलेक्स इंडस्ट्रीज लि.,	एथोलिन डाय क्लोराईड
६.	रत्नागिरी (पावस-रनपार)	फिनोलेक्स इंडस्ट्रीज लि.,	कोळसा
७.	बाणकोट	इन्फ्रास्ट्रक्चर लॉजिस्टिक्स प्रा. लि.,	बॉक्साईट

याशिवाय किनारपट्टीवर खालील बहुउद्देशीय जेटी प्रकल्प कार्यान्वित आहेत.

सद्यःस्थितीत अस्तित्वात असलेले बहुउद्देशीय धक्के.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	करंजा (धरमतर)	पीएनपी मेरीटाईम सर्व्हिसेस प्राइव्हेट लिमिटेड	कोल, आयर्न ओर फाइन्स सल्फर, बॉक्साईट
२.	रेवदंडा (सानेगाव)	इंडो एनर्जी इटरनॅशनल लिमिटेड,	कोळसा
३.	करंजा	करंजा टर्मिनल अँड लॉजिस्टिक्स प्रा. लि.,	स्टील प्लेस्ट्स, कोळसा, बांधकाम साहित्य

ट्रॉम्बे बंदराच्या अखत्यारित मे. योगायतन पोर्टस यांच्या बहुउद्देशीय जेटी प्रकल्पाचे काम प्रगतिपथावर आहे. योगायतन पोर्टस यांच्या जेटी प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्याचे काम जवळपास पूर्ण झाले असून अतिरिक्त धक्क्यांचे काम प्रगतीत आहे. मालहाताळणीसाठी चाचणीचे काम पूर्ण झाले असून लवकरच नौवहन मार्गातील ड्रेजिंगचे काम हाती घेण्यात येणार आहे. ड्रेजिंग झाल्यानंतर व्यावसायिक माल हाताळणीस प्रारंभ करणे अपेक्षित आहे.

कॅप्टिव्ह जेटी आणि बहुउद्देशीय जेटीव्यतिरिक्त महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या मालकीच्या/अखत्यारितील काही जेटी खाजगी उद्योजकांना मालहाताळणीसाठी उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत. जेणेकरून जलमार्गाने मालहाताळणीस चालना मिळेल. अशा जेटींचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

अनु. क्रमांक	बंदराचे नाव	धक्क्याचा वापर करत असलेल्या कंपनीचे नाव	माल
१	२	३	४
१.	डहाणू	मे. अदानी इलेक्ट्रिसिटी मुंबई लि.	कोळसा
२.	ट्रॉम्बे	मे. गोदरेज अँड बॉइज	कंपनीत उत्पादित येणारी अवजड उत्पादने
३.	रत्नागिरी	मे. अल्ट्रा टेक सिमेंट लि.	सिमेंट
४.	बेलापूर	मे. श्रीकृष्ण स्टील डोअर्स प्रा. लि.	लाईम स्टोन

याशिवाय पनवेल खाडीमध्ये उल्वा-बेलापूर बंदर हद्दीत तसेच भिवंडी बंदर हद्दीत कशेळी येथे अस्तित्वात असलेल्या महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या धक्क्यांचा अवजड यंत्रसामग्री (over Dimensional Cargo) हाताळण्यासाठी वापर करण्यासाठी विविध खाजगी घटकांना परवानग्या देण्यात येतात.

महाराष्ट्र हे शिपिंग क्षेत्राशी निगडित व्यवसायाचे अत्यंत महत्त्वाचे केंद्र असून, गेल्या अनेक वर्षात शिपिंग व्यवसायात मोठ्या प्रमाणावर वाढ झाली आहे. सद्यःस्थितीत किनारपट्टीत शिपयार्डची पुरेशी सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे जलयानांच्या देखभाल/दुरुस्तीसाठी अन्य किनारी राज्यात जावे लागते. त्यामुळे, महाराष्ट्राचा किनारपट्टीवर शिपयार्ड प्रकल्पांची निर्मिती होणे अत्यंत गरजेचे आहे. शिपयार्ड प्रकल्पांच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणावर प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष रोजगार निर्मिती होते. ह्या सर्व बाबी विचारात घेऊन राज्याच्या किनारपट्टीवर शिपयार्ड प्रकल्प निर्मितीसाठी खाजगी उद्योजकांना प्रोत्साहित करण्यात येत आहे. सद्यःस्थितीत भारती शिपयार्ड ह्यांनी रत्नागिरी जिल्ह्यात मिऱ्या बंदर व उसगाव, दाभोळ येथे शीपयार्ड प्रकल्प उभारले आहेत. भारती डिफेन्स अँड इन्फ्रास्ट्रक्चर लि. ही कंपनी दिवाळखोरीत गेल्यामुळे नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिब्युनल यांनी बोली प्रक्रियेचा अवलंब करून दाभोळ येथील शिपयार्डकरिता मे. स्क्वेअर पोर्ट शिपयार्ड प्रा. लि. आणि रत्नागिरी येथील शिपयार्डकरिता मे. योमेन मरीन सर्व्हिसेस प्रा. लि. यांची विकसक म्हणून निवड केली आहे. मे. आंग्रे पोर्ट प्रा. लि. यांनी लावगण-जयगड येथे जहाज दुरुस्तीसाठी शिपलिस्ट सुविधा निर्माण केली आहे. या व्यतिरिक्त, किनारपट्टीवर अन्य ठिकाणी शिपयार्ड प्रकल्प उभारणीसाठी खालील खाजगी उद्योजकांना परवानग्या देण्यात आलेल्या आहेत.

अ.क्र.	बंदराचे नाव	प्रकल्प विकसकाचे नाव	प्रकल्पांची सद्यःस्थिती
१	२	३	४
१.	उल्वा बेलापूर	मे. मालदार शिपयार्ड प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित
२.	उल्वा बेलापूर	मे. बेलापूर ऑफशोर टर्मिनल एल.एल.पी.	पर्यावरण दाखला प्रतीक्षाधीन आहे.
३.	उल्वा बेलापूर	मे. रॉक अँड रीफ ड्रेजिंग प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित
४.	कल्याण	मे. तिरुपती बालाजी मरीन एन्टरप्रायझेस	पर्यावरण दाखला प्राप्त झाला आहे.
५.	धरमतर	मे. मरीन फंटियर प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित
६.	अलिबाग	मे. कोकण बार्ज बिल्डर्स प्रा. लि.	प्रकल्प कार्यान्वित

पनवेल खाडीमध्ये उल्वा-बेलापूर बंदर हद्दीत बेलपाडा येथे शिपयार्ड प्रकल्प निर्माण करण्यासाठी चार (४) खाजगी उद्योजक कंपन्यांना लेटर ऑफ अवार्ड देण्यात आले आहेत. उर्वरित एका प्लॉटवरील प्रकल्पासाठी निविदा मागविण्यात आल्या आहेत. खाजगी उद्योजकांकडून निविदा मागविण्याची बाब प्रस्तावित आहे. हे ठिकाण मुंबईपासून नजिक असून, रस्ते व रेल्वे मार्गाने सुलभरित्या जोडले असल्याने शिपयार्ड सुविधा विकसित होण्यास उत्तम वाव आहे.

३.०६ खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाद्वारे बंदर सुविधांचा विकास आणि बंदर विकास धोरणात सुधारणा करण्याबाबत

महाराष्ट्र राज्याच्या किनारपट्टीवरील लहान बंदरांचा विकास हा खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाने करण्याचे धोरण शासनाने अंगिकारले असून, त्यानुसार रायगड जिल्ह्यातील दिघी आणि रेवस-आवरे, रत्नागिरी जिल्ह्यातील धामणखोल-जयगड आणि लावगण-जयगड (आंग्रे) तसेच सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील रेडी या बंदर प्रकल्पांसाठी खाजगी विकासक कंपन्यांशी सवलत करारनामे स्वाक्षांकित करण्यात आले होते.

दिघी बंदर विकास प्रकल्पासाठी बालाजी समूहाच्या मे. बालाजी लिजिंग अँड इंडस्ट्रिज कंपनी लि., यांच्याशी सन २००२ मध्ये सवलत करारनामा स्वाक्षांकित करण्यात आला होता व हा प्रकल्प मे. दिघी पोर्ट लि. या विशेष हेतू कंपनी (Special Purpose Vehicle) मार्फत चालविण्यात येत होता. मूळ विकासक कंपनी दिवाळखोरीत गेल्यामुळे, दिघी पोर्ट प्रकल्प ताब्यात घेण्यासाठी नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिब्युनल (NCLT) यांनी विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून, अदानी समूहाच्या मे. अदानी पोर्टस् अँड एसईझेड लि. या नवीन विकसक कंपनीचा प्रस्ताव मंजूर केला. अदानी पोर्टस् अँड एसईझेड लिमिटेड, यांनी महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या मान्यतेअंती, दिनांक १५ फेब्रुवारी २०२१ रोजी दिघी बंदराचे व्यवस्थापन व कार्यचालन ताब्यात घेतले असून, त्यांच्यामार्फत कारभार चालविण्यात येत आहे. दिघी पोर्ट लि. ची मालहाताळणीची क्षमता १४० दशलक्ष टनापर्यंत वाढविण्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या बृहद् आराखड्यास (Master Plan) पर्यावरणविषयक मान्यता प्राप्त करण्यासाठी मे. दिघी पोर्ट लि. यांनी ऑगस्ट-२०२२ मध्ये पर्यावरण मंत्रालयाकडे प्रस्ताव दाखल केला आहे.

रेवसे-आवरे या बंदर प्रकल्पाच्या मुंबई बंदर विश्वस्त यांच्या बंदर हद्दीतून जाणाऱ्या प्रस्तावित नौवहन मार्गाकरिता त्यांच्याकडून विनामूल्य परवानगी अद्याप प्राप्त व्हायची असल्यामुळे बंदराच्या बांधकामास प्रत्यक्ष सुरुवात करणे शक्य झालेले नाही. तथापि, प्रकल्पासाठी आवश्यक अभ्यास पूर्ण करण्यात आले आहेत.

धामणखोल-जयगड (जिल्हा रत्नागिरी) हे बंदर जेएसडब्ल्यू समूहाच्या जेएसडब्ल्यू जयगड पोर्ट लि. या कंपनीमार्फत विकसित करण्यात आले आहे. सद्यःस्थितीत एकूण सहा धक्क्यांवरून विविध प्रकारचा माल हाताळण्यात येतो. या बंदरात सुमारे २० मीटर इतकी खोली असून २,००,००० टन क्षमतेचे जहाज थेट धक्क्याला लागू शकते. या बंदरातून एलएनजी आणि एलपीजी हा कार्गो हाताळण्यासाठी आवश्यक पायाभूत सुविधा कंपनीने उभारल्या आहेत. पेट्रोलियम पदार्थ हाताळण्यासाठी जेएसडब्ल्यू बंदर अधिसूचित करण्यात आल्याची अधिसूचना केंद्र शासनाकडून दिनांक १५ डिसेंबर २०२१ रोजी जारी करण्यात आलेली आहे. एलपीजी कार्गोची हाताळणी सुरु झाली आहे. सद्यःस्थितीत या बंदराची वार्षिक मालहाताळणीची क्षमता ५० दशलक्ष टन इतकी असून येत्या काही कालावधीत ती ८० दशलक्ष टनापर्यंत वाढविण्याचे कंपनीचे प्रयत्न आहेत.

लावगण-जयगड (जिल्हा रत्नागिरी) येथे चौगुले समूहाच्या आंग्रे पोर्ट प्रा. लि. या कंपनीने बंदर उभारले असून, त्यामध्ये मालहाताळणीसाठी धक्का आणि जहाज दुरुस्तीसाठी अत्याधुनिक शीपलिफ्ट सुविधा निर्माण केली आहे. या सुविधेमुळे जहाज दुरुस्तीसाठी उत्तम सुविधा उपलब्ध झालेली आहे. याशिवाय मुंबई ते गोवा या जलमार्गावर चालणाऱ्या कृष्ण जहाजांसाठी सुद्धा या बंदरात थांबा उपलब्ध आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील रेडी येथे बंदराचा विकास करण्यासाठी रेडी पोर्ट लि. या कंपनीशी सवलत करारनामा स्वाक्षांकित करण्यात आला आहे. बंदर प्रकल्पासाठी लागणारे दाखले कंपनीने प्राप्त केले असून, अन्य बांधकामपूर्व बाबी प्रगतीत आहेत. सद्यःस्थितीत, रेडी बंदर येथील यापूर्वी अस्तित्वात असलेल्या महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाच्या जेटीवरून कंपनी मालहाताळणी करीत आहे.

वरील बंदर प्रकल्पांव्यतिरिक्त जवाहरलाल नेहरू बंदर प्राधिकरण (जेएनपीए) यांचेकरिता सॅटेलाईट पोर्ट म्हणून पालघर जिल्ह्यामध्ये डहाणू तालुक्यात वाढवण येथे मोठे बंदर (Major Port) निर्माण करण्याच्या प्रकल्पास केंद्र शासनाने फेब्रुवारी-२०२० मध्ये मान्यता दिली आहे. हा प्रकल्प जेएनपीटी यांच्यामार्फत राबविण्यात येत असून, त्यामध्ये जेएनपीए यांचा ७४ % आणि महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाचा सहभाग २६ % आहे. सद्यःस्थितीत प्रकल्पासाठी विविध दाखले प्राप्त करण्यासाठी जेएनपीए यांच्यामार्फत आवश्यक कार्यवाही प्रगतीत आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील विजयदुर्ग आणि रत्नागिरी जिल्ह्यातील गणेशगुळे येथे बंदर प्रकल्प निर्मितीसाठी क्रिसील या सल्लागार संस्थेमार्फत अभ्यास करण्यात येत आहे. हा अभ्यास पूर्ण झाल्यानंतर महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांच्याशी समन्वय साधून बंदर विकासासाठी विकसक कंपनीची निवड करण्यासाठी निविदा प्रक्रिया अवलंबण्याचे नियोजित आहे, जेणेकरून औद्योगिक व बंदर विकास यांची सांगड घालणे शक्य होईल.

खाजगी क्षेत्राच्या सहभागाने बंदरांचा विकास करण्यासंदर्भात “बंदर विकास धोरण” शासनाने सन १९९६ मध्ये जाहीर केले. त्यानंतर बंदर क्षेत्रामध्ये त्या-त्या वेळची परिस्थिती, या क्षेत्राशी संबंधित घटकांच्या शासनाकडून असलेल्या अपेक्षा व मागण्या तसेच शासनाकडून बंदरे क्षेत्राला चालना देण्याची गरज या बाबी ध्यानात घेऊन धोरणामध्ये वेळोवेळी म्हणजे सन २०००, २००२, २०१० आणि २०१६ मध्ये सुधारणा करण्यात आल्या. बंदर विकास धोरण-२०१६ यामध्ये शासनाने १९ जुलै २०१९ च्या शासन निर्णयाद्वारे त्यामध्ये आणखी सुधारणा करण्यात आल्या होत्या.

महाराष्ट्र सागरी विकास धोरण-२०२३ :- महाराष्ट्र सागरी बंदर विकास धोरण-२०१६ ची मुदत पाच वर्षांची होती. हा कालावधी संपुष्टात आल्याने बंदरे क्षेत्रातील बाजारपेठांची स्थिती इतर किनारी राज्यांची धोरणे, आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील निकष या सर्व बाबी विचारात घेऊन, नवीन बंदर विकास धोरण तयार करण्याचे निर्देश शासनाने दिले होते. त्यानुसार देशातील मोठी बंदरे व इतर किनारी राज्यांची बंदरे विषयक धोरणे यांचा अभ्यास करून, तसेच बंदरे क्षेत्राशी संबंधित विविध घटकांशी विचारविनिमय करून नवीन बंदर विकास धोरणाचा मसुदा शासनास सादर करण्यात आला. या धोरणास मंत्रिमंडळाने दिनांक २७ जुलै २०२३ रोजी संपन्न झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत मान्यता दिली आणि शासन गृह विभाग निर्णय, दिनांक १८ ऑगस्ट २०२३ अन्वये नवीन बंदर विकास धोरण महाराष्ट्र सागरी विकास धोरण-२०२३ या नावाने निर्गमित करण्यात आले आहे.

या नवीन धोरणाची वैशिष्ट्ये अशी आहेत की, औद्योगिक विकास आणि बंदर विकास हे एकमेकांना परस्परपूरक ठरावेत याकरिता महाराष्ट्र बंदर विकास धोरण-२०२३ हे राज्याच्या औद्योगिक धोरणाशी सुसंगत ठेवण्यात आले आहे. त्यामध्ये बंदरांचे वर्गीकरण लघु, मध्यम, लहान, मोठे व विशाल असे करण्यात आले असून बंदरांच्या कराराचा कालावधी ९० वर्षे इतका करण्यात आला आहे. या धोरणांतर्गत जाहीर करण्यात आलेल्या सवलती या नवीन प्रकल्पांबरोबरच अस्तित्वातील बंदर प्रकल्पांना सुद्धा त्यांच्या विस्ताराच्या कामासाठी लागू राहतील. प्रवासी जलवाहतूक व किनारी पर्यटनाला चालना देण्यासाठी प्रवासी कर, बंदर कर यामधून सूट देण्यात आली आहे. याशिवाय शिपयार्ड प्रकल्प, कृष्ण शिपिंग, कौशल्य विकास, मालमत्ता मुद्रीकरण, बंदरांसाठी हरित उपाययोजना इत्यादी बाबींचा सुद्धा समावेश या धोरणात करण्यात आला आहे.

केंद्र शासनाच्या बंदरे, नौवहन व जलमार्ग मंत्रालयाने (Ministry of Ports, Shipping and Waterways) बंदरांकरिता रस्ते व रेल्वे जोडणी उपलब्ध करून देण्यासंदर्भात प्रकल्प सादर करण्याचे निर्देश सर्व किनारी राज्ये व मोठ्या बंदरांना दिले होते. त्यानुसार राज्याच्या किनारपट्टीवरील बंदरांना रस्ते व रेल्वे जोडणी उपलब्ध करून देण्याकरिता रस्ते जोडणीचे १७ प्रकल्प आणि रेल्वे जोडणीचे १२ प्रकल्प असे एकूण २९ प्रकल्प अध्यक्ष, जेएनपीए यांच्या अध्यक्षतेखालील मल्टिमोडल कमिटीकडे मान्यतेसाठी सादर करण्यात आले होते. त्यानंतर मल्टिमोडल कमिटीने सदर प्रकल्प MoPSW यांच्याकडे मान्यतेसाठी पाठविले होते. केंद्र शासनाच्या Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) यांनी MoPSW, रस्ते वाहतूक मंत्रालय (Ministry of Road Transport and Highways) आणि रेल्वे मंत्रालय (Ministry of Railways) यांच्याशी समन्वय साधून तयार करण्यात आलेला Comprehensive Port Connectivity Plan ला कॅबिनेट सचिवालयाने दिनांक १९ सप्टेंबर २०२२ अन्वये मान्यता दिली. सदर प्लॅनमध्ये महाराष्ट्र राज्याकरिताचे उपरोल्लिखित रस्ते व रेल्वे जोडणीचे मिळून २९ प्रकल्पांचा समावेश करण्यात आला आहे. केंद्र शासनाने रस्ते प्रकल्पांचा अभ्यास करण्यासाठी भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण आणि रेल्वे प्रकल्पांसाठी रेल्वे मंत्रालयावर जबाबदारी सोपविली आहे.

बंदरे क्षेत्राच्या विकासासाठी सातत्याने केलेल्या नियोजनबद्ध प्रयत्नांचे फलित म्हणून लहान बंदरांमधून हाताळण्यात येत असलेल्या मालहाताळणीमध्ये मागील ५ वर्षांत सुमारे ७० % इतकी वाढ झालेली आहे. राज्यातील लहान बंदरांमधून सन २०२१-२२ मध्ये हाताळण्यात आलेल्या ५२.४७ दशलक्ष टन इतका माल हाताळणीच्या तुलनेत सन २०२२-२३ मध्ये ७१.२६ दशलक्ष टन इतका विक्रमी माल हाताळणी झाली आहे. राज्याच्या आर्थिक-सामाजिक विकासात बंदर क्षेत्राचे महत्त्वपूर्ण योगदान लक्षात घेता, ह्या क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी लक्ष केंद्रीत करण्यात आले असून सर्वतोपरी प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

३.७ एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणपूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प

उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित “महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणपूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प” दिनांक ५ मार्च २०२० रोजी मा. मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये मंजूर करण्यात आला व त्या अनुषंगाने दिनांक २६ मार्च २०२० रोजी संदर्भिय शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला.

एशियन डेव्हलपमेंट बँक अर्थसहाय्यित “महाराष्ट्र शाश्वत पर्यावरणपूरक किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन प्रकल्प” हा नवीन कर्ज प्रस्तावतर्गत करारनामा सांख्यिकित्वात झाल्यापासून ५ वर्षे कालावधीत राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

(१) एडीबीचा कर्ज हिस्सा रुपये ४०५.४० कोटी

(२) राज्य शासनाचा हिस्सा रुपये १७३.७४ कोटी

(३) खाजगी क्षेत्राचा हिस्सा रुपये ६४.३५ कोटी

सन २०२२-२०२३ साठी लेखाशीर्ष-२७११०९२२ अंतर्गत रुपये २.५० कोटी पैकी रुपये १.७५ कोटी वितरित करण्यात आले व लेखाशीर्ष-६७११००१५ अंतर्गत रुपये निरंक आहे.

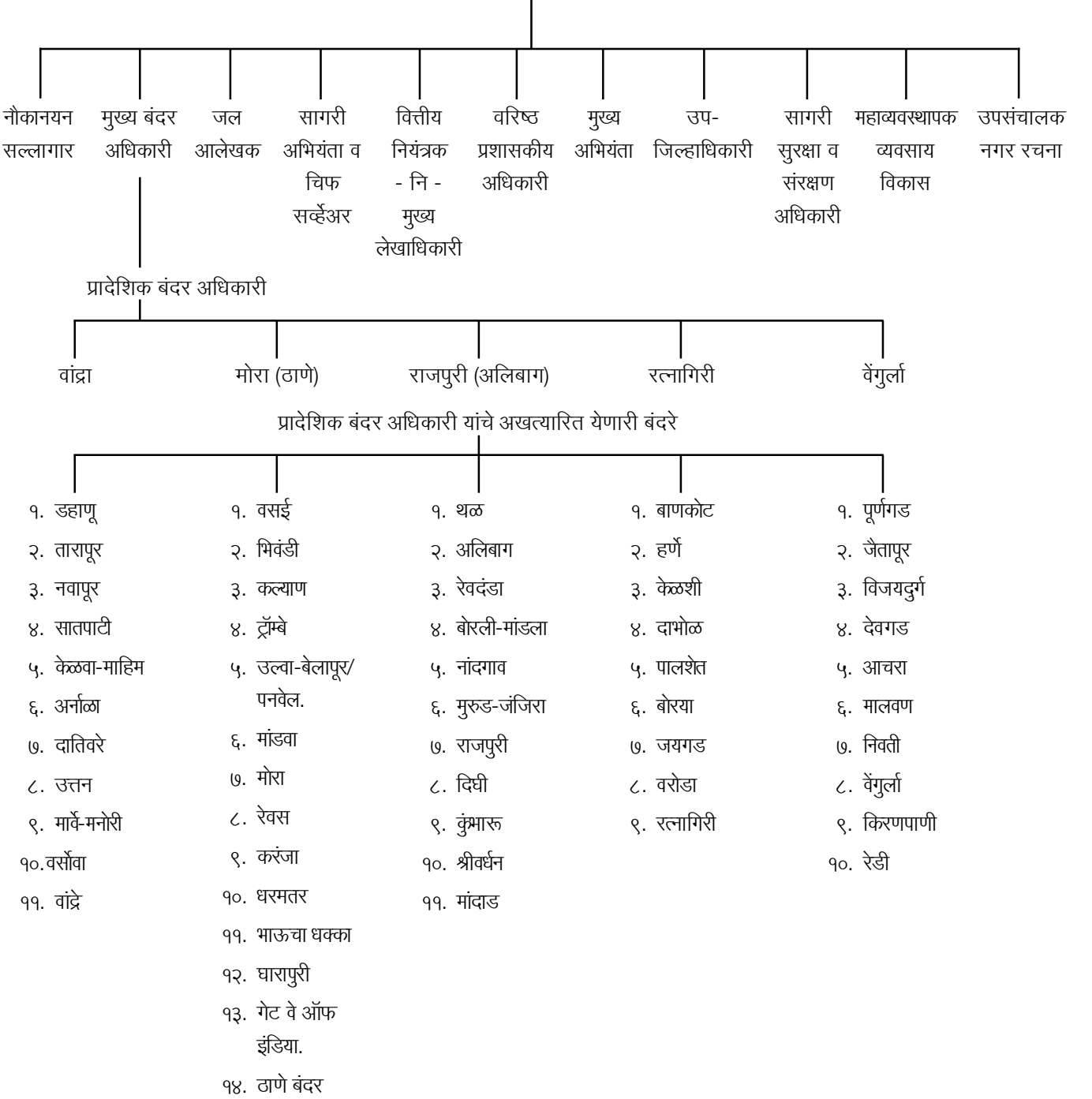
सन २०२३-२०२४ साठी लेखाशीर्ष-२७११०९२२ अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पित निधी रुपये १२.०० कोटीमधून रुपये १२.०० कोटी वितरित करण्याबाबत व लेखाशीर्ष-६७११००१५ अंतर्गत मंजूर अर्थसंकल्पित निधी रुपये २८.०० कोटीमधून रुपये २८.०० कोटी वितरित करण्याबाबतचा प्रस्ताव महाराष्ट्र शासनास सादर करण्यात आला आहे.

सन २०२४-२०२५ साठी लेखाशीर्ष-२७११०९२२ अंतर्गत रुपये १५.०० कोटी एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यासाठी प्रस्तावित करण्यात आला आहे व लेखाशीर्ष-६७११००१५ अंतर्गत रुपये १३५.०० कोटी एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यासाठी प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

विभागीय संरचना

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

मुख्य कार्यकारी अधिकारी

(२) वित्तीय आवश्यकता

३०५१ बंदरे व दीपगृहे (क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील

(II) Financial Requirements

विवरणपत्र 'अ'

अ. क्र. Sr. No.	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actual 2022-2023	अर्थसंकल्प २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024
1	2	3	4
१	बांधकाम व दुरुस्ती--		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
२	बंदर व्यवस्थापन--		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
३	गाळ उपसणे व सर्वेक्षण		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
४	निलंबन--		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
५	इतर खर्च--		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	—
	एकूण	...	—
	गृह विभाग मागणी क्र. बी-७ प्रशि-३०५१ बंदरे व दीपगृहे	...	
६	१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान		
(०१)	महाराष्ट्र सागरी मंडळास सहायक अनुदान		
(००)	(०३) जेष्टीच्या बांधकामाकरिता केंद्राचे अर्थसहाय्य (सागरमाला) (राज्य हिस्सा ५० टक्के) (कार्यक्रम)		
	अनिवार्य खर्च	...	—
	कार्यक्रमांवरील खर्च	...	4000000
	एकूण	...	4000000
		884730	4000000
		884730	4000000

(C) Performance Budget in Details**Statement 'A'**

(रुपये हजारत / Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 5	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 6	Programme
		1 Construction and Repairs–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		2 Ports Management–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		3 Dredging and Surveying–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		4 Suspense–
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		5 Other Expenditure
–	–	Committed Expenditure
–	–	Scheme Expenditure
–	–	Total
		Home Department Demand No. B-7 MH 3051 Port and Light Houses
		6 190 Assistance to Public Sector and other undertakings–
		(1) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board–3051
		(00) (03) Central assistance for con- struction of Jetty (Sagarmala) (50 % State share) (Scheme)
–	–	Committed Expenditure
3238000	4550000	Scheme Expenditure
3238000	4550000	Total

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील
विवरणपत्र 'अ'--चालू

1	2	3	4
	गृह विभाग मागणी बी-३ प्रशि--३०५६		
७	संचालक व प्रशासन-- १९० सार्वजनिक क्षेत्रातील आणि इतर उपक्रमांना सहाय्य महाराष्ट्र सागरी मंडळास सहाय्यक अनुदान-- अनिवार्य खर्च ... -- कार्यक्रमांवरील खर्च ...	5800	30000
	एकूण ...	5800	30000
८	सागरी धूपप्रतिबंधक बांधकामे-- अनिवार्य खर्च ... -- कार्यक्रमांवरील खर्च ... (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना)	--	--
	एकूण ...	--	--
९	इतर लहान बंदरे-- अनिवार्य खर्च ... -- कार्यक्रमांवरील खर्च ...	--	--
	एकूण ...	--	--
१०	इतर खर्च (देशांतर्गत व जल- परिवहनाचा विकास) अनिवार्य खर्च ... -- कार्यक्रमांवरील खर्च ...	--	--
	एकूण ...	--	--
	गृह विभाग मागणी बी-८ २७११		
११	१९० सार्वजनिक क्षेत्रातील आणि इतर उपक्रमांना सहाय्य		
(००)	(०१) आशियाई विकास बँक अर्थसहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम (२७११०९२२) ३१ सहाय्यक अनुदान (वेतनेतर) कार्यक्रमांवरील खर्च ...	17500	120000
(००)	(०२) सागरी धूप प्रतिबंधक बांधकामे (२७११०९३१) ३१ सहाय्यक अनुदान (वेतनेतर) ... कार्यक्रमांवरील खर्च ...	--	--
	एकूण (०२) १९०, सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमांना सहाय्य ...	17500	120000
२७११	पूर नियंत्रण एकूण दत्तमत ...	17500	120000

(C) Performance Budget in details

Statement 'A'—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

5	6	2
		Home Department Demand No. B-3 MH-3056
		7 Direction and Administration— 190 Assistance to Public Sector and other undertakings— (01) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board—
—	—	Committed Expenditure
21000	20000	Scheme Expenditure
21000	20000	Total
		8 Anti-Sea Erosion—
—	—	Committed Expenditure
—	—	Scheme Expenditure (Schemes in the Five Year Plan)
—	—	Total
		9 Other Small Ports—
—	—	Committed Expenditure
—	—	Scheme Expenditure
—	—	Total
		10 Other Expenditure (Development of Inland Water Transport).
—	—	Committed Expenditure
—	—	Scheme Expenditure
—	—	Total
		Home Department Demand No. B-8 2711
		11 190 Assistance to Public Sector and Other Undertaking— (00) (01) Asian Development Bank assisted Sustainable Coastal Protection and Management Investment Programme (27110222)
400001	270000	Voted 31. Grant-in-Aid (Non-Salary) Scheme Expenditure
		(00) (02) Construction of Anti Sea Erosion Bunds (27110931)
—	—	Voted 31. Grant-in-Aid (Non-Salary) Scheme Expenditure
400001	270000	Total (02) 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings
400001	270000	Voted Total 2711 Flood Control

(२) वित्तीय आवश्यकता

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा कार्यक्रमनिहाय तपशील
विवरणपत्र 'अ'--चालू

(II) Financial Requirements

1	2	3	4
	गृह विभाग मागणी बी--१२		
१२ (००)	१९० सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमासाठी कर्ज		
(००)			
(००) (०१)	आशियाई विकास बँक अर्थ साहाय्यित शाश्वत किनारा संरक्षण व व्यवस्थापन गुंतवणूक कार्यक्रम (६७११ ००१५)		
५५	कर्जे व अग्रिमे	...	280000
एकूण (०२)	१९०, सार्वजनिक उपक्रम व इतर उपक्रमांनासाठी कर्जे	...	280000
६७११	पूर नियंत्रण प्रकल्पासाठी कर्ज एकूण दत्तमत	...	280000

टीप : महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या स्थापनेमुळे योजनेतर व योजनांतर्गत शीर्षाखाली मुख्य लेखाशीर्ष ३०५१--बंदरे व दीपगृहे व ३०५६ अंतर्गत जलवाहतूक या खाली १९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य, महाराष्ट्र सागरी मंडळास सहायक अनुदान या शीर्षाखाली तरतूद मंजूर करण्यात येत आहे.

*महाराष्ट्र सागरी मंडळाचे महसुली जमा रकमा व योजनेतर खर्च लक्षात घेऊन योजनेतर खर्चापेक्षा, महसुली उत्पन्न अधिक असल्याने योजनेतर तरतूद शासनाकडून करण्यात आलेली नाही.

(C) Performance Budget in details

Statement 'A'—contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

5	6	
		Home Department Demand No. B-12
		(00) 190 Loans to Public Sector and Other Undertakings—
		(00)
		(00) (01) Asian Development Bank assisted Sustainable Coastal Protection and Management Investment Programme (6711 0015)
—	—	55 Loans and Advances
—	—	Total (02) 190 Loans to Public Sector and Other
—	—	Voted Total 6711 Loan for Flood Control Project.

Note.— Due to establishment of Maharashtra Maritime Board Provision for Non-Plan and Plan under Head 3051—Ports and Light Houses and Head 3056—Inland Water Transport. 190—Assistance to Public Sector and other undertaking financial assistance to Maharashtra Maritime Board provision made.

*As the revenue collection of Maharashtra Maritime Board is more than Non-Plan expenditure. Hence the provision for Non-Plan expenditure has not been budgeted by Government.

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील
विवरणपत्र 'ब'

कार्यक्रम क्रमांक Programme No.	तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actual 2022-2023	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024
1	2	3	4
	३०५१--बंदरे आणि दीपगृहे--		
१	बांधकाम व दुरुस्ती ...	—	—
२	बंदर व्यवस्थापन ...	—	—
३	गाळ उपसणे व सर्वेक्षण ...	—	—
४	इतर खर्च--निलंबन ...	—	—
५	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान म. सा. मं. साहाय्यक अनुदान (योजनेतर) (३०५१०६९७)	—	—
६	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र आणि इतर— उपक्रमांना सहाय्य	—	—
७	इतर खर्च विनियमन व निरीक्षण ...	—	—
	एकूण ...	—	—
	३०५६--अंतर्गत जलवाहतक		
८	संचालन व प्रशासन ...	—	—
	१९०-सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना सहायक अनुदान म. सा. मं. सहाय्यक अनुदान (योजनेतर) (३०५६००४६)	—	—
	एकूण ...	—	—
९	४७११--पूरनियंत्रण प्रकल्प (पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना) सागरी धूपप्रतिबंधक बांधकाम ...	—	—
	एकूण ...	—	—
१०	३०५१--बंदरे आणि दीपगृहे यावरील भांडवली खर्च १९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना सहाय्यक अनुदान म. सा. मं. ३१-सहाय्यक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च)	884730	4000000
	एकूण ...	884730	4000000

(C) Performance Budget of Major head programme in details
Statement 'B'

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025	Programme
5	6	2
		<i>3051-Ports and Light Houses-</i>
-	-	(1) Construction and Repairs
-	-	(2) Ports Management
-	-	(3) Dredging and Surveying
-	-	(4) Other Expenditure (Suspense)
-	-	(5) 190-Assistance to Public Sector and Other undertak- ing. Grant-in-Aid to M. M. B. (Non-Plan)(30510697)
-	-	(6) 190-Assistance to public sector and other undertakings.
-	-	(7) Other Expenditure Regula- tion and Inspection.
-	-	Total
		<i>3056-Inland Water Transport-</i>
-	-	(8) Direction and Administration 190-Assistance to Public Sector and Other undertak- ings. Grant-in-Aid to M. M. B. (Non-Plan)(30560046)
-	-	Total
		<i>4711-Capital outlay on Flood Control Projects-</i> (Scheme in Five Year Plan)
-	-	(9) Anti-Sea Erosion
-	-	Total
		<i>3051-Capital outlay on Ports and Light Houses-</i>
3238000	4550000	(10) 190-Assistance to Public Sector and other undertak- ings. Grant-in-Aid to M. M. B. (Minor Port Development) (Scheme Expenditure)
3238000	4550000	Total

(क) एकूण अर्थसंकल्पाचा प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय तपशील
विवरणपत्र 'ब'

कार्यक्रम क्रमांक Programme No.	तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actual 2022-2023	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024
1	2	3	4
११३०५६--अंतर्गत जलवाहतुकीवरील भांडवली खर्च			
१९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना साहाय्यक अनुदान म. सा. मं. साहाय्य अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (कार्यक्रमांवरील खर्च) (३०५६००५५)		5800	30000
	एकूण ...	5800	30000
	एकूण ...	5800	30000

टीप.--महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या स्थापनेमुळे योजनेतर व योजनांतर्गत शीर्षाखाली मुख्य लेखाशीर्ष ३०५१--बंदरे व दीपगृहे व ३०५६--अंतर्गत जलवाहतूक या अंतर्गत १९०--सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य, महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान या शीर्षाखाली तरतूद मंजूर करण्यात येत आहे.

(C) Performance Budget of Major head programme in details

Statement 'B'—Contd.

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारलेले अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025	Programme
5	6	2
		<i>3056—Capital outlay on Inland Water Transport—</i>
21000	20000	(11) 190 Assistance to Public Sector and other undertaking. Grant-in-Aid to M. M. B. (Hydrographic Surveys and Investigation) (Scheme Expenditure)(30560055).
21000	20000	Total
21000	20000	Total

Note. —Due to establishment of Maharashtra Maritime Board provision for Non-Plan and Plan, under Head 3051 Ports and Light Houses and Head 3056 Inland Water Transport, 190 Assistance to Public Sector and Other Undertaking Financial Assistance to Maharashtra Maritime Board provision made.

कार्यक्रम

१ बांधकाम व दुरुस्ती

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

मुख्य बंदर अधिकारी

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

लहान बांधकामे.--महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर दक्षिणेकडे किरणपाणीपासून उत्तरेला डहाणूपर्यंत एकूण ४८ लहान बंदरे विखुरलेली आहेत. कचेरीची इमारत, प्रवाशांकरिता प्रतीक्षालये, प्रसाधनालये, विजेची संचमांडणी, वादळ पूर्वसूचक दर्शक इत्यादी अनेक बंदरांची मालमत्ता असणारी विभागाची बांधकामे अस्तित्वात असणाऱ्या बांधकामात वेळोवेळी भर व फेरफार करावा लागतो. ही कामे महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या अभियांत्रिकी शाखेकडून व किनारी अभियंता यांचेकडून केली जातात.

जल आलेखक

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

(१) **लहान कामे.**--प्रतिवर्षी हे कार्यालय ४९ लहान बंदरांची, भरती-ओहोटी पुस्तक, सरकारी तसेच ज्यांचा नौकानयनाशी संबंध आहे अशा खाजगी कंपन्यांना संशोधन करणाऱ्या संस्था / व्यक्तींना उपलब्ध करून देण्यात येतात.

(२) **उपकरणे व सयंत्रे.**--जल आलेखन सर्वेक्षणाच्या कामासाठी कार्यालयात सर्वेक्षण नौका, जीपगाड्या, त्यासोबत कमी खोलीमध्ये जलसर्वेक्षणासाठी लहान बोट, सर्वेक्षणाची उपकरणे जसे की, डी.जी.पी.एस., हायपॅक सॉफ्टवेअर, लेवल, इको साउंडर (Heave Compensator) आणि इतर अत्याधुनिक विद्युत उपकरणांची जरूरी असते आणि त्यासाठी आवश्यकतेनुसार अर्थसंकल्पात तरतूद केली जाते.

सागरी अभियंता

महाराष्ट्र सागरी मंडळ

परिरक्षण व दुरुस्ती.--बंदर संघटनेची सागरी जहाजे ही खास प्रकारची आहेत. ज्या खास कामाकरिता ही जहाजे बनविण्यात आली होती आणि उपयोगात आणली ती म्हणजे--

- (१) गाळ उपसणे व वाहून नेणे.
- (२) नौकानयनाच्या सोयी पुरविणे.
- (३) मालवाहू जहाजे खेचून नेणे आणि
- (४) जलमार्गदर्शनाच्या सुविधा पुरविणे.

या जहाजाचे संपादन, परिरक्षण आणि दुरुस्ती सागरी अभियंता करतात.

सध्या महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे खालील प्रकारची जहाजे आहेत :-

अनु- क्रमांक	जहाजांचा प्रकार	कोणत्या वर्षी बांधले	एकूण संख्या	बांधण्यासाठी आलेला एकूण खर्च	शेरा	
१	२	३	४	५	६	
				रुपये		
१	२०० टनी 'हॉपर बार्ज' (अस्वयंचलित)	...	१९६२	१	३,२९,०००	वापरात आहे.
२	स्पीड बोट	...	२००८	५	६३,००,०००	५ स्पीड बोटींची दुरुस्ती करणे प्रस्तावित आहे.
३	सर्वेक्षण जहाज (सर्व्ह-लॉच) (लवण, मेरू, दिव्यांश)	...	२०१५	३	७.६६,००.०००	वापरात आहे.
४	कटर सक्शन ड्रेजर (स्वामी) (समर्थ)	...	२०१२	२	८,००,००,०००	वापरात आहे.

अनु- क्रमांक	जहाजांचा प्रकार	कोणत्या वर्षी बांधले	एकूण संख्या	बांधण्यासाठी आलेला एकूण खर्च	शेरा	
१	२	३	४	५	६	
५	स्वयंचलित हॉपर बार्ज (आहारक, बोधी निर्वाण, शून्य)	...	२०१४	४	२०,४२,००,०००	वापरात आहे
६	स्पीड बोट (संस्कृती, संयम, अक्षत, आरुषी)	...	२०१५	४	६,१५,००,०००	१ स्पीड बोट वापरात आहे व ३ स्पीड बोटींची दुरुस्ती प्रस्तावित आहे.
७	लोखंडी ग्रॅब ड्रेजर 'सागरमंथन'	...	२०१८	१	४,९९,५०,२५०	वापरात आहे
८	लोखंडी ग्रॅब ड्रेजर 'निर्मलसागर'	...	२०१८	१	४,९९,५०,२५०	वापरात आहे
			एकूण	२१	५२,८८,२९,५००	

सध्या महाराष्ट्राच्या समुद्र किनाऱ्यावरील बंदरे / खाड्यांत नौकानयन मार्गदर्शनासाठी पालघर, सातपाटी येथे ०१, उल्ले-बेलापूर येथे ०४, मांडवा येथे ०६, मोरा, रायगड येथे ०२, करंजा-०२, रेवस-०४, मालवण-०७ असे एकूण २६ बोया टाकण्यात आले आहेत. तसेच सदर बोया टाकण्याचे, काढण्याचे व त्यांच्या परिरक्षणांचे काम सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून करण्यात येते.

तसेच महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या अखत्यारीतील बंदरांमध्ये नौकानयन मार्गदर्शनाकरिता सौर ऊर्जेवर चालणारे दीपगृह बसविण्यात आलेले आहेत. पालघर-१४, मुंबई-०७, रायगड-०३, रत्नागिरी-१२ व सिंधुदुर्ग-०८ असे एकूण ४४ दीपगृह बसविण्यात आलेले आहेत. सदर दीपगृहांचे परिरक्षण व दुरुस्तीची कामे सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून करण्यात येते.

वादळामुळे किनाऱ्यावर होणारे नुकसान टाळण्यासाठी वादळसूचक दर्शक किनाऱ्यांवर बसविण्यात आले आहेत. सध्या ३२ वादळसूचक बावटे महाराष्ट्राच्या समुद्र किनारपट्टीवर कार्यरत असून ह्या वादळसूचक बावट्यांचे दुरुस्ती देखभाल परिरक्षण आणि त्यांची उभारणी व त्यांना लागणारे भांडार साहित्य ही सर्व कामे सागरी अभियंता व चिफ सर्व्हेअर यांचेकडून केली जातात.

वादळसूचक बावट्यांची जिल्हानिहाय माहिती खालीलप्रमाणे :-

- (१) पालघर — डहाणू, तारापूर, नवापूर, सातपाटी, केळवा माहिम, दातिवरे, वसई-०७.
- (२) ठाणे — उत्तन, ठाणे-०२.
- (३) रायगड — मोरा, करंजा, थळ, अलिबाग, रेवदंडा, राजपुरी, श्रीवर्धन-०७.
- (४) रत्नागिरी — दाभोळ, बाणकोट, रत्नागिरी, पूर्णगड, जैतापूर, तिवरी वरोडा-०६
- (५) सिंधुदुर्ग — विजयदुर्ग, आचरा, मालवण, निवती, रेडी, किरणपाणी-०६.
- (६) मुंबई — वर्सावा, बांद्रा, मार्वे, ट्रॉम्बे-०४.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

तक्ता १

(II) Financial Requirements

तपशील	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actual 2022-2023	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024
1	2	3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
१०१-बांधकाम व दुरुस्ती ...	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
बांधकामे व दुरुस्ती		
(१) लहान बांधकामे		
लहान मूळ बांधकामे--स्थापत्य बांधकामे	—	—
लहान मूळ बांधकामे--बंदर बांधकामे	—	—
लहान मूळ बांधकामे--जल आलेखन बांधकामे	—	—
लहान मूळ बांधकामे--सागरी अभियांत्रिकी बांधकामे	—	—
लहान मूळ बांधकामे--अंतर्गत जलवाहतूक बांधकामे	—	—
एकूण (१) ...	—	—
(२) परिरक्षण व दुरुस्ती--		
स्थापत्य बांधकामाचे परिरक्षण व दुरुस्ती	—	—
सागरी जलयानांचे परिरक्षण व दुरुस्ती	—	—
वाहनांचे परिरक्षण व दुरुस्ती...	—	—
वाहनांचे परिरक्षण व दुरुस्ती, नाशिक	—	—
एकूण (२) ...	—	—
(३) हत्यारे व संयंत्रे--		
किनारी अभियंत्यासाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
जल आलेखक यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
मुख्य बंदरे अधिकारी यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
सागरी अभियंता यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
संचालक, अंतर्गत जल वाहतूक यांचेसाठी हत्यारे व संयंत्रे	—	—
एकूण (३) ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल	—	—
वजा--वसुली	—	—
एकूण (ब) निव्वळ	—	—
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१ ...	884730	4000000
एकूण (क) स्थूल	884730	4000000
वजा--वसुली	133267	—
एकूण (क) निव्वळ	751463	4000000

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025	Particulars
4	5	2
		<i>A. Activity Classification-</i>
		101-Construction and Repairs
		Total 'A'
		<i>B. Objectwise Classification-</i>
		Construction and Repairs-
		(1) Minor Works-
		Minor Original Works-Civil Works.
		Minor Original Works-Port Works.
		Minor Original Works-Hydrographic Works.
		Minor Original Works-Marine Engineering Works.
		Minor Original Works-Inland Water Transport Works.
		Total (1)
		(2) Maintenance and Repairs-
		Maintenance and Repairs of Civil Works.
		Maintenance and Repairs to Marine Crafts.
		Maintenance and Repairs to Vehicle.
		M. R. Nashik.
		Total (2)
		(3) Tools and Plants-
		Tools and Plants for Coastal Engineer.
		Tools and Plants for Hydrographer
		Tools and Plants for Chief Ports Officer.
		Tools and Plants for Marine Engineer.
		Tools and Plants for Director of Inland Water Transport.
		Total (3)
		Total-'B' Gross
		Deduct-Recoveries
		Total-'B' Net.
		<i>C. Source of Finance-</i>
		Demand No. 7 Major Head
		B-7 3051
		Total 'C' Gross
		Deduct-Recoveries
		Total 'C' Net
3238000	4550000	
3238000	4550000	
-	-	
3238000	4550000	

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

(3) Summary of Programme workload and explanation of financial requirements.

महाराष्ट्र राज्याच्या पश्चिम किनारपट्टीवरील एकूण ४९ ठिकाणांची भरती-ओहोटी दरवर्षी पुस्तिका तयार करण्यात येते

Annual Tide Table predicting tides from 49 locations lying on the West Coast of Maharashtra is prepared every year.

तक्ता २ Table 2

दुरुस्ती व देखभाल यांची प्रास्ताविक प्रगती दर्शविणारा तक्ता (सागरी अभियंता)

Chart showing an initial Progress of Maintenance and Repairs (Marine Engineer)

अ.क्र. Sr.No.	नाव Name	वर्ष Year	एकूण Total	वापरात असलेली Used	मोठी दुरुस्ती Major repair	किरकोळ दुरुस्ती Minor repair	दुरुस्तीच्या पलीकडे Beyond to repair	मोठ्या दुरुस्त्या Major repair	किरकोळ दुरुस्त्या Minor repairs and maintainance	एकूण खर्च (रु. हजारांत) Total expenditure (Rs. in thousand)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
(१)	जहाजे ...	2022-2023	21	21	—	—	—	—	—	—
		2023-2024	21	21	—	—	—	—	—	—
		2024-2025	21	21	—	—	—	—	—	—
(२)	नौकानयनाची साधने.	2022-2023	96	96	—	—	—	—	—	—
		2023-2024	96	96	—	—	—	—	—	—
		2024-2025	95	95	—	—	—	—	—	—

कार्यक्रम २**बंदर व्यवस्थापन****प्रस्तावनात्मक टिप्पणी****मुख्य कार्यकारी अधिकारी****महाराष्ट्र सागरी मंडळ**

मुख्य बंदर अधिकारी--भारतीय बंदर कायदा, १९०८ (इंडियन पोर्ट्स ॲक्ट, १९०८) आणि महाराष्ट्र सागरी मंडळ, ॲक्ट १९९६ च्या अन्वये मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याच्या अधिपत्याखाली बंदराचा कारभार चालविण्यासाठी व अंतर्गत जलवाहतुकीचा विकास यासाठी निरनिराळ्या प्रकारची पदे शासनाने मंजूर केली आहेत. महाराष्ट्र सागरी मंडळाचे स्थापनेनंतर सदर पदे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे वर्ग झाली आहेत. शासनाकडून योजनेतर अनुदान प्राप्त होत नसल्यामुळे सन १९९८-९९ पासून बोर्डाचे महसुली उत्पन्नातून वरील शीर्षाखाली ह्या पदावरील कर्मचाऱ्यांचे वेतन व इतर पूरक भत्ते यासाठी खर्च केला जातो.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
१०२--बंदर व्यवस्थापन ...	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
(१) मुख्य बंदरे अधिकारी--		
वेतन ...	—	—
मजुरी ...	—	—
प्रवास खर्च ...	—	—
कार्यालयीन खर्च ...	—	—
इतर खर्च ...	—	—
पेट्रोल, तेल व इंधन ...	—	—
भाडेपट्टी इत्यादी ...	—	—
कपडे, तंबू व भांडार ...	—	—
एकूण (१) ...	—	—
१०२ (ब) किनारा अभियंता (३०५१०१५१)		
०१ वेतन ...	—	—
०३ प्रवास खर्च ...	—	—
०५ कार्यालयीन खर्च ...	—	—
०७ भाडेपट्टी इत्यादी ...	—	—
०८ प्रकाशन ...	—	—
०९ जाहिरात विक्री इत्यादी ...	—	—
१२ व्यावसायिक सेवा ...	—	—
२० इतर खर्च ...	—	—
३२ यंत्रे सामग्री व साधन सामग्री.	—	—
एकूण (२) ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष	—	—
बी ७ ३०५१ ...	884730	4000000
एकूण (क) स्थूल ...	884730	4000000
वजा--वसुली ...	133267	—
एकूण (क) निव्वळ ...	751463	4000000

TABLE I

(रुपये हजारत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. <i>Activity classification –</i>
–	–	102–Ports Management
–	–	Total –‘A’
		B. <i>Objectwise Classification–</i>
		102– Ports Management–
		(1) Chief Ports Officer–
–	–	Salaries
–	–	Wages
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Other Expenditure
–	–	P. O. L.
–	–	Rent, Rates etc.
–	–	Clothing, Tents and Stores.
–	–	Total (1)
		102 (b) Coastal Engineer (30510151)
–	–	Salaries
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Rent, Rates etc.
–	–	Publication
–	–	Advertising, Sale, etc.
–	–	Professional Services
–	–	Other Charges
–	–	Machinery Equipment
–	–	Total (2)
–	–	Total ‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total ‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance–</i>
–	–	Demand No. Major Head
3238000	4550000	B–7 3051
3238000	4550000	Total ‘C’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
3238000	4550000	Total ‘C’ Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण
Programme work- load Summary and explanation of financial requirements

तक्ता २ TABLE-II

अनु- क्रमांक Sr. No.	कार्यालय Office	कार्यालय प्रमुख Head of Office	कार्यालयाची संख्या No. of Staff excluding head of office	प्रमुख इतर कर्मचाऱ्यांची संख्या No. of Staff excluding head of office	अखत्यारीत असलेल्या बंदरांची नावे Name of the ports in the jurisdiction	नौकानयनासाठी उपलब्ध केलेल्या सोयींचा तपशील Details of Navigational Aids
1	2	3	4	5	6	
१	बांद्रा बंदर समूह Bandra Ports Group.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	३७	डहानू Dahanu	डहानू Dahanu	(१) विद्युत दीपगृह--डहानू दिवा दांडी सौर ऊर्जा (केंद्र शासनाचा), (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (३) पाण्यातील खडक दर्शविणारे खांब, (४) मार्गदर्शक खांब, (५) ड्राई येथील सौर ऊर्जा दीपगृह. (1) Light House at Dahanu-Diva Dandi on Solar System, (2) Storm Warning Signal, (3) Rock Marking Pole, (4) Guide Pole, (5) Light House of Zai.
				तारापूर Tarapur	तारापूर Tarapur	(१) दीपगृह धीवली (केंद्र शासनाचा) (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House of Dhivali (Central Government) (2) Storm Warning Signal.
				नवापूर Nawapur	नवापूर Nawapur	(१) दीपगृह, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (1) Light house, (2) Storm Warning Signal,
				सातपाटी Satpati	सातपाटी Satpati	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) पाण्यातील खडक दर्शविणारे एकूण ३ सोलर सिस्टीम कार्यान्वित असलेला मार्गदर्शक दिवा, (३) तरंगता बोया वरील सोलर लाईट, (४) दीपगृह (केंद्र शासनाचा). (1) Storm Warning Signal, (2) 3 Nos. of Rock Marking Light Operating on Solar System, (3) Floating Buoy Operating on Solar System, (4) Light House (Central Government).
				केळवा माहीम Kelwa-Mahim	केळवा माहीम Kelwa-Mahim	(१) वडराई येथील पाण्यातील खडक दर्शविणारे खांब, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (३) केळवा येथे दोन पाण्यातील खडक दर्शविणारा खांब. (1) Rock marking pole at Vadrui, (2) Storm Warning Signal, (3) 02 Numbers of Rock Marking Pole at Kelwa.

दातिवरे	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) दीपगृह दातिवरे एडवन-०१ व एडवन-०२. (1) Storm Warning Signal, (2) Light House Datiware-Advan-01 and Advan-02.
Datiware	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) दीपगृह दातिवरे एडवन-०१ व एडवन-०२. (1) Storm Warning Signal, (2) Light House Datiware-Advan-01 and Advan-02.
अर्नाळा	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक (केंद्र शासनाचा), (२) सौर ऊर्जेवर चालणारा दीपस्तंभ.
Arnala	(1) Storm Warning Signal (Central Govt.), (2) Light House on Solar System.
उत्तन	(१) डोंगरी येथील सोलर दीपगृह, (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (३) मार्गदर्शक खांब, (४) घोडा खुटा खडकावरील सोलर दिवा, (५) वाशी घोडा सोलर दीपगृह, (६) गोरई येथे ३ मार्गदर्शक खांब.
Uttan	(1) Solar Light house at Dongri, (2) Storm Warning Signal, (3) Guide Pole, (4) Signal Light at Ghoda Khuta Rock on Solar System, (5) Signal Light at Vashi Rock on Solar System, (6) 3 Guide Pole at Gorai.
मार्वे मनोरी	(१) वादळपूर्व सूचनादर्शक, (२) मार्गदर्शक खांब मनोरी.
Marve Manori	(1) Storm Warning Signal, (2) Guide Pole Manori.
वर्सोवा	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) मार्गदर्शक खांब ३ मठ पातवाडी, ३ एरंगळ भाटी, ३ कर्सोवा, (३) मार्गदर्शक दिवा ०२
Varsova	(1) Storm Warning Signal, (2) Guide Pole at Madh Patvadi 3, Arangal Bhati 3, Varsova 3, (3) 02 Nos. Light House at Bhati on Solar System.
बांद्रा	(१) वादळपूर्व सूचना दर्शक, (२) मार्गदर्शक खांब खारदांडा १, जुहू तारा २, चिर्बई २, (३) उरेशी बिकन येथील सौरऊर्जा दीप.
Bandra	(1) Storm Warning Signal, (2) Guide Pole at Khardanda 1, Juhutara 2, Chimbail 2, (3) Ureshi Beacon Light on Solar System.
वसई	(१) बंदर दीप, (२) बेकन दीप, (३) वादळ सूचक स्तंभ, (४) एक मार्गदर्शक खांब.
Vasai	(1) Bunder Light, (2) Beacon Light, (3) Storm Warning Signal, (5) Guide Pole.
भिवंडी	(१) निरंक
Bhiwandi	(1) Nil.
कल्याण	(१) वादळी सूचक स्तंभ, (२) मार्गदर्शक खांब.
Kalyan	(1) Storm Warning Signal, (2) Guide pole.
ठाणे	(१) वादळसूचक स्तंभ
Thane Bunder	(1) Storm Warning Signal.
तुर्भे	(१) वादळ सूचक स्तंभ.
Trombay	(1) Storm Warning Signal.
पनवेल	(१) निरंक
Panvel	(1) Nil.

२ मोरा बंदर समूह प्रादेशिक बंदर अधिकारी
Mora Ports Regional Port Officer
Group.

तक्ता २--चालू

1	2	3	4	5	6
	मोरा				(१) संक्रमण दर्शक लाल प्रकाश, (२) वादळ सूचक स्तंभ. (1) Red Transit light, (2) Storm Warning Signal.
	Mora				
	मांडवा				(१) बंदर दीप, (२) वादळ सूचक स्तंभ.
	Mandwa				(1) Bundar light, (2) Storm Warning Signal.
	रेवस				(१) वादळ सूचक स्तंभ
	Rewas				(1) Storm Warning Signal.
	धरमतर				(१) मार्गदर्शक खांब, (२) वादळ सूचक स्तंभ, (३) मार्गदर्शक बोया (कंपनीतर्फे)
	Dharamatar				(1) Guide Pole, (2) Storm Warning Signal, (3) Guide Buoya (From Company)
	करंजा				(१) वादळ सूचक स्तंभ
	Karanja				(1) Storm Warning Signal.
	उल्वा बेलापूर				(१) मार्गदर्शक खांब
	Ulwa Belapur				(1) Guide Pole.
	न. भाऊचा धक्का				(१) मुंबई बंदर विश्वस्त यांचे अधिकारात.
	N. Ferrywharf				(1) Under the Control of Mumbai Port Trust.
	गेट वे ऑफ इंडिया				(१) मुंबई बंदर विश्वस्त यांचे अधिकारात.
	Gateway of India				(1) Under the Control a Mumbai Port Trust.
	घारापुरी				(१) मार्गदर्शक बोया (मुंबई बंदर विश्वस्तांचे तर्फे).
	Elephanta				(1) Guide Buoya (From MPT).
	थळ		१७		(१) वादळसूचक बावटाकाठी आहे.
	Thal				(1) Storm Warning Signal.
३	राजपुरी बंदर समूह	प्रादेशिक बंदर अधिकारी			(१) वादळसूचक बावटाकाठी, (२) कुलाबा किल्यातील दीपस्तंभावर सन २०१७ साली सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन बसविण्यात आलेला आहे.
	Rajpuri Group of Ports	Regional Port Officer			(1) Storm Warning Signal, (2) During the year 2017, Light House Oprating on Solar System at Kolaba Fort.

दिवा

रेवडंडा Revdanda	(१) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे. (1) Storm Warning Signals.
बोरली-मांडला	(१) कोर्लाई किल्ल्यावर केंद्र शासनाचे दीपगृह. (२) बोर्ली-मांडला येथील दीपस्तंभावर सन २०२१ साली सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन दिवा बसविण्यात आलेला आहे.
Borli-Mandla	(1) Light House at Korli Fort (Central Govt.), (2) During the year 2017 Light House Operating on Solar System.
नांदगाव Nandgaon	(१) मार्गदर्शक खांब (1) Guide Pole
मुरुड-जंजिरा	(१) सन २००८ साली एकदरा दीपस्तंभावर सौर ऊर्जेवर चालणारा दिवा बसविण्यात आला. तसेच सदरहू लाईट हाउस सन २०१८ मध्ये केंद्र शासनाच्या दीपस्तंभ आणि दीपपोत निर्देशालय, मुंबई यांना हस्तांतरित करण्यात आलेला आहे. (२) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे.
Murud-Janjira	(1) During the year 2008 Light House Operating on Solar System at Ekdara. In addition, in 2018 the Light House was handed over to Central Government Directorate of Light House and Light Ships, Department, Mumbai. (2) Storm Warning Signal.
राजपुरी Rajpuri	(१) वादळ सूचक बावटाकाठी आहे. (1) Storm warning Signal
मांदाड Mandad	(१) -- (1) --
कुंभारू Kumbharu	(१) -- (1) --
श्रीवर्धन	(१) सन २०१८ साली श्रीवर्धन (जिवना) बंदर येथील दीपस्तंभावर सौर ऊर्जेवर चालणारा नवीन दिवा बसविण्यात आलेला आहे.
Shriwardhan	(1) A new lamp has been installed on Solar Power in 2018 on the Depa-stambha in Shriwardhan (Jivna) Port.
बाणकोट Bankot	(१) -- (1) --
केळशी Kelshi	(१) उटंबर येथील बंदर दिवा अस्तित्वात आहे. (1) Bundar light at Uttambar
हर्णे Harnai	(१) दीपगृह (आगा), (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House (Aga), (2) Storm Warning Signal.
दाभोळ Dabhol	(१) अंजनवेल येथील संकेत दीप, (२) वेलदूर येथील संकेत दीप, (३) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Beacon Light at Anjanvel, (2) Beacon light at Veldur, (3) Storm Warning Signal
४ रत्नागिरी बंदर समूह Ratnagiri Group of Ports.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer
	70

तक्ता २--चालू

1	2	3	4	5	6
	पालशेत Palshet				(१) दीपगृह (आगा) (1) Light House (Aga)
	बोर्या Boria				(१) दीपगृह (आगा) (1) Light House (Aga)
	जयगड Jaigad				(१) धामणखोल दीपगृह, (२) संकेत दीप, (३) जलमार्ग दाखविणारे दोन प्रकाशित बोया (लाल). (1) Dhanmankhol Light House, (2) Beacon Light, (3) Two Channel marking lighted buoya (Red), (4) Navigational Light (Green) at Jetty.
	वरोडा Varoda				(१) दीपगृह (आगा), (२) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House (Aga), (2) Storm warning Signal.
	रत्नागिरी Ratnagiri				(१) रनपार येथील दीपगृह (आगा), (२) वादळपूर्व सूचनादर्शक वर नमूद केलेले दिवे सध्या अस्तित्वात आहेत. (1) Four transit light, (2) Light House (Aga) at Ranpar, (3) Automatic Guide Light at entrance of Rajiwada creek, (4) Storm Warning Signal, (5) 1 unlighted buoya at Bhagwati Bundar.
५	वेंगुर्ला बंदर समूह Vengurla Group of Ports.	प्रादेशिक बंदर अधिकारी Regional Port Officer	76		(१) दीपगृह, (२) बंदर दिवा, (३) वादळपूर्व सूचना दर्शक. (1) Light House, (2) Bundar Light, (3) Storm Warning Signal. (१) बंदर दिवा. (1) Bundar Light. (१) आचरा पॉइंट दीपगृह, (२) वादळ सूचना दर्शक, (३) आचरा सिग बोया (सोलर). (1) Achara Point Light House, (2) Storm Warning Signal, (3) Achara Rag Buoya (Solar). (१) पारगमन लाईट (हिरवा), (२) पारगमन दिवा (तांबडा), (३) सिंधुदुर्ग किल्ला दीपगृह, (४) वादळ सूचक दर्शक, (५) प्रकाशित बोया-२, (६) अप्रकाशित बोया-३, (७) विलंबाची वेल सोलर लाईट. (1) Transit (Green), (2) Transit Light (Red), (3) Sindhudurg Light House, (4) Storm Warning Singal. (5) Lighted Buoya, (6) There unlighted Buoya, (7) Chivelyanchi Vel Solar Light. (१) अप्रकाशित बोया-२, (२) वादळ सूचक दर्शक, (३) नौकानयन दिवा (सोलर) (1) Two unlighted Buoya, (2) Storm Warning Signal. (3) Navalgatermal Aids 4 (Solar).
	देवगड Deogad				
	आचरा Achara				
	मालवण Malwan				
	निवती Niwati				

वेंगुर्ला Vengurla	(१) दोन अप्रकाशित बोया-२. (1) Two unlighted Buoya-2.
रेडी Redi	(१) अप्रकाशित बोया-३, (२) वादळ सूचक दर्शक, (३) तीन नौबंध बोया. (1) Unlighted Buoya-3, (2) Storm Warning Signal, (3) Three mooving Buoya.
किरणपानी Kiranpani	(१) वादळ सूचक दर्शक--१ (1) One Storm Warning Signal.
पूर्णगड Purnagad	(१) दीपगृह, (२) वादळ बावटा काढू, (३) बंदर दिवा. (1) Light House, (2) Storm Warning Flag Pole, (3) Bundar Light.
जैतापूर Jaitapur	(१) दीपगृह (मुसाकारी), (२) वादळसूचक बावटा, (३) बंदर दिवा, (४) मुसाकाझी येथील प्रकाशित नांगर बोया, (५) आंबूलगड रिफ बोया. (1) Light House (Musakami), (2) Storm Warning Signal, (3) Bundar Light, (4) Lighted Anchor Buoya of Musakazi, (5) Ambulgad Reef Buoya.

अ. क्र. No.	बंदराचे नाव Sr. Name of Port	वर्ष Year	जहाजांनी हाताळलेले मालांचे दळणवळण Cargo Traffic handled by vessels			उतारू दळणवळण Passenger Traffic			बंदरात आलेली एकूण जहाजे No. of called ships in Ports	जमा झालेला महसूल Revenue Realised in Rs.	दिलेले उतारू परवाने No. of Passenger Licences issued	केलेले बंदर पथ मार्गदर्शन Pilotage performed	केलेली अचानक तपासणी No. of surprise checks carried out	अचानक केलेल्या तपासणीचे परिणाम Result of Surprise checks
			आयात (In tons)	निर्यात (In tons)	एकूण Total (In tons)	किनारा Costal	इतर जलमार्ग Other Water Way	एकूण Total						
1	डहानू Dahanu	2022-23	-	-	-	-	-	-	45616	-	-	-	-	सदर जलमार्गावर पादचारी पूल झाल्यामुळे प्रवासी वाहतूक बंद झालेली आहे.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	13265402	-	-	-	-	
		2024-25	-	-	-	-	-	-	10000000	-	-	-	-	”
2	तारपूर Tarapur	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	नवापूर Navapur	2022-23	-	-	-	-	-	-	332	-	-	-	-	प्रवासी परवाने देण्याची कार्यवाही चालू आहे.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	9900	-	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	10200	-	-	-	-	-
4	सातपाटी Satpati	2022-23	-	-	-	-	-	-	408042	-	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	-	100000	-	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	100000	-	-	-	-	-

5	केलवा माहिम Kelwa- Mahim	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	49083	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	543588	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	40000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	दातिवरे Datiware	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	29478	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	61319	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	67000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	अर्नाळा Arnala	2022-23	-	-	-	-	-	64738	-	64738	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	224424	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	500000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	उत्तन Uttan	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	152604	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	70000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	70000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	मार्वे मनोरी Marve Manori	2022-23	-	-	-	-	-	4112811	-	4112811	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2023-24	-	-	-	-	-	3500000	-	3500000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		2024-25	-	-	-	-	-	4000000	-	4000000	-	-	-	-	-	-	-	-	-

प्रवासी परवाने
देण्याची कार्यवाही
चाळू आहे.
Notice issued
to Unregis-
tered boat.

प्रवासी परवाने
देण्यात आले.

तक्ता २--चालू Table-2--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10	वर्सोवा Versova	2022-23	-	-	-	8099532	-	8099532	-	4913091	-	-	-	Passenger traffice control.
		2023-24	-	-	-	8100000	-	8100000	-	4961000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	8200000	-	8200000	-	5130000	-	-	-	”
11	बॉद्रा Bandra	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	9285678	-	-	25	नियमानुरूप दंडात्मक कार्य- वाही केली जाते.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	5350000	-	-	20	-
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	5720000	-	-	-	”
	एकूण बॉद्रा बंदर समूह Total Bandra	2022-23	-	-	-	12277081	-	12277081	-	26526343	-	-	25	”
	Group of Ports.	2023-24	-	-	-	11600000	-	11600000	-	35585633	-	-	20	”
		2024-25	-	-	-	12200000	-	12200000	-	33637200	-	-	-	”

12	वसई Vasai	2022-23	26084	-	26084	-	15337	-	1874221	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2023-24	3500	-	3500	-	4450	-	4100000	-	-	
		2024-25	4000	-	4000	-	4900	-	4510000	-	-	
13	भिवंडी Bhiwandi	2022-23	688	-	688	-	-	-	125744	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2023-24	580	-	580	-	-	-	100000	-	-	
		2024-25	700	-	700	-	-	-	125000	-	-	
14	कल्याण Kalyan	2022-23	5500	-	5500	-	-	-	2042470	-	-	”
		2023-24	5800	-	5800	-	-	-	1850000	-	-	”
		2024-25	6000	-	6000	-	-	-	2000000	-	-	”
15	ठाणे Thane	2022-23	-	-	-	-	11476	11	988303	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	350	15	125000	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	450	20	150000	-	-	”
16	ट्रॉम्बे Trombay	2022-23	-	4025	4025	-	-	47	5577997	-	-	”
		2023-24	1075	1700	2775	-	-	55	9000000	-	-	”
		2024-25	1185	1900	3085	-	-	65	12000000	-	-	”

तक्ता २--चालू Table-2--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
17	पनवेल Panvel	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18	मोरा Mora	2022-23	-	-	-	-	269184	269184	11	1760230	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2023-24	-	-	-	-	288589	288589	15	1326203	-	-	-	
		2024-25	-	-	-	-	300000	300000	20	1450000	-	-	-	
19	मांडवा Mandwa	2022-23	-	-	-	-	2076841	2076841	-	39081786	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	1740843	1740843	-	30750000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	1915000	1915000	-	33850000	-	-	-	”
20	रेवसा Rewas	2022-23	-	-	-	-	5732684	5732684	-	657824	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	183500	183500	-	675000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	202000	202000	-	750000	-	-	-	”

21	धरमतर Dharamtar	2022-23	26791599	747639	27539238	-	-	2051	635505790	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2023-24	30233200	320465	30553665	-	-	2200	670000000	-	-	
		2024-25	33256520	352512	33609032	-	-	2300	707000000	-	-	
22	करंजा Karanja	2022-23	1349582	131918	1481500	-	161392	72	73652872	-	-	”
		2023-24	1318046	60718	1378764	-	152198	80	99500000	-	-	”
		2024-25	1449851	66789	1516640	-	167418	90	109500000	-	-	”
23	उल्वा बेलापूर Ulwa Belapur	2022-23	1898955	3308	1902263	-	22056	410	70426080	-	-	”
		2023-24	1560315	168	1560483	-	10000	415	62000000	-	-	”
		2024-25	1716500	250	1716750	-	15000	425	75000000	-	-	”
24	न. भाऊचा धक्का N. Ferru Warf	2022-23	-	-	-	-	218321	-	2106442	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	178177	-	1908900	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	195600	-	2100000	-	-	”
25	प्रा. वं. अ. मोरा R. P. O. Mora	2022-23	-	-	-	-	-	-	525320	119	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	-	600000	125	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	660000	130	-	”

तक्ता २--चालू Table-2--contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
26	घारापुरी Gharapuri	2022-23	-	-	-	-	1073451	1073451	-	26764715	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred.
		2023-24	-	-	-	-	790000	790000	-	19000000	-	-	-	
		2024-25	-	-	-	-	869000	869000	-	20900000	-	-	-	
	एकूण मोरा बंदर समूह. Total Mora Group of Ports.	2022-23	30072408	886890	30959298	-	9580742	9580742	2602	861089794	119	-	-	”
		2023-24	33122516	383051	33505567	-	3348107	3348107	2780	900935103	125	-	-	”
		2024-25	36434755	421451	36856207	-	3669368	3669368	2920	969995000	130	-	-	”
27	मुख्यालय बंदर अधिकारी, अलिबाग Port Officer, Alibag.	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	568882	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	420000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	510000	-	-	-	”
28	थळ Thal	2022-23	-	-	-	-	1630	1630	-	772450	7	-	-	नियमांचे उल्लंघन झालेचे आढळून आले नाही. No untowards incidents occurred.
		2023-24	-	-	-	-	1700	1700	-	680000	-	-	-	
		2024-25	-	-	-	-	2000	2000	-	710000	-	-	-	
29	अलिबाग Alibag	2022-23	-	-	-	-	2677	2677	-	657720	29	-	-	”
		2023-24	10571	-	10571	-	-	-	-	2521836	-	-	-	”
		2024-25	12000	-	12000	-	-	-	-	670000	-	-	-	”
30	रेवदंडा Revdaanda	2022-23	417820	89518	507338	-	48	48	-	16091394	14	-	-	”
		2023-24	550000	-	550000	-	-	-	-	22050000	-	-	-	”
		2024-25	580000	-	580000	-	-	-	-	24000000	-	-	-	”

31	बोर्ली मांडला Borli-Mandla	2022-23	-	-	-	-	-	-	4336	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	72000	-	-	-	No untowards occurred.
		2024-25	-	-	-	-	-	-	75000	-	-	-	
32	नांदगाव Nandgaon	2022-23	-	-	-	-	-	-	83280	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	-	10000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	12000	-	-	-	”
33	मुरुड-जंजिरा Murud Janjira	2022-23	-	-	-	72046	72046	72046	745872	9	-	-	”
		2023-24	-	-	-	120000	120000	120000	950000	8	-	-	”
		2024-25	-	-	-	135000	135000	135000	1050000	10	-	-	”
34	राजपुरी Raipuri	2022-23	1064	-	1064	316928	316928	316928	3273904	16	-	-	”
		2023-24	-	-	-	365000	365000	365000	5200000	16	-	-	”
		2024-25	-	-	-	410000	410000	410000	5500000	16	-	-	”
35	दिधी Dighi	2022-23	217858	23422	241280	185410	185410	185410	23135221	3	-	-	”
		2023-24	410000	-	410000	215000	215000	215000	32000000	3	-	-	”
		2024-25	480000	-	480000	240000	240000	240000	37000000	4	-	-	”

तक्ता २--चालू Table-2--contid.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
36	मांदाड Mandad	2022-23 2023-24 2024-25	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत No untowards incidents occurred.
37	कुंभारू Kumbharu	2022-23 2023-24 2024-25	- - -	- - -	- - -	- - -	914 - -	914 - -	- - -	253606 10000 12000	11 - -	- - -	- - -	” ” -
38	श्रीवर्धन Sirwardhan	2022-23 2023-24 2024-25	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	125390 12000 14000	- - -	- - -	- - -	” ” ”
	एकूण राजपुरी बंदर समूह Total Rajpuri	2022-23 2023-24	636742 970571	112940 -	749682 970571	- -	579653 701700	579653 701700	- -	45712065 63925836	90 27	- -	- -	- -
	Group of Ports.	2024-25	1072000	-	1072000	-	787000	787000	-	69553000	30	-	-	-
39	बाणकोट Bankot	2022-23 2023-24 2024-25	- - -	218600 300000 300000	218600 300000 300000	- - -	1029659 700000 200000	1029659 700000 200000	6 7 7	11563650 13119000 13200000	1 02 -	- - -	48 48 -	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untowards incidents occurred
40	केळशी Kelshi	2022-23 2023-24 2024-25	- - -	0 - -	0 - -	- - -	- - -	- - -	- - -	102000 21000 25000	- - -	- - -	- - -	” ” ”

41	हर्णै Harnai	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	29290	-	-	-	-	-	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untoward incidents occurred.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	50000	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	30000	-	-	-	-	-	-	-	-	
42	दाभोल Dabhol	2022-23	2628481	641868	3270349	-	303574	303574	19	256879234	4	-	48	-	-	-	-	-	”
		2023-24	3480000	700000	4180000	-	360000	360000	24	324700000	4	-	48	-	-	-	-	-	”
		2024-25	4200000	-	4200000	-	400000	400000	30	405900000	4	-	-	-	-	-	-	-	”
43	पालशेत Palshet	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	15584	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	12000	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	10000	-	-	-	-	-	-	-	-	”
44	बोर्चा Boria	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	4694	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	1200	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	1000	-	-	-	-	-	-	-	-	”
45	जयगाड Jaigad	2022-23	19030673	15632473	34663146	-	189354	189354	2047	761388197	1	-	60	-	-	-	-	-	35
		2023-24	22877736	16745086	39622822	-	12735454	12735454	2500	792014255	5	-	77	-	-	-	-	-	49
		2024-25	25000000	200000	45000000	-	145000	145000	2800	900000000	5	-	87	-	-	-	-	-	55

तक्ता २--चालू Table-2--contid.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
46	वरोडा Varoda	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	245747	14	-	10	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untoward incidents occurred.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	25000	10	-	15	
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	50000	20	-	20	
47	रत्नागिरी Ratnagiri	2022-23	569393	-	569393	-	2100	2100	107	30097147	1	-	90	”
		2023-24	721665	-	721665	-	2000	2000	114	37484440	2	-	90	”
		2024-25	700000	-	700000	-	2500	2500	115	40000000	2	-	95	”
														₹
	एकूण रत्नागिरी बंदर समूह Ratnagiri Group of Ports.	2022-23	22228548	16492940	38721488	-	1524687	1524687	2179	1060325543	21	-	256	35
		2023-24	27079401	17745086	44824487	-	13797454	13797454	2645	1167426895	23	-	278	49
		2024-25	29900000	20300000	50200000	-	747500	747500	2952	1359216000	33	-	250	55
48	जैतापूर Jaitapur	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	नियमाविरुद्ध अयोग्य घटना झालेल्या नाहीत. No unlegal untoward incidents Occurred.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	100000	-	-	-	
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	150000	-	-	-	

49	विजयदुर्ग Vijaydurg	2022-23	-	-	-	-	2	173258	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No unto ward incidents occurred.
		2023-24	-	50000	50000	-	5	1000000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		2024-25	-	100000	100000	-	8	2000000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
50	देवगड Deogad	2022-23	-	-	-	-	-	26325	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	200000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	300000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
51	आचरा Achara	2022-23	-	-	-	-	-	1188	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	50000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	100000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
52	मालवण Malwan	2022-23	-	-	328309	328309	-	3879779	55	-	-	50	-	-	-	-	-	-	”
		2023-24	-	-	400000	400000	-	4000000	80	-	-	75	-	-	-	-	-	-	”
		2024-25	-	-	500000	500000	-	5000000	90	-	-	100	-	-	-	-	-	-	”
53	निवती Niwati	2022-23	-	-	-	-	-	10848	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	15000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	20000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”

तक्ता २ समाप्त Table-2-contd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
54	वेंगुर्ला Vengurla	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	8500	-	-	-	अयोग्य घटना घडल्या नाहीत. No untoward incidents occurred.
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	15000	-	-	-	
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	25000	-	-	-	
55	रेडी Redi	2022-23	-	826092	826092	-	-	-	11	24558564	-	-	-	नियमाविरुद्ध अयोग्य घटना झालेल्या नाहीत. ”
		2023-24	-	1000000	1000000	-	-	-	15	30000000	-	-	-	”
		2024-25	-	1100000	1100000	-	-	-	20	40000000	-	-	-	”
56	किरणपाणी Kiranpani	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	10000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	15000	-	-	-	”
57	पूर्णगड Purnagad	2022-23	-	-	-	-	-	-	-	5143	-	-	-	”
		2023-24	-	-	-	-	-	-	-	10000	-	-	-	”
		2024-25	-	-	-	-	-	-	-	15000	-	-	-	”
	एकूण वेंगुर्ला बंदर समूह Total Vengurla Group of Ports	2022-23	-	826092	826092	-	328309	328309	13	28663605	55	-	50	”
		2023-24	-	1050000	1050000	-	400000	400000	20	35400000	80	-	75	”
		2024-25	-	1200000	1200000	-	500000	500000	28	47625000	90	-	100	”

परिशिष्ट १ Table 1

महाराष्ट्र सागरी मंडळातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts

गट अ Class A

अ. क्र.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure		सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in	पदांची संख्या	
Sr. No.	New Administrative Structure Name of Posts	सुधारित वेतनश्रेणी Revised	ग्रेड पे Grade Pay	Revised Pay Matirx	No. of Posts	
1	2	3	4	5	6	
१	मुख्य कार्यकारी अधिकारी		संवर्ग पद		1	Chief Executive Officer
२	मुख्य बंदर अधिकारी	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Chief Port Officer
३	नौकानयन सल्लागार	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Nautical Advisor
४	जल आलेख	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Hydrographer
५	महाव्यवस्थापक, व्यवसाय विकास	37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	General Manager
६	मुख्य अभियंता	.. 37400-67000	8900	S-29 : 131100-216600	1	Chief Engineer
७	वित्तीय नियंत्रक-नि-मुख्य लेखाधिकारी.	.. 15600-39100	7600	S-29 : 131100-216600	1	Financial Controller-cum-Chief Accounts Officer.
८	सागरी अभियंता व विफ सर्व्हेअर	.. 37400-67000	8700	S-27 : 118500-214100	1	Marine Engineer and Chief Surveyor
९	सागरी सुरक्षा व संरक्षण अधिकारी	37400-67000	8700	S-27 : 118500-214100	1	Coastal Safety and Security Officer.
१०	सर्व्हेअर	.. 15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	4	Surveyor
११	बंदर अधिकारी	.. 15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	6	Port Officer
१२	अधीक्षक अभियंता	.. 15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	1	Superintendent Engineer
१३	उपसंचालक (नगर रचनाकार)	.. 15600-39100	7600	S-25 : 78800-209200	1	Deputy Director (Town Planner)
१४	कार्यकारी अभियंता	.. 15600-39100	6600	S-23 : 67700-208700	3	Executive Engineer
१५	वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी	.. 15600-39100	6600	S-23 : 67700-208700	1	Senior Administrative Officer
१६	उपअभियंता	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	8	Deputy Engineer
१७	उपजल आलेखन सर्व्हेक्षक	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	2	Deputy Hydrographer
१८	इलेक्ट्रॉनिक-कम-इलेक्ट्रिकल ऑफिसर.	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Electronic-cum-Electrical Officer
१९	उपजिल्हाधिकारी	.. 15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Deputy Collector
२०	लेखाधिकारी (सहायक संचालक)..	15600-39100	5400	S-20 : 56100-177500	1	Accounts Officer (Asstt. Director)
२१	तहसीलदार	.. 15600-39100	5000	S-19 : 55100-175100	1	Tahasildar
एकूण पदे Total Posts .. 39						

महाराष्ट्र सागरी मंडळातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board Excess and Required Posts

गट ब Class B

अ. क्र.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure		सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in	पदांची संख्या	
Sr. No.	New Administrative Structure Name of Posts	सुधारित वेतनश्रेणी Revised	ग्रेड पे Grade Pay	Revised Pay Matirx	No. of Posts	
1	2	3	4	5	6	
१	प्रशासकीय अधिकारी	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	6	Administrative Officer
२	लेखा अधिकारी	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Accounts Officer
३	शाखा अभियंता	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Section Engineer
४	कार्टोग्राफर	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Cartographer
५	सहायक सचिव/विधी अधिकारी	.. 9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	1	Asstt. Secretary-cum-Law Officer.
६	सहायक जल आलेखन सर्व्हेक्षक..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	4	Assistant Hydrographic Surveyor
७	शाखा अभियंता/सहायक अभियंता.. श्रेणी-२ .	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	12	Section Engineer/Asstt. Engineer Grade-II.
एकूण पदे Total Posts .. 26						

महाराष्ट्र सागरी मंडळातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts

गट क Class C

अ. क्र. Sr. No.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव New Administrative Structure Name of Posts	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure		सुधारित वेतन मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ Pay Level in Revised Pay Matirx	पदांची संख्या No. of Posts	पदांची संख्या No. of Posts	
		सुधारित वेतनश्रेणी Revised	ग्रेड पे Grade Pay				
1	2	3	4	5	6		
१	उच्च श्रेणी लघुलेखक	..	9300-34800	4400	S-15 : 41800-132300	2	Stenographer (Higher Grade)
२	कनिष्ठ अभियंता	..	9300-34800	4300	S-14 : 38600-122800	18	Junior Engineer
३	रचना सहायक	..	9300-34800	4300	S-14 : 38600-122800	1	Assistant Planner
४	निम्न श्रेणी लघुलेखक	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	2	Stenographer (Lower Grade)
५	बंदर अधीक्षक	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	10	Port Superintendent
६	इलेक्ट्रॉनिक असिस्टंट	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	1	Electrical Assistant
७	यांत्रिकी आवेक्षक	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	2	Mechanical Oversear
८	उपलेखापाल	..	9300-34800	4200	S-13 : 35400-112400	8	Deputy Accountant
९	मंडळ अधिकारी	..	5200-20200	3500	S-12 : 32000-101600	1	Circle Officer
१०	जलयान निरीक्षक	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	2	Traffic Inspector
११	आरेखक	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	1	Draftsman
१२	ड्रेजर मास्टर	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	2	Dredger Master
१३	यारी चालक	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	2	Crane Operator
१४	ड्रेजर इंजिनिअर	..	5200-20200	2800	S-10 : 29200-92300	2	Dredger Engineer
१५	बंदर निरीक्षक	..	5200-20200	2400	S-8 : 25500-81100	60	Port Inspector
१६	मास्टर/सारंग	..	5200-20200	2400	S-8 : 25500-81100	13	Master/Sarang
१७	वरिष्ठ क्षेत्रीय सहाय	..	5200-20200	2400	S-8 : 25500-81100	6	Senior Field Surveyor
१८	लाईट मॅकेनिक	..	5200-20200	2400	S-8 : 25500-81100	1	Light Mechanic
१९	इंजिन चालक	..	5200-20200	2000	S-7 : 21700-69100	13	Engine Driver
२०	सहायक आरेक्षक	..	5200-20200	2000	S-7 : 21700-69100	3	Assistant Draftsman
२१	सहायक बंदर निरीक्षक	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	56	Assistant Port Inspector
२२	कनिष्ठ लिपिक	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	8	Junior Clerk
२३	वाहन चालक	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	12	Driver
२४	सर्व्हे सहायक	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	12	Assistant Surveyor
२५	तांडेल	..	5200-20200	1900	S-6 : 19900-63200	10	Tandel
२६	वंगणगार/तेलवाला	..	4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	12	Greaser/Oil man
एकूण पदे Total Posts					..	260	

महाराष्ट्र सागरी मंडळातील अतिरिक्त व अनिवार्य पदे दर्शविणारे विवरणपत्र
Statement of Maharashtra Maritime Board excess and required posts

गट ड Class D

अ. क्र.	नवीन प्रशासकीय रचनेनुसार पदांचे नाव	विद्यमान वेतन/ Existing Pay Structure	सुधारित वेतन/ मेट्रिक्समधील वेतनस्तर/ सुधारित वेतनश्रेणी	पदांची संख्या	
Sr. No.	New Administrative Structure Name of Posts	सुधारित वेतनश्रेणी Revised	ग्रेड पे Grade Pay	Pay Level in Revised Pay Matirx	No. of Posts
1	2	3	4	5	6
१	खलाशी	.. 4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	71 Khalashi
२	नाईक	.. 4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	09 Naik
३	नौतल कामगार	.. 4440-7440	1600	S-3 : 16600-52400	11 Deckhand
४	शिपाई/चौकीदार	.. 4440-7440	1300	S-1 : 15000-47600	108 Peon/Chowkidar
एकूण पदे Total Posts ..					199

टीप.--महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या स्थापनेनंतर मंडळाच्या नवीन प्रशासकीय रचनेप्रमाणे मंडळात ५८ संवर्गातील एकूण ५२४ अधिकारी व कर्मचारी यांची पदे मंजूर करण्यात आलेली आहेत.

Note.—There are 524 Sanctioned posts in the Board in 58 cadres as per new administration pattern, after establishment of Maharashtra Maritime Board.

कार्यक्रम ३**गाळ उपसणी व सर्वेक्षण****प्रस्तावनात्मक टिप्पणी****जल आलेखक :**

महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई

या उप-हिशोबाचे सदराखाली या कार्यालयाचे प्रशासकीय अधिपत्याखाली काम करीत असलेल्या कर्मचाऱ्यांचे वेतन व भत्ते तसेच प्रवासभत्ते यावरील खर्च नोंदविला जातो. सदरचे कर्मचारी हे जल आलेखन, सर्वेक्षण व कार्यालयीन कामकाजासाठी नेमलेले असतात. तसेच सदरचा कर्मचारी वर्ग हा जहाज ताफ्यावर काम करणारा आहे.

सागरी अभियंता

महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई

ह्या शीर्षाखाली जहाज ताफ्यावर काम करणारा कर्मचारी वर्ग व इतर कर्मचारी वर्ग ह्यांच्या वेतन व इतर पूरक भत्ते या खर्चासाठीची नोंद केली जाते. कर्मचारी वर्ग हा जहाज ताफ्यावर काम करणारा आहे.

तक्ता १
TABLE I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष खर्च २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
भारित		
१०३ गाळ उपसणे व सर्वेक्षण...	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
गाळ उपसणी व सर्वेक्षण		
(१) जल आलेखन सर्वेक्षण व इतर		
वेतन ...	—	—
प्रवास खर्च ...	—	—
कार्यालयीन खर्च { भारित ...	—	—
{ दत्तमत ...	—	—
पेट्रोल तेल व इंधन ...	—	—
भारित ...	—	—
एकूण (१) ...	—	—
(२) गाळ उपसणे		
वेतन ...	—	—
प्रवास खर्च ...	—	—
कार्यालयीन खर्च ...	—	—
एकूण (२) ...	—	—
भारित ...		
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१ ...	884730	4000000
एकूण (क) स्थूल ...	884730	4000000
वजा--वसुली ...	133267	—
एकूण (क) निव्वळ ...	751463	4000000
राज्य योजना ...	751463	4000000

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification –</i>
–	–	103 Dredging and Surveying
–	–	Total – ‘A’
		B. <i>Objectwise Classification–</i>
		Dredging and Surveying
		(1) Hydrographic Survey and Other Investigations–
–	–	Salary
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	P. O. L.
–	–	Total
		(2) Dredging–
–	–	Salary
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Total
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total–‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance–</i>
		Demand No. Major Head
3238000	4550000	B-7 3051
3238000	4550000	Total ‘C’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
3238000	4550000	Total ‘C’ Net
3238000	4550000	State Plan

कार्यक्रम ४

सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य

कोकण किनाऱ्यावरील प्रवासी वाहतूक

(प्रस्तावनात्मक टिप्पणी) अर्थसंकल्प २०२३-२०२४

कोकण किनाऱ्यावरील प्रवासी वाहतूक “मोगल लाईन्स” (भारत सरकारचा अंगीकृत व्यवसाय) ही कंपनी करित होती. सदर कंपनीला कोकण प्रवासी वाहतुकीमुळे जो तोटा सहन करावा लागत होता त्या तोट्यापैकी २० टक्के रक्कम मोगल लाईन्स कंपनीने सोसावी व उरलेल्या तोट्यापैकी २५ टक्के भारत सरकार, ४० टक्के महाराष्ट्र शासन व ३५ टक्के गोवा शासनाने प्रतिपूर्ती करावयाची ठरले होते व ही व्यवस्था मे १९८८ पर्यंत होती.

कोकण बोटवाहतूक ही केंद्र शासनाच्या आदेशान्वये भारतीय नौदल संरक्षण कामासाठी मे १९८८ मध्ये बोटी पाठवण्यात आल्या तेव्हापासून बोट सेवा बंद झाली.

केंद्र शासनाच्या आदेशानुसार शिपिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया यांनी एप्रिल १९९० पासून मुंबई-गोवा अशी थेट वाहतूक सुरु केली; ती मे १९९० च्या तिसऱ्या आठवड्यापर्यंत चालू होती. त्या कालावधीमध्ये सदरच्या बोटी महाराष्ट्र राज्यातील कोणतीही बंदरे घेत नव्हत्या. बोटीने महाराष्ट्रातील बंदरे घ्यावीत यासाठी शासन स्तरावर प्रयत्न चालू होते. तथापि, “केंद्र शासनाने राज्यातील बंदरे घेण्याबाबत निर्णय घेतला असता, या बोटी १९६४ व १९६५ मध्ये विकत घेतल्या होत्या. त्यांची आयुष्य मर्यादा संपल्यामुळे त्यावर देखभाल व दुरुस्तीसाठी येणारा खर्च परवडण्यासारखा नव्हता ” म्हणून या शिपिंग कॉर्पोरेशन ऑफ इंडियाने मोडीत काढून विकलेल्या आहेत.

बोट वाहतूक खाजगी क्षेत्रामार्फत सुरु करण्याच्या दृष्टीने केंद्र शासनाने व राज्य शासनाने धोरणात्मक निर्णय घेतला. त्यावेळी फक्त मेसर्स सत्यगिरी शिपिंग कंपनीच कोकणची जलसेवा चालू करण्यासाठी पुढे होती. सदर कंपनीस शासनाचे पत्र क्रमांक एमएएस-१०९०/सीआर-७१ (सी) टीआरए-४, दिनांक २९ जुलै १९९१ नुसार ना हरकत प्रमाणपत्राची मुदत जून १९९२ पर्यंत वाढवून देण्यात आली होती.

तसेच सत्यगिरी शिपिंग कंपनी एक कॅटमरान आणून ऑक्टोबर १९९४ मध्ये सेवा सुरु करित आहे असे कंपनीकडून कळविण्यात आले होते. परंतु सदर कंपनीने अद्याप कोकण बोट सेवा सुरु केलेली नाही. या कंपनीकडून नवीन प्रस्ताव दिनांक ८ मे १९९५ रोजी सादर करण्यात आला असून कंपनीला ६ जुलै १९९५ रोजी ‘ना हरकत’ दाखला देण्यात आला होता. कंपनीने वेळोवेळी केलेल्या विनंतीनुसार कंपनीला सहा-सहा महिन्यांनी मुदतवाढ देण्यात आली होती व शेवटची एक वर्षाची मुदतवाढ दिनांक ९ जुलै १९९७ च्या पत्रान्वये दिनांक ५ जुलै १९९८ पर्यंत देण्यात आलेली आहे. मात्र अद्याप जलवाहतूक सेवा सुरु करण्यात आलेली नाही. त्याचप्रमाणे इतर अन्य कंपनी एस. के. एस. कॉन्फिडन्स शिपिंग कंपनी, कॉइन वॉटरवेज कंपनी यांना सदर सेवा चालू करण्याकरिता ‘ना हरकत’ दाखले देण्यात आले आहेत. परंतु त्या कंपन्यांकडून अजूनपर्यंत जलवाहतूक सेवा सुरु केली नाही. दरम्यानच्या काळात दमेनिया कंपनीने प्रायोगिक तत्वावर मुंबई ते गोवा ही कॅटमरान सेवा सुरु केली होती; परंतु सदर सेवा २३ एप्रिल १९९६ पासून बंद आहे. त्यानंतर फ्रँक शिपिंग या कंपनीकडून मुंबई ते गोवा अशी कॅटमरान सेवा सुरु करण्यात आली होती. त्यासाठी त्यांच्याकडून तिकीट रुपये १४०० ते १६०० आकारण्यात येत होते. त्यांच्याकडून रत्नागिरी बंदरासाठी सेवा देण्यात येत नाही. जर रत्नागिरी बंदराकरिता कॅटमरान सेवा सर्वसामान्य लोकांकरिता चालू करावयाची झाल्यास शासनास फार मोठ्या प्रमाणावर साहाय्यक अनुदान (सबसिडी) द्यावे लागेल.

कोकण जलसेवा वाहतुकीस प्रचंड प्रमाणात मागणी होऊ लागल्याने व केंद्र शासन व महाराष्ट्र शासन तोट्यामध्ये ही सेवा चालू ठेवू शकत नसल्यामुळे खाजगी घटकांकडून ही वाहतूक सुरु करण्याचे प्रयत्न केले व काही कंपनींना त्याकरिता ना हरकत दाखले देण्यात आले व कंपनीने सेवा चालू करावयाची तयारी दर्शविली, परंतु त्यांच्याकडून अजूनही खात्रीलायक प्रवास सेवा चालू करण्यात आलेली नाही. भारतीय नौवहन निगम या केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील कंपनीशी ही सेवा चालू करण्याबाबत संपर्क साधला असता त्यांचे व्यावसायिक संचालक यांनी ही जलसेवा चालू करण्याच्या बाबतीत असमर्थता दर्शविली. दुसरी काही पर्यायी व्यवस्था शक्य आहे किंवा कसे याबाबत कंपनीला विचार करण्यास सांगितले असता त्यांचेकडून काही कळविण्यात आलेले नाही.

कोकण बोट वाहतूक पुन्हा सुरु करून ही नियमित चालविण्याकरिता केंद्र शासनाकडून सबसिडी दिली जाते. त्याप्रमाणे सबसिडी देण्याबाबत विचार करणे अगत्याचे आहे. ह्या संदर्भात वेळोवेळी प्राप्त झालेल्या तारांकित प्रश्नाच्या उत्तरामध्ये सबसिडी विभाजन महाराष्ट्र शासन ३२ टक्के, गोवा शासन २८ टक्के व केंद्र शासन ४० टक्के असे सुचविले होते. त्यावेळी हेही नमूद करण्यात आले होते की, कंपनीस तोटा झाल्यास कंपनी सबसिडीस तयार होणार नाही. तसेच गोवा शासन व केंद्र शासन सबसिडी देण्यास तयार आहे किंवा नाही हे सांगता येत नाही. मात्र केंद्र शासनाचे आर्थिक धोरण विचारात घेतले तर सबसिडी मिळणे फार कठीण आहे व त्यामुळे शासनास १०० टक्के सबसिडी द्यावी लागेल.

तरी महाराष्ट्र शासनाकडून शासकीय स्तरावर बरेच प्रयत्न करण्यात आले आहेत. त्यामुळे आता केंद्र शासनाच्या भारतीय नौवहन निगम लिमिटेड या अंगीकृत व्यवसायामार्फत सेवा सुरु करणे हा एकच पर्याय उरला आहे. ह्या संदर्भात जलभूतल परिवहन मंत्रालय ह्यांच्याशी संपर्क साधून भारतीय नौवहन निगम ह्यांचेकडून सदर सेवा पुन्हा सुरु करण्याकरिता विनंती करावी म्हणून शासनास विनंती करण्यात आली आहे.

तेरेखोल खाडीमध्ये आरोंदा (महाराष्ट्र) व किरणपाणी (गोवा) येथे शासनाने फेरी बोट सर्व्हिस सुरु केली होती. सदर सेवेकरिता होणाऱ्या ५० टक्के तोट्यामध्ये महाराष्ट्र शासन/महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांचा सहभाग होता. सदर फेरीबोट चालविण्यासाठी असलेल्या तोट्याची ५० टक्के रक्कम अदा करणेत येत होती. परंतु गोवा शासनाने सदर फेरीबोट विनामूल्य प्रवाशांसाठी करण्याचा निर्णय घेतला असल्याने दिनांक १ एप्रिल २००० महाराष्ट्र शासन/महाराष्ट्र सागरी मंडळ यांचा तोट्यात सहभाग असणार नाही असे शासनाने गोवा शासनास दिनांक १७ ऑक्टोबर २००० चे पत्रान्वये कळविले आहे.

महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या ४८ लहान बंदरांच्या बंदर हद्दीत गेट वे ऑफ इंडिया ते मांडवा (अलिबाग), गेट वे ऑफ इंडिया ते एलिफंटा, मुंबई (नवीन भाऊचा धक्का) ते मोरा (उरण), मुंबई (नवीन भाऊचा धक्का) ते रेवस या प्रमुख प्रवासी जलमार्गावरील वाहतुकी-व्यतिरिक्त कमीतकमी अंतराच्या तर सेवा चालविण्यात येतात.

लहान बंदरांचे हद्दीत चालणाऱ्या जलवाहतुकीसाठी प्रवासी/पर्यटक चढ/उताराकरिता आवश्यक जेटी, प्रवासी, निवारा, वीज, पाणी इत्यादी सोयी सुविधा उपलब्ध करून देणे व त्याची देखभाल व दुरुस्ती या करिता महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या स्वनिधीतून खर्च केला जातो.

महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या बंदर हद्दीत जलप्रवासी वाहतुकीकरिता खाजगी संस्था/व्यक्ती यांना फेरीबोट चालविणेस परवानगी दिली जाते. तसेच एस्सेलवर्ल्ड/वॉटर किंगडमसारख्या मनोरंजन स्थळांसाठी जाणाऱ्या लोकांकरिता संबंधित कंपन्यांद्वारे लहान बंदरांचे हद्दीत फेरीबोट सेवा चालविण्यात येते. त्याचप्रमाणे राज्याच्या किनारपट्टीवरील सदर ठिकाणी जलविहार/वॉटर स्कूटर रायडिंग केंद्रे चालविली जातात.

जगाच्या पाठीवर किनारपट्टी लाभलेल्या देशांमध्ये समुद्रकिनाऱ्यावरील पर्यटन हे तेथील पर्यटकांचे प्रमुख आकर्षण असते. ह्यामध्ये जलपर्यटनाशी संबंधित विविध मनोरंजनात्मक साधनांचा समावेश असतो. ह्याच धर्तीवर महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर येणाऱ्या राष्ट्रीय तसेच आंतरराष्ट्रीय पर्यटकांसाठी जलपर्यटनाचे विविध पर्याय उपलब्ध करून देण्यासाठी जलक्रीडा (वॉटर स्पोर्ट्स) सुरु करण्यासाठी अनेक उद्योजक उत्सुक असून त्यांचे प्रस्ताव महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे प्राप्त झालेले आहेत. ह्यामध्ये निम्नलिखित जलक्रीडा प्रकारांचा समावेश आहे.

(१) हार्बर क्रूझिंग	(२) वॉटर स्कूटर
(३) जेट स्कीईंग	(४) स्पीड बोट
(५) बनाना बोट राईड	(६) पॅरोसेलिंग
(७) तरंगते रेस्टॉरंट	(८) हाउस बोट
(९) डिंगी स्कीईंग	(१०) वॉटर स्कीईंग

तसेच “राष्ट्रीय सागरी दिनानिमित्त” महाराष्ट्र सागरी मंडळ प्रतिवर्षी रुपये १,००० ची देण्यात येणाऱ्या वर्गणीची रक्कम देखील महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून या शीर्षासाठी खर्ची टाकण्यात येते.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता-१

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
८० सर्वसाधारण		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य	141930	760000
महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान		
४१ साहाय्यक अनुदान कोकण- प्रवासी वाहतुकीस साहाय्य		
एकूण (अ) ...	141930	760000
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
सरकारी क्षेत्र आणि इतर उपक्रमांना साहाय्य ...	—	—
कोकण प्रवासी वाहतुकीस साहाय्य	—	—
आरोंदा, किरणपाणी प्रवासी वाहतूक साहाय्य ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
३०५१ बंदरे व दीपगृहे		
(क) १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान		
(दोन) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च)	884730	4000000
एकूण १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्य	884730	4000000

TABLE I

(रूपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		<i>A. Activity Classification –</i>
		80 General
532000	1200000	190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.
		Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board.
		41 Assistance for Konkan Passenger Services.
532000	1200000	Total – ‘A’
		<i>B. Objectwise Classification–</i>
		Assistance to Public Sector and Other Undertakings.
–	–	Assistance for Konkan Passenger Service Assistance for Aronda, Kiranpani Passenger Service.
–	–	
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	Deduct–Recoveries
–	–	Total–‘B’ Net
		Home Department–Demand B-7
		<i>C. 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.</i>
3238000	4550000	Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Minor Ports Development) (Scheme Expenditure)
3238000	4550000	1993 Total 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.

कार्यक्रम ५

इतर खर्च

विनियमन व निरीक्षण

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

१. सध्या भारत सरकारचे जल परिवहन विभाग हे खाते अंतर्गत जलयान कायदे (इनलँड व्हेसल ॲक्ट), १९१७ च्या अन्वये महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडून देण्यात येत होते. परंतु सदरचे काम मे २००० पासून महाराष्ट्र सागरी मंडळाच्या अधिपत्याखालील सागरी अभियंता

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
अ. कार्याचे वर्गीकरण--		
८० सामान्य		
८०० इतर खर्च		
विनियमन व निरीक्षण ...	—	—
एकूण (अ) ...	—	—
ब. उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
विनियमन व निरीक्षण ...	—	—
व्यावसायिक सेवेकरिता प्रदाने ...	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
क. वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१	884730	4000000
एकूण (क) स्थूल ...	884730	4000000
वजा--वसुली ...	133267	—
एकूण (क) निव्वळ ...	751463	4000000

शासनाचे जहाज सर्वेक्षणाचे काम एजन्सी तत्वावर करित होते. ह्या कामाकरिता त्या खात्याला प्रतिवर्षी १६,००० रुपयांचे अनुदान महाराष्ट्र यांचेकडे देण्यात आलेले आहे.

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		A. <i>Activity Classification</i> —
		80 General
		800 Other Expenditure
—	—	Regulation and Inspection
—	—	Total – ‘A’
		B. <i>Objectwise Classification</i> —
—	—	Regulation and Inspection
—	—	Payment for Professional Charges.
—	—	Total—‘B’ Gross
—	—	<i>Deduct—Recoveries</i>
—	—	Total—‘B’ Net
		C. <i>Source of Finance</i> —
		Demand No. Major Head
3238000	4550000	B-7 3051
3238000	4550000	Total ‘C’ Gross
—	—	<i>Deduct—Recoveries</i>
3238000	4550000	Total ‘C’ Net

कार्यक्रम ६
संचालन व प्रशासन

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

(१) खाड्यांत असणारी तसेच महाराष्ट्रातील अंतर्गत जलामध्ये असणारी छोटी बंदरे, उपबंदरे व मच्छीमार बंदरे यांचा विकास करणे.

(२) वित्तीय आवश्यकता**(II) Financial Requirements**

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
जलपरिवहन--		
००१--संचालन व प्रशासन ...	-	-
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान म. मे. बो. साहाय्यक (योजनेवर) (३०५६ ००४६)	-	-
एकूण (अ) ...	-	-
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
जलपरिवहन--		
संचालन व प्रशासन--		
वेतन ...	-	-
प्रवास खर्च ...	-	-
कार्यालयीन खर्च ...	-	-
एकूण (ब) स्थूल ...	-	-
वजा--वसुली ...	-	-
एकूण (ब) निव्वळ ...	-	-
(क) १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान		
(एक) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (योजनेतर) (३०५६ ००४६)	-	-
(दोन) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (योजनांतर्गत) (३०५६ ००५५)	5800	30000
साहाय्यक अनुदाने		
(०१) (०३) ३१ महाराष्ट्र सागरी मंडळाला साहाय्यक अनुदान (जलवाहतूक, केंद्रपुरस्कृत) (३०५६ ००७३) केंद्र हिस्सा १०%, राज्य हिस्सा १०%	-	-
एकूण १९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रमांना साहाय्य	5800	30000
एकूण ३०५६ अंतर्देशीय जलपरिवहन ...	5800	30000
राज्य योजना ...	5800	30000

- (२) नियोजनातील योजनांची कार्यवाही करणे, त्याला लागणाऱ्या अर्थपुरवठ्याची व्यवस्था व योजनांचे उद्दिष्ट ठरविणे.
 (३) बंदरांची देखभाल व व्यवस्था पाहणे.
 (४) अंतर्गत जलवाहतुकीशी संबंधित असलेल्या सागरी कायदेकानूनची कार्यवाही करणे.

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्प २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		<i>A. Activity Classification–</i>
		<i>B–Water Transport</i>
		001 Direction and Administration
–	–	190 Assistance to Public Sector and other Undertaking Grant-in-Aid to M.M.B. (Non-Plan) (3056 0046)
–	–	Total – ‘A’
		<i>B. Objectwise Classification–</i>
		<i>Water Transport</i>
		<i>Direction and Administration</i>
–	–	Salaries
–	–	Travel Expenses
–	–	Office Expenses
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total–‘B’ Net
		<i>C. 190 Assistance to Public Sector and Other Undertakings.</i>
–	–	(i) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Non-Plan) (3056 0046)
21000	20000	(ii) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Hydrographic Survey and Investigation) (Plan)(3056 0055)
		<i>Assistance to Grant-in-aid</i>
–	–	(01) (03) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Water-Transport Central Plan) (3056 0073)
21000	20000	Total 3056 Inland Water Transport
21000	20000	Total ‘C’ Net
21000	20000	State Plan Scheme

कार्यक्रम ७**इतर लहान बंदरे****जल आलेखक****महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई**

बंदरे, अंतर्गत जलवाहतूक आणि समुद्रधूप प्रतिबंधक बांधकामे यांचा विकास करण्यासाठी जल आलेखक यांच्या कार्यालयाकडून जल आलेखन सर्वेक्षण, भरती, ओहोटी व पाण्याचा वेग आणि इतर अन्वेषणाची कामे हाती घेतली जातात.

सागरी अभियंता**महाराष्ट्र सागरी मंडळ, मुंबई**

नाविकांना जलमार्गात जलद व सुरक्षितपणे मार्गक्रमण करण्यासाठी नौकानयन सुविधा पुरविणे इनलँड व्हेसल ॲक्ट, १९१७ या अंतर्गत जहाजाची सर्वेक्षण आणि त्यांचे प्रमाणपत्रे देणे, जहाजावरील तांत्रिक कर्मचाऱ्यांच्या (इंजिन चालक) परीक्षा घेणे इत्यादी कामे सागरी अभियंता, महाराष्ट्र सागरी मंडळाकडे करण्यात येत आहेत. तसेच प्रवासी वाहतुकीसाठी नौकानयन मार्गातील गाळ उपसणी करण्यात येते.

तक्ता १
TABLE I

---

(२) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण		
०२ लहान बंदरे ...		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान	742800	3240000
(०१)(०२) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (लहान बंदरे विकास) (कार्यक्रमांवरील खर्च).		
एकूण (अ) ...	742800	3240000
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
लहान बंदरांचा विकास—		
१ किनाऱ्यालगतच्या सोयी (प्रमुख कामे)	—	—
२ बंदरावरील प्रवाशांच्या सुखसोयी आणि स्थापत्य अभियांत्रिकी बांधकामे.	—	—
३ नौसमूह व साधनसामग्री यांची खरेदी	—	—
४ गाळ उपसणी ...	—	—
५ जल आलेखन-सर्वेक्षण आणि इतर अन्वेषण. (५०५१००५५)	—	—
६ नौकानयनविषयक साधने ...	—	—
७ मूलभूत सोयीसाठी तातडीचा कार्यक्रम	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
(क) वित्तव्यवस्थेची साधने--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष		
बी-७ ३०५१	884730	4000000
एकूण (क) स्थूल ...	884730	4000000
वजा--वसुली ...	133267	—
एकूण (क) निव्वळ ...	751463	4000000

TABLE-I

(रुपये हजारोंत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्पिय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
2706000	3350000	A. <i>Activity Classification –</i> 02 Minor Ports 190 Assistance to Public Sector and other Undertakings. (01) (02) Grants-in-Aid to Maharashtra Maritime Board (Minor Ports Deve- lopment)(Scheme Expenditure).
2706000	3350000	Total – ‘A’
–	–	B. <i>Objectwise Classification–</i> Development of Minor Ports– (i) Alongside Facilities at Ports (Major works). (ii) Passengers Amenities and Civil Engineering Works at Ports. (iii) Purchase of flotilla and equipment (iv) Dredging (v) Hydrographic survey and other investigation (vi) Navigational Aids (vii) Crash Programme for basic amenities.
–	–	Total–‘B’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
–	–	Total–‘B’ Net
3238000	4550000	C. <i>Source of Finance–</i> Demand No. Major Head B-7 3051
3238000	4550000	Total ‘C’ Gross
–	–	<i>Deduct–Recoveries</i>
3238000	4550000	Total ‘C’ Net

सन २०२३-२४ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Survey Season 2023-24

सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०१ / Survey Party No. 01

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Weeks
1	2	3
१	बी. ए. आर. सी., मुंबई B. A. R. C., Mumbai	०२ 02
२	एच. पी. सी. एल., मुंबई H. P. C. L., Mumbai	०४ 04
३	टाटा पॉवर, मुंबई Tata Power, Mumbai	०४ 04
४	एम. डी. एल., मुंबई M. D. L., Mumbai	०६ 06
५	मांडवा (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Mandwa (Pre and Post Dredging Surveys)	०४ 04
६	मोडकसागर धरण Modaksagar Dam	०२ 02
७	पवई तलाव Powai Lake	०२ 02
८	तुळशी तलाव Tulsi Lake	०१ 01
एकूण ...		२५
Total ...		25

सन २०२३-२४ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Survey Season 2023-24

सर्वेक्षण पथक क्रमांक ०२ / Survey Party No. 02

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Weeks
1	2	3
१	वसई खाडी (गट क्र. ई-१, ई-२ आणि ई-३) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Vasai Creek (Gat No. E-1, E-2 and E-3) (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
२	वसई खाडी - मुखापासून वसई बंदर Vasai Creek - Entrance Vasai Port	०२ 02
३	रेवस जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Revas Jetty (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
४	मार्वे-मनोरी जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Marve-Manori Jetty (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
५	गोराई-बोरिवली जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Gorai-Borivali Jetty (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
६	दिघी जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Dighi Jetty (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
७	धरमतर खाडी (गट क्र. बी-१, बीबी-२ आणि बीबी-३), (गट क्र. सीसी-१ आणि सीसी-२), (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण). Dharamtar Creek (Gat No. B-1, BB-2 and BB-3), (Gat No. CC-1 and CC-2), (Pre and Post Dredging Surveys)	०१ 01
८	जंजिरा किल्ला जेट्टी Janjira Fort Jetty	०१ 01
एकूण		०९
Total		09

सन २०२३-२४ मधील प्रस्तावित ठिकाणांचे जल आलेखन सर्वेक्षण कार्यक्रम

Proposed Hydrographic Surveys Programme for Survey Season 2023-24

सर्वेक्षण पथक क्रमांक ०३ / Survey Party No. 03

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Week
1	2	3
१	दाभोळ खाडी (गट क्र. जी-३, जी-४ आणि जी-५), (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जल सर्वेक्षण) Dabhol Creek (Gat No. G-3, G-4 and G-5), (Pre and Post Dredging Surveys)	१ 1
२	दाभोळ खाडी (गट क्र. जी-६, जी-७, जी-८ आणि जी-९) (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जल सर्वेक्षण) Dabhol Creek (Gat No. G-6, G-7, G-8 and G-9), (Pre and Post Dredging Surveys)	१ 1
३	जयगड खाडी (गट क्र. डी-५ आणि डी-६), (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जल सर्वेक्षण) Jaigad Creek (Gat No. D-5 and D-6), (Pre and Post Dredging Surveys)	१ 1
४	मालवण फोर्ट जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जल सर्वेक्षण) Malvan Fort Jetty (Pre and Post Dredging Surveys)	१ 1
५	बाणकोट खाडी (गट क्र. ए-१, ए-२ आणि ए-३), (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जल सर्वेक्षण) Bankot Creek (Gat No. A-1, A-2 and A-3), (Pre and Post Dredging Surveys)	१ 1
६	बाणकोट खाडी (गट क्र. सी-१, सी-२ आणि सी-३), (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जल सर्वेक्षण) Bankot Creek (Gat No. C-1, C-2 and C-3), (Pre and Post Dredging Surveys)	१ 1
७	जगबुडी नदी, भैरवली ते खेड Jagbudi River, Bhairavli to Khed	४ 4
एकूण ...		१०
Total ...		10

सन २०२२-२३ च्या जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक १ ने पूर्ण केलेल्या जल सर्वेक्षणांची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 1 in Season 2022-23

जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक ०१ / Survey Party No. 01

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Week
1	2	3
१	ठाणे खाडी (वाशी पूल ते मीठ बंदर) Thane Creek (Vashi Bridge to Salt Bunder)	८ 8
२	रेवस जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Revas Jetty (Pre and Post Dredging Survey)	१ 1
३	करंजा जेट्टी (पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Karanja Jetty (Pre and Post Dredging Survey)	१ 1
४	राजपुरी खाडी (मुखापासून ते टोकेखार, ताम्हाणे ते पाभोर) Rajpuri Creek (Entrance to Tokekhar, Tamhane to Pabhor)	५ 5
५	सावित्री नदी / बाणकोट खाडी (आडी ते आंबेत) Savitri River / Bankot Creek (Adi to Ambet)	८ 8
एकूण ...		२३
Total ...		23

सन २०२२-२३ च्या जल सर्वेक्षण हंगामात जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक २ ने पूर्ण केलेल्या जल सर्वेक्षणाची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 2 in Season 2022-23

जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०२ / Survey Party No. 02

अ. क्र. Sr. No.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे Places of Survey	आठवडे Weeks
1	2	3
१	देवगड - (आनंदवाडी) Devgad - (Anandwadi)	०२ 02
२	वेंगुर्ला बंदर Vengurla Port	०२ 02
३	कर्ली खाडी (मुखापासून ते वालावल) Karli Creek (Entrance to Valaval)	०८ 08
४	कालावल खाडी (मुखापासून ते माडली) Kalaval Creek (Entrance to Madli)	०८ 08
५	आंजर्ले खाडी Anjarle Creek	०३ 03
एकूण ...		२३
Total ...		23

सन २०२२-२३ च्या जल सर्वेक्षण हंगामात जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक ३ ने पूर्ण केलेल्या जल सर्वेक्षणाची सूची

List of Hydrographic Surveys Completed by Survey Party No. 3 in Season 2022-23

जल सर्वेक्षण पथक क्रमांक - ०३ / Survey Party No. 03

अ. क्र.	सर्वेक्षणाची ठिकाणे	आठवडे
Sr. No.	Places of Survey	Weeks
1	2	3
१	बी. ए. आर. सी., मुंबई B. A. R. C., Mumbai	०२ 02
२	एच. पी. सी. एल., मुंबई H. P. C. L., Mumbai	०४ 04
३	टाटा पॉवर, मुंबई Tata Power, Mumbai	०४ 04
४	एम. डी. एल., मुंबई M. D. L., Mumbai	०६ 06
५	मांडवा (पावसाळ्यानंतरचे आणि पूर्व उत्खनन व उत्खननानंतरचे जलसर्वेक्षण) Mandwa (Post Monsoon and Pre and Post Dredging Survey)	०४ 04
६	लकडा बंदर दारुखान्याजवळ (Lakda Bunder Near Darukhana)	०१ 01
७	मेकर टॉवर कफ परेडजवळ (Maker Tower Near Cuffe Parade)	०१ 01
८	मार्वे-मनोरी (पूर्व उत्खनन) Marve-Manori (Pre Dredging)	०२ 02
एकूण ...		२४
Total ...		24

बंदरातील काढलेल्या गाळाचा वास्तविक

Actual Progress Table

२०२२-२०२३ मध्ये एकूण झालेले काम Quantity of work done 2022-2023						२०२३-२०२४ मध्ये एकूण करावयाचे काम Quantity of work to be done during 2023-2024			
अ. क्र. Sr. No.	काम Work	जिल्हे District	कामाचे ठिकाण Name of place	एकूण काढ- लेला गाळ (घनमीटर) Quantity Dredged (Cubic Meter)	खर्च (लाखांत) Expen- diture (in lakh)	जिल्हे District	कामाचे ठिकाण Name of place	एकूण काढावयाचा गाळ Quantity to be Dredged	खर्च (लाखांत) Expen- diture (In lakh)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
१	पश्चिम किनाऱ्यावरील निरनिराळ्या बंदरातील गाळ काढणे.	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	मार्वे-मनोरी Marve- Manori गोराई Gorai	२०९५० घ.मी. 20950 C. M. २०७५० घ.मी. 20750 C.M.	--	रायगड Raigad	मांडवा Mandwa	२३९००७ घ.मी. 239007 C.M.	७८४ 784
	Dredging at various ports and beaches on the coast of Maharashtra.	पालघर Palghar	नवापूर दांडी Navapur Dandi	१२०० घ.मी. 1200 C.M.	--	पालघर Palghar	दातिवरे Dativare	१५३००० घ.मी. 153000 C.M.	७०० 700
		रायगड Raigad	मांडवा Mandwa	१४३१२४ घ.मी. 143124 C.M.	४७४ 474	--	--	--	--
			करंजा Karanja	१३८९७४ घ.मी. 138974 C.M.	४५९ 459	--	--	--	--

TABLE V

प्रगती दाखविणारा तक्ता

of port Dredging

गाळ काढण्याचा कार्यक्रम २०२४-२०२५

Programme of dredging work to be done 2024-2025

जिल्हा District	कामाचे ठिकाण Name of place	गाळाचे परिमाण (घनमीटर) Quantity to be Dredged (Cubic Meter)	खर्च (लाखांत) Expen- diture (In Lakhs)	शेरा Remarks
11	12	13	14	15
पालघर Palghar	दातिवरे Dativare	८५००० घ. मी. 85000 C.M.	३०० 300	
ठाणे Thane	उल्हास नदी व ठाणे खाडी एकत्र जोडून नवीन जलमार्ग निर्माण करणे. Creating New Waterways by connecting Ulhas River and Thane Creek.	८५००० घ. मी. 85000 C.M.	३०० 300	
रायगड Raigad	मांडवा Mandwa	२२८००० घ. मी. 228000 C.M.	९०० 900	
	मोरा Mora	११४००० घ. मी. 114000 C.M.	४०० 400	
	करंजा Karanja	८५००० घ. मी. 85000 C.M.	३०० 300	
सिंधुदुर्ग Sindhudurga	मालवण Malvan	५७००० घ. मी. 57000 C.M.	२०० 200	

कार्यक्रम ८

इतर खर्च (देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास)

प्रस्तावनात्मक टिप्पणी

१. ७२० कि. मी. लांबीचा सागरी किनारा महाराष्ट्राला लाभला आहे.
२. या विभागात सुमारे ४४ भरती-ओहोटीच्या खाड्या/नद्या आहेत. त्यांची एकूण लांबी ८२९ कि. मी. आहे. या नद्यांची मुखापासूनची जलवाहतुकीस योग्य लांबी वेगवेगळी आहे.
३. या खाड्यांच्या किनारी पुष्कळ उपबंदरे असून ती अंतर्गत जलपरिवहनास उपयोगी आहेत. त्यांची जिल्हानिहाय विभागाशी खालीलप्रमाणे आहे :-

जिल्हा				बंदरांची संख्या
बृहन्मुंबई	...	...	...	७
ठाणे	...	...	...	५९
रायगड	...	...	...	८९
रत्नागिरी	...	...	...	१२५
सिंधुदुर्ग	...	...	...	४४
			एकूण	३२४

तक्ता १
TABLE I

---

(२) वित्तीय आवश्यकता
(II) Financial Requirements

तक्ता १

तपशील 1	प्रत्यक्ष रकमा २०२२-२०२३ Actuals 2022-2023 2	अर्थसंकल्पीय २०२३-२०२४ Budget Estimates 2023-2024 3
(अ) कार्याचे वर्गीकरण--		
१९० सार्वजनिक क्षेत्र व इतर उपक्रम यांना साहाय्यक अनुदान (एक) महाराष्ट्र सागरी मंडळास साहाय्यक अनुदान (जलआलेखन सर्वेक्षण व संशोधन) (कार्यक्रमांवरील खर्च) (३०५६ ००५५)	5800	30000
साहाय्यक अनुदाने		
(०१) (०३) ३१ महाराष्ट्र सागरी मंडळाला साहाय्यक अनुदान (जलवाहतूक/ केंद्रपुरस्कृत) (३०५६ ००७३) केंद्र हिस्सा ९०%, राज्य हिस्सा १०%	—	—
एकूण (अ) ...	5800	30000
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण--		
पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-- देशांतर्गत जलपरिवहनाचा विकास	—	—
एकूण (ब) स्थूल ...	—	—
वजा--वसुली ...	—	—
एकूण (ब) निव्वळ ...	—	—
(क) वित्तव्यवस्थेची साधणे--		
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष बी-३ ३०५६	5800	30000
एकूण (क) स्थूल ...	5800	30000
वजा--वसुली ...	9458	—
एकूण (क) निव्वळ ...	- 3658	30000

TABLE I

(रुपये हजारांत/Rs. in thousands)

सुधारित अंदाज २०२३-२०२४ Revised Estimates 2023-2024 4	अर्थसंकल्पीय २०२४-२०२५ Budget Estimates 2024-2025 5	Particulars 1
		(A.) <i>Activity Classification</i> –
		190 Assistance to Public Sector and other Undertaking.
		(i) Grants-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Hydrographic Surveys and Investigation) (Scheme Expenditure (3056 0055). <i>Assistance to Grant-in-aid</i>
21000	20000	
–	–	(01) (03) Grant-in-aid to Maharashtra Maritime Board (Water Transport Central Plan) (3056 0073).
21000	20000	Total – ‘A’
		(B) <i>Objectwise Classification</i> – Scheme in the Five Year Plan– Development of Inland Water Transport.
–	–	
–	–	Total–(B) Gross
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
–	–	Total–(B) Net
		C. <i>Source of Finance</i> –
		Demand No. Major Head B-3 3056
21000	20000	
21000	20000	Total (C) Gross
–	–	<i>Deduct</i> –Recoveries
21000	20000	Total (C) Net

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण

(III) Programme work-load summary and explanation of financial requirements

खालील तक्ता कार्यवाहीसाठी योजलेली कामे दर्शवीत आहे
Table showing number of works proposed for execution

तक्ता २
TABLE II

अ. क्र. Sr. No.	कार्यक्रम Programme	(अंदाजे) (Estimated)		
		2022-2023	2023-2024	2024-2025
		तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3	तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3	तक्ता क्र. ३ मध्ये दाखविलेली कामे Works shown in Table No. 3
1	2	3	4	5
	अंतर्गत जलवाहतूक विकास-- Development of Inland Water Transport			
१	मुंबई Mumbai	...	—	—
२	मुंबई उपनगर Mumbai Suburban	...	—	8
३	ठाणे Thane	...	13	29
४	पालघर Palghar	...	8	17
५	रायगड Raigad	...	37	18
६	रत्नागिरी Ratnagiri	...	18	11
७	सिंधुदुर्ग Sindhudurg	...	—	73
		एकूण ...	76	64
				156

खालील तक्ता गटनिहाय व जिल्हानिहाय घेतलेली कामे दर्शवित आहे. स्तंभात दाखविलेले आकडे, दर्शविलेल्या वर्षात गटनिहाय व जिल्हानिहाय पूर्ण झालेली व चालू असलेली कामे दर्शवित आहेत.

The Table given below indicates categorywise and districtwise works. The figures in columns indicates categorywise and districtwise works completed and works in progress

तक्ता ३ TABLE III

अंतर्गत जल वाहतूक

Development of Inland Water Transport

प--पूर्ण झालेली कामे

च--चालू असलेली कामे

ए--एकूण

C-Work Complete

P-In Progress

T-Total

अ. क्र. Sr. No.	कामाचा प्रकार Type of work in District	वर्षे Years	मुंबई Mumbai			मुंबई उपनगर Mumbai Suburban			ठाणे Thane			पालघर Palgher			रायगड Raigad			रत्नागिरी Ratnagiri			सिंधुदुर्ग Sindhudurg			एकूण Total			
			प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	प C	च P	ए T	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
1	नवीन पकट्या बांधणे Providing new jetties	2022-2023	-	-	-	-	-	-	10	3	13	7	-	7	1	2	3	1	2	3	-	-	-	19	7	26	
2	असलेल्या पकट्यांची सुधारणा Improvements to jetties		2023-2024	-	-	-	-	-	-	1	1	2	-	6	6	5	-	5	2	2	4	-	-	-	8	9	17
3	उतरते धक्के बांधणे Providing Pontoon jetties (१) बांधकाम (1) Civil Work (२) उतरता धक्का (2) M. S. Pontoon			2024-2025	-	-	-	2	-	2	5	-	5	7	-	7	2	-	2	3	-	3	14	-	14	33	-
4	संरक्षक भित्त Retaining Wall	2022-2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	13	21	34	12	3	15	-	-	-	25	25	50	
5	भांडारघर Providing Storesheds	2023-2024	-	-	-	-	3	3	6	-	6	-	6	6	7	15	22	5	7	12	-	-	-	18	31	49	
6	प्रतीक्षालये, जोडरस्ते, जागेची सुधारणा इ. Providing waiting sheds, approach road, plot develop etc.	2024-2025	-	-	-	4	2	6	24	-	24	10	-	10	16	-	16	8	-	8	55	4	59	117	6	123	
एकूण			-	-	-	6	5	11	46	4	50	24	13	37	44	38	82	31	14	45	69	4	73	220	78	298	

१२१९

२०२४-२०२५ चे आकडे अंदाजित आहेत.

Figures for the years 2024-2025 are estimated figures.

परिशिष्ट १-अ Statement 1-A

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी नौकानयन सुविधा

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव Name of work Districtwise	कामांचे परिमाण	कामांचे पूर्ण परिमाण मार्च २०२२ अखेर	२०२२-२३ साली पूर्ण झालेल्या कामांचे परिमाण	२०२३-२४ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	२०२४-२५ साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	शिलकी परिमाण	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.								
जिल्हा मुंबई शहर								
	चालू कामे	--	--	--	--	--	--	
	नवीन कामे	--	--	--	--	--	--	
	एकूण ...	--	--	--	--	--	--	
जिल्हा मुंबई उपनगर								
	चालू कामे	--	--	--	--	--	--	
	नवीन कामे २०२४-२५	--	--	--	--	--	--	
	एकूण ...	--	--	--	--	--	--	
जिल्हा सिंधुदुर्ग								
(चालू कामे)								
१	बिबवणे कानदेची गाळवी येथे उषा दिनानाथ धुरी यांच्या सर्व्हे नंबर ३१ मध्ये कर्ली नदीमध्ये संरक्षक भित बांधणे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
२	तिलोट, नवानगर दर्ग्याजवळील जेट्टीलगत निवारा शेड बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग. ...	...	१	--	--	--	१	--
	एकूण ...	२	--	--	--	--	२	--
नवीन कामे (सन २०२४-२०२५ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	केळूस-मोबारवाडी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२	पाल झेंडोबा मंदिर ते अणसूर पुलापर्यंत खाडीपात्रात संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--

३	श्रीरामवाडी येथे संरक्षक भित बांधणे, मु. पो. निवती, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
४	रेडी तेरेखोल रस्ता, भीमनगर येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
५	शिरोडा, हरिजनवाडी ते शेड्ये डोंगरी रस्ता येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
६	परुळे गवाण येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
७	पाल गणेश कॉड ते अणसूर पाल पुलापर्यंत खाडीपात्रास धुप प्रतिबंधक संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
८	शिरोडा, केरवाडा येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
९	परुळे, नेवाळकरवाडी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
१०	कर्ली कोरजाई येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
११	आरोंदा शिपेतुवाडी येथे जेट्टीजवळ संरक्षक भित बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
१२	मौजे किनळे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग येथे श्री देव खांबलेश्वर मंदिराजवळ मधलीवाडी येथे जेट्टी बांधणे व पर्यटन शेड बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१३	मौजे सातार्डा, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग येथील तरचावाडा येथे बंदर जेट्टी बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१४	आजगाव येथे बामणवाडी ते काझीवाडी येथे रस्त्यालगत संरक्षक भित बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१५	चेंदवण, मळेवाडी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१६	संरबळ, भाटीवाडी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१७	चेंदवण, मधलीवाडी, मळेवाडी येथे जेट्टीकडे जाणारा पोचरस्ता करणे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१८	सुकळवाड, सुनील पालकर येथील वहाळातील बंधान्यालगत संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१९	खरारे, टेंबवाडी येथील सर्व्हे नंबर ४६/१, कर्ली खाडीवर जेट्टी बांधणे व सभोवतालचा परिसर सुशोभीकरण करणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--

परिशिष्ट १-अ--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.								
२०	देवबाग, बापू सीताराम राऊळ यांच्या घराजवळ खाडीकिनारी प्रवासी जेटी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
२१	वायरी, भूतनाथ येथील स्मशान रोड येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२२	रेंवडी, काबंळवाडी येथे जेटी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२३	मौजे मोंडपारमधील खाडीकिनारी क्षेत्र शिरसवळे येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
२४	मुटाट खाडीकिनारी क्षेत्र शिरसवळे येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२५	मुटाट, केरी खाडीकिनारी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२६	वाडातर स्मशानभूमी पुढील संरक्षक भित बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२७	तिलोट, नवानगर दर्गाजवळील जेटीलगत निवारा शेड बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२८	तळवडे, झाझमतर येथे जेटीलगत निवारा शेड बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२९	वाघोटण, ब्रिटिश कालिन धक्क्याचे सुशोभीकरण करणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
३०	पडवणे किनारपट्टीवर पर्यटकांसाठी बैठक व्यवस्था व चेंजिंग रूम बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
३१	खारेपाटण, चिंचवली, कोंडवाडी रस्ता पाण्याच्या जॅकवेलजवळ संरक्षक भित बांधणे, ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
३२	खारेपाटण, जैनवठार स्मशानभूमी येथे १०० ते १५० मीटर संरक्षक भित व गणपती विसर्जन साना पानवठा बांधणे, ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
		एकूण	३२	--	--	--	३२	--

ठाणे जिल्हा (चालू कामे)

१	कोलशेत, ठाणे येथील किनाऱ्यालगत संरक्षक भित बांधणे व सुशोभीकरण करणे (लांबी ३०० मीटर).	...	१	१	--	--	--	--
---	--	-----	---	---	----	----	----	----

२	निळजे, ता. कल्याण येथे खाडीकिनारी सुशोभीकरण करणे व जेट्टीचे बांधकाम करणे	...	१	१	--	--	--	--
३	सांगे, ता. भिवंडी येथे जेट्टी व पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
४	आंबेशीवपाडा, ता. भिवंडी येथे जेट्टी व पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
५	घणसोली, नवी मुंबई येथील जेट्टी पोहोच रस्त्याचे मजबुतीकरण करणे	...	१	१	--	--	--	--
६	चोळेगाव, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व पोहोच रस्त्याचे बांधकाम करणे	...	१	१	--	--	--	--
७	दिवेअंजूर, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे खाडीकिनारी संरक्षक भित्त, शेड व घाट सुशोभीकरणाचे काम करणे.	...	१	१	--	--	--	--
८	वेलंकनी उत्तन, जि. ठाणे येथे समुद्रकिनारी तीन रॅम्प बांधणे (३)	...	१	१	--	--	--	--
९	बेलापूर (नवी मुंबई), ता. बेलापूर, जि. ठाणे येथे प्रवासी जेट्टीसाठी वाहनतळ, आवार भित्त, संरक्षक भित्त, पोहोच रस्ता व तत्सम सुविधा निर्माण करणे.	...	१	१	--	--	--	--
१०	कोलशेत, ता. जि. ठाणे येथे बंदरापर्यंत पोहोच रस्ता तयार करणे व इतर अनुषंगिक कामे करणे.	...	१	--	१	--	--	--
११	संतोषीमतानगर, अटाळीगाव, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टीपर्यंत पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
१२	बेलापूर सेक्टर ११ येथे ता. जि. ठाणे येथे बोट दुरुस्तीकरिता, बोट पार्किंगकरिता रॅम्प व तत्सम सुविधा विकसित करणे.	...	१	--	--	१	--	--
१३	कशेळी, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे प्रवासी जेट्टी व पोहोच रस्ता तयार करणेबाबत	...	१	--	१	--	--	--
१४	खांदिवले, दिवाळे, बेलापूर येथील अस्तित्वात असलेल्या जेट्टीची लांबी वाढवून मजबुतीकरण करणे.	...	१	--	१	--	--	--
१५	केवणी, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथील अस्तित्वात असलेल्या जेट्टीचे व रस्त्यांची दुरुस्ती व मजबुतीकरण करणे.	...	१	--	--	१	--	--
१६	वाशी खडक, कातल्याची वाट आणि सऱ्याची वाट या तीन ठिकाणी उत्तन, ता. जि. ठाणे येथे दीपस्तंभ उभारणे.	...	१	--	--	--	१	--
१७	चोळेगाव, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे खाडीलगत सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--
१८	अलिमघर, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथील अस्तित्वात असलेल्या जेट्टीचे व रस्त्यांची दुरुस्ती व मजबुतीकरण करणे.	...	१	--	--	१	--	--

परिशिष्ट १-अ--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	
१९	कशेळी, ता. जि. ठाणे येथील अस्तित्वात असलेल्या जेठ्ठीच्या पायऱ्यांची व पोहोच मार्गाची दुरुस्ती व मजबुतीकरण करणे.	...	१	--	--	--	१	--	
२०	कोळवली, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेठ्ठी व जेठ्ठीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	१	--	--	
२१	गांधारी, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेठ्ठी व जेठ्ठीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	१	--	--	
२२	सापाड, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेठ्ठी व जेठ्ठीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	१	--	--	
२३	बारावे, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेठ्ठी व जेठ्ठीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	१	--	--	
२४	दिवाळे गाव येथील डोलकरांची जेठ्ठी वाढविणे व बोट रिपेअर यार्ड तयार करणे (नवी मुंबई).	...	१	--	--	१	--	--	
२५	पिंपळास, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे प्रवासी जेठ्ठी व संरक्षक भित्त बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
२६	सागर विहार, वाशी, नवी मुंबई येथे स्लोपिंग रॅम्पची दुरुस्ती करणे व लांबी वाढविणे	...	१	--	--	१	--	--	
२७	कोणगाव, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे समुद्रकिनारी सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--	
२८	दिवाळे बेलापूर, ता. जि. ठाणे येथे संरक्षक भित्त आणि मच्छी मार्केटच्या मागील बाजूस सुशोभीकरण करणे.	...	१	--	--	--	१	--	
		एकूण	...	२८	१०	३	९	६	--

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा

नवीन कामे (सन २०२४-२५ मधील प्रस्तावित कामे)

१	खार आम्विवली, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेठ्ठी, चौथरा आणि पाहोच रस्ता बांधकाम करणे.	...	१	--	--	--	१	--
२	बेलापूर, ता. जि. ठाणे, नवी मुंबई येथे प्रवासी जेठ्ठीकरिता वेदर शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
३	केवणी दिवा, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे स्लोपिंग रॅम्प आणि पोहोच रस्ता बांधकाम करणे.	...	१	--	--	--	१	--
४	दिवाळे बेलापूर, ता. जि. ठाणे येथे संरक्षक भित्त आणि मच्छी मार्केटच्या मागील बाजूस सुशोभीकरण करणे.	...	१	--	--	--	१	--

५	ठाणे तालुक्यातील कोलशेत बंदर विकसित करून सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--
६	राहुलनगर, चोळेगाव, डोंबिवली, ता. कल्याण येथे खाडी किनारी सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--
७	जुनी डोंबिवली, डोंबिवली (प.), ता. कल्याण, जि. ठाणे येथील अस्तित्वातील रस्त्यांची व पोहोच मार्गाची दुरुस्ती करणे, प्रवाशी शेड तयार करणे व सुशोभीकरण करणे.	...	१	--	--	--	१	--
८	कोळीवाडा, भोईवाडा, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे.	...	१	--	--	--	१	--
९	रेतीबंदर, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--
१०	वाडेघर, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--
११	हिऱ्याचा पाडा, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--
१२	कोळवली, ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे जेट्टी व जेट्टीला पोहोच रस्ता बांधकाम करणे	...	१	--	--	--	१	--
१३	कुंभारखानपाडा, गणेश घाट (डोंबिवली), ता. कल्याण, जि. ठाणे येथील जेट्टीची दुरुस्ती करणे, सुशोभीकरण करणे आणि इतर सुविधा पुरविणे.	...	१	--	--	--	१	--
१४	देवरूंग, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे जेट्टी बांधणे व पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
१५	उत्तन (चौक), ता. व जि. ठाणे येथील रॅम्पची दुरुस्ती करणे	...	१	--	--	--	१	--
१६	वेलंकणी, उत्तन, ता. व जि. ठाणे येथील बीचकडे जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुस्ती करणे व रॅम्प बांधणे.	...	१	--	--	--	१	--
१७	उत्तन, ता. व जि. ठाणे येथील पोहोच रस्ता व रॅम्पची दुरुस्ती करणे	...	१	--	--	--	१	--
१८	सुरई, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथे जेट्टी, संरक्षण भिंत व सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--
१९	कशेळी, ता. भिवंडी, जि. ठाणे येथील खाडीलगत सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--
२०	कशेळी ब्रिजखाली, ता. ठाणे, जि. ठाणे येथील खाडीलगत सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--
२१	कशेळी ब्रिजखाली, ता. ठाणे, जि. ठाणे येथील बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
२२	भगवान काटेनगर, चोळेगाव (डोंबिवली), ता. कल्याण, जि. ठाणे येथे सुशोभीकरण करणे.	...	१	--	--	--	१	--

एकूण ... २२ -- -- -- २२ --

परिशिष्ट १-अ--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा								
पालघर जिल्हा (चालू कामे)								
१	अर्नाळा, ता. वसई, जि. ठाणे येथे प्रवासी जेटी बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
२	एडवण, ता. जि. पालघर येथे नौकानयन मार्गाकरिता दीपस्तंभ बांधकाम करणे	...	१	१	--	--	--	--
३	ज्युलिखार बेटाच्या पूर्वेकडील बाजूस जेटी बांधणे, ता. वसई	...	१	१	--	--	--	--
४	सातपाटी येथील अस्तित्वातील जेटी निष्कासित करून पाईल जेटी बांधणे, ता. जि. पाघलर.	...	१	--	--	--	१	--
५	म्हारंबळपाडा, ता. वसई, जि. पालघर येथे जेटीचे विस्तारीकरण करणे	...	१	१	--	--	--	--
६	वाढिव बेट, ता. जि. पालघर येथे जेटीपर्यंत जाणारा रस्ता तयार करणे व प्रवासी निवारा शेड बांधणे.	...	१	१	--	--	--	--
७	वैतरणा, ता. पालघर येथे जेटी व पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
८	मौजे जलसार येथे खाडी बंदराकडे जाणारा पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
९	मुरबे, नांदगाव बीच, वडराई, आलेवाडी, शिरगाव, सातपाटी, ता. पालघर, येथे समुद्रकिनारी सोलार हायमास्ट बसविणे.	...	१	--	--	१	--	--
१०	कोरे, ता. व जि. पालघर येथे उतरता धक्का बांधणे	...	१	--	--	१	--	--
११	वैतीपाडा बेट, ता. पालघर येथील जेटीची दुरुस्ती करणे	...	१	--	--	१	--	--
१२	वसई, ता. वसई, जि. पालघर येथील जेटीची दुरुस्ती करणे व इतर प्रवासी सुविधांची कामे करणे.	...	१	--	--	१	--	--
१३	कळंब कोलंबीपाडा, ता. वसई येथे समुद्रकिनारी उतरता रॅम्प व पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	--	--	१	--	--
१४	जलसार, ता. जि. पालघर येथे खाडीकडे जाणारा पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	१	--	--
१५	डोलिव, ता. जि. पालघर येथील जेटीकडे जाणारा पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	१	--	--
१६	वडराई, ता. जि. पालघर येथे स्लोपिंग रॅम्पिंगचे बांधकाम करणे व समुद्राकडे जाणारा पोहोच रस्ता तयार करणे.	...	१	--	--	१	--	--

१७	अर्नाळा गणपती रोड, ता. वसई, जि. पालघर येथे समुद्रकिनारी स्लोपिंग रॅम्प बांधणे	...	१	--	--	१	--	--
१८	उसरणी, ता. जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	१	--	--
१९	पांजू, ता. वसई, जि. पालघर येथील प्रवासी जेड्टीचे विद्युतीकरण करणे	...	१	--	--	१	--	--
२०	खारवाडेथ्री, ता. जि. पालघर येथे रो-रो जेड्टीकरिता पोहोच रस्ता बांधकाम करणे (सा. क्र. १६२० मी. ते १९५० मी.).	...	१	--	--	१	--	--
२१	एडवण, ता. वसई, जि. पालघर येथे आशापुरी देवीच्या मंदिराकडे जाणाऱ्या पोहोच रस्त्याचे मजबुतीकरण करणे व रुंदी वाढविणे.	...	१	--	१	--	--	--

एकूण	...	२१	७	१	१२	१	--
------	-----	----	---	---	----	---	----

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा

नवीन कामे (सन २०२४-२०२५ मधील प्रस्तावित कामे)

१	राजोडी, ता. जि. पालघर समुद्रकिनारी सुशोभीकरणाचे काम करणे	...	१	--	--	--	१	--
२	रानगाव, ब्रह्मपाडा, ता. वसई, जि. पालघर येथे उतरता धक्का व पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
३	सिंधुदुर्ग पाडा, कळंब, ता. वसई, जि. पालघर येथे उतरता धक्का व पोहोच रस्ता बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
४	झाई, ता. डहाणू, जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
५	अर्नाळा किल्ला, ता. वसई, जि. पालघर येथे रॅम्प बांधणे (०३ नं.)	...	१	--	--	--	१	--
६	आगार, ता. डहाणू, जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
७	कांदरवन, ता. जि. पालघर येथे प्रवासी जेड्टी व पोहोच रस्ता दुरुस्ती करणे	...	१	--	--	--	१	--
८	कोरे, ता. पालघर येथे उतरता धक्का बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
९	चिखला, ता. डहाणू, जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
१०	नरपड, ता. डहाणू, जि. पालघर येथे समुद्राकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
११	पारगाव, ता. जि. पालघर येथे बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
१२	भानुदास अंभारे घर ते समुद्रकिनार्यापर्यंतचा रस्ता तयार करणे, ता. डहाणू, जि. पालघर	...	१	--	--	--	१	--
१३	वैतीपाडा, ता. जि. पालघर येथील अस्तित्वातील प्रवासी जेड्टी व जेड्टीला जोडरस्ता दुरुस्ती करणे.	...	१	--	--	--	१	--

परिशिष्ट १-अ--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
१४	कळंब, ता. वसई, जि. पालघर येथे संरक्षक भित व पोहोच रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
१५	नरपड, ता. डहाणू, जि. पालघर येथे संरक्षक भित बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
१६	पालघर जिल्ह्यातील समुद्रकिनारी जेट्टी व बीच परिसरात सोलार मिनी हायमास्ट बसविणे	...	१	--	--	--	१	--
एकूण		...	१६	--	--	--	१६	--

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा

जिल्हा रायगड (चालू कामे)

१	रहाटड खाडी बंदरावर निवारा शेड बांधणे, ता. तळा	...	१	१	--	--	--	--
२	आग्राव बंदर येथे निवारा शेड बांधणे, ता. अलिबाग	...	१	१	--	--	--	--
३	वरेडी बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे, ता. पेण	...	१	१	--	--	--	--
४	माणकुले ग्रामपंचायत अंतर्गत प्रवासी निवारा शेड बांधकाम करणे	...	१	१	--	--	--	--
५	तुरुंबवाडी, ता. म्हसळा येथे प्रवासी शेड बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
६	आदगाव, ता. श्रीवर्धन येथे प्रवासी शेड बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
७	नानवली, ता. श्रीवर्धन येथे प्रवासी शेड बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
८	बहुलेचीवाडी, ता. तळा येथे प्रवासी शेड बांधणे	...	१	१	--	--	--	--
९	मौजे दिघी पोर्ट ते बाबदेव बंदर रस्ता क्राँक्रीटीकरण करणे, ता. श्रीवर्धन	...	१	--	१	--	--	--
१०	ग्रामपंचायत खोपटे खाडीवर प्रवासी सुखसोयी बांधणे, ता. उरण	...	१	--	--	१	--	--
११	मिटेखार येथील जेट्टीवर जाणारा रस्ता तयार करणे, ता. मुरुड	...	१	--	१	--	--	--
१२	ग्रामपंचायत दाभोळ, मौजे कोकरे तर्फे गोवेले येथे निवारा शेड बांधणे, ता. महाड	...	१	--	--	१	--	--
१३	मौजे वलंग येथे निवारा शेड बांधणे, ता. महाड	...	१	--	१	--	--	--
१४	मौजे अडनाळे येथे निवारा शेड तयार करणे, ता. तळा	...	१	--	--	१	--	--
१५	वाशी हवेली, कोळीवाडा जेट्टी बांधणे, ता. तळा	...	१	--	--	१	--	--

१६	रेवस येथे पाहोच रस्ता तयार करणे, ता. अलिबाग	...	१	--	१	--	--	--	
१७	रेवसगाव खाडी लगत मासे उतरविण्यासाठी पकटी बांधणे	...	१	--	--	१	--	--	
१८	ग्रामपंचायत आमटेप अंतर्गत आमटेम येथे प्रवासी निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	१	--	--	
१९	ग्रामपंचायत आमटेम, मौजे ओवळी येथे रस्ता तयार करणे, ता. पेण	...	१	--	--	१	--	--	
२०	भेरले येथे निवारा शेड बांधणे, ता. पनवेल	...	१	--	--	१	--	--	
२१	राजपूरी येथे निवारा शेड क्रमांक २ बांधणे, ता. मुरुड	...	१	--	--	१	--	--	
२२	ग्रामपंचायत कोपर, मौजे कोपर येथे प्रवासी शेड बांधणे, ता. पेण	...	१	--	--	१	--	--	
२३	ग्रामपंचायत रावे, मौजे रावे येथे प्रवासी शेड बांधणे, ता. पेण	...	१	--	--	१	--	--	
२४	मोरावे खाडी बंदर पोहोच रस्ता तयार करणे, ता. पनवेल	...	१	--	१	--	--	--	
२५	ग्रामपंचायत दादर अंतर्गत दादर येथे प्रवासी निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	१	--	--	
२६	करंजा येथे प्रवासी निवारा शेड बांधणे, ता. उरण	...	१	--	--	१	--	--	
२७	ग्रामपंचायत उणोली अंतर्गत उणोली खाडी बंदर येथे प्रवासी निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	१	--	--	
२८	वेळास आगार येथील खाडीजवळ निवारा शेड बांधणे, ता. श्रीवर्धन	...	१	--	१	--	--	--	
२९	नगरपालिका श्रीवर्धन, मूळगाव, ता. श्रीवर्धन येथे जेट्टी बांधणे	...	१	--	--	१	--	--	
३०	ग्रामपंचायत गव्हाण बंदर येथे तरंगती जेट्टी बांधणे, ता. पनवेल	...	१	--	--	१	--	--	
३१	खामदे पकटीकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	--	१	--	--	--	
३२	मौजे बारशीव मुख्य रस्ता ते समुद्राकडे जाणारा रस्ता करणे	...	१	--	१	--	--	--	
३३	मौजे येसदे खाडी शिलाकडे जाणारा रस्ता करणे	...	१	--	१	--	--	--	
		एकूण	...	३३	८	९	१६	--	--

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा.

नवीन कामे

१	काशिद किनाऱ्यावर वॉच टॉवर बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
२	गांधेपाडा येथे प्रवासी शेड बांधणे, ता. पेण	...	१	--	--	--	१	--
३	झोतिरापाडा, अंबानदी तीरावर निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--

परिशिष्ट १-अ--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
४	थळ बाजार बंदरावर निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
५	दिवीपारंगी, ता. अलिबाग येथे प्रवासी जेटी बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
६	निगडे बंदराकडे जाणारा रस्ता दुरुस्त करणे	...	१	--	--	--	१	--
७	बंदर आळी, कळवे बंदर येथे प्रवासी सुखसोयी तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
८	मजगाव खाडीवर जेटी बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
९	मौजे आडिबंदर येथे निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
१०	मौजे शेखाडी येथे निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
११	मौजे सर्वे येथे निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
१२	वरेडी कोळीवाडा येथे प्रवासी सुखसोयी तयार करणे	...	१	--	--	--	१	--
एकूण		...	१२	--	--	--	१२	--

लेखाशीर्ष ३०५१ बंदरे व दीपगृहे बंदरालगतच्या प्रवासी व नौकानयन सुविधा

जिल्हा रत्नागिरी (चालू कामे)

१	भिले कातळी बंदर येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
२	भिले भोईवाडी जेटीजवळ संरक्षक भित बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
३	करंभवणे येथे खाडीलगत संरक्षक भित बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
४	कुरधुंडा मोहल्ला बंदर रोडलगत संरक्षक भित बांधणे, ता. संगमेश्वर जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
५	मौजे नवानगर-गौरीचा बंदर ते वणकरवाडी बंदर येथील रस्त्यालगत संरक्षक भित बांधणे, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी.	...	१	१	--	--	--	--
६	कोळंबे येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
७	जयगड दखणी मोहल्ला येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. जि. रत्नागिरी	...	१	--	१	--	--	--
८	पडवे बाणेवाडी येथे प्रवासी जेटी बांधणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	--	१	--	--	--

९	पायारी भोईवाडी, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी येथील जेठ्टीची दुरुस्ती करणे	...	१	--	१	--	--	--	
१०	आंबेड खुर्द, तलवली शास्ती खाडीला संरक्षक भित बांधणे, ता. संगमेश्वर	...	१	--	--	१	--	--	
११	गुहागरबाग स्मशानभूमी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. गुहागर	...	१	--	--	१	--	--	
१२	जयगड-दखली मोहल्ला येथे संरक्षक भित व रॅम्प बांधणे, ता. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--	
१३	तुंबाड भोईवाडी जेठ्टीलगत संरक्षक भित बांधणे, ता. खेड	...	१	--	--	१	--	--	
१४	दळे वरचे रुमीपीर येथे मस्जिदीजवळ संरक्षक भित बांधणे, ता. राजापूर	...	१	--	--	१	--	--	
१५	माखजन बाजारपेट, करजुवे खाडीची जेठ्टी दुरुस्ती करणे, ता. संगमेश्वर	...	१	--	--	१	--	--	
१६	मौजे शिरळ गावालगत वशिष्टी खाडी येथे धूप संरक्षक भित बांधणे, ता. चिपळूण	...	१	--	--	१	--	--	
१७	शिळ कदमवाडी, ता. जि. रत्नागिरी येथे खाडीकिनारी संरक्षक भित बांधणे	...	१	--	--	१	--	--	
१८	मिरकरवाडा बंदरातील अंतर्गत रस्ता तयार करणे	...	१	--	--	१	--	--	
		एकूण	...	१८	६	३	९	--	--

नवीन कामे

१	मजरेकाशी येथे जेठ्टीलगत संरक्षक भित बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--	
२	करंबवणे, बंदरवाडी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--	
३	मौजे पांगरी-पायरी, भोईवाडी जेठ्टीकडे जाणारा रस्ता मजबुतीकरण व डांबरीकरण करणे, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	--	--	१	--	
४	निळीक जेठ्टीलगत संरक्षक भित बांधणे, ता. खेड, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--	
५	शिळ कदमवाडी, ता. जि. रत्नागिरी येथे खाडीकिनारी संरक्षक भित बांधणे	...	१	--	--	--	१	--	
		एकूण	...	५	--	--	--	५	--

परिशिष्ट- १-ब Statement - 1-B

लेखाशीर्ष ३४५२- पर्यटन विकासासाठी पायाभूत मूलभूत सुविधा पुरविणे (जिल्हास्तरीय योजना)

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव	कामांचे परिमाण	कामांचे			शिलकी परिमाण	शेरा	
			पूर्ण परिमाण	२०२२-२३ साली पूर्ण	२०२३-२४ साली पूर्ण			२०२४-२५ साली पूर्ण
१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३४५२- पर्यटन विकासासाठी पायाभूत मूलभूत सुविधा								
जिल्हा मुंबई उपनगर (चालू कामे)								
१	सिल्ह्वर बिच, मढ, मुंबई उपनगर येथे पर्यटकांसाठी समुद्र किनाऱ्यालगत विकास कामे करणे व इतर मूलभूत सुविधा पुरविणे.	...	१	--	--	--	१	--
२	एरंगळ बिच, मढ, मुंबई उपनगर येथे पर्यटकांसाठी समुद्र किनाऱ्यालगत विकास कामे करणे व इतर मूलभूत सुविधा पुरविणे.	...	१	--	--	--	१	--
३	मार्वे रो-रो जेट्टी, मार्वे, मुंबई उपनगर येथे सुशोभीकरण करणे व इतर अनुषंगिक सुविधा पुरविणे.	...	१	--	--	१	--	--
		एकूण ...	३	--	--	१	२	--
जिल्हा मुंबई उपनगर								
नवीन कामे (सन २०२४-२५ मधील प्रस्तावित कामे)								
१		...	--	--	--	--	--	--
		एकूण ...	--	--	--	--	--	--

परिशिष्ट - १-ब Statement - 1-B

लेखाशीर्ष ३०५६- अंतर्देशीय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी (जिल्हास्तरीय योजना)

(एक कामाकरिता एक परिमाण)

अ. क्र.	जिल्हानिहाय योजनेच्या कामाचे नाव	कामांचे परिमाण	कामांचे	२०२२-२३	२०२३-२४	२०२४-२५	शिलकी परिमाण	शेरा
			पूर्ण परिमाण मार्च २०२२ अखेर	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण	साली पूर्ण करावयाच्या कामांचे परिमाण		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५६- अंतर्देशीय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी								
जिल्हा रायगड (चालू कामे)								
१	रेवस बंदर पोहोच रस्ता तयार करणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
२	घोडा बंदर येथे निवारा शेड बांधणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
३	केळवणे मच्छीमार ओटा बांधणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
४	रहाटाड कोळीवाडा बंदर रस्ता तयार करणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
५	वाशी बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
६	येसदे बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे	...	१	१	--	--	--	--
७	रेवस बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
८	खारगाव बु., कोळीवाडा बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
९	पाभरे कोळीवाडा जनार्दन बसवंत ते बंदराकडे जाणारा रस्ता करणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
१०	दिधी कोळीवाड्यामध्ये मच्छीमार बंदराकडे जाण्यासाठी सिमेंट कॉंक्रीट रस्ता तयार करणे	...	१	१	--	--	--	--
११	रेवदंडा ग्रामपंचायत अंतर्गत थेरोंडा आगल्याचीवाडी येथे पकटी बांधणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
१२	नागोटणे गावातील बंदरावरील रस्ता कॉंक्रीटीकरण करणे	...	१	१	--	--	--	--
१३	बोरखार येथे प्रवासी जेटी बांधणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--

परिशिष्ट १-ब--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
१४	मौजे बोरी जेठ्ठीवर प्रवासी शेड बांधणे, रायगड	...	१	१	--	--	--	--
१५	मौजे गिरणे येथे शेड तयार करणे, ता. तळा, रायगड	...	१	--	--	१	--	--
१६	ग्रामपंचायत चौल आग्राव जेठ्ठीवर अंतर्गत गटार बांधणे, ता. अलिबाग, जि. रायगड	...	१	--	१	--	--	--
१७	ग्रामपंचायत चिरनेर खाडी बंदरावर प्रवासी शेड बांधणे, ता. उरण, जि. रायगड	...	१	--	--	१	--	--
१८	मौजे वराठी येथे निवारा शेड बांधणे, ता. महाड, जि. रायगड	...	१	--	१	--	--	--
१९	ग्रामपंचायत चौल आग्राव जेठ्ठीवर जाळी विणण्यासाठी निवारा शेड बांधणे, ता. अलिबाग, जि. रायगड.	...	१	--	--	१	--	--
२०	मौजे दिधी कोळी समाजाकरिता बंदरावर स्मशानलगत निवारा शेड बांधणे, रायगड	...	१	--	१	--	--	--
२१	वाशी खाडीजवळ पकटीजवळ निवारा शेड बांधणे, ता. पेण, जि. रायगड	...	१	--	--	१	--	--
२२	मौजे खारगाव बुद्रुक येथे निवारा शेड बांधणे, ता. म्हसळा, जि. रायगड	...	१	--	--	१	--	--
२३	ग्रामपंचायत यशवंतखार सानेगाव, ता. रोहा येथे संरक्षक भिंत बांधणे, रायगड	...	१	--	--	१	--	--
२४	ग्रामपंचायत आमटेम, मौजे तळेखार आमटेम येथे रस्ता तयार करणे, पेण, रायगड	...	१	--	--	१	--	--
२५	ग्रामपंचायत ओवळी, मौजे ओवळी येथे जेठ्ठीवर दुरुस्ती करणे, ता. पेण, रायगड	...	१	--	--	१	--	--
२६	केळवणे बंदराकडे जाणारा पोहोच रस्ता तयार करणे, पनवेल, रायगड	...	१	--	१	--	--	--
२७	ग्रामपंचायत चाणजे येथील कोंढरीपाडा येथे मच्छीमार ओटा बांधणे, रायगड	...	१	--	१	--	--	--
२८	ग्रामपंचायत जोहे अंतर्गत जोहे खाडीवर डोलवा येथे घाट बांधणे, पेण, जि. रायगड	...	१	--	--	१	--	--
२९	ग्रामपंचायत भाल अंतर्गत भाल खाडी बंदरावर निवारा शेड बांधणे, रायगड	...	१	--	--	१	--	--
३०	रहाटाड कोळीवाडा जेठ्ठीवर निवारा शेड बांधणे, तळा, जि. रायगड	...	१	--	--	१	--	--
३१	हनुमान कोळीवाडा येथे मासेमारी बंदरावर दुरुस्ती करणे व रस्ता करणे, रायगड	...	१	--	१	--	--	--
एकूण		...	३१	१४	६	११	--	--

लेखाशीर्ष ३०५६- अंतर्देशीय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी

नवीन कामे

१	खरसई बंदराकडून कोळीवाड्याकडे जाणारा रस्ता करणे	...	१	--	--	--	१	--
२	धाकटे शहापूर येथे खाडीलगत घाट बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
३	पाभरे बंदराकडून कोळीवाड्याकडे जाणारा रस्ता करणे	...	१	--	--	--	१	--
४	बोर्ली येथे निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
५	मजगाव येथे मच्छीमारांकरिता निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
६	राजपुरी येथे निवारा शेड बांधणे	...	१	--	--	--	१	--
एकूण		...	६	--	--	--	६	--

लेखाशीर्ष ३०५६-अंतर्देशीय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी

जिल्हा रत्नागिरी (चालू कामे)

१	अबलोली, तवसाळ मुख्य रस्ता ते नवानगर काताळे जेट्टीपर्यंत जोडरस्ता तयार करणे, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी.	१	१	--	--	--	--	--
२	मिरगोळेवाडी येथे जेट्टीलगत जोडरस्ता तयार करणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
३	पडवे येथील प्रवासी जेट्टीची लांबी व उंची वाढविणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
४	कोंडचे बंदराकडे जाणारा रस्ता तयार करणे, ता. संगमेश्वर, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
५	राई, ता. रत्नागिरी येथे जेट्टी दुरुस्ती व पोच रस्ता करणे, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
६	ओणी येथे संरक्षक भिंत बांधणे, ता. दापोली, जि. रत्नागिरी	...	१	--	१	--	--	--
७	मौजे कारूळ (विसापूर), भाईवाडी, ता. गुहागर, येथे संरक्षक भिंत बांधणे, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	१	--	--	--
८	शिळ कदमवाडी येथे खाडीकिनारी संरक्षक भिंत बांधणे, रत्नागिरी, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--
९	गोवळ जेट्टीवर निवारा शेड, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	१	--	--	--	--

परिशिष्ट १-ब-पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९	
१०	जैतापूर मधीलवाडी दांडेकर तरं बंदर येथील जेड्टीची दुरुस्ती करणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	--	१	--	--	
११	भामगर चौकी येथे जेड्टी बांधणे व निवारा शेड बांधणे, ता. मंडणगड, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--	
१२	मौजे मालदोली भोईवाडी येथे जेड्टी दुरुस्ती करणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--	
१३	मौजे मालदोली भोईवाडी येथे संरक्षक भितीला पाईप व चॅनेलचे रेलिंग करणे, ता. चिपळूण, जि. रत्नागिरी.	...	१	--	--	१	--	--	
१४	मांडवी समुद्र धूपप्रतिबंधक बंधाऱ्यावर पायऱ्या बांधणे, ता. जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	१	--	--	
१५	जुवे, ता. जि. रत्नागिरी येथे संरक्षक भित व रस्त्याचे रुंदीकरण करणे, १३०/०० ते २६०/००.	...	१	--	--	१	--	--	
१६	जुवे, ता. जि. रत्नागिरी येथे संरक्षक भित व रस्त्याचे रुंदीकरण करणे, ०/०० ते १३०/००.	...	१	--	--	१	--	--	
		एकूण	...	१६	७	२	७	--	--
नवीन कामे									
१	पेवे येथे जेड्टी व निवारा शेड बांधणे, ता. मंडणगड, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--	
२	मौजे देवाचे गोठणे, केळंबेकरवाडी येथे जेड्टी बांधणे, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--	
३	मौजे चव्हाणवाडी, ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी येथे जेड्टीलगत प्रवासी निवारा शेड बांधणे.	...	१	--	--	--	१	--	
४	शिरळ गावालगत वशिष्टी खाडी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. खेड, जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--	
५	गोळप मोहल्ला येथे नवीन जेड्टी बांधणे, ता. जि. रत्नागिरी	...	१	--	--	--	१	--	
		एकूण	...	५	--	--	--	५	--

परिशिष्ट १-ब--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
लेखाशीर्ष ३०५६--आंतर्देशीय जलपरिवहन खाडी बंदरालगतच्या सुखसोयी व प्रवासी सुखसोयी								
जिल्हा मुंबई शहर								
चालू कामे	...	--	--	--	--	--	--	--
नवीन कामे	...	--	--	--	--	--	--	--
एकूण ... -- -- -- -- -- -- --								
जिल्हा मुंबई उपनगर								
चालू कामे								
१	एरंगळ बिच, मढ, मुंबई उपनगर येथपर्यंत धूपप्रतिबंधक उपाययोजना करणे	...	१	--	--	--	१	--
२	सिल्व्हर बिच, मढ, मुंबई उपनगर येथपर्यंत धूपप्रतिबंधक उपाययोजना करणे	...	१	--	--	--	१	--
३	बोरिवली जेट्टी, मनोरी जेट्टी, गोरई जेट्टी, स्केट पार्क, कार्टर रोड व सेन्ट्रल गार्डन-बॅन्ड स्टॅन्ड, मुंबई उपनगर येथे स्टेनलेस स्टील/माइल्ड स्टीलच्या संरक्षणात्मक जाळ्या बसविणे.	...	१	--	--	१	--	--
४	बोरिवली जेट्टी, ता. बोरिवली, मुंबई उपनगर येथे सुरक्षा गेट बसविणे	...	१	--	--	१	--	--
एकूण ... ४ -- -- २ २ --								
नवीन कामे (सन २०२४-२०२५ मधील प्रस्तावित कामे)								
१	मनोरी कोळीवाडा, मनोरी येथे दीपस्तंभ बांधणे, ता. बोरिवली, जि. मुंबई उपनगर	...	१	--	--	--	१	--
२	ऊरेशी, खारदांडा येथे दीपस्तंभ बांधणे, ता. अंधेरी, जि. मुंबई उपनगर	...	१	--	--	--	१	--
३	मढ, मुंबई उपनगर येथील प्रवासी जेट्टीची दुरुस्ती करणे व सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--
४	वसोवा, मांडवी गल्ली येथील प्रवासी जेट्टीची दुरुस्ती करणे व सुशोभीकरण करणे	...	१	--	--	--	१	--
एकूण ... ४ -- -- -- ४ --								

जिल्हा सिंधुदुर्ग

चालू कामे

१	रेडी सुकळभाट सिद्धेश्वर मंदिर येथे बंधारा बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२	खरारे पेंडूर, टेंबवाडी येथे जेट्टी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
३	आजगाव खाजणादेवी ते बामणावाडीकडे जाणाऱ्या रस्त्यालगत संरक्षक भित्त बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
४	शेर्ले येथे संरक्षक भित्त बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
५	अणपूर, रामेश्वर, वडपवाडी येथे जेट्टी बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
६	मौजे कवठणी येथे सर्व्हे नं. ३१ येथील खाडीकिनारी संरक्षक भित्त बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
		एकूण	६	--	--	--	६	--

नवीन कामे (सन २०२४-२०२५ मधील प्रस्तावित कामे)

१	रेडी लिंगेश्वर मंदिराजवळ संरक्षक भित्त बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२	रेडी सिद्धेश्वर मंदिर ते यशवंतगड समुद्रकिनारी संरक्षक भित्त बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
३	मौजे परुळे येथे संरक्षक भित्त बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
४	किल्ले निवती भोगवे येथे संरक्षक भित्त बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
५	वायंगणी, पोयंडीवाडी येथे खाडीकिनारी संरक्षक भित्त बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
६	नवाबाग समुद्रकिनारी येथे संरक्षक भित्त बांधणे, ता. वेंगुर्ला, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
७	शेर्ले येथे लक्ष्मी भगवान सावंत यांच्या जमिनीलगत संरक्षक भित्त बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
८	शेर्ले येथे भीमराव बाबजी सावंत यांच्या जमिनीलगत संरक्षक भित्त बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
९	आजगाव येथे दलित वस्ती ते तिरोडा खाजणादेवीकडे जाणाऱ्या रस्त्यालगत संरक्षक भित्त बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--

परिशिष्ट १-ब--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
१०	बांदा ते अटल बिहारी उद्यानाजवळ खाडीकिनारी संरक्षक भित बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
११	मौजे कास येथे तेरेखोल खाडीमध्ये जेट्टी बांधणे, ता. सावंतवाडी, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
१२	मौजे पांग्रड येथील श्री. तुकाराम रामचंद्र रेडकर यांच्या घरानजीक संरक्षक भित बांधणे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१३	सोनवडे तर्फ हवेली, आर्यादुर्गादेवी मंदिराजवळ जेट्टी व संरक्षक भित बांधणे, ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१४	सर्व्हे नंबर ४९(३), पेंडूर खरारे येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
१५	येळपी बंधान्याच्या नजीक येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
१६	वराड टेंबवाडी, पेंडूर गणेश घाट ते नमसवाडी जेट्टीपर्यंत संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१७	आचरा, पिरवाडी येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
१८	मौजे कावा येथे हडकर घरानजीक रमाई नदीवर संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
१९	आचरा, जामडुल खाडीकिनारी क्षेत्रामध्ये संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
२०	काळसे, बागवाडी श्री. मधुकर सहदेव कोरगावकर यांच्या सर्व्हे नंबर ४३/१४/४ मध्ये जेट्टी व संरक्षक भित बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
२१	देवबाग महापुरुष मंदिर ते नदीकिनारी २०० मीटर पोहोच रस्ता व जेट्टी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
२२	देवबाग, विठ्ठल मंदिर नदीकिनारी येथे जेट्टी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२३	देवबाग, निकमवाडी येथे जेट्टी बांधणे, ता. मालवण, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२४	गिर्ये, तरबंदर येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२५	पावणाई, जांभिचे भाटले येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--

परिशिष्ट १-ब--पुढे चालू

१	२	३	४	५	६	७	८	९
२६	पावणाई, ब्राह्मणदेवाचे भाटले येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२७	पावणाई, मुरगाचा वहाळ येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२८	पुरळ हुर्शी येथे जेट्टी बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
२९	अणपूर, रामेश्वर, वडपवाडी येथे जेट्टी बांधणे, ता. देवगड, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
३०	खारेपाटण येथे शुक नदीवर ब्रिज-कम बंधारा व घोडेपाथर ते स्मशानभूमी मार्गे हायवे ब्रिजपर्यंत संरक्षक भित व पर्यायी रस्ता बांधणे, ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
३१	खारेपाटण, शिवाजी पेठ चव्हाटा येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग.	...	१	--	--	--	१	--
३२	खारेपाटण, घोडेपाथर येथे संरक्षक भित बांधणे, ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
३३	खारेपाटण, घोडेपाथर, नवाज वाडकर घरापासून येथे संरक्षक भित व रेलिंग बांधणे, ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग	...	१	--	--	--	१	--
एकूण		...	३३	--	--	--	३३	--